

ΠΑΨΩΔΙΑ Ε

ΠΑΝΑΓ. ΤΣΑΚΟΥΛΙΑΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ

ΜΕΤΑ ΣΧΟΛΙΩΝ

ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

ΥΠΟ

Α. Ξ. ΚΑΡΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

πρώην γυμνασιάρχου

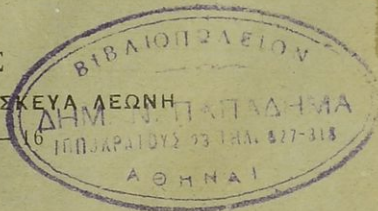

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ

16 — Ὁδὸς Περικλέους —

1909

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΛΟΓΟΤΥΠΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΙΛΙΑΔΟΣ Ε.

Διομήδους ἀριστεία.

Ἐνθ' αὖ Τυδείδῃ Διομήδεϊ Παλλὰς Ἀθήνη
δῶκε μένος καὶ θάρσος, ἦν' ἔκδηλος μετὰ πᾶσιν
Ἀργεῖοισι γένοιτο ἰδὲ κλέος ἐσθλὸν ἄροιο.
δαῖτέ οἱ ἐκ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος ἀκάματον πῦρ,
5 ἀστέρ' ὀπωρινῷ ἐναλίγκιον, ὅς τε μάλιστα

Τοῦ Διομήδους πράξεις ᾄδονται ἐν τῇ ῥαψῳδίᾳ ταύτῃ, ὅπως τὸ λαμπρὸν προσίμιον 1—8 προαγγέλλει ἡμῖν. Ἐπειδὴ Διομήδης καὶ Αἴας ἦσαν οἱ ἀνδρεῖότατοι μετὰ τὸν Ἀχιλλέα, καὶ ὅμως ἐν ἀμφιβόλῳ ἐτέθη ἡ ἀνδρεία ἐκείνου ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἐν Δ 370 ἐξ, σπεύδει οὗτος δι' ἔργων ν' ἀποτρέψῃ τὴν μορφήν. Αἱ δὲ σποράδην ἐμβεβλημένα πράξεις ἄλλων ἥρώων (37—84. 528—595. 610—710) συντελοῦσιν εἰς μεγαλειτέραν ποικιλίαν καὶ παρέχουσιν εἰς τὸ κύριον πρόσωπον ὑπέροχον φῶς.

1—94 Ἡ Ἀθηνᾶ ἐμβάλλει εἰς τὸν Διομήδην ἔξοχον δύναμιν καὶ τόλμην, καὶ ἀπάγει τὸν Ἄρη ἀπὸ τῆς μάχης, οἱ δὲ Τρῶες ὑποχωροῦσιν, ἀπὸ πολλοὶ αὐτῶν ἔπεισον.

1. ἐνθ' αὖ! τότε πάλιν, τότε ὅμως. Εἶναι μὲν τύπος ἐξακολουθήσεως τῆς διηγήσεως, ἀλλὰ περιέχει συγχρόνως διὰ τὸ αὐτὸ καὶ τινα πρὸς τὰ ἡγούμενα ἀντίθεσιν. — Ἀθήνην] ὑπεστήριξε τοὺς Ἀχαιοὺς. Δ 439. 515. — Παλλὰς ὄρα Α 200.

2. Κατὰ τὴν ὁμηρικὴν θεωρίαν τὰ ἀνδραγαθήματα αὐτῶν οἱ ἥρωες ὀφείλον εἰς θεῖαν ὑποστήριξιν, ἐπομένως καὶ ὁ Διομήδης, ὃν ἰδὲ αἰζόν-

τως προστατεύει ἡ Ἀθηνᾶ (Ε 809, Κ 553, Ψ 388) ὅπως καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ.

3. γένοιτο ἰδὲ] Γραμμ. 28 β' καὶ 31 α'. 1. — κλέος] = φήμη. Εἶναι λέξεις μέση δηλοῦσα φήμην καλὴν καὶ κακὴν κατὰ τὰ συμφραζόμενα τοῦτο ἀποδεικνύει ἡ προσθήκη τοῦ ἐπιθέτου ἐσθλὸν καὶ τὰ σύνθετα ἐν-κλής, δυσκλής. — ἄροιο] τοῦ αἵρω ὑποτίθεται μέσος ἄρο. β'. ἡ-ρόμην, οὗ ἔχει ὁ Ὅμ. ὑποτ. ἄρωμαι, εὐκτ. ἀρόμην, ἀπαρ. ἀρεῖσθαι.

4. δαῖτέ οἱ] οὐχὶ δαῖεν, ὅπως καὶ οἱ (Ζ 281, Ψ 540) Γραμμ. § 27, ο. Εἶναι παρὰτ. ἀναύξητος τοῦ δαῖο, εἶναι μεταβατικόν, ὅπως I 211, Σ 206. Δὲν πρέπει νὰ λάβωμεν κατὰ γράμμα τὰ λεγόμενα, ὥς ὁ Ζωῖλιος, καθ' ὃν ἐκινδύνευεν ὁ ἥρωας νὰ καῇ, ἀλλ' ἀπλῶς λάμψιν καὶ στίλβην ἐννοοῦμεν, ὅπως ἐν Σ 206. Ἡ ἀσύνδετος ἐκφορά προσδίδει δύναμιν εἰς τὸ θαῦμα. — ἀκάματον] τὸ πρῶτον ἀ ἐξετάθη. Γραμ. § 29, β'. ἔγεινεν ἐκ τοῦ στερητικοῦ α καὶ κάμνω. Ὑπάρχει καὶ τύπος ἀκάμας. = ἀκούραστος. Οὕτω καὶ ἀδάμας, ἀδάμαστος.

5. ἀστέρι] Γραμμ. § 31, β', 3. Ἐννοεῖ τὸν Σείριον. πρβλ. Χ. 26—31.

λαμπρόν παμφαίνῃσι λελουμένος Ὠκεανοῖο·
τοῖόν οἱ πῦρ δαῖεν ἀπὸ κρατός τε καὶ ὤμων,
ᾧρσε δέ μιν κατὰ μέσσον, ὅθι πλεῖστοι κλονέοντο.

- ἦν δέ τις ἐν Τρώεσσι Δάρης ἀφνειὸς ἀμύμων,
10 ἱρεὺς Ἡφαίστιοιο· δύο δέ οἱ νῖεες ἦσιν,
Φηγεὺς Ἰδαῖός τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης.
τῷ οἱ ἀποκρινθέντε ἐναντίω δορμηθήτην·
τῷ μὲν ἀφ' ἱπποῖν, ὃ δ' ἀπὸ χθονὸς ὄρνυτο πεζός.
οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,

Ἐκαλεῖτο κύων Ὠρίωνος· ἡ Ἐπιτολὴ
αὐτοῦ γίνεται περὶ τὰ μέσα Ἰουλίου,
ὅτε ἄρχεται ἡ ὥριμανσις τῶν ὁπω-
ρῶν.—δπαρῶν] τὸ ἰ μακρόν ἐξ ἀ-
νάγκης μετρικῆς. ὅρα Α 205.—μά-
λιστα λαμπρόν] λαμπρότατα.

6. παμφαίνῃσι] Γραμμ. 11, ε'.
Τὸ παμφαίνω προῆλθεν ἐκ τοῦ φαί-
νω δι' ἀναδιπλασιασμοῦ. Τὸ δὲ παμ-
φαίνῃσι εἶναι ἀναφορικῇ ὑποθετικῇ
πρότασις: ἂν, ὅταν αὐτὸς λάμπῃ.—
λελουμένος] οὕτω λέγεται, διότι φαί-
νεται ἐπιτέλλων ἀπὸ τοῦ Ὠκεανοῦ.
= ὅταν ἔχλουσθῇ, δηλ. εὐθὺς ὅταν
ἐπιτέλλῃ.—Ὠκεανοῖο] εἶναι μερι-
στικὴ γενική, ὅπως Ζ 508, Ο 265
κ.ά. ἀντ' αὐτῆς κεῖται δοτικὴ ἐν Π
669, 679 καὶ ἐκ μὲ γενικῆν ἐν ζ
224. Περὶ Ὠκεανοῦ ὅρα Α 423.

7. τοῖόν οἱ] τὸ ο. εἶναι μακρόν,
διότι ἡ ἀνωθυμία τοῦ γ'. προσώ-
που εἶχε F. Γραμμ. § 27, ο.—κρα-
τός] ἐν στ. 4 εἶπεν ἐκ κόρυθος, ὅ-
πως ἐκεῖ μὲν εἶπεν ἀσπίδος, ἐδῶ
δὲ ὤμων· διότι ἐξ αὐτῶν ἐξαρτᾶται
ἡ ἀσπίς.

8. ᾧρσε] ἀόρ. τοῦ ὄρνυμι. Γραμ.
§ 14, α'.

9. Ἴνα ἐξαρθῇ ἡ μάχη τοῦ Διο-
μήδους, προεισάγεται λεπτομερῆς
ἐκθεσις τῆς καταγωγῆς τῶν ἀντιπά-
λων αὐτοῦ.—Ὅταν εἰσάγῃται νέον
πρόσωπον, εἶναι ἐν χρήσει τὸ ἦν δέ
τις καὶ ἔσχε τις. (Κ 314, Ν 673, ι

508, κ 552). ὅρα Β 811.—ἀφνει-
ος] πλούσιος. Ἐκ τοῦ ἀφενος=πλοῦ-
τος. ὅρα Α 171. Ὅπως ὁ Δάρης οὖ-
τω καὶ ὁ Μάρων ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἀ-
πόλλωνος (ι 197 ἐξ.) ἦν πλούσιος.
διότι οἱ ἱερεῖς μετεῖχον τῶν προσό-
δων τῶν ναῶν.—ἀμύμων] εὐγενῇ
καταγωγῇν δηλοῦ. Ἐκ τοῦ α καὶ
μῶμος. ὅρα Α 92.

10. ἱρεὺς καὶ ἱερεὺς=ἱεροθύτης.
ὅρα Α 23. 62.—ἦσιν] γ'. δυῖκόν
πρόσωπον τοῦ παρατ. τοῦ εἰμί Γραμ.
§ 16, Σ'. Μόνον ἐδῶ ἔχει ἦσιν ὁ
Ὅμηρος, ἀλλαχοῦ δ' ἔχει ἦσαν
καὶ μετὰ τοῦ δύο, ὅπως Δ 393.

11. μάχης πάσης] πάντα τὰ εἶδη
τῆς μάχης. ὅρα Β 823.—εἰδότε]
ὅρα Δ 196.

12. οἱ] εἶναι ἡθικὴ δοτικὴ καὶ
ἀναφέρεται εἰς τὸν Δάρητα ὁχ. εἰς τὸν
Διομήδη· διότι τότε θά ἐξηρτᾶτο ἐκ
τοῦ ἐναντίω, τὸ δὲ ἐναντίος λαμβά-
νει γενικῆν.—ἀποκρινθέντε] δηλ.
ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν Τρώων.—δορ-
μηθήτην] ἀναυξήτος ἀόριστος.

12. ἱπποῖν] Γραμμ. § 29 α'. καὶ
30. εἶναι γενικὴ δυῖκοῦ.=ἀπὸ τοῦ
ἄρματος, ἐπὶ τοῦ ἄρματος, ὁ μὲν
φηγεὺς ὡς παραιβάτης (=μαχητῆς)
ὁ δὲ Ἰδαῖος ὡς ἡνίοχος.—ἀπὸ χθο-
νός] διότι ἐν Δ 419 ἐπήδησεν ἀπὸ
τοῦ ἄρματος, ἵνα τοὺς ἑαυτοῦ εἰς
μάχην παρορμήσῃ.

14=Γ 15.

- 15 Φηγεύς δ' α πρότερος προΐει δολιχόσκιον ἔγχος·
 Τυδείδω δ' ὑπὲρ ὄμον ἀριστερόν ἤλυθ' ἀκωνὴ
 ἔγχος, οὐδ' ἔβαλ' αὐτόν· δ' δ' ὕστερος ὄρνυτο χαλκῷ
 Τυδείδης· τοῦ δ' οὐχ ἄλιον βέλος ἔκφυγε χειρός,
 ἀλλ' ἔβαλε στήθος μεταμάζιον, ὥς δ' ἀφ' ἵππων.
 20 Ἰδαῖος δ' ἀπόρουσε λιπὼν περικαλλέα δίφρον,
 οὐδ' ἔτιλη περιβῆναι ἀδελφειοῦ καταμένοιο·
 οὐδὲ γὰρ οὐδέ κεν αὐτὸς ὑπέκφυγε κῆρα μέλαιναν,
 ἀλλ' Ἡφαιστος ἔρυτο, σώωσε δὲ νυκτὶ καλύψας,
 ὥς δὴ οἱ μὴ πάγχυ γέρων ἀκαχήμενος εἶη.
 25 ἵππους δ' ἐξέλασας μεγαθύμον Τυδέος νῖος

15. δολιχόσκιον] ἐκ τοῦ δολιχός (μακρός) καὶ σκιά. ὅρα Γ 346.

17 ἔβαλ'] = ἐπέτυχε. τὸ ῥίπτειν ὁ Ὀμηρος λέγει ἀφίημι, προΐημι. Ἡποκείμενον εἶναι Φηγεύς.

18. τοῦ] εἰς τὸ χειρὸς ἀνήκει. — ἄλιον. κατηγορ. τοῦ βέλος. ὅρα Δ 498.

19. μεταμάζιον] κατηγοροῦμι. ἰσοδυναμοῦν πρὸς ἐμπρόθετον προσδιορισμὸν: μεταξὺ τῶν μαζῶν. Τοιαῦτα σύνθετα εἶναι καὶ τὰ ἐπομφάλιον, ἐφάσιον, μεταδόριος, μεταδήμιος, καταθύμιος, κατακαίριον, ἐπιδήμιος, ὑποχείριος, ὑπωρόφιος (H267, π 248 δ 194, θ293, ν46, K383, P201, Δ439, α194, ο 448, I 640). Πλεῖστα ἐπίθετα σχηματίζονται ἐξ ἐμπροθέτων προσδιορισμῶν, ὅπως τὰνωτέρω καὶ ἄλλα: ἐπιχθόνιος, παραθαλάσσιος, παραποτάμιος, ὑπόγειος κλπ. — ὥς] διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ βλήματος.

20. ἀπόρουσε] εἶναι σύνθετον ἐκ τῆς ἀπό καὶ ὀρούω. ὅρα Α 10. — περικαλλέα] ὅρα Δ 486. — δίφρος κυρίως εἶναι τοῦ ἄρματος τὸ κύτος, ἐν ᾧ ἴστανται ἢ κάθηνται: οἱ ἐποχοῦμενοι· ἀλλὰ σημαίνει καὶ ὅλον τὸ ἄρμα, ὅπως ἐδῶ.

21 οὐδ' ἔτιλη] ἀπόρουσε μὲν, ἵνα τὸν νεκρὸν προστατεύσῃ, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησεν, ὅτε ἐπῆλθεν ὁ Διομήδης. πρὸς Δ. 297 ἐξ. — περιβῆναι] αὐτὸ ἐ-

καμνον οἱ φίλοι· καὶ συγγενεῖς, ἵνα μὴ τὸ πῶμα σκυλευθῇ καὶ περιουρισθῇ. — ἀδελφειοῦ Γραμμ. § 19, α', — καταμένοιο] Γραμμ. § 14. Σ'.

22. οὐδὲ γὰρ οὐδέ] ἡ πρώτη ἀρνησις ἀνήκει εἰς ὅλην τὴν πρότασιν, ἡ δευτέρα εἰς τὸ ὑποκείμεν. ὅρα Β703.

23 ἄλλ'] κατ' ἔννοιαν ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ εἰ μὴ, οὐ ἀπόδοσις εἶναι τὸ οὐδὲ κεν ὑπέκφυγεν. — Ἡφαιστος] οἱ θεοὶ προστατεύουσι τοὺς υἱοὺς τῶν ἱερέων αὐτῶν. Ο 521. — ἔρυτο] τοῦ ἐρύω ὑπάρχουσι τύποι τινεῖς εἰς μί, λ χ. παρατατ. ἔρυτο εἴρυτο, ἔρυτο εἰρύατο. Οὗτος ἔχει καὶ ἀορίστου σημασίαν, ὅπως ἐδῶ, 538. ὅρα Δ138. Α 216. — νυκτὶ] συνήθως λέγεται ἡμέρι καλύπτειν. — ἔρυτο, σώωσε, καλύψας] ἀντικείμεν. μιν.

24. οἱ] = αὐτοῖς, τῷ Ἡφαιστῷ. Εἶναι ἡθικὴ δοτικὴ — γέρων] ὁ δάριος. — ἀκαχήμενος εἶη] εὐτυχὴ τοῦ παραχ. ἀκάχημαι ἀναλελυμένη. ὅρα Γ 309. Τονίζεται ἀνωμάλως, Γραμμ. § 15 σ'. Ἐκ ρίζης αχ ἔγενεν ἀκαχίζω, ἀόρ. εἴ. ἡκαχον, μέλλ. ἀκαχῶω, ἀκάχησε, ἀκαχίζομαι, μέσος μ. ἀκαχῆσομαι, ἀόρ. ἡκαχόμην, προκ. ἀκάχημαι καὶ ἀκῆχμαι. = λυπῶ, λυποῦμαι. Ὁ παραχ. = εἶμαι περίλυπος.

25. ἐξέλασας] ἐννοεῖται: Τρώων, ὅπως λέγεται ἐν Ε 324, Ν 401. —

δῶκεν εἰσάγεισιν κατὰγειν κοίλας ἐπὶ νῆας.

Τρῶες δὲ μεγάθυμοι ἐπεὶ ἴδον νῆε Δάρητος

τὸν μὲν ἀλευάμενον, τὸν δὲ κτάμενον παρ' ὄχεσφι,

πᾶσιν ὀρίνθη θυμός· διὰρ γλαυκῶπις Ἀθήνη

30 χειρὸς ἐλοῦσ' ἐπέεσσι προσεγύδα θοῦρον Ἄρηα·

«Ἄρες Ἄρες βροτολογέ, μαιφόνε, τειχεσιπλήτα,

οὐκ ἂν δὴ Τρῶας μὲν ἑάσαιμεν καὶ Ἀχαιοὺς

μάρνασθ', ὀπποτέρουσι παιτὴρ Ζεὺς κῦδος δρέξῃ;

νῶϊ δὲ χαζώμεσθα, Διὸς δ' ἀλεώμεθα μῆνιν».

35 ὧς εἰπούσα μάχης ἔξήγαγε θοῦρον Ἄρηα.

[ἴππους] τοῦ Ἰδαίου.

26. λέγει κατὰγειν, διότι τὸ πεδῖον τῆς μάχης ἦν ὑψηλότερον τῆς παραλίας, ἐν ἧτὸ στρατόπεδον ἔκειτο.

27. Τὸ ἴδον εἶχε F, ὥστε τὸ ἐπεὶ ἴδον δὲν ἔχει χασμωδίαν.

28. Τὸ ὅλον νῆε καὶ τὰ μέρη τὸν μὲν τὸν δὲ ὁμοιοπτῶως ἐτέθησαν, ὅπως H 306, N 584 κ.ά. — Τοῦ ἀλέομαι ἢ ἀλευόμαι ὁ ἀόρ. εἶναι ἄσιγμος ἡλεῦατο ἀλεῦατο ἀλευάμενος. Γραμμ. § 14, β. = ἀποφεύγω, φοβοῦμαι. — κτάμενον] φονευθέντα, νεκρὸν κείμενον. ὅρα Γ 375.

29. ὀρίνθη] τοῦ ὀρίνω ἀνάυξητος ἀόρ. ὅρα Γ 142. — γλαυκῶπις] μὲ ἀστράπτοντας ὀφθαλμούς. ὅρα A 206.

30. Ἀθήνη — Ἄρηα] ἡ μὲν ἦτο μὲ τοὺς Ἀγαιούς, ὁ δὲ μὲ τοὺς Τρῶας. Δ 439. Ἰδοῦσα ἡ Ἀθηναῖα τὰς ἐνεργείας τοῦ Διομήδους (27—29) καὶ φοβουμένη τὴν παρέμβασιν τοῦ Ἄρεως, ὑποκρίνεται ἀμεροληψίαν καὶ ἀπάγει αὐτὸν τῆς μάχης. — θοῦρος αἶε περὶ Ἄρεως λέγεται. τὸ θηλυκὸν θοῦρις. ὅρα Δ 234.

31. Ἄρες Ἄρες] τὸ α τὸ πρῶτον ἐξετάθη. Γρ. § 23, ε'. καὶ 29α'. Τὸ δευτέρον τινες γράφουσιν ἄρες (ἀνδρεῖε) ὡς θετικὸν τοῦ ἁρείων, ἁριστος. — μαιφόνος] (μαιῖνω, φόνος) = μεμολυσμένος ὑπὸ αἵματος, αἱμοβαφής. ὅρα Δ 141. — τειχεσιπλήτα] νόσφι. τειχεσιπλήτης (τεῖχος, πελά-

ζω ἀόρ. πλήτο) = πλησιάζων τὰ τεῖχη, προσβάλλων τὰς ὀχυράς πόλεις. Τὰ ἐπίθετα ταῦτα ἀποδίδει ἡ Ἀθηναῖα τῷ Ἄρει· οὐχὶ ἵνα τὸν ὑβρίσῃ ἀλλ' ἵνα κολακῆσῃ καὶ τιμῇ. ἦσαν τίτλοι, ἐφ' οἷς ἐνηθύνετο.

32. οὐκ ἂν δὴ ἑάσαιμεν] ἀρνητικὴ ἐρώτησις ἰσοδυναμεῖσα πρὸς ἰσχυράν καταφατικὴν δι' ὑποτακτικὸς παρακείμεναι, οἷα ὑποτακτικὴ κεῖται ἐν 34.

33. μάρνασθ' = μάρνασθαι. Γραμμ. § 31, β'. 6. — ὀπποτέρουσι] ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς λανθάνουσας ἐννοίας· ἵνα ἴδωμεν, ἡ προσδοκῶντες. Γραμμ. § 20, ε'. — δρέξῃ] ἔχει μέλλοντος σημασίαν. ὅρα A 262.

34. Διὸς μῆνιν] ὁ Ζεὺς δὲν εἶχεν ἀκόμη ἀπαγορεύσῃ τὴν εἰς τὸν πόλεμον μετοχὴν τῶν θεῶν, ὅπως ἐν Θ 10. καὶ ὅμως τοιαῦτα ἦσαν αἱ διαθέσεις καὶ τὸ σχέδιον τοῦ Διός, οἱ μὲν θεοὶ νὰ μὴ μετέχωσι τοῦ πολέμου, αὐτὸς δὲ νὰ δώσῃ εἰς τὸν πόλεμον ἣν τροπὴν ὑποσχέθῃ εἰς τὴν θέσιν. Ἐν τῷ παρόντι ὅμως ἡ Ἀθηναῖα ὁμιλεῖ οὐκ ἰσπουδάουσα, ἀλλὰ τὸν Ἄρη ἐκφοβοῦσα χάριν τῶν Ἀχαιῶν, ὅπερ καὶ κατάρθωσε. — χαζώμεσθα] Γραμμ. § 11. ι'. — ἀλεώμεθα] ὅρα 28. Παρατακτικῶς ἐξηγήθη πρὸς τὸ χαζώμεσθα, ἐνῶ εἶναι αἰτιολογία τούτου,

35. Ἡ ἀπραξία τοῦ Ἄρεως δὲν

τὸν μὲν ἔπειτα καθέϊσεν ἐπ' ἡϊόνετι Σκαμάνδρῳ,
Τρώας δ' ἔκλιναν Δαναοί· ἔλφ δ' ἄνδρα ἕκαστος
ἡγεμόνων, πρῶτος δὲ ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
ἀρχὸν Ἀλιζώνων, Ὀδίων μέγαν, ἔκβαλε δίφρου·

- 40 πρῶτῳ γὰρ στρεφθέντι μεταφρένῳ ἐν δόρῳ πῆξεν
ὤμων μεσσηγύς, διὰ δὲ στήθεσφι ἔλασσεν,
[δούπησεν δὲ πεσών, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ].

Ἴδομενεὺς δ' ἄρα Φαῖστον ἐνῆρατο, Μήνονος υἱὸν
Βώρου, ὃς ἐκ Τάρωνος ἐριβόλακος εἰληλούθει.

- 45 τὸν μὲν ἄρ' Ἴδομενεὺς δουρὶ κλυτὸς ἔγχεϊ μακροῷ
νύξ' ἔππων ἐπιβησόμενον κατὰ δεξιὸν ὤμων·
ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, σιγερῶς δ' ἄρα μιν σκότος εἶλε.

διήρχεσε πολύ, ἀλλ' ἐν 469 παρεμ-
βαίνει πάλιν εἰς τὴν μάχην. Ἀλλὰ
καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἐνθαρρύνει τὸν Διομή-
δη ἐν 124 καὶ βοηθεῖ ἐν 290, μεθ' ὃ
δριστικῶς ἀποχωρεῖ τῆς μάχης.

36 καθέϊσεν=ἔβαλε νὰ καθί-
σῃ ὅρα Γ 382. Καὶ ἡ Ἀθηνᾶ βε-
βαίως ἐκάθισεν ἐπίσης.—Τὸ ἡϊόνετι
προήλθε καρὰ συγκοπὴν ἐκ τοῦ ἡιο-
νόετι (ὃ ἐκ τοῦ ἡίων) καὶ σημαίνει:
ὁ ὑψηλὰς ἔχων ὄχθας. πρβλ. «αἰπὰ
ρέεθρα ὑψηλὴν βάλεν ὄχθην» (Φ 9.
171). Ὁ Ἀρης λοιπὸν κατὰ 355
ἐκάθισε πρὸς τὰριστερὰ τῆς μάχης,
ἥτις μεταξὺ Σκαμάνδρου καὶ Σιμόεν-
τος ἐμαίνετο. Τὸ ἰ περ τοῦ Σκα-
μάνδρου δὲν ἐξετάσθῃ. Γραμ. § 25, ε'.

37. ἔκλιναν] ἠνάγκασαν νὰ ὑ-
ποχωρήσωσι. Φαίνεται μὲν, ὅτι εἶ-
ναι συνέπεια τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ
Ἀρεως, εἶναι ὅμως συνέχεια τῶν
ἐν 27—29.

38. πρῶτος] καὶ ἀλλαχοῦ ὁ Ἀ-
γαμέμνων τιμῆς ἔνεκεν μνημονεύε-
ται ἐν τοῖς πρώτοις. Η 162, Δ 91.

39. πρβλ. Β 856.—ἔκβαλε] ὅπως
ἐν 19 ὤσε.

40. πρῶτῳ] κατηγορ. τοῦ ὑπο-
κειμένου τοῦ στρεφθέντι.=ὅτε ἐ-
στράφη πρὸς φυγὴν πρῶτος.—ἐν]

ἀνήκει κατ' ἀναστροφὴν εἰς τὸ με-
ταφρένω, ὅπως Θ 95, 258.—μετά-
φρενον (μετά, φρένες)=ράχης. ὅρα
Β 265.

41. στήθεσφι] εἶναι γενική, ἐνῶ
τὸ ὄχεσφι (28) εἶναι δοτική. Γραμ.
§ 5, δ' IV.—ἔλασεν] ἀντικ.: δόρυ.

42 ὅρα Δ 504.

43. ἐνῆρατο] μέσος ἄρ. τοῦ ἐ-
ναίρω. ὅρα Α 191.—Μήνονος]=Λυ-
δοῦ. ὅρα Δ 142.

44. ὅς] ὁ Φαῖστος δηλ.—Τάρ-
ωνος] Σχολ. «πέλις Λυδίας, ἥ νῦν
Σάρδεϊς». Κατὰ δὲ Στέφανον τὸν Βυ-
ζάντιον εἶναι ὁ ἀπέναντι τῆς Δέσθου
Ἀταρνεὺς.—ἐριβόλας καὶ ἐριβόλος
(ἐρι, βῶλος)=εὐφορος. ὅρα Α 155,
Γ 74.—εἰληλούθει] ὑπερα. τοῦ ἐρ-
χομαι. πρκ. εἰλήλουθα

45. δουρὶ καὶ δούρατι] δοτική
τοῦ δόρου. Γραμμ. § 5, ε'.—κλυ-
τὸς] ὀκουστός, περίφημος. ἐκ τοῦ
κλύω. ὅρα Α 571.

46. νύξ'=νύξ. ἄρ. τοῦ νύσσα
=ὠθῶ, κεντῶ.—ἔππων]=τοῦ ἄρ-
ματος.—ἐπιβησόμενον=μέλλοντα
τα ἐπιβαίνειν πρὸς φυγὴν. μέχοι
τοῦδε λοιπὸν εἶχε πολεμήσει πεζός.

47. ἤριπε] ἄρ. τοῦ ἐρείπω. ὅρα
Δ 462.—σκότος εἶλε] πρβλ. τὰς ὁ-

τὸν μὲν ἄρ' Ἰδομενῆος ἐσύλευον ἑσθλάποτες·
 υἱὸν δὲ Στροφιόιο Σκαμάνδριον, αἴμονα θήρης,

50 Ἀτρεΐδης Μενέλαος ἔλ' ἔγχεϊ δρυόεντι.

ἐσθλὸν θηρητῆρα· δίδαξε γὰρ Ἀρτεμις αὐτὴ
 βάλλειν ἄγρια πάντα, τὰ τε τρέφει οὖρεσιν ὕλη.

ἀλλ' οὐ οἱ τότε γε χραῖσμι' Ἀρτεμις ἰοχέαιρα,
 οὐδὲ ἐκηβολαί, ἦσιν τὸ πρὶν γ' ἐκέκαστο.

55 ἀλλὰ μιν Ἀτρεΐδης δουρὶ κλειτὸς Μενέλαος

πρόσθεεν ἔθεν φεύγοντα μετάρφρενον οὐτάσε δουρὶ

[ὤμων μεσσηγύς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσεν].

ἦριπε δὲ προηγής, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.

Μηριόνης δὲ Φέρεκλον ἐνήρατο, Τέκτονος υἱὸν

μοίας φράσεις «θανάτου δὲ μέλαν νεφὸς ἀμφεκάλυψεν. κατὰ δ' ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλὺς· ἀμφὶ δὲ ὅσσε κελαινὴ νύξ ἐκάλυψε». (Π 350, 344, Ε 310, 659). πρβλ. τὸ ἡμέτερον σκοιόνω.

48. θεράποτες] = ἐταῖροι, σύντροφοι, ὑπασιπισταί. Ἡ σκύλευσις πιπτόντων ἀλλαχοῦ γίνεται ἰδίᾳ χειρὶ ὑπὸ τῶν φονευσάντων.

49. αἴμονα = εἰδήμονα. Ἀγνωστος ἡ ἔτυμολογία.

50. Μενέλαος] ἐλαφρὸν ἦτο τὸ τραῦμα αὐτοῦ τὸ ἐν Δ 135 ἐξ, ἀφοῦ ἀμέσως μάχεται. — δρυόεις] ἐκ τοῦ δρύς, ὅπως φαλδιμος, φαιδιμόεις, ὑμπίετης ὑμπίετης, αἰπής.

51 Ἀρτεμις] ἑκαστος θεὸς διδάσκει τοὺς ἀνθρώπους τὴν ἑαυτοῦ ἰδιότητα. ὅρα Α 72.

52. ἄγρια] ἔχει οὐσιαστικωθῆ. Καὶ ἡμεῖς ἔχομεν αὐτὸ καὶ τὸ ἡμερᾶς ὡς οὐσιαστικόν. — οὖρεσιν καὶ δρεσφιν κεῖνται ὡς τοπικαὶ δοτικαὶ πολλακίς. Μ 132, Ν 390, Δ 374 κ. ἄ.

53. οὐ οἱ] Γραμμ. § 27, ο. — χραῖσμι] ζεῖ ἐν ἀρνῆσι· κεῖται. Εἶναι β'. ἀρ. τοῦ ἀχρήστου χραισμέω. ὅρα Α 28. — ἰοχέαιρα] οὐχί = ἰοῖς χαίρουσα, ὅπως ἡρμήνευον οἱ ἀρχαῖοι, ἀλλὰ = ἰοὺς χέουσα, ἰο-χέ-αιρα, ὅπως sagittas fundere καὶ

«δούρατ' ἔχευαν» Ε 618, «βέλεα χέοντο» Θ 159. Ὡστε εἶναι ἡ χέουσα, ἐπιπέμπουσα ἰοὺς. Εἶναι ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος, ἀλλὰ κεῖται καὶ ὡς οὐσιασ. Φ 480, λ 426. Ἡ κατάληξις αἶρα ἀπαντᾷ καὶ εἰς τὸ δρυόειρα-αἶρα.

54. ἐκηβολαί] ἐκ τοῦ ἐκηβόλος. ὅρα Α 14. 96. = ἡ περὶ τὸ μακρὰν βάλλειν δεξιότης, ὅπως ἱπποσύνας Ψ 307, ποδωκείησι Β 792, τεκτοσυνάων ε 250. Περὶ τοῦ πληθυντ. τῶν ἀφηρημένων. ὅρα Α 205. — τὸ πρὶν] πρότερον. Ἐπιτείνεται ὑπὸ τοῦ γέ. — ἐκέκασται, ἐκεκάσθη· εἶναι παρὰ κ. καὶ παρὰ. μὲ σημασίαν ἐνεστῶτος καὶ παρὰ. τοῦ καίνυμαι = ἐξέχω, διακρίνομαι. Ἡ ῥίζα εἶναι καδ.

55. κλειώ = κλεῖζω, φημίζω κλειτός = περιδότης, περιφρῆμος.

56. πρόσθεεν ἔθεν] ἀρχικῶς, ὅτε τὸ F ἦν ἐπὶ αἰσθητόν, ἀπηγγέλλετο πρόσθε ἔθεν. σὺν τῷ χρόνῳ ὅμως προσετέθη τὸ ν ὅπως ἐν η 217 «ἐκέλευσεν ἔο», ἐνῶ ἀλλαχοῦ παραλείπεται, Ε 4 Τὸ ἔθεν εἶναι γενικὴ τῆς τριτοπροσώπου ἄνωγ. Γραμμ. § 9, α'. — φεύγοντα] ἀποπειρώμενον νὰ φύγῃ, στρεφόμενον. — οὐτῆσα οὐτάσα ἀρ. τοῦ οὐτάω οὐτάζω. ὅρα Δ 469.

59. Μηριόνης] ἦν ἐκ Κρήτης, υἱὸς Μόλου, φίλος καὶ θεράπων Ἰδομε-

- 60 Ἀρμονίδεω, δς χειρὶν ἐπίστατο δαίδαλα πάντα
τεύχειν· ἔξοχα γάρ μιν ἐφίλατο Παλλὰς Ἀθήνη·
δς καὶ Ἀλεξάνδρῳ τεκτῆνατο νῆας ἕϊσας
ἀρχεκάκους, αἱ πᾶσι κακὸν Τρώεσσι γέγοντο
οἷ τ' αὐτῷ, ἐπεὶ οὗ τι θεῶν ἐκ θέσφατα ἦδη.
65 τὸν μὲν Μηριόνης, διτε δὴ κατέμαρπτε διώκων,

νέως. — Φέρεκλος] εἶναι βραχὺς τύπος τοῦ Φερεκλῆς, ὅπως Ἰφικλός Ἰφικλῆς, Σθένελος Σθενέλαος. — Τέκτονος γραπτέον, οὐχί τέκτονος. οὕτως ἐν θ 114 ὁ Πολύμητος λέγεται Τεκτονίδης = υἱὸς Τέκτονος. Ὅμοια ὀνόματα ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα Τυχίος Η 220 (τεύχω), Καλήσιος Ζ 18, Εἰδάνθης ι 197, Δαίδαλος Ε 592, Βουκολίων Ζ 22. Πρβλ. τὰ παρ' ἡμῖν Μαραγκός, Καζάκης, Χρυσικός Χρυσόπουλος, Χρυσόχους.

60. Ἀρμονίδεω] εἶναι πατρωνυμικόν, οὐχί κύριον ὄνομα. Πρὸς τὰ Τέκτων Ἀρμονίδης, ἃ ἀμφοτέρω εἶναι δηλωτικὰ τοῦ ἐπαγγέλματος, πρβλ. τὰ Φήμιος Τροπιάδης γ 330 (= αἰοιδός), Περίφας Ἡνιπιδης Ρ 324 (= κήρυξ), Τήλεμος Εὐθυμίδης ι 509 (= μάστις) ὁμοίως ὁ Φρόνιος ἦν πατήρ τοῦ Νοήμονος β 386. Ἀρμονίδης ἔγενεν ἐκ τοῦ Ἀρμων-ονος = προσαρμόζων. — δς] ἀναφέρεται εἰς τὸ κύριον πρόσωπον τὸν Φέρεκλον (ὅπως ἐν 44). ὑπὲρ τούτου μαρτυρεῖ καὶ τὸ ἐν 64 οἷ τ' αὐτῷ Ὅτι δ' ἦν ἱκανὸς τέκτων, ἐδῆλωσαν τὰ ὀνόματα τῶν προγόνων του. — δαίδαλα] οὐσιαστικωμένον οὐδέτ. τοῦ δαίδαλος, ὅρα Γ 358. = τεχνουργήματα.

61. τοῦ φίλῳ μέσος ἀόρ. ἐφίλατο, οὐ προσταχτ. φίλοι Ε 117, ὑποταχτ. φίλωνται. Ἦυν. 25, 5. Τὸ εἶναι μακρόν, διότι εἶναι ἐσχματισμένον κατὰ τὰ ὑγρόληχτα. Ἡ Ἀθηνᾶ ἀγαπᾷ καὶ προστατεύει τὰς τέχνας καὶ τοὺς τεχνίτας. Ὡς τοιαύτη κατόπιν ὀνομάσθη ἐργάνη. πρβλ. θ 493, ι 390, ε 116.

62. δς] καὶ ἡ δευτέρα αὕτη ἀναφορικὴ πρότασις εἰς τὸν Φέρεκλον ἀναφέρεται, θέλει δὲ νὰ παράσχη τράνην ἀπόδειξιν τῆς ἐν τῇ πρώτῃ περιγραφείσης ἱκανότητος αὐτοῦ, ὅπως καὶ ὁ προσθετικὸς καὶ μαρτυρεῖ — τεκτῆνατο] εἶναι μέσος ἀόριστος τοῦ τεκταίνεσθαι. Σκοπίμως μετεχειρίσθη τὴν λέξιν καὶ μεθ' ὑπαινιγμοῦ πρὸς τὸ Τέκτων. πρβλ. Η 220 «ὁ οἱ Τυχίος κάμει τεύχων». — ἕϊσας] ἰσομέτρους, ἰσοτόχους. ὅρα Α 306

63. ἀρχεκάκους] ἀναπτύσσεται ὑπὸ τῆς ἐπομένης ἀναφορικῆς προτάσεως. Συνηθίζει ὁ Ὅμηρος εἰς προτεταγμένην ἔννοιαν νὰ ἐπιτάσῃ πρὸς ἐπεσήγησιν ὁλόκληρον πρότασιν, Β 313, ι 124. Θ 527, Λ 475, Μ 295 κλπ. — αἱ... γέγοντο] καὶ ὁ Ἡρόδοτος λέγει ἐν V, 97 «αὐταὶ δὲ αἱ νέες ἀρχὴ κακῶν ἐγένοντο Ἑλληνσί τε καὶ βαρβάροις».

64. οἷ τ' αὐτῷ] τῷ Φερέκλῳ. Γράφεται οἷ καὶ ὄχι οἶ, διότι δὲν εἶναι αὐτοπαθής, ἀν καὶ ἔχει τὸ αὐτῷ. — αὐτῷ, ἐπεὶ] τὸ ὡ δένυνεστάλη, τὸ εἰ συνεστάλη. Γραμμ. § 24. — θεῶν ἐκ θέσφατα] τὸ θεῶν ἐκ προσδιορίζει τὸ θέσφατα, ὅπως «θεῶν ἐκ κήδεα, ἀπὸ νευρήριον ὁστός, θεῶν ἀπο μῆδεα, χαρτίων ἀπο κάλλος, θεῶν ἀπο κάλλος». (Ω 617, Ν 585, ζ 12, 18, θ 457). — θέσφατα] ἦτο χρησμός τις, ὅτι θὰ καταστραφῇ ἡ Ἰλίου, ἀν ὁ Πάρις πάρῃ ἐξ Ἑλλάδος γυναῖκα. Εἶναι οὐσιαστικωμένον οὐδ. τοῦ θέσφατος (= θεόρρητος. Ἐκ τῶν θεδς φημί). = χρησμούς, προφητείας.

65. κατέμαρπτε] μάρπτω = πιά-

βεβλήκει γλουτὸν κατὰ δεξιόν· ἦ δὲ διὰ πρὸ
ἀντικρὺ κατὰ κύσιν ὑπ' ὀστέον ἤλυθ' ἀκωκή,
γνῦξ δ' ἔριπ' οἰμῶξας, θάνατος δέ μιν ἀμφεκάλυψε,

Πήδαιον δ' ἄρ' ἔπεφνε Μέγης, Ἀντήνορος υἱόν,
70 ὅς ῥα νόθος μὲν ἔην, πύκα δ' ἔτρεφε διὰ Θεανῶ
Ἰσα φίλοισι τέκεσσι, χαρίζομένη πόσει φ.

τὸν μὲν Φυλείδης δουρὶ κλυτὸς ἐγγύθεν ἐλθὼν
βεβλήκει κεφαλῆς κατὰ ἰνίον δξεί δουρὶ·
ἀντικρὺ δ' ἂν' ὀδόντιας ὑπὸ γλῶσσαν τάμε χαλκός.

75 ἤριπε δ' ἐν κοίτης, ψυχρὸν δ' ἔλε χαλκὸν ὁδοῦσιν.

Εὐρύπυλος δ' Εὐαιμονίδης Ὑγῆνορα δῖον,
υἱὸν ὑπερθύμου Δολοπίονος, ὅς ῥα Σκαμάνδρου

νω. οὕτω καὶ τὸ σύνθετον, = κατελάμβανε, κατέφθανε, δηλ. ἔφθανεν εἰς ἀπόστασιν βολῆς. — διώκων] καὶ ὁ Φέρεκλος, ὡς πάντες οἱ Τρῶες, ἔφευγε.

66. βεβλήκει] ὅρα Δ 492 Α 221. — διὰ πρὸ] ὅρα Δ 138.

67. ὑπ' ὀστέον] δηλαδὴ τὴν ὑποκάτω ἔκτασιν, ὅπως Ν 652 «ὑπ' ὀστέον ἐξεπέτρην». πρβλ. Ε 74.

68. γνῦξ] (γόνυ) αἰς μὲ τὸ ἐρίπτειν κεῖται. Ἐπίρρημα συγχεομμένον ἐκ τοῦ ἀχρήστου γόνυξ. — ἔριπε] ἀναύξητος ἄρ. τοῦ ἐρέπω. ὅρα Δ 462.

69. ἔπεφνε] ὅρα Γ 281. — Ἀντήνωρ] ὅρα Γ 140.

70. πύκα] ἐπίρρημα, ἐξ οὗ τὸ πυκνός. Σηκᾷνει α.) πυκνῶς, στερεῶς, β.) μεταφ. ἐπιμελῶς, προσεκτικῶς, ὅπως ἐδῶ Τὸ πύκα τρέφειν ἀλλὰ γού λέγεται «εὖ τρέφειν, ἐνδυσκέως τρέφειν». (Π 91 Ψ 90). — διὰ] ὅρα Α 7 Γραμμ. § 6 α' — Θεανῶ] θυγάτηρ Κισσέως βασιλέως Θράκης, γυνὴ Ἀντήνορος, ἱέρεια Ἀθηνᾶς. Ζ 298.

71. χαρίζομένη = χάμνουσα χάριν, πρὸς χάριν τοῦ συζύγου, ὅς εἶχεν ἀναγνωρίσει τὸν Πήδαιον, ὅπως ὁ Τελαμὼν τὸν Τεῦκρον. © 283. — πόσει] ὅρα Γ 163. Τὸ εἶναι μακρόν. ὅρα Ε 156. — φ] Γραμμ. § 9, 6'.

72. Φυλείδης] ὁ Μέγης ἦν υἱὸς Φυλέως.

73. ἰνίον] τὸ ὀπίσθιον τοῦ κρανίου ὀστοῦν. Τὸ κατὰ ἰνίον δὲν ἀποτελεῖ ἡσπιδίαν, διότι τὸ ἰνίον εἶχε F, ὅπως καὶ τὸ ἰς - ἱνες, ἐξ οὗ παράγεται: Εἰς τὸ ὀστοῦν τοῦτο, ὅριον κεφαλῆς καὶ λαιμοῦ, συνέρχονται πολλοὶ τένοντες ἥτοι ἱνες. Ἐντεῦθεν τὸ ὄνομα ἰνίον.

74. ἀντικρὺ τάμε] βραχυλογία, ἀντὶ τοῦ: ἀντικρὺ διήλθε ταμῶν. — ἂν' ὀδόντιας] διὰ μέσου τῶν ὀδόντων, μεταξὺ τῶν ὀδόντων. — ὑπὸ] εἶναι: ἐπίρρημα: κάτωθεν, τὸ δὲ γλῶσσαν εἶναι ἀντικείμεν.

75. ψυχρόν] ἀποτελεῖ πρὸς τὴν θερμότητα τοῦ σώματος ἀντίθεσιν σαρκαστικήν. Πολυδύναμος εἶναι τὸ παρρηγορητικὸν τοῦ Ὀμήρου, ὅστις καὶ τοῦτον τὸν σπασμὸν τοῦ θνήσκοντος δὲν ἀφῆκεν ἀπαρτήρητον. — Σύγκρινον τοὺς στίχους 52, 47, 58, 68, 75, 83 καὶ θαύμασον τὸν πλοῦτον τοῦ Ὀμήρου.

76. Εὐρύπυλος] ὅρα Β 736. — Ὑγῆνωρ-ορος. Ἐκ τοῦ ὕψους καὶ τοῦ ἀχρήστου ἦνωρ (= ἀνήρ). ὅρα Β 276.

77. Δολοπίονος] αἱ εἰς ἰων-ιονος λέξεις ἔχουσι τὸ μακρόν, ὅπως Κρο-

ἀρητῆρ ἐτίενκτο, θεὸς δ' ὥς τίετο δῆμω,
τὸν μὲν ἄρ' Εὐρύπυλος, Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱός,

80 πρόσθεν ἔθεν φεύγοντα μεταδρομάδην ἔλασ' ὦμον
φασγάνῳ αἶξας, ἀπὸ δ' ἔξεσε χεῖρα βαρεῖαν.

αἱματόεσσα δὲ χεῖρ πεδίῳ πέσε· τὸν δὲ κατ' ὄσσε
ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταίῃ.

ὥς οἱ μὲν πονέοντο κατὰ κρατερὴν ὕμνην.

85 Τυδεΐδην δ' οὐκ ἂν γνοίης ποτέροισι μετείη,
ἦε μετὰ Τρῶεσσιν ὁμίλει ἦ μετ' Ἀχαιοῖς·

νίονος, Ὑπερίονος, Μολίονε, Ἀρίονα,
Ἀμφίονα.—δς] ἀναφέρεται εἰς τὸν
Ὑγρήνορα, ὅρα 60.—ῥα Γραμμ. §
25, ε'.—Σκαμάνδρος ἦν ὁ μέγι-
στος ποταμὸς τῆς Τροίας. Ἀλλ' ἔκα-
στος ποταμὸς εἶχε καὶ ὁμώνυμον
θεόν. Τούτου τοῦ θεοῦ Σκαμάνδρου,
ὃ ἔθυσον ταύρους καὶ ἵππους (Φ 131
ἐξ.) ἱερεὺς ἦν ὁ Ὑγρήνωρ.

78 ἀρητῆρ] = ἱερεὺς. Ὑγεινεν ἐκ
τοῦ ἀράομαι. ὅρα Α 11.—ἐτίενκτο]
ὑπερ. παθ. τοῦ τεύχω = εἶχε γείνειν,
ἦτο. ὅρα Γ 101.—δῆμω] τοπικὴ δο-
τικὴ· ἐν τῇ χώρᾳ, ἐν τῇ κοινότητι.

79. Ἐπαναλαμβάνει τὸ ὑποκεί-
μενον καὶ ἀντικ. τὰ ἐν στ. 76.

80 μεταδρομάδην] Γραμμ. § 18,
6'. Τὰ εἰς δὴν ἐπιρρήματα ἰσοδυνα-
μοῦσι πρὸς τὴν μετοχὴν τοῦ ῥήμα-
τος, ἐξ οὗ παραγόνται. Σημαίνει λοι-
πόν· μεταδραμών, δραμών κατόπιν.
κυνηγῆσας.—τόν... ἔλασ' ὦμον] τὸ
ἐλαύνειν μετ' αἰτιατικῆς προσώπου
καὶ αἰτιατικῆς τοῦ μέρους τίθεται
ἐπὶ τραυμάτος ἐκ τοῦ πλησίον γι-
νομένου διὰ ζήφους καὶ πελέκεως.

81 φασγάνῳ] ὅρα Α 190.—αἶ-
ξας] τοῦ αἵσσω.—ἀπὸ ἔξεσε] ἡ λέ-
ξις εὐστόχως ἐκλεχθεῖσα ἐκφράζει
τὴν δύναμιν τοῦ κυπλήματος καὶ
τὴν εὐκολίαν τῆς ἐκτομῆς.—χεῖ-
ρα=βραχίονα

82. πεδίῳ] τοπικὴ δοτικὴ προσ-
έγγισιν δηλοῦσα. ὅρα Δ523.—κατ']
ἀνήκει εἰς τὸ ἔλλαβε.—ὄσσε=ὁ-
φθαλμῷ. ὅρα Α 104.

83. ἔλλαβε] Γραμμ. § 20, ε'.—
πορφύρεος] ὁ θάνατος εἶναι καὶ λέ-
γεται μέλας, (ὅρα 47) ἀλλ' εἶναι καὶ
κόκκινος τοῦλάχιστον ὁ ἐν πολέμῳ
διὰ τὸ πορφυροῦν αἷμα. Ἐν χωρίοις
τῆς Λέσθου οἱ παῖδες τὰ Χριστοῦ-
γεννα, ὅτε γενικῶς σφάζουσι τοὺς οἰ-
κοσίτους χοίρους, λέγουσιν ὅτι «ψὲς
τὸ γουροῦνι ἐβλεπε ἔς τὸν ὕπνο του
κόκκινα μαντήλια» καὶ αἰνίττονται
τὴν σφαγὴν καὶ τὸ αἷμα.—μοῖρα
κραταίῃ] διότι ἡ δύναμις αὐτῆς ἐκ-
τείνεται ἐπὶ πάντας τοὺς θνητοὺς
καὶ αὕτη ἔκαμεν εἰς τὸν Ὑγρήνορα
τὸν θάνατον ἀφυκτον.

84. Ὁ στίχος οὗτος καὶ ὁ στίχος
«ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους
ἀγόρευον» εἶναι συχνοί, χρησιμεύουσι
δὲ πρὸς μετάβασιν εἰς νέαν πράξιν.
πρβλ. καὶ Α318, I 1. M 1, N 169
540, 673, E 352, O 405, Π 1.

85. Ἐπ' ἀνέρχεται ἡ διήγησις εἰς
τὸν κύριον ἥρωα τῆς ραψωδίας, καὶ
σχεδὸν ἀδιακόπως περὶ αὐτὸν πλέον
διατρίβει.—Τυδεΐδην] κατὰ πρόλη-
ψιν τὸ ὑποκ. τῆς δευτερευούσης ἐ-
τέθη ὡς ἀντικ. τῆς κυρίας. ἀντί· οὐκ
ἂν γνοίης ποτέροισι Τυδεΐδης μετείη.
—οὐκ ἂν γνοίης] ἐκφράζει τὸ δυνα-
τὸν ἐν τῷ παρελθόντι. ὅρα Γ220.—
Τὸ ποτέροισι σαφηνίζεται ὑπὸ τοῦ
ἐπομένου στίχου. Ἐμάγετο εἰς τό-
σον διάφορα μέρη τοῦ πεδίου τῆς μά-
χης, ὥστε, ἂν τις ἡγγόει αὐτόν, δὲν
ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ εἰς τίνας ἀνῆκεν

86. μετείη, ὁμίλει] πλάγια· εὐ-

θῶνε γὰρ ἄμ πεδίον ποταμῷ πλήθοντι ἑοικῶς
 χεϊμάροφ, ὅς τ' ὄκα ῥέων ἐκέδασσε γεφύρας.
 τὸν δ' οὔτ' ἄρ τε γέφυραι ἐερμέναι ἰσχανώσιν,
 90 οὔτ' ἄρα ἔρκεα ἴσχει ἀλωάων ἐριθιλέων
 ἐλθόντ' ἐξαπίνης, ὅτ' ἐπιβρίση Διὸς ὄμβρος·
 πολλὰ δ' ὑπ' αὐτοῦ ἔργα κατήριπε κάλ' αἰζηῶν.
 ὡς ὑπὸ Τυδείδῃ πυκινὰ κλονέοντο φάλαγγες
 Τρώων, οὐδ' ἄρα μιν μίμνον πολέες περ ὄντες.

κτικαί, διότι τὸ γνόης ἂν εἶναι ἀντὶ
 ἱστορικοῦ χρόνου. — Περὶ τῶν ἡέ. — ἡ
 ὅρα Δ 15.

85. Ἐν τοῖς ἐπομένοις τὸ σημεῖον
 τῆς παραβολῆς κεῖται ἐν τῇ ἀκαθέ-
 κτω καὶ ἀκαταγωνίστῳ ὅρῳ ἢ ποτα-
 μῷ καὶ Διομήδους. — ἄμ πεδίον] =
 ἀνὰ πεδίον. Γραμμ. § 7, 6' = διὰ
 τῆς πεδιάδος πρὸς τὰ ἐπάνω, ἀπὸ τῶν
 πλοίων πρὸς τὴν Ἰλιον. — πλήθον-
 τι] πρὸς φουσκωμένον. Τοῦ πλήθω
 μόνον ὁ ἐνεστώς καὶ παρ. ὑπάρ-
 χει. = εἶμαι γεμάτος.

88. χεϊμάροφ] ὅρα Δ 452. — ὄκα]
 προσδιορίζει τὸ ῥέων, οὐχὶ τὸ ἐκέ-
 δασσε. πρβλ. τὸ ὠκύρους 598. Ἐκ
 τοῦ ὠκὺς ἔγινεν ὄκα, ὅπως ταχύς
 τάχα, λιγὺς λίγα. ὅρα Β 192. — ἐκέ-
 δασσε καὶ κατήριπε (9?) εἶναι γνω-
 μικοὶ ἀόριστοι τιθέμενοι ἐν παρα-
 βολαῖς πρὸς δὴλῶσιν τοῦ συνήθως
 γιγνομένου. — γεφύρας] οὐχὶ γεφύ-
 ρα, ἀλλὰ προχώματα ἐκτισμένα
 κατὰ τῶν πλημμυρῶν.

89. τοῦ εἰρῶ (ῥίξα σεο sero) ὁ
 πάρχει ἢ μετοχή τοῦ παρακειμ. ἐερ-
 μένος καὶ ὁ ὑπερ. ἔεργο. = συνείρω,
 συνθέτω. ὥστε ἐερμέναι = ἰσχυρά-
 σμένοι, τ. ἔ. αἱ ἄνευ διαλείμματος
 παρὰ τὴν ὀχθὴν παρατεινόμεναι.
 Πρὸς τοῦτο ἀντιστοιχεῖ τὴ πυκνὰ
 (93). — ἰσχανώσιν] τὸ ἰσχανάω εἶ-
 ναι ἕτερος τύπος τοῦ ἰσχω, ὅπως καὶ
 τὸ ἰσχάνω. ἔχει μόνον ἐνεστ. καὶ
 παρ. = ἔχω, κρατῶ, ἐμποδίζω.
 Γραμμ. § 12, γ'.

90. ἴσχει] σημαίνει ὅ,τι καὶ τὸ
 ἰσχανώσιν. ἔγινεν ἐκ ῥίξης σεχ δι'
 ἀναδιπλασιασμοῦ καὶ συγχοπῆς τοῦ
 σι-σέχ-ω. — ἀλωάων] ἀλώη (ἀλοιάω)
 εἶναι κυρίως ἑδαφος ἐξωματισμένον
 ὡς ἀλώνιον, εἴτα γενικῶς πᾶσα
 ὀμαλὴ καρποφόρος γῆ, ἀγρὸς πε-
 φραγμένος, ἀντιθέτως πρὸς τὸν ἀ-
 νοικτὸν ἀγρὸν (ἄροισι, πεδίον) καὶ
 ἐν γένει κῆπος ἢ ἄμπελος. — ἐριθι-
 λῆς (ἔρι, θάλλω) = εὐθαλής.

91. ἐλθόντα] δηλ. τὸν ποταμόν.
 — ἐπιβρίση] ἐπιβρίσια εἶναι ἄορ. α'.
 τοῦ ἐπιβρίθω = πίπτω μετ' ὅλον τὸ βά-
 ρος μου, πίπτω μετὰ δυνάμεως. —
 Διὸς ὄμβρος] ἢ βροχή, γάλαζα, χιόν,
 κττ. ἐκ Διὸς ἔρχονται. ὅρα Β 146. Διὸ
 ὁ Ζεὺς λέγεται νεφεληγερέτα, καὶ
 μεθ' Ὁμήρου ἕτιος, ὄμβριος.

92. ὑπ' αὐτοῦ] ὑπ' αὐτὸν καὶ δι'
 αὐτοῦ. Συνενοῖ δηλ. τὴν τοπικὴν καὶ
 τὴν τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου σημασίαν.
 ὅρα Β 374. — κατήριπε] τοῦ κατε-
 ρεῖπω ἄορ. β'. ὅρα Δ 462. — ἔργα
 αἰζηῶν (= ρωμαλέων ἀνδρῶν. ὅρα
 Β 660.) καὶ ἔργα ἀνδρῶν εἶναι τὰ
 γεωργικὰ ἔργα, εἴτα δὲ καὶ αὐτοὶ
 οἱ καλλιεργημένοι ἄγροι.

93. πυκινὰ] ὅρα Β 55. Ἐκ τοῦ πυ-
 κνὸς καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ πύκα. ὅρα 70.

94. μίμνον] μίμνω ἕτερος τύπος
 τοῦ μένω γινόμενος ἐξ αὐτοῦ δι' ἀ-
 ναδιπλασιασμοῦ καὶ συγχοπῆς. Ἐχει
 μόνον ἐνεστ. καὶ παρ. — πολέες]
 τοῦ πολὺς. Γραμμ. § 6, δ'.

95. — 165. Ὁ Διομήδης τραυμα-

- 95 τὸν δ' ὥς οὖν ἐνόησε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱὸς
θύνοντ' ἄμ πεδίον, πρὸ ἔθεν κλονέοντα φάλαγγας,
αἶψ' ἐπὶ Τυδείδῃ εἵπταιντο καμπύλα τόξα,
καὶ βάλ' ἐπαῖσσοντα τυχῶν κατὰ δεξιὸν ὄμον,
θώρηκος γύαλον, διὰ δ' ἔπιτο πικρὸς διοτρός·
100 ἀντικρὺ δὲ διέσχε, παλάσσετο δ' αἶμαι θώρηξ.
τῷ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄνσε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός.

«ὄρνυσθε Τρῶες μεγάρθυμοι, κέντορες ἵππων
βέβληται γὰρ ἄριστος Ἀχαιῶν, οὐδέ ἔφημι
δήθ' ἀνοχῆσθαι κρατερὸν βέλος, εἰ ἐτεόν με
105 ὄρσεν ἄναξ Διὸς υἱὸς ἀπορνύμενον Λυκίηνθεν».

εἴζεται ὑπὸ τοῦ Πανδάρου, ἐπικα-
λεῖται τὴν Ἀθηνᾶν, θεραπεύεται
ὑπ' αὐτῆς καὶ νέας δυνάμεις λαβὼν
μετὰ μείζονος δυνάμεως ἐπιτίθεται
κατὰ τῶν Τρῶων.

95. Λυκάονος υἱός· ὁ Πάνδαρος.
B 826, Δ 88 ἐξ.

96. θύνοντα κλονέοντα] κατηγο-
ρηματικαὶ μετοχαί. Τὸ κλονέοντα εἶ-
ναι συνέπεια τοῦ θύνοντα. Αἱ δύο
μετοχαὶ περιλαμβάνουσι τὰ ἐν 87, 93.

97. αἶψ' = αἶψα = εὐθύς, ἀμέσως.
Ἐκ τοῦ αἶψος. ὅρα A 303. — εἵπται-
ντο] ιταίνω εἶναι ἕτερος ἐξ ἀνα-
διπλασιασμοῦ τύπος τοῦ τείνω. =
τεντώνω· τὸ δὲ μέσσην = τεντώνω ἐ-
μαυτὸν, ἧ τεντώνω τι τῶν ἐμαυ-
τοῦ. — τόξα] κατὰ πληθυντικόν, διότι
εἶναι πολυμερές. ὅρα A 45.

98. τυχῶν καὶ τυχῆσας (ὅρα Δ
106) εἶναι μετοχαὶ ἀορίστων α'. καὶ
β'. τοῦ τυχάνω. Τίθενται μὲ τὰ
βάλλω, οὐτάω, νύσσω κτ., ὅτε ἡ
αἰτιατικὴ ἀποδοτέα εἰς τὸ ῥῆμα, ὅχ·
εἰς τὴν μετοχήν. Παρ' ἀπτικοῖς ἀν-
τιθέτως ἐκφέρονται: ἔτυχε βαλῶν.

99. γύαλον = κοίλωμα, κύρτωμα.
κουφάρι. γύαλα ἦσαν τὰ δύο κοῖλα
μέρη τοῦ θώρακος, ὧν τὸ μὲν ἐκά-
λυπτε τὸ στέρον τὸ δὲ τὰ νῶτα,
συνήπτοντο δὲ πρὸς ἀλλήλα διὰ πε-
ρονῶν. — πικρὸς διοτρός· λέγεται διὰ

τὰ ὀδυνηρὰ ἀποτελέσματα. — διὰ δ'
ἔπιτο] τιμήσις ἔγενε (ὅρα A 579) =
διέπτατο δέ. Εἶναι ἀόρ. τοῦ διαπέ-
τομαι.

100. ἀνικρὺ διέσχε] ἐννοεῖται ὁ-
μον. διεπέρασε λοιπὸν τὸν ὄμον
πέρα πέρα. Τὸ διέχω εἶναι ἀμετάβ.
= διαπερῶν ἐξέρχομαι, ἐβγαίνω
πέρα. ὅρα Δ 133.

101. ἐπὶ] ἀνήκει εἰς τὸ τῷ, οὐχ
εἰς τὸ μακρόν. = ἐπὶ τούτῳ, δηλ. ἐπὶ
τῷ Διομήδει ὡς τραυματισθέντι. Ὅτι
τὸ τῷ εἶναι ἀρσενικόν, φαίνεται ἐν
στ. 347. — μακρόν ἄνσεν] μεγάλως
ἀνέκραξεν, ἐπευχόμενος ἔκραξεν. Εἴ-
ναι ἀόριστος τοῦ αὔω. ὅρα B 334.

102. κέντορες ἵππων] ὅρα Δ 391.

103. φημί] = ἐπὶ τῷ. Διὰ τοῦτο
ἔλαβε ἀπαρέμφ. μέλλοντος, ὅπως Z
504, K 51 κ.ά. — ἐ] Γραμμ. § 9, α'.

104. δήθ' = δηθά = πολὺν χρό-
νον. ὅρα A 27. — ἀνοχῆσθαι]
ἀντὶ ἀνασχῆσθαι. Μέσος μέλλων
τοῦ ἀνέχω. — εἰ ἐτεόν με ὄρσεν] ἡ
ἐννοια: ἂν ἀληθῶς, ὡς ὑποθέτω, ἀ-
ναχωρῶν ἐκ Λυκίας εἰς φωνήν θεοῦ
ὑπήκουσα καὶ δύναμαι νὰ ἔχω πε-
ποίησιν εἰς τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ.
Τὸ ἐτεόν εἶναι ἐπὶ ῥηρηματικῶς λαμ-
βανόμενον οὐδέτ. τοῦ ἐτεός = ἀλη-
θής. ὅρα A 558.

105. ὄρσεν] Γραμμ. § 14. α'. —

ὥς ἔφαι' εὐχόμενος· τὸν δ' οὐ βέλος ὦκν δάμασσεν,
ἀλλ' ἀναχωρήσας πρόσθ' ἵππου καὶ ὄχεσφιν
ἔσται, καὶ Σθένελον προσέφη, Καπανήιον υἱόν·

«ὄροο πέπον Καπανηιάδη, καταβήσεο δίφρου,
110 ὄφρα μοι ἐξ ὤμοιο ἐρύσσης πικρὸν διστόν»

ὥς ἄρ' ἔφη, Σθένελος δὲ καθ' ἵππων ἄλλο χαμᾶζε,
πᾶρ δὲ σιὰς βέλος ὦκν διαμπερές ἐξέρυσ' ὤμον.
αἶμα δ' ἀνηκόντιζε διὰ σιρρεπτοῖο χιτῶνος.

δὴ τότε ἔπει' ἤρᾱτο βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
115 «κλυθὶ μέν αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, ἀτρυτώνη,

ἄναξ συχνὰ λέγεται ὁ Ἀπόλλων.—
Διὰ τῶν Δυκίηθεν καὶ Δυκίην ἐν 173
δὲν ἐννοεῖται ἡ Δυκία ἢ πρὸς με-
σημβρίαν τῆς Μ. Ἀσίας, ἀλλ' ἢ
Τρωικὴ Δυκία, ἥτις ἔκειτο παρὰ τὰς
ὕψωρειας τῆς Ἰδης. Εἶναι δ' ἕτερον
ὄνομα τῆς πόλεως Ζελείας, (Δ 103)
ἔπως καὶ ἄλλων ὁ Ὀυηρος ἔχει δύο
ὀνόματα: Κόρινθος Ἐφύρη, Σκά-
μανδρος Σάνθος, Ἴλιος Τροίη. Ση-
μαίνει φωνεῖν ἡ πόλις. Ἐν αὐτῇ λίαν
ἐλατρεῦτο Ἀπόλλων ὁ λυκηγενὴς
ὅρα Δ 101.

106. εὐχόμενος] καυχώμενος. ἐν
121=προσευχόμενος. ὅρα Α 91.—
οὐ] χωρισθὲν τοῦ ῥήματος καὶ προ-
ταχθὲν πολλὴν ἔμφρασιν ἐνέχει. διότι
ἰσχυρὰ ἀντίθεσις ἀποτελεῖται πρὸς
τὴν ψευδῆ δόξασιν τοῦ Πανδάρου.
=ἀλλ' οὐδαμῶς.

107. πρόσθ' ἵπποιον] προσδιορίζει
τὸ ἔσται. Πεζὸς ἐμάχετο ὁ Διομή-
δης, ἀλλ' ὁ ἡνίοχος Σθένελος ἐγ-
γὺς εἶχε τὸ ἄρμα, ὅπως συνήθως
εἰνέτο.—ἵπποιον] γενικὴ δυνάμει.

108. Καπανήιον] = τοῦ Καπα-
νείως. οὕτω Νηληϊός, Ἐκτόρεος κλπ.
ὅρα Β 20.

109. ὄροο. καταβήσεο] Γραμμ. §
14, γ'. ὄροο καὶ ὄροο καὶ ὄροο. Ἀ-
συνδέτως ἐξηγέθησαν, ὅπως Γ 250,
Δ 204 κ.ά. Τὸ δὲ τοιοῦτον ἀσύνδε-
τον σπουδῇ ἐμφαίνει. — πέπον]
προσφώνησις δηλωτικὴ οἰκειότητος,

=ὦ καλέ, ὦ ἀγαπητέ. ὅρα Β 235.

111. καθ' ἵππων] ἀπὸ τοῦ ἄρμα
κάτω. Μόνον ἐνταῦθα κεῖται οὕτω.
ἀλλαγοῦ δέ: ἀφ' ἵππων, ἐξ ἵππων
καὶ ἐξ ὀρχέων.—ἄλλο] ἄρ. β'. συν-
κεκομμένος τοῦ ἄλλομαι ἀντὶ ἤλετο.
ὅρα Α 532.

112. διαμπερές...] δηλ. ἐτραβήξε τὸ
βέλος πέρα πέρα ἔξω. Ἐπειδὴ τὸ βέ-
λος εἶχε εἰς τὸ ὀπισθεν μέρος τοῦς
ὄγκους (ὅρα Δ 151), ἂν καὶ αὐτοὶ εἴ-
χον εἰσδύσει εἰς τὸ τραῦμα, εἰλκον
τὸ βέλος οὐχὶ ἐξ οὗ μέρους εἰσῆλθε
ἀλλ' ἀντιθέτως, ἵνα μὴ οἱ ὄγκοι με-
ζον τὸ τραῦμα καμῶσι. Τοῦτο ἐκα-
λεῖτο «βουλοῦλκία κατὰ διωσμὸν»
τὸ δ' ἐν Δ 214 ἀπλῶς «ἐξολκή».
Τὸ διαμπερές ἐγενεῖν ἐκ τοῦ διανα-
πεῖρω, ὅπως διαμπαῖς ἐκ τοῦ δια-
ναπήγνυμι.

113. ἀνηκόντιζε] τοῦ ἀνακοντί-
ζω. Εἶναι ἀμετάβ. =ἐξήρχετο ὀρυη-
τικῶς, ἐξηκοντίζετο.—σιρρεπτοῖο =
ἀλυσιδωτοῦ.—χιτῶνος = θώρακος.
ὅρα Β 416. Α 371.

114. ἠρᾶτο] παρατ. τοῦ ἠράομαι
=εὐχομαι. Ἐκ τοῦ ἀρή=εὐχῇ.

115. περὶ τοῦ κλυθὶ ὅρα Γ 86.—
αἰγίος = ἔχων τὴν αἰγίδα. ὅρα Α
202.—ἀτρυτώνη] (α τρύω)=ἀκατά-
βλητε. ὅρα Β 157.—ἠδέησις ἐνταῦ-
θα περιλαμβάνει α') τὴν προσάφρευ-
σιν β') τὴν αἰτιολογίαν τῆς αἰτήσεως.
(116, 117) γ') τὴν αἴτησιν (118 ἐξ.).

εἴ ποτέ μοι καὶ πατρί φίλα φρονέουσα παρέσθης
 δηῖω ἐν πολέμῳ, νῦν αὖτ' ἐμὲ φίλαι Ἀθήνη.
 δὸς δέ τέ μ' ἄνδρα ἐλεῖν καὶ ἐς ὄρουμ' ἐγχεῖς ἐλθεῖν,
 ὃς μ' ἔβαλε φθάμενος καὶ ἐπεύχεται, οὐδέ μέ φησι

120 δηρὸν ἔτ' ὄψεσθαι λαμπρὸν φάος ἡελίοιο.

ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη,
 γυῖα δ' ἔθηκεν ἐλαφρά, πόδας καὶ χεῖρας ὑπερθεῖν
 ἀγχοῦ δ' ἵσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

«θαροῶν νῦν Διόμηδες ἐπὶ Τρώεσσι μάχεσθαι·

125 ἐν γάρ τοι στήθεσσι μένος πατρώιον ἦκα

ἄτρομον, οἷον ἔχεσκε σακέσπαλος ἱππότης Τυδεύς·

ἀχλὺν δ' αὖ τοι ἄπ' ὀφθαλμῶν ἔλον, ἥ πρὶν ἐπῆεν,

116. μοι-πατρί] ἀντί: πατρί μου ἢ ἐμῷ. ὅρα Γ 338. Δ24.—καὶ|εἶναι προσθετικὸς: καὶ εἰς τὸν πατέρᾱ, ὅπως τώρα ζητῶ δι' ἐμαυτόν.

117. δηῖω] καταστρεπτικῶς ἐκ τοῦ δαῖω. ὅρα Δ 281.—ἐμὲ| ἔχει τὸν τύπον τοῦτον δι' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ πατρί. Ἐν Κ 280 κεῖται «νῦν αὖτε μάλιστα με φίλαι» διότι ἡ ἐμφασίς κεῖται εἰς τὸ νῦν καὶ μάλιστα.—φί-λαι| ὅρα 61.

118. ἐλεῖν καὶ ἐλθεῖν] πρωθυστερον. ὅρα Α251. περιεμένομεν δηλ.: ἐλθεῖν καὶ ἐλεῖν, ἢ ἐλεῖν ἐλθόντα.—μ'|=μοι. Γραμμ. § 31, β'. 6. Εἶναι ἀντικ. τοῦ δὸς καὶ ὑποκείμε. τοῦ ἐλεῖν, τὸ δ' ἄνδρα εἶναι ἀντικ. τοῦ ἐλεῖν καὶ ὑποκ. τοῦ ἐλθεῖν.

119. φθάμενος] πρότερος, ὅπως Ν 387 κ.ά. ὑποφθάμενος δ547, ὑποφθὰς Η144. Ὅμοια χρήσις γίνεται καὶ τῶν μετοχῶν τυχών, τυχήσας (ὅρα Δ 106 Ε 98). μογέων (μετὰ κόπου) Δ636, ἀθλήσας Η453, θέων (=ταχέως) Ζ 54, ἔθων (=συνήθως) Ι 540, λαθών (=χρυσαῖ) Μ 390, ἀμφιέποντες, ἐγκονέουσαι. (ὅρα Β 525). Πᾶσι αἰτοῦσθαι μετοχαῖ ἰσοδυναμοῦσι πρὸς ἐπιρρηματικὸν προσδιορισμὸν τοῦ ῥήματος. Τὸ φθάμενος εἶναι ἐπικὸς τύπος τοῦ φθὰς με-

τοχής τοῦ β'. ἄορ. τοῦ φθάνω.

120 δηρὸν] μακρὸν χρόνον. Οὐδέτερον ἐπιρρηματικῶς κείμενον τοῦ θεός-ἡ-ὄν,=διαρκῶν, μακρός. Τῆς αὐτῆς ρίζης εἶναι τὰ δῆν, δηκαῖός, δηθά, δηθύνω. ὅρα Α 27.

122. γυῖα] ἐπέξηγείται ὑπὸ τῶν πόδας καὶ χεῖρας. ὅρα Γ 34.—ὑπερθεῖν| ὅρα Δ 147.

123. Δὲν ἀναφέρεται τότε καὶ πῶς ἡ Ἀθηνᾶ ἀφῆκε τὸν Ἄρη.

124. ἐπὶ] ἐναντίον. Πολλαχοῦ κεῖται ἡ ἐπὶ μετὰ δοτικῆς παρὰ τῷ μάχεσθαι καὶ μάνασθαι ἀντὶ τῆς συνηθους δοτικῆς.—μάχεσθαι] ἀντὶ προστακτικῆς κεῖται.—μάχου.

125. τοι στήθεσσι] ὅπως ἐν 116.—ἦκα| τοῦ ἦμι ἄορ. α'.

126. σακέσπαλος] τονίζεται οὕτω μολονότι ἔχει ἐνεργητικὴν ἡσημασίαν. ὁμοίως καὶ τὰ ἐγγέσπαλος, ἡνίοχος, ἱππόδαμος, ἱππόβοτος. Ἐκ τοῦ σάκος καὶ πάλῳ ἐσηηματίσθη.—δ' πάλλων τὴν ἀσπίδα, δηλ. ὑψὺν αὐτὴν με προσταμένον βραχιόνα. Λέγεται περὶ γενναίου καὶ δεξιῦ πολέμιστοῦ ἐκφράζει· δέ τι πλέον τῶν ἡσπιστῆς, ἀσπιδιώτης.

127. ἀχλὺν...] καθ' Ὅμηρον τοῦ ἀνθρώπου οἱ ὀφθαλμοὶ εἶναι ἀσθενέστατοι καὶ ὑπὸ τινος νέφους σκιάζον-

- ὄφρ' εὖ γινώσκῃς ἡμὲν θεὸν ἥδ' ἐ καὶ ἄνδρα.
 τῷ νῦν, αἶ κε θεὸς πειρώμενος ἐνθάδ' ἵκηται,
 130 μὴ τι σὺ γ' ἀθανάτοισι θεοῖς ἀντικρὺ μάχεσθαι
 τοῖς ἄλλοις· ἀτὰρ εἴ κε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
 ἔλθῃσ' ἐς πόλεμον, τήν γ' οὐτάμεν ὀξεί χαλκῶ».·
 ἡ μὲν ἄρ' ὥς εἰποῦσα ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη.
 Τυδείδης δ' ἐξαυτίς ἰὼν προμάχοισιν ἐμίχθη
 135 καὶ πρὶν περ θυμῷ μεμαῶς Τρώεσσι μάχεσθαι,
 δὴ τότε μιν τρεῖς τόσσον ἔλεν μένος, ὥς τε λέοντα,
 ὃν δά τε ποιμὴν ἄγρῳ ἐπ' εἰροπόκοις διέσει
 χραύσῃ μὲν τ' αὐλῆς ὑπεράλμενον οὐδὲ δαμάσῃ.

ται, ὥστε δὲν ἀναγνωρίζουσι τοὺς περιφερομένους θεούς, ἐὰν οὗτοι δὲν θέλουν. Οὕτως ἔχων ὁ Διομήδης ἐκινδύνευεν ὑπὸ θεοῦ εἰς ἀνθρωπιν μεταμεμορφωμένου νὰ παρελκυσθῇ εἰς μάχην πρὸς αὐτὸν τὸν θεόν, τὸ ὁποῖον ἦτο ἐπικίνδυνον εἰς τὸν ἀνθρωπιν, ἐκτὸς ἂν ἕτερος θεὸς συμπαρίστατο αὐτῷ. Τὴν ἀποτροπὴν τῶν κινδύνων τούτων σκοπεῖ τῆς ἀγλῦος ἢ ἀφαίρεσις. Αὕτη ὅμως δὲν ἦτο παντοτεινὴ, ἀλλὰ βραχυτάτη πρὸλ. Ζ 128.—ἐπῆεν] παρατ. τοῦ ἔπειμι (εἰμί).

128. γινώσκῃς] ἐτέθη ὑποτακτικῇ, διότι τὸ ἔλον ἔχει σημασίαν παρακειμένου,

129. θεός] μὲ ἀνθρώπου μορφῇ. Ζ 128. Π 93.—πειρώμενος] νὰ παρελκύσῃ, δηλ. τὸν Διομήδην εἰς μάχην πρὸς αὐτόν. Ἐννοεῖται ἀντικείμενος.

130. θεοῖς] μετὰ τὸ θεὸς ἐτέθη πληθυντικός· ἀπαιτεῖται δὲ ἡ γενικευσις αὐτῇ, διότι ἐν τοῖς ἐξῆς μία μόνον ἐξάφαισις γίνεται.—ἀντικρὺ] πανταχοῦ τὸ ν εἶναι μακρόν, ἐκτὸς ἐδῶ καὶ 819.—μάχεσθαι] ὅπως 124.

131. Ἀφροδίτῃ] ἐπήνεσεν αὐτὴν ὁ Ζεὺς ἐν Δ 10 ἐξ. Διὸ θέλει ἡ Ἀθηνᾶ νὰ τήν ἐκδικηθῇ.

132. ἔλθῃσ' = ἔλθῃσι. Γραμμ. § 11, ε'.—οὐτάμεν] ἀπαρ. τοῦ οὐτάω, ἀντὶ προστακτικῆς. ὅρα Δ 469.—Τὰ

ἐν 131. 132 προαγγέλλουσι τὰ ἐν 330 ἐξ.

133. ἀπέβη] ἀπεχώρησεν, ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τοῦ Διομήδους, ὅχι ὁμως καὶ ἀπὸ τῆς μάχης. πρὸλ. 290.

134. ἐξαυτίς] προσδιορίζει τὸ ἐμίχθη, λέγεται δὲ μετ' ἀναφορᾶς πρὸς τὸ ἀναχωρήσας 107.

135. ὁ καὶ δὲν ἀνήκει εἰς τὴν πρότασιν, ἀλλ' εἰς τὸ πρὶν. Εἶναι δὲ ταῦτα ἄσυνδετα πρὸς τὰ ἡγούμενα. διότι οἱ στίχοι 135, 136 εἶναι ἀνάπτυξις τοῦ 134.—πρὶν] ἐξάφαισις ὑπὸ τοῦ περ καὶ ἀποτελεῖ ἀντίθεσιν πρὸς τὸ δὴ τότε 135.—μεμαῶς] μετοχή τοῦ παρακ. μέμονα (μέμας). Ἐρείσημασίαν ἐνεστώτος. = ἐπιθυμῶν, ὀρεγόμενος. ὅρα Α 590.

136. Ἀνακολούθως ἐνταῦθα ἀλάσσει τὸ ὑποκείμενον, ὅπως Ζ 511. ὅρα Β 353.—μέμος] πολεμικὴ μάχη.

137. ἄγρῳ] τοπικὴ δοτικῇ.—ἐπ' οἷσιν] ἀνήκει εἰς τὸ ποιμὴν. Ἡ ἐπὶ μετὰ δοτικῆς πολλάκις παρ' Ὁμήρῳ δηλοῖ ἀρχηγίαν καὶ ἐπιστάσιν, υ 221, 209. Ε 154. γ 427.—εἰροπόκος] = πολύμαλλος. Ἐκ τοῦ εἶρος (= ἔριον, μαλλίον) καὶ πόκος (= ποκάρι τ. ἔ. τὸ ὅλον κουρεμμένον μαλλίον ἐνὸς προβάτου).—διέσει] πληθ. δοτικῇ τοῦ δις. ὅρα Γ 198.

138. χραύσῃ] ξύση, ψάυσῃ, θί-

- τοῦ μὲν τε σθένος ὥρσεν, ἔπειτα δέ τ' οὐ προσαμύνει,
 140 ἀλλὰ κατὰ σταθμοὺς δύνει, τὰ δ' ἐρῆμα φοβεῖται·
 αἶ μὲν τ' ἀγχιστῖναι ἐπ' ἀλλήλῃσι κέχυνται,
 αὐτὰρ δ' ἐμμεμαῶς βαθέης ἐξάλλεται αὐλῆς·
 ὡς μεμαῶς Τρώεσσι μίγῃ κρατερός Διομήδης·
 ἐνθ' ἔλεν Ἀσύνροον καὶ Ὑπείρονα, ποιμένα λαῶν,
 145 τὸν μὲν ὑπὲρ μαζοῖο βαλὼν χαλκήρεϊ δουρί,
 τὸν δ' ἕτερον ξίφεϊ μέγῳ κληῖδα παρ' ὄμον
 πλῆξ', ἀπὸ δ' αὐχένος ὄμον ἐέργαθεν ἥδ' ἀπὸ νότου.

ξη. Λέγεται περὶ ἐλαφροῦ τραύματος. Ὑποτακτικὴ ἀορίστου ὡς ἐξ ἐνεστώτος χραῶν (κυρίως χραFω) ἀντὶ τοῦ χραῶ=ψαύω.—αὐλή] ἐνταῦθα εἶναι ὁ αὐλότοιχος, ἐν 142 εἶναι ἡ κυρίως αὐλή, ὁ ὑπὸ τοῦ αὐλοτοίχου περιβαλλόμενος χώρος, περιέχων τὴν κατοικίαν τοῦ ποιμένου καὶ τὰς τῶν ζώων. πρβλ. ξ 5...16.—ὑπεράλλομαι] συγκεκομμένη μετοχὴ ἀορ. 6'. τοῦ ὑπεράλλομαι. ὅρα Ε οὐδὲ δαμάσση]=οὐ δαμάσση δέ.

139. ὥρσεν] γυναικὸς ἄορ. Εἶναι τὸ σημεῖον τῆς παραβολῆς· διότι καὶ ὁ Διομήδης τραυματισθεὶς πολεμικώτερος ἔγεινεν.—προσαμύνει] προσέρχεται πρὸς ἀμυναν. Ἐννοεῖται· αὐτὸν οἰσεῖσι.

140. καταδύεται] χώνεται. —σταθμοῦς] τὴν ποιμενικὴν καλύβην οὕσαν μέρος τῶν σταθμῶν.—τὰ] ἐνῶ προηγῆθη δέεσι, λέγει τὰ (δηλ. μῆλα=πρόβατα, οὐχί αἶ) ὡς ἐν 141. πρβλ. «ἐτράπετ' αἰχμὴ· καὶ τό γε χεῖρι λαβὼν» Δ 238. Φ 167. Π 353. Σοφ. Φιλ. 758 «νόσημα... ἡ-κει γὰρ αὕτη (ἡ νόσος)» Ἡ τοιαύτη σύνταξις λέγεται σχῆμα πρὸς τὸ συνώνυμον.—ἐρῆμα] ἐγκαταλειμμένα ὑπὸ τοῦ ποιμένου. —φοβεῖται]=φεύγουν. φέβομαι=σχιάζομαι, ἐπομένως=φεύγω. ἐξ αὐτοῦ φόβος=φυγὴ, καὶ ἐξ αὐτοῦ φοβέω (=τρέπω εἰς φυγὴν) φοβέομαι=φεύγω. ὅρα Β 767.

141. αἶ... κέχυνται] παριστᾷ συντελεσμένην τὴν καταστροφὴν τοῦ λέοντος, καὶ εἶναι ὡς ἡγούμενον τῶν ἐπομένων· τέλος ἀποῦ ὅλα στείωθον σωρηδόν, πηδᾷ ἔξω —αἶ] δηλ. οἰες.—ἀγχιστῖναι] τὸ ἔνα κοντὰ εἰς τὸ ἄλλο, σωρηδόν Εἶναι κατηγορ. τοῦ αἶ ἰσοδυναμοῦν πρὸς ἐπίρρομα τρόπου. Ἐκ τοῦ ἀγχιστος (=ἐγγύτατος) ὑπερθετικὸν τοῦ ἀγχι (=πλησίον) ἔγεινεν τὸ ἀγχιστῖνος, (-ινῆ, -ινον, εὐχρηστον μόνον πληθυντικῶς. —κέχυνται] κείνται ὡς χυμένα τὸ ἔνα ἐπάνω εἰς τὸ ἄλλο.

142. ἐμμεμαῶς] εἶναι ἐπιτεταμένον μεμαῶς=πλήρης μαίνιας. Δὲν ἐκορέσθη λοιπὸν ἐν τῇ αὐλῇ, ἀλλὰ καὶ ἔξω θὰ χύσῃ τὴν μαίνιαν του.—βαθέης] Γραμμ. § 19, γ'. Οὕτω λέγεται ἡ αὐλὴ διὰ τὸν ὑψηλὸν αὐλότοιχον.

144. ποιμὴν μεταφορικῶς λέγεται ὁ ἡγεμὼν. ὅρα Β 85.

145. βαλὼν, πλῆξε, ἐέργαθεν (147)] ἀντὶ καὶ τὸ δευτέρον καὶ τρίτον νὰ ἦναι μετοχαὶ ὑποτεταγμέναι εἰς τὸ ἔλεν, ἐγένοντο ἀνεξάρτητα, ὅπως Σ 173, 176. ὅρα Γ 80.—χαλκήρης] (χαλκός, ἀσπίς) =χαλκοῦς.

147. πλῆξ',] Γραμμ. § 22. δ'. Τὰ πλῆττειν, οὐτάζειν, νύσσειν, ἐλαύνειν λέγονται ἐπὶ τῶν ἐγγύθεν πληγμάτων.—ἐέργαθεν] =ἐχώριζε καὶ ἐχώρισε, ὅπως ἐδῶ. Ἐκ τοῦ ἐρ-

- τοὺς μὲν ἕας', ὃ δ' "Αβαντα μετώχετο καὶ Πολύιδον,
 υἱέας Εὐρυδάμαντος, ὄνειροπόλοιο γέροντος,
 150 τοῖς οὐκ ἐρχομένοις ὃ γέρων ἐκρίναι' ὄνειρους,
 ἀλλὰ σφας κρατερὸς Διομήδης ἐξενάριξε.
 βῆ δὲ μετὰ Ξάνθον τε Θόωνά τε, Φαίνοπος υἱε,
 ἄμφω τηλυγέτω, ὃ δὲ τείρετο γήραϊ λυγρῷ.
 υἱὸν δ' οὐ τέκει' ἄλλον ἐπὶ κτεάτεσσι λιπέσθαι.
 155 ἔνθ' ὃ γε τοὺς ἐνάρριζε. φίλον δ' ἐξαινυτο θυμὸν
 ἄμφοτέρω, πατέρι δὲ γόον καὶ κήδεα λυγρὰ
 λείπ', ἐπεὶ οὐ ζῶντε μάχης ἐκνοστήσαντε
 δέξαιτο· χηρωσται δὲ διὰ κτῆσιν δατέοντο.

γω ἐσχηματίσθη, ὅπως ἐκλάθον ἐκ τοῦ ἔκινον. Τὸ ἔργον εἶχεν F, διὸ προσλαβὼν εἰργεινεν ἐέργω (Γραμμ. § 20, α.), ἐξ οὗ ἔγινε τὸ ἐέργαθεν Γραμμ. § 11, β'. — Δὲν ἀναφέρεται περὶ τίνος μαστοῦ (145) καὶ ὧμου πρόκειται.

148. ἕασε] ἀφῆκε χωρὶς νὰ σκυλεύσῃ. — Πολύιδον] = πολυξερὸν, σοφόν Τὸ ὄνομα εἶναι ἐκφραστικὸν τῆς μαντικῆς τέχνης τοῦ πατρὸς. ἐν N 663 ἐξ ἀναφέρεται Εὐχῆνωρ υἱὸς τοῦ Πολυίδου μαντεύσας.

149. υἱέας] Γραμμ. § 5, β'. — ὄνειροπόλος εἶναι ὁ ἐκθεῶν καὶ ἐξηγῶν τὰ ἴδια αὐτοῦ ὄνειρα, τὰ ὁποῖα θεόθεν ἀποκαλύπτονται αὐτῷ. ὅρα A 63.

150. Τὸ οὐκ ἀνήκει εἰς τὸ ἐκρίναιτο, τὸ δὲ ἐρχομένοις = εἰς πῶλεμον ἀπερχομένοις ἀπὸ τῆς πατρίδος, ὅπως 198. Ἰκανὸν σκῶμμα ἐν τούτοις ἐνυπάρχει· διότι ὁ ξένος μαντευόμενος, οὐδὲν προεῖπε τοῖς ἑαυτοῦ τέκνοις.

151. Ταῦτα εἶναι ἀντίθεσις πρὸς τὰ ἐν 150. δὲν τοὺς ἔσωσεν ἐξηγῶν ὄνειρους, ἀλλ' ὃ Διομήδης ἐφόνευσεν. — σφίας] πάσχει συνίζσιν. — ἐξενάριξε] κυρίως = ἐσκύλευσεν, ὅθεν = ἐφόνευσεν. ὅρα A 191.

152. Δύο ἄλλοι Τρῶες ὀνομάζονται Θόων καὶ δύο Φαίνοψ. Δ 422,

M 140. N 545. P 312. 583.

153. τηλυγέτω] ἐν νεαρῇ ἡλικίᾳ. — τείρετο] τοῦ τείρω-ομαι (tero) Μόνον ἐνετὼς καὶ παρατ. ὑπάρχει. = κατατρύγω, καταθασανίζω. — λυγρός = θλιβερός, ἄθλιος. Συγγενεῖς πρὸς τὸ λευγαλέος καὶ τὸ lugeo.

154. τέκειτο] μέσος ἄρ. τοῦ τίκτω. — ἐπὶ κτ. λιπέσθαι] ἀπαρέμφ. σκοποῦ: ἵνα μείνῃ κάτοχος τοῦ πλοῦτου. Μόνον ἢ πληθ. δοτικῇ κτεάτεσσι τοῦ κτεάω-τος ὑπάρχει. Ἐξ αὐτοῦ κτεατίζω = ἀποκτῶ.

155. ὄρε] ὁ Διομήδης. — ἐνάρριζε] ὅρα A 191. — ἐξαινυτο] παρατ. τοῦ ἐξαινυμαι (ὅρα Δ 531). Ὡς στερητικὸν ἔλαβε δύο αἰτιατικὰς. Οἱ ἀντ' ἄορίστων παρατακτικοὶ ἐνάρριζε καὶ ἐξαινυτο γραφικώτερον παριστῶσιν τὴν πρᾶξιν.

156. πατέρι] Γραμμ. § 29, β'. Τὸ τῆς ἐνίκης δοτικῆς εἶναι δίχρονον, συχνὰ δὲ πρὸ συμφωνοῦ λαμβάνεται ὡς μακρόν. ὅρα B 781.

157. λείπ' = λείπε = ἔλειπε. Παρατ. ἀναύξητος τοῦ λείπω. Γραμμ. § 22, δ'. — ἐκνοστήσαντε] [εἶναι ἡ κυρία ἔννοια. Τοῦ ὑποκειμένου δ' αὐτῆς εἶναι κατηγορ. τὸ ζῶντε. Ἡ ἄρνησις οὐ ἀνήκει εἰς τὸ ῥῆμα καὶ τὰς μετοχάς.

158. χηρωσται] οἱ μακρὶνοὶ συγγενεῖς οἱ κληρονομοῦντες δι' ἑλλει-

- ἐνθ' υἱας Πριάμοιο δύω λάβε Δαρδανίδαο,
 160 εἰν ἐνὶ δίφρῳ ἕοντας, Ἐχέμμονά τε Χρομίον τε.
 ὥς δὲ λέων ἐν βοῦσι θορῶν ἐξ αὐχένα ἄξῃ
 πόρτιος ἢ βόος, ξύλοχον κάτα βοσκομενάων,
 ὥς τοὺς ἀμφοτέρους ἐξ ἵππων Τυδέος υἱὸς
 βῆσε κακῶς ἀέκοντας, ἔπειτα δὲ τεύχε' ἐσύλα·
 165 ἵππους δ' οἷς ἐτάροισι δίδου μετὰ νῆας ἐλαύνειν.
 τὸν δ' ἶδεν Αἰνεΐας ἀλαπάζοντα σίτχας ἀνδρῶν,
 βῆ δ' ἵμεν ἄν τε μάχην καὶ ἀνὰ κλόνον ἐργχείων
 Πάνδαρον ἀντίθεον διζήμενος, εἴ που ἐφευδροί.
 εὔρε Λυκάονος υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε,
 170 σῆ δὲ πρόσθ' αὐτοῖο ἔπος τέ μιν ἀντίον ἠῦδα·
 „Πάνδαρε ποῦ τοι τόξον ἰδὲ πτερόεντες διστοί
 καὶ κλέος, ᾧ οὐ τίς τοι ἐρίζεται ἐνθάδε γ' ἀνὴρ ;

ψιν τέκνων.—διὰ δατέονιο] τμήσις
 ἔγεινε. ὅρα Α 579.—διεμοιράζοντο
 μεταξύ των.

159. ἐνθα] ὅπως καὶ ἐν 144 χρη-
 σιμεύει· πρὸς μετάβασιν εἰς νέαν προ-
 ξιν.—υἱας Γραμμ. § 5, 6'.—δύω] ὁ
 εἰς ἦν παραιβάτης, ὁ ἄλλος ἡνίοχος.

160. Χρομίος] καὶ τρεῖς ἄλλοι
 Τρώες οὕτως ὀνομάζονται.

161. ὥς καὶ ὥς παρ' Ὀμ. λαμ-
 βάνουν ἐν παραβολαῖς ὑποτακτικὴν
 ἄνευ τοῦ ἄν. ὅρα Δ 131.—θορῶν]
 μετοχὴ 6'. ἀρίστου τοῦ θρωσκω.—
 ἐξ-ἄξῃ] ὑποτακτ. ἀρίστου τοῦ ἐξ-
 ἀγννμ. Ἡ ἐξ ἐπιτείνει.

162. πόρτιος καὶ πόρις = δά-
 μαλις.—ξύλοχος] τόπος σύνδενδρος.
 Σύνθετον ἐκ τῶν ξύλον ἔχω.—τόπος
 ἔχων ξύλα, δάσος πυκνόν. πρβλ. τὸ
 δρύοχος.—κάτα] ἀνεστράφη. Γραμμ.
 § 17, γ'. ἀνέκει· εἰς τὸ ξύλοχον.—βοσ-
 κομενάων] θηλυκὸν εἶναι, διότι καὶ
 τὰ πόρτιος καὶ βόος εἶναι θηλυκά.

163. ὥς] μὲ τοιαύτην ταχύτητα
 καὶ ἀκαταμάχητον δύναμιν.—ἐξ ἵπ-
 πων] ἀπὸ τοῦ ἄρματος.

164. βῆσε] κατεῖθεσε, ἐκρήμνισε.
 εἶναι ἀόρ. α'. τοῦ βαῖνω μεταβατι-

κός.—ἀέκοντας] παρὰ τὴν ἀντίστα-
 σίν των, βιαιῶς.

165. οἷς=εἰς. Γραμμ. § 9, 6'.
 —μετὰ νῆας] πρὸς τὰ πλοῖα, πρὸς
 τὸ στρατόπεδον τῶν πλοίων.

166—310. Αἰνεΐας καὶ Πάνδαρος
 προβαλόντες κατὰ τοῦ Διομήδους. οὐ-
 τὸς δὲ τὸν Πάνδαρον φονεῖ, τὸν
 Αἰνεΐαν τραυματίζει.

166. ἀλαπάζοντα] κενοῦντα, ἀ-
 ραιοῦντα. ὅρα Α 129.—σίτχας καὶ
 σίτχας μόνον ὑπάρχει. ὅρα Β 92.

167. βῆ] ἀντὶ ἔβη τοῦ βαῖνω.—
 ἵμεν] ἀπαρέμφ. τοῦ εἰμι.—βῆ ἵμεν,
 βῆ θέειν εἶναι συγναὶ φράσεις σπου-
 δῆν δηλοῦσαι. ὅρα Β 183.—ἄν μά-
 χην] αὐτὰ καὶ «ἄμ' ὀνόν. ἀν' ὀμι-
 λον. ἀνὰ οὐλαμόν. ἀνὰ δηροτῆτα».
 —ἐργχείων] τὸ ἐγγεῖν εἶναι ἕτερος
 τύπος τοῦ ἐγγος. ὅρα Γ 345.

168—169=Δ 88, 89.

170. ἀντίον ἠῦδα] ἀλλαχοῦ λαμ-
 βάνει μίαν αἰτιατικὴν, μόνον δ' ἐν-
 ταῦθα ἔλαβε δύο, ὅπως συγναὶ τὰ
 προσανδᾶω καὶ προσείπον.

172. Μετὰ τὸ τόξον καὶ διστοί
 περιεμένομεν τοιούτων τι· εἰς τὰ
 ὅποια εἰσὶ περιήρημος. Ἀντὶ τού-

- οὐδέ τις ἐν Λυκίῃ σέο γ' εὐχεται εἶναι ἀμείνων.
 ἀλλ' ἄγε τῷδ' ἔφες ἀνδρὶ βέλος Διὶ χεῖρας ἀνασχών,
 175 ὃς τις δῶδε κρατεεῖ καὶ δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργε
 Τρῶας, ἐπεὶ πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν γούνατ' ἔλυσεν·
 εἰ μὴ τις θεὸς ἐστὶ κοιτεσσάμενος Τρῶεσσιν,
 ἱερῶν μηνίσας· χαλεπὴ δὲ θεοῦ ἐπὶ μῆνις.»
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός·
 180 „Αἰνεῖα, Τρῶων βουλευφόρε χαλκοχιτώνων,
 Τυδείδῃ μιν ἐγὼ γε δαΐφρονι πάντα εἰσκω,
 ἀσπίδι γινώσκων ἀνλώπιδι τε τρυφαλεῖη,
 ἵππους τ' εἰσορόων· σάφα δ' οὐκ οἶδ' εἰ θεὸς ἐστίν.
 εἰ δ' ὃ γ' ἀνὴρ, ὃν φημι, δαΐφρων Τυδέος υἱός,

του προσέθηκε κλέος, δ' ἐνταῦθα = φήμη εἰς τὴν τοξικήν. — φ] κατὰ τὸ ὅποιον. Ἀναφέρεται ὅχι εἰς τὸ κλέος, ἀλλ' εἰς τὸ τόξον, τὴν κυρίαν ἐννοίαν. — ἐρῶ = α') φιλονικῶ β') ἀμιλλῶμαι. Τὸ μέσον σημαίνει μόνον ἀμιλλῶμαι.

173. Λυκίῃ] ὅρα 105.

174. ἔφες] προστακτικὴ ἀορίστου β'. τοῦ ἐφήμι. — Διὶ] οἱ τοξῆται συνήθως εὐχονται τῷ Ἀπόλλωνι. πρβλ. Δ 101, 119, Ψ 863, 872. — χεῖρας ἀνασχών] γραφικωτέρα εἶναι αὕτη ἢ ἔκφρασις τοῦ ἀπλοῦ εὐξάμενος. Τοῖς ἐπουρανίοις θεοῖς ἤρχοντο ὑφ' οὓντες τὰς χεῖρας. ὅρα Α 450.

175. δὴ] = ἤδη. — ἔοργε] παρακ. τοῦ ἔρδω, ὕπερ. εὐόργειν. ὅρα Α 315.

176. γούνατα] Γραμμ. § 5, 6'. — γούνατ' ἔλυσεν] περίφρασις τοῦ ἔκτεινε. ὅρα Δ 314.

177. εἰ μὴ τις...] ὑπόθεσις αὐτοτελῶς κειμένη κατὰπαράλειψιν τῆς ἀποδόσεως, ἥτις ἐνὶ χύλῳ ἀναπληροῦται ἐκ τῶν ἡγουμένων. οὕτω παρ' ἡμῖν τὸ ἐκτός ἄν. — κοιτεσσάμενος] μέσος ἄβρ. τοῦ κοιτόμαι. ὅρα Α 9, 181.

178. ἱρῶν] γενικὴ αἰτίας. = δι' ἑλλείψιν ἢ μὴ ἐκπλήρωσιν θυσιαῶν. Ἔθεσεν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἀντὶ τῆς ἐλλείψεως τοῦ πράγματος. ὅρα Α 65.

147. — μηνίσας] αἰτιολογεῖ τὸ κοιτεσσάμενος. ὅρα Α 1, 9. — δι' = γάρ. — ἐπι = ἔπειτα, ἐπὶ τούτοις εἶναι, τοιοῦτου ἀμαρτήματος εἶναι ἢ συνέπεια.

180. βουλευφόρος = ἡγεμών. Η 126.

181. πάντα] κατὰ πάντα, ἐντελῶς. — εἰσκω] παρομοιάζω, εὐρίσκω ὁμοίον. Εἶχε F. ὅρα Γ 197.

182. ἀσπίδι] διότι ἕκαστος τῶν ἡρώων εἶχεν ἴδιον σημεῖον ἐπὶ τῆς ἀσπίδος (πρβλ. Ἡρόδ. I, 171) ἰδίως δὲ θηρία, ὅρεις. πρβλ. Δ 36. Κατ' Αἰσχύλον (Ἐπτὰ 368, 413, 446, 474, 520, 624) ἕκαστος τῶν Ἐπτὰ πλὴν τοῦ Ἀμφιαράου εἶχεν ἴδιον ἐπὶ τῆς ἀσπίδος γνώρισμα. — ἀνλώπιδι] ἦσαν περικεφαλαῖαι καλύπτουσαι τὸ πρόσωπον. τὸ κάλυμμα εἶχεν ὀπὰς (αὐλὸς) χάριν τῶν ὀφθαλμῶν (ὦψ). — τρυφαλεῖη]. ὅρα Γ 372, 362.

183. ἵππους τ' εἰσορόων] ἡδύνατο καὶ τοῦτο νᾶ ἵνα. κατὰ δοτικὴν ἵπποις, ἀνέχουσιν εἰς τὸ γινώσκων. Πεζὸς μὲν ἐμάχετο ὁ Διομήδης, ἐγγὺς ὅμως ἦτο τὸ ἄρμα αὐτοῦ. 107, 249. — οὐκ οἶδ' εἰ θεὸς ἐστίν] ὥστε πιθανὸν νᾶ ἵνα θεός. Αὐτὸς δὲν τὸ πιστεύει κατὰ 184.

184. ὄνῃρ] κατηγορ. τοῦ δ γε. Ἔννοεῖται ἐστὶ. — φημί] νομίζω — νί-

- 185 οὐκ ὃ γ' ἄνευθε θεοῦ τάδε μαίνεται, ἀλλὰ τις ἄρχη
 ἔστηκ' ἀθανάτων νεφέλῃ ἐλλυμένος ὦμος,
 ὃς τούτου βέλος ὦκ' ἐκίχημενον ἔτραπεν ἄλλῃ.
 ἦδη γάρ οἱ ἐφῆκα βέλος, καί μιν βάλλον ὦμον
 δεξιὸν ἀντικρὺ διὰ δώρηκος γυάλοιο,
 190 καί μιν ἐγὼ γ' ἐφάρμην Ἀἰδωνῇ προῖταρην,
 ἔμπης δ' οὐκ ἐδάμασσα· θεὸς νύ τις ἔστι κοιήεις.
 ἵπποι δ' οὐ παρέασι καὶ ἄρματα, τῶν κ' ἐπιβατήρην·
 ἀλλὰ που ἐν μεγάροισι Λυκάονος ἔνδεκα δίφροι
 καλοὶ πρωτοπαγεῖς νεοτευχέες· ἀμφὶ δὲ πέπλοι

ὃς] παράθεσις τοῦ ἀνῆρ.

185. ἄνευθε θεοῦ] σαφηνίζεται ὑπὸ τῆς ἐπομένης ἀντιθέσεως.—τάδε] αἰτία. τοῦ περιεχομένου.—τάδε μαίνεται]=μαίνεται τοιουτοτρόπως, ἢ ταῦτα μαινόμενος πράττει.

186. νεφέλῃ ἐλλυμένος ὦμος] ὅπως P422 (βοήης) ξ479 (σάκειον). Ὁνομάζων τοὺς ὦμους, τὸ ἔξεχον μέρος τοῦ σώματος, τὸ ὅλον ἀνάστημα δηλοῖ. Τοιουτοτρόπως ὁ θεὸς ἀθέατος ἐγένετο τοῖς ἀνθρώποις.—ἐλλυμένος] μετοχὴ παθητ. παρακ. τοῦ εἰλύνω=περικαλύπτω.

187. τούτου]=ἀπὸ τούτου. Ἀνήκει εἰς τὸ ἔτραπεν, ὅχι εἰς τὸ ἐκίχημενον· διότι τούτου παρ' Ὁμήρῳ λαμβάνει αἰτιατικὴν.—ἐκίχημενον] μετοχὴ ἐνεστώτος μέσου τοῦ ἀρχήσθου κίχημι. ὅρα Α 26.=ἐνῶ ἐπρόκειτο νὰ τὸν ἐπιτύχῃ —ἔτραπεν ἄλλῃ] δὲν θὰ λάβωμεν ταῦτα κατὰ λέξιν, διότι κατὰ 188 ὁ Πάνδαρος ἔχει συνειδησιν τῆς ἐπιτυχίας τοῦ βέλους αὐτοῦ, ἀλλὰ θὰ λάβωμεν ὡς ἐξῆς: τὸ ἐξουδετέρωσε, τὸ κατέστησεν ἀκίνδυνον, ἢ διητύθηνεν εἰς ἀκίνδυνον μέρος.

188. ἐξ. πρὸλ 98 ἐξ.

190. ἢ ἐκ τοῦ 188 ἐπινάληψις τοῦ καί μιν ἔμψαριν μὲν προσδίδει εἰς τὰς δύο προτάσεις, ἰσχυροτέραν δὲ καθιστᾷ τὴν ἀντίθεσιν «ἔμπης δ'

οὐκ ἐδάμασσα».—Ἀλίδης Ἀιδωνεύς ἦν ὁ θεὸς τοῦ κάτω κόσμου. ὅρα Α3.

191 ἔμπης] μᾶλα ταῦτα. ὅρα Α 562.—θεὸς νύ τις ἔστι κοιήεις] τὸ νῦ σημαίνει: θαρρῶ, πιστεύω, ὡς φαίνεται, καὶ μετριάξει τὴν κρίσιν ταύτην, ἥτις εἶναι συμπέρασμα τῶν ἡγουμένων ἀσύνδετον πρὸς αὐτά.=θεὸς τις εἶναι, ὡς φαίνεται, ἐναντίον μου κακωμένος, ὅστις ματαιώνει τὰ βλήματά μου.—κοιήεις] ἐκ τοῦ κότιος, ὁ=μόνιμος ὄργῃ. ὅρα Α 181.

192. Ὁ Πάνδαρος ἐτραυματίσεν ἀλλὰ δὲν ἐφόνευσεν οὔτε τὸν Μενέλαον οὔτε τὸν Διομήδη. Ἡ δευτέρα ἀποτυχία κάμνει αὐτὸν νὰ ἐπιθυμήσῃ τὴν διὰ δόρατος μάχην, ἀλλὰ καὶ ἐδῶ ἐμπόδιον, ἢ ἔλλειψις ἄρματος. Αἱ σκέψεις αὗται ἄγουσιν αὐτὸν εἰς τὴν ἐπομένην διήγησιν.—ἵπποι καὶ ἄρματα]=ἄρμα μὲ ἵππους ἐξευγμένον.—παρέασι] τρίτον πληθυντικὸν τοῦ πάρεμι.

193. Ὁ Πάνδαρος μετὰ τινος εἰρωνείας ἑαυτοῦ ὁμιλεῖ· διότι τὸ μὲν μεταχειρίζεται τὸ εἰκαστικὸν πού περὶ πράγματος βεβαίου, τὸ δὲ λέγει Λυκάονος ἀντὶ ἐμοῦ πατρὸς.

194. πρωτοπαγεῖς] εἶναι συνώνυμον πρὸς τὸ ἐπόμενον νεοτευχέες. λέγεται περὶ ἀμεταχειρίστου ἄρματος. Ω267. καὶ ναὺς ἀμεταχειρίστος πρωτόπλοος λέγεται. θ 35. Ἔγει-

- 195 πέπντανται· παρὰ δέ σφιν ἐκάστω δίζυγες ἵπποι
 ἐσιῶσι κρῖ λευκὸν ἐρεπτόμενοι καὶ δλύρας.
 ἥ μὲν μοι μάλα πολλὰ γέρων αἰχμητὰ Λυκάων
 ἐρχομένῳ ἐπέτελλε δόμοις ἐνι ποιητοῖσιν.
 ἵπποισίν μ' ἐκέλευε καὶ ἄρμασιν ἐμβεβαῶτα
 200 ἀρχεῦν Τρώεσσι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας·
 ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην, ἥ τ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν,
 ἵππων φειδόμενος, μή μοι δευοίαιο φορβῆς
 ἀνδρῶν εἰλομένων, εἰωθότες ἔδμεναι ἄδδην.

νεν ἐκ τοῦ πῆγνυμι, ὅπως ὁ τε-
 χνίτης λέγεται ἀρματοπηγός. Τὸ δὲ
 νεοτευχῆς ἐκ τοῦ τεύχω = κατα-
 σκευάζω —πέπλοι] ὑφάσματα κα-
 λύπτοντα τοὺς δίφρους ἀπὸ τοῦ κο-
 νιορτοῦ.

195. πέπντανται] παθ. παρακ. τοῦ
 πετάννυμι = ἐξαπλόνω.— παρὰ σφιν
 ἐκάστω] πλησίον ἐκάστου ἐξ αὐτῶν,
 οὕτω πολλάκις τὸ ὅλον καὶ τὸ ἐ-
 καστός ὡς συμπληρωματικὴ παρά-
 θεσις ἐκείνου τίθενται ὁμοιοπτώ-
 μως, ἀντὶ τὸ ὅλον νὰ κῆται κατὰ γε-
 νικὴν ζ 263, B 775, A 606, Θ520
 κ.ά.—δίζυγες ἵπποι] ἐν ζευγος ἵπ-
 πων, ἵπποι ἀνά δύο ἐξευγμένοι. Τὸ
 πολεμικὸν ἄρμα δύο ἵπποι ἔσυρον
 Ὁ Πάνδαρος λοιπὸν εἶχεν 22.

196. κρῖ=κρῖθή. ὅρα A 426.—
 Τοῦ ἀποθ. ἐρέπτομαι ἡ μετοχὴ μό-
 νων ὑπάρχει.=κόπτω διὰ τῶν ὁδόν-
 των, τρώγω. Λέγεται ἰδίως ἐπὶ χορ-
 τοφάγων ζώων.—δλύρας] δημητρια-
 κὸς καρπὸς δι' ἵππους χρήσιμος.
 μόνον κατὰ πληθυντικόν.—Οἱ στί-
 χοι 194...196 ἐξαιρόντες τῶν ἁρμά-
 των τὸν ἀριθμόν, τὴν ποιότητα καὶ
 καλὴν διατήρησιν, καὶ τῶν ἵππων
 τὴν καλὴν καὶ ἄφθονον τροφήν ἐπι-
 τείνουνσι τὴν ἐν 193 εἰρωνείαν.

197. ἥ μὲν] καὶ τὰ δύο εἶναι βε-
 βαιοτικά.—πολλὰ] ὅρα Δ 229.

198. ἐρχομένῳ] ἀπερχομένῳ, ὅ-
 πως 150.—ἐνι] κεῖται κατ' ἀνα-
 στροφὴν, ἀντί: ἐν δόμοις. Τὸ δόμος

ἔγεινεν ἐκ τοῦ δέμω=κτίζω. Κεῖ-
 ται συνθηθέστερον πληθυντικῶς, ἐ-
 πειδὴ ὁ οἶκος εἶναι πολυμερής.—
 ποιητοῖσιν] βραχυλογικῶς κεῖται ἀν-
 τὶ ἐν ποιητοῖσιν. 466.

199 ἐξ. Ταῦτα ἡδύναντο νὰ ἐξαρ-
 τῶνται ἀμέσως ἐκ τοῦ ἐπέτελλε καὶ
 νὰ λείπη τὸ ἐκέλευε.—ἵπποισιν...]
 ἀσύνδετος ἐπεξήγησις τῶν ἡγουμέ-
 νων.—ἄρμασιν ἐμβεβαῶτα] εἶναι ἡ
 κυρία ἔννοια τῆς προτάσεως. ἐμβε-
 βαῶς εἶναι μετοχὴ τοῦ ἐμβέβηκα
 τοῦ ἐμβαῖνω.

200. ἀρχεῦν] τοῦτο δὲν ἡδύ-
 νατο νὰ κάμῃ τοξότης ὢν. Λέγει
 Τρώεσσι, διότι ἡ Ζέλεια, ἥς ἵρχεν
 ὁ Πάνδαρος, ἦν μέρος τῆς Τροίας.
 ὅρα B 826.

201. ἥ τ'...] ἡ ἰσχυρά αὕτη βε-
 βαίωσις παρενθετικῶς κεῖται ἀντίθε-
 σιν πρὸς τὰ ἡγούμενα αποτελοῦσα.
 Ἐννοεῖται πειθεσθαι ὡς ὑποχ. τοῦ ἦεν.

202. φειδόμενος] ἐκ τοῦ πιθόμην.
 —δευοίαιο ἀντὶ δεύοιντο. Γραμμ. ζ
 11.—φορβῆ] = βοσκή, τροφή ἀλό-
 γων ζώων. Ἐκ τοῦ φέρβω=τρέφω.

203. εἰλομένων] δηλ. ἐν τῇ πό-
 λει, ἂν αὕτη πολιορκηται.—ἔδμεναι]
 ἀπαρέμφ. τοῦ ἔδω ἄνευ συνδετι: κοῦ
 φωνήεντος. Γραμμ. ζ 11, ιε'. ὅρα Δ
 237. Περί τοῦ δ πρὸ τοῦ μ ὅρα Δ
 495.—ἄδδην] πανταχοῦ ἀλλαχοῦ
 κεῖται ἄδην μὲ βραχὺ α, N 315, T
 423 κ.ά. Καὶ ἡ λέξις ἄδος (Δ 88)
 ἔχει βραχὺ τὸ α, τοῦ ἀδήσειεν ὁμοῦς

- ὥς λίπον, αὐτὰρ πεζὸς ἐς Ἴλιον εἰλήλουθα
 205 τόξοισιν πίονος· τὰ δέ μ' οὐκ ἄρ' ἔμελλον δνῆσειν.
 ἦδη γὰρ δοιοῖσιν ἀριστήεσσιν ἐφῆκα,
 Τυδείδῃ τε καὶ Ἀτρεΐδῃ, ἐκ δ' ἀμφοτέρουιν
 ἀτρεκὲς αἶμ' ἔσσευα βαλὼν, ἥγειρα δὲ μᾶλλον·
 τῷ ῥα κακῇ αἰσῇ ἀπὸ πασσάλου ἀγκύλα τόξα
 210 ἤματι τῷ ἐλόμην, ὅτε Ἴλιον εἰς ἐρατεινὴν
 ἤγεόμην Τρώεσσι φέρων χάριν Ἑκτορι δίφω.
 εἰ δέ κε νοστήσω καὶ ἐσόψομαι ὀφθαλμοῖσι
 πατρίδ' ἐμὴν ἄλοχόν τε καὶ ὑπερεφές μέγα δῶμα,
 αὐτίκ' ἔπειτ' ἐπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φῶς,
 215 εἰ μὴ ἐγὼ τὰδε τόξα φαεινῷ ἐν πυρὶ θείην
 χερσὶ διακλάσας· ἀνεμῶλια γάρ μοι δηδεῖ.,
 τὸν δ' αὖτις Αἰνείας, Τρώων ἀγός, ἀντίον ἤῤα·

καὶ ἀδικοῦτες εἶναι μακρόν. α 134,
 K 98 x. α

204. λίπον] ἀντὶ κατέλιπον. Ἀν-
 τικ.: ἔλπιον καὶ ἔμελλον

205. τὰ δέ... εἶναι συμπέρασμα
 τῶν μέχρι τοῦδε ἄνευ ἀποτελεσμά-
 τος βολῶν αὐτοῦ. — μ' = μέ. εἶναι
 ἀντικ. τοῦ δνῆσειν. — οὐκ ἔμελλον
 δνῆσειν] = δὲν ἔμελλε, δὲν ἦτο πε-
 πρωμένον. ὅρα B 36.

206. δοιοῖσι] Γραμμ. § 8, 1 —
 ἀριστήεσσιν] πληθ. δοτ. τοῦ ἀριστεύς.

208. ἀτρεκὲς] κεῖται ἀντὶ τοῦ ἀ-
 τρεκέως, = ἀληθῶς. — ἔσσευα] ἔκαμα
 νὰ ἐξακοντισθῇ. Ἄδρ. τοῦ σεύω Γραμ.
 § 14, β'. — ἥγειρα] δηλ. αὐτῷ. πρβλ.
 135 εἰς.

209. τῷ] = διὰ τοῦτο. δὲν ὑπογρά-
 φεται. ὅρα A 418 — κακῇ αἰσῇ] αἰ-
 τιολογικὸς προσδιορ. ὅρα A 410. —
 πασσάλου] ξυλόχαρπον πρὸς ἐξάρ-
 τησιν πραγμάτων.

210. ἐρατεινὴ (=τερπνὴ) λέγε-
 ται ἡ Ἰλῖος, διότι ἐφ' ὑψηλοῦ ἔ-
 χειτο. ὅρα Γ 175.

211. Τρώεσσι] ὅρα 200. — φέρων
 χάριν] = χαριζόμενος.

212—216. ταῦτα λέγονται ἀπει-
 λητικῶς πως. — εἴ κε] ἔλαβε μέλλον-
 τα ὀριστικῆς (νοστήσω, ἐσόψομαι),
 ὅπως καὶ ἀλλαχοῦ P 558, ε 417,
 ο 524.

213. Ταῦτα λέγει καθ' ἣν στιγ-
 μὴν ἐγγὺς εἶναι ὁ θάνατός του καὶ
 δὲν μέλλει νὰ ἴδῃ τὴν πατρίδα, ἣν
 οὕτω σφοδρῶς ποθεῖ. — ὑπερεφές ὑ-
 περηφής (ὑψ. ἐρέφω) καὶ ὑπόροφος
 (ὑψ. ὀροφή) = ὅ ἔχων ὑψηλὰ τὴν ὀ-
 ροφήν, ὑψηλός.

214. ἀπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι = ἀ-
 ποτάμοι ἐμεῖο κάρη. τάμοι = ἄς κό-
 ψῃ. Κεῖται ἀντὶ προστακτ. — ἀλλό-
 τριος = ξένος, τ. ἔ. πολέμιος.

215. τὰδε τόξα] τοὺς λόγους τού-
 τους συνοδεύει χειρονομία τις καὶ
 τῶν τόξων ἐπίδειξις. — θείην] ἐτέθη
 εὐκτική καθ' ἑλξιν πρὸς τὴν τῆς
 κυρίας προστασίας

216. διακλάσας] ἄδρ. τοῦ δια-
 κλάω = συντρίβω. Γραμμ. § 20, ε'.
 — ἀνεμῶλια] = ἀνωφελῆ. Εἶναι κα-
 τηγορ. — δηδεῖω = παρακολουθῶ.
 ἐκ τοῦ δηδεῖω (=δπαδός, ἐκ τοῦ δ-
 πάζω).

- “μή δὲ οὕτως ἀγόρευε· πάρος δ’ οὐκ ἔσσειται ἄλλως,
 πρὶν γ’ ἐπὶ τῷ ἰὼ τῷδ’ ἀνδρὶ σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν
 220 ἀντιβίην ἐλθόντε σὺν ἔντεσι πειρηθῆναι.
 ἀλλ’ ἄγ’ ἐμῶν ὄχεων ἐπιβήτεο, ὄφρα ἴδῃαι
 οἷοι Τρώιοι ἵπποι, ἐπιστάμενοι πεδίοιο
 κραιπνὰ μάλ’ ἔνθα καὶ ἔνθα διωκόμεν ἥδ’ ἐφέβουσαι
 τῷ καὶ νῶϊ πόλινδε σάώσετον, εἴ περ ἂν αὐτε
 225 Ζεὺς ἐπὶ Τυδείδῃ Διομήδεϊ κῦδος ὀρέξῃ.
 ἀλλ’ ἄγε νῦν μάστιγα καὶ ἡνία σιγαλόεντα
 δέξαι, ἐγὼ δ’ ἵππων ἐπιβήσομαι, ὄφρα μάχωμαι·

218. δὲ οὕτως] γίνεται συνίξη-
 σις, Γραμμ. § 32, γ’. — ἄλλως] δια-
 φορετικά, δηλ. καλλίτερα.

219. ἐπὶ=ἐναντίον. ἀνήκει εἰς
 τὸ τῷδ’ ἀνδρὶ. Παρὰ ποιηταῖς καὶ
 μάλιστα παρ’ Ὀμήρῳ συχνοτάτῃ εἶ-
 ναι ἡ παρεμβολὴ λέξεων μεταξὺ τῆς
 προθέσεως καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ αὐ-
 τῆς διὰ μετρικὴν ἀνάγκην. — νῶ]
 Γραμμ. § 9, α’. Εἶναι ὑποκειμ. τοῦ
 πειρηθῆναι πτώσεως αἰτιατικῆς.

220. ἀντιβίην] ἐχθρικῶς. εἶναι
 θηλυκὸν τοῦ ἀντίβιος γενόμενον ἐπίρ-
 ρημα. ὅρα Α 275, 304. — ἔντεσι =
 ὅπλοις. Ἐκ τοῦ ἐννυμι ἔγενε. ὅρα Γ
 339. — πειρηθῆναι] νὰ δοκιμασθῶ-
 μεν, διαγωνισθῶμεν. Γραμμ. § 14, ε’.
 — οὐκ ἔσσειται... πρὶν πειρηθῆναι]
 μετὰ ἄρνησιν ἔλαβε τὸ πρὶν ἀπα-
 ρέμφατον. ὅρα Δ 115.

221. ὄχεων=ἄρματος, ὅρα Γ 29.
 — ἐπιβήσοι] προστακτικὴ μικτοῦ
 ἄορ. τοῦ ἐπιβαίνω. Γραμμ. § 14,
 γ’. 11, θ’. — ἴδῃαι] ὑποτακτ. τοῦ
 ἰδόμεν=εἶδον. Γραμμ. § 11 θ’.
 ὅρα Γ 154, 163.

222. οἷοι] σαφνίζεται ὑπὸ τοῦ
 ἐπιστάμενοι κλπ. — Τρώιοι ἵπποι]
 ἵπποι τοῦ Τρώεος, ἀπόγονοι τῶν τοῦ
 Τρώεος ἵππων, δωρηθέντων αὐτῷ ὑπὸ
 Διός. πρὸλ. 265...272. — πεδίοιο] ἀ-
 νήκει εἰς τὰ διωκόμεν ἰδὲ φέβουσαι.
 = ἐν τῇ πεδιάδι. Εἶνε τοπικὴ γε-
 νικὴ (ὅρα Β 785) συχνοτάτῃ οὕσα

παρ’ ἐπικοῖς “οὐκ Ἄργεος ἦν” γ
 251, “ἐνέφος οὐ φαίνεται πάσης γαί-
 ης” Ρ 372. Συχνότατον εἶναι τὸ πε-
 δίοιο μετὰ ῥημάτων κινήσεως.

223. ἔνθα καὶ ἔνθα] ἀεὶ ποτε λέ-
 γονται· περὶ δύο ἀντιθέτων διευθύ-
 σεων, ἐνταῦθα δὲ κεῖνται μετ’ ἀνα-
 φορᾶς πρὸς τὰ δύο ἀπαρεμφ. καὶ
 σημαίνουν: ἐμπρὸς καὶ ὀπίσω. ὅρα
 Β 397. — διωκόμεν] ἀπολύτως κεῖται
 ἀποτελοῦν ἀντίθεσιν πρὸς τὸ φέβε-
 σθαι, καὶ σημαίνει: τρέχω πρὸς τὰ
 πρῶσω, τρέχω κατόπισιν. Τὰ ἄρματα
 ἦσαν χρήσιμα ἰδίως εἰς φυγὴν καὶ
 καταδίωξιν.

224. τῷ] οἱ δύο ἵπποι. Εἶναι ὑπο-
 κείμεν. τοῦ σάώσετον, τὸ δὲ νῶϊ ἀν-
 τικείμεν. — σάώσετον] γ’ δυῖκον τοῦ
 σάώσω μέλλοντος τοῦ σάωω. — εἴ
 περ ἂν] παραχωρητικὴ πρότασις.
 αὐτε=πάλιν, ὅπως μέχρι τοῦδε.
 Ταῦτα λέγει, ἐνῶ κατὰ τὸ 218 ἐξ.
 ἐλπίζει νίκην.

225. ἐπὶ ὀρέξῃ] μόνον ἐνταῦθα.
 ἀλλαχοῦ δὲ κεῖται τὸ ἀπλοῦν ὀρέγω.

226. ἡ λέξις σιγαλόεις πάντοτε
 σημαίνει τι στίλπνόν. οὕτω σταθε-
 ρῶς λέγονται: τὰ ἡνία διὰ τὴν στίλ-
 βην τὴν ἐκ τῆς λειότητος τοῦ δέρ-
 ματος, ἐξ οὗ κατεσκευάζοντο, ἣ διό-
 τι ἦσαν ἐπικεκολλημένα τεμάχια
 ὁστοῦ ἐλέφαντος (προβλ. 583) ἢ
 χρυσοῦ πέταλα (ζ 205).

227. Ὁ Αἰνείας πεζὸς ἀνεξήτε

- ἤε σὺ τόνδε δέδεξο, μελήσουσιν δ' ἔμοι ἵπποι.,,
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε Δυκάνορος ἀγλαὸς υἱός·
 230 “Αἰνεῖα, σὺ μὲν αὐτὸς ἔχ' ἥνια καὶ τεῶ ἵππω·
 μᾶλλον ὕφ' ἡνίοχῳ εἰωθότι καμπύλον ἄρμα
 οἴσεις, εἴ περ ἂν αὖτε φεβόμεθα Τυδέος υἱόν.
 μὴ τὼ μὲν δείσαντι ματήσετον, οὐδ' ἐθέλητον
 ἐκφερέμεν πολέμοιο τεδν φθόγγον ποθέοντι,
 235 νῶϊ δ' ἐπαΐξας μεγαθύμου Τυδέος υἱὸς
 αὐτιῷ τε κτείνῃ καὶ ἐλάσῃ μώνυχας ἵππους.
 ἀλλὰ σὺ γ' αὐτὸς ἔλαυνε τέ' ἄρματα καὶ τεῶ ἵππω,
 τόνδε δ' ἐγὼν ἐπιόντα δεδέξομαι δῶξί δουρί.,,

τὸν Πάνδαμον (167). Κατὰ τὸν διά-
 λογὸν ὁμοῦς ὁ ἡνίοχος τοῦ Αἰνείου
 προσήγαγε τὸ ἄρμα. Τοῦτο παρέλι-
 πεν ὁ ποιητὴς νᾶ εἴπη. Ὁ Αἰ-
 νεῖας λοιπὸν λαβὼν ἀπὸ τοῦ ἡνιό-
 χου τὰ ἥνια προσφέρει νῦν αὐτὰ
 (δῶξαι) εἰς τὸν Πάνδαμον. — ἐπιβή-
 σομαι] ὡς παραιθῆτης. Κυρίως πρὸς
 τὸ δῶξαι (γενεὺς ἡνίοχος) ἀντίθεσιν
 ἀποτελεῖ τὸ ὄφρα μάχωμαι = ἐγὼ
 δ' ἔσομαι παραιθῆτης.

228. δέδεξο] προστακτ. τοῦ πα-
 ρακ. τοῦ δέχομαι = ἐχθρικῶς περι-
 μένω, δέχομαι. Ὁ παρακ. δέδεγμαι
 δέγμαί καὶ ὁ ὑπερ. ἐδεδέγμην ἐδέγ-
 μην κείνται ἀντ' ἐνεστώτος καὶ πα-
 ρατατ. — μελήσουσι] ὅρα Α 523.

230 ἔχε] κράτει καὶ διεύθυνε,
 ὅπως 240.

231. μᾶλλον] προθυμότερον. —
 ὕφ' ἡνίοχῳ εἰωθότι] ὑπὸ τὴν διεύ-
 θυνσιν ἡνίοχου συνηθισμένου, γνω-
 στοῦ. Ὁ Αἰνεῖας, ὅπως πάντες οἱ ἡ-
 ρωες, εἶχεν ἵδιον ἡνίοχον, ὅστις ἐν-
 ταῦθα σιωπηλῶς κατήλθεν. ἀλλὰ καὶ
 ὁ Αἰνεῖας ἦν γνωστὸς (234) εἰς τοὺς
 ἵππους, τὸ μὲν ὅς παραβάτης, τὸ
 δὲ διότι οἴκοι περιποιῶντο αὐτοὺς
 οἱ ἡρωες, ἀλλὰ καὶ διητύθονον πολ-
 λάκις, ὅπως ὁ Ἀγέλλεος X 399, Διο-
 μήδης. Μενέλαος Ψ 355 ἐξ. ἐν δὲ ©
 89 ὁ Ἐκτωρ καλεῖται ἡνίοχος. —

καμπύλον καὶ ἀγκύλον (Ζ 39) λέ-
 γεται τὸ ἄρμα διὰ τὸ κυρτὸν περι-
 θωρίον του, τὰς ἄντηγας.

232 οἴσεις] γ'. δουῖκον τοῦ οἴσω
 μέλλοντος τῷ φέρω. Τοῦ διττοῦ
 ἄρματος τὸ μέγιστον βάρος, κεῖται
 ἐπὶ τῶν ἵππων, διὰ τοῦτο εἶπεν οἴ-
 σετον καὶ ὄχι ἄξετον. — αὐτε] πάλιν.
 Ἀποτελεῖ ἀντίθεσιν τῆς φυγῆς πρὸς
 τὴν ἐπίθεσιν, ἣν μελετῶσι.

233. μὴ ματήσετον] πρότασις ἀ-
 νεξιοτήτος πρόνοιαν καὶ παραίνεσιν
 δηλοῦσα. Εἶναι ὑποτακ. (Γραμ. § 19,
 ε'.) τοῦ ἐμάτησα τοῦ ματάω = γρο-
 νοτριῶ, ὀκνῶ — οὐδ' ἐθέλητον] ἡ
 τελικὴ πρότ. ἔλαβεν οὐ. = καὶ ἀρ-
 νῶνται. ὅρα Α 28.

234 ἐκφερέμεν] δηλ. ἡμᾶς.

235. νῶϊ] ἐκ τοῦ κτείνῃ. Τὸ ἐ-
 παΐξας κεῖται ἀνευ ἄντικ., ὅπως τὸ
 ἐπιόντα (238)

236. μώνυχ-χος] κατὰ συγχοπὴν
 ἀντὶ μονῶνυξ-χος = μονόχηλος,
 ἔχων μίαν χηλὴν, ἕνα ὄνυχον, κατ'
 ἀντίθεσιν πρὸς τὰ δίχηλα ἢ σχιστὴν
 ὀπλὴν ἔχοντα, τοὺς βοῦς λ. χ.

237. ἔλαυνε] διεύθυνε. τὸ δὲ ἐ-
 λάσση (236) = ὡς λείαν ἀπαγάγη,
 ὅπως 25.

238. δεδέξομαι] τετελεσμένος μέλ-
 λων, οἷος ὁ τετεύξεσθαι, κεκλήσθαι,
 μερνήσομαι, κεχολώσομαι, κεχαρή-

- ὥς ἄρα φωνήσαντες, ἐς ἄρματα ποικίλα βάντες.
 240 ἔμμεμαῶτ' ἐπὶ Τυδείδῃ ἔχον ὠκείας ἵππους.
 τοὺς δὲ ἶδε Σθέnelος, Καπανῆιος ἀγλαὸς υἱός,
 αἶψα δὲ Τυδείδην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 “Τυδείδῃ Διόμηδες, ἔμῳ κευχαρισμένε θυμῷ,
 ἄνδρ' ὁρώω κρατερῶν ἐπὶ σοὶ μεμαῶτε μάχεσθαι,
 245 ἔν' ἀπέλεθρον ἔχοντας· ὃ μὲν τόξων εὖ εἰδώς,
 Πάνδαρος, υἱὸς δ' αὖτε Λυκάονος εὖχεται εἶναι·
 Αἰνεΐας δ' υἱὸς μεγαλήτορος Ἀγχίσαο
 εὖχεται ἐκγεγάμεν, μήτηρ δέ οἱ ἐστ' Ἀρροδίτη.
 ἀλλ' ἄγε δὴ χαζώμεθ' ἐφ' ἵππων, μηδὲ μοι οὐτω
 250 θύνη διὰ προμάχων, μὴ πως φίλον ἦτορ δλέσσης.,,
 τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
 „μὴ τι φόβονδ' ἀγόρευ', ἐπεὶ οὐδέ σε πεισέμεν οἶω·

σεται (Φ 583. Γ 138. X 390. A 139. ψ 266) ὅρα 228.

239. ποικίλα| πεποικιλμένα με χαλκᾷ κοσμήματα. ὅρα Δ 226.

240. ἔμμεμαῶτε| πλήρεις πολεμικοῦ μένους. Μετοχή τοῦ ἀχρήστου μέμαα. ὅρα Α 590.—ἔμμεμαῶτε ἔχον| διὰ τὸ μέτρον ἐνγλήχθη ὁ δυνῆς πρὸς τὸν πληθυντικόν.

241. Ὁ Σθέnelος ἴστατο ἐπὶ τοῦ ἄρματος· διὸ πρῶτος εἶδε τοὺς ἐπερχομένους ἐχθρούς. Εὐρίσχετο δὲ πάντοτε πλησίον τοῦ Διομήδους· τοῦτο δὲν λέγεται μὲν ῥητῶς, ἐξάγεται ὅμως ἐντεῦθεν καὶ ἐκ τῶν ἐν 183.

242. πτερόεντα. ὅρα Α 201.

243. κευχαρισμένος = εὐάρεστος, ἀγαπητός, προσφιλής.

244. ἄνδρ' = ἄνδρες. — ἐπὶ σοί. ὅρα 124.

245. ἔν' ἀπέλεθρον=δύναμιν ἀμέτρητον, ἄπειρον. Ἐκ τοῦ ἀπέλεθρον ἢ ἀλέθρον = μέτρον. — ἔν' = ἔνα. ὀνομ. ἔ, ἀρχικῶς ἴς, ὅπως τὸ λατινικὸν vis — ἄνδρες ἔχοντας| συχνότατα ὁ Ὅμ. συνδυάζει δυνικὸν καὶ πληθυντικόν. 240. ἐδὺ Αἴαντες μενέτην θεράποντες Ἀρηος, Θ 79,

— ὃ μὲν| δηλ. ἐστι. — τόξων εἰδώς| ὅρα Δ 196.

246. εὖχεται=καυχᾶται. Ἡ μετριοφροσύνη δὲν ἦτο ἀρετὴ τῶν ὁμηρικῶν ἡρώων. ὅρα Α 91.

247. υἱὸς| κατηγορ. τοῦ ὑποκ. τοῦ ἐκγεγάμεν. — μεγαλήτορος| ἐκ τοῦ μέγας καὶ ἦτορ=καρδία. ὅρα Α 3.— Ἀγχίσαο| ἐκ τοῦ ἐκγεγάμεν ἐξαρτᾶται.

248. ἐκγεγάμεν| ἀπαρ. παρακ. τοῦ ἐκλγνομαι. ὅρα Α 590.

249. χαζώμεθα| ἄς υποχωρῶμεν. Ὁ Διομήδης μέχρι τοῦδε ἐμάχετο ἐν τοῖς προμάχοις καὶ πεζός. ὁ Σθέnelος νῦν ἀπαιτεῖ ν' ἀναβῇ εἰς τὸ ἄρμα καὶ νὰ υποχωρήσῃ μὲχρι τῶν ἄλλων ἄρμάτων. (250). Ἀλλ' ὁ Διομήδης τὴν υποχώρησιν θεωρεῖ φυγὴν (252), ἀποκρούει δὲ καὶ τὸ ἄρμα (255). — μοι| δοτικὴ συμπαθείας, πολλὴν στοργὴν ἐνέχουσα πρὸς τὸν Διομήδην.

250. θύνω = τρέχω, ὀρμῶ. ὅρα Β 446. Α 342.

251. ὑπόδρα| πάντοτε μετὰ τὸ ἰδὼν κεῖται. ὅρα Α 148. Β 245.

252. μὴ τι φόβονδ' ἀγόρευε| μὴ

- αὐτὸς γὰρ μοι γενναῖον ἄλυσκάζοντι μάχεσθαι
οὐδὲ καταπιώσσειν· ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν ἐστιν·
- 255 δκνεῖω δ' ἵππων ἐπιβαινέμεν, ἀλλὰ καὶ αὐτως
ἀντίον εἴμ' αὐτῶν· τρεῖν μ' οὐκ ἔα Παλλὰς Ἀθήνη.
τοῦτω δ' οὐδ' ἄλλιν αὖτις ἀποίσειτον ὠκείας ἵπποι
ἄμφω ἅψ' ἡμείων, εἴ γ' οὐδ' ἑτερός γε φύγηται.
ἄλλο δέ τοι ἔρῃω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν·
- 260 αἶ κέν μοι πολύβουλος Ἀθήνη κῦδος δόρξῃ
ἄμφοτέρω κτεῖναι, σὺ δὲ τοῦσδε μὲν ὠκείας ἵππους

ΠΑΝΑΓ. ΤΣΑΚΟΥΛΙΑ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

λέγης τίποτε ἀποβλέπον εἰς φυγὴν, μὴ μὲ προτρέπης εἰς φυγὴν. πρὸλ. Π 697 «φύγαδε μνῶντο». τὴν ὑποχώρησιν λοιπὸν τοῦ Σθενέλου (χαζώμεθα 249) ὁ Διομήδης ἐχλαυδᾷ· νει φόβον ἤτοι φυγὴν. ὅρα 140. — οὐδὲ] ἀνέχει εἰς τὸ οἶον. δηλοῖ δὲ τὴν συμφωνίαν τῆς αἰτιολογίας πρὸς τὴν ἡγουμένην ἀπαγόρευσιν. — σε] ὑποκ. τοῦ πεισέμεν. ἀντικείμε. δ' ἐννοεῖται ἐμὲ. — πεισέμεν = πείσειν. Γραμμ. § 11, ιε'. — Τὰ πλεῖστα χειρόγραφα ἔχουν οὐδὲ σε, καὶ ὅχι οὐδὲ σε. εὐλόγως δέ. διότι, ἀφοῦ οὐδεὶς ἄλλος συνεβούλευσεν εἰς τὸν Διομήδην φυγὴν, δὲν ὑπάρχει ἀντίθεσις προσώπου.

253. γενναῖον] = πάτριον, δὲν εἶναι ἴδιον τοῦ γένους μου, τῆς καταγωγῆς μου. Ἐκ τοῦ γέννα = γένος. — ἄλυσκάζοντι] συνεφώνησε πρὸς τὸ μοι. ἄλυσκάω = ὑποχωρῶ, μόνον ἐνεστ. καὶ παρατ. ὑπάρχει. Ἡ κυρία ἔννοια εἶναι ὅχι· τὸ μάχεσθαι ἀλλὰ τὸ ἄλυσκάζοντι· διότι αὐτὸ ἀπεχθάνεται ὁ Διομήδης· ὁμαλώτερον λοιπὸν θά ᾔτο τοῖς μαχομένῃς ἢ μάχῃ ἄλυσκάζοντι.

254. καταπιώσσειν. ὅρα Δ 224. — ἔμπεδος-ον = στερεός, ἀκέραιος. ἔκ τῆς ἐν καὶ τοῦ πέδον, δ = ἔδαφος.

255. δκνεῖω ἀντι ὀκνέω. Γραμμ. § 19, α'. — καὶ αὐτως = καὶ οὕτως (ὅπως εἶμαι)· καὶ περ πεζὸς ὢν.

256. Λέγεται ἀντίον καὶ ἐναντίον, καὶ ὡς κατηγορούμενον ἀντίος καὶ ἐναντίος. (H 160, Δ 553, I 559, Δ 129, A 535, Z 54, B 497, E 106). — αὐτῶν] Πανδάρου καὶ Διομήδους. — τρεῖν] ἀπαρ. τοῦ τρεῶ = φεύγω. — ἔα] πάσχει συνίζησιν. Γραμμ. § 32, α'. πρὸλ. 124 ἐξ.

257. τοῦτω ἄμφω] Πανδάρου Αἰνεῖαν. — ἄλλιν αὖτις] ἐνισχύουσιν ἄλληλα. οὕτως «ἄψ· πάλιν, πάλιν ἄψ, δεύτερον αὖτις, ἐμμενές αἰεῖ». — ἀποίσειτον] ὅρα 232.

258. ἄμφω] μετ' ἐμφάσεως κεῖνται. Πῶς δ' ὁ λέγων τὸ ἐννοεῖ, δηλοῦται ἐκ τῆς ἐπομένης ὑποθέσεως. — πολλὰ καὶ κτεῖναι δύο γὰρ ἐν μιᾷ προτάσει (E 288, X 266, E 827). Ἐνταῦθα τὸ πρῶτον γὰρ ἐξάγει τὴν ὑπόθεσιν ὅλην, τὸ δεύτερον τὴν λέξιν ἕτερον. — εἴ φύγηται] συχνά τὸ εἰ κεῖται· παρὰ ποιηταῖς μὲ ὑποτακτικὴν. Γραμμ. § 11, ε'.

259. ὅρα Δ 297. Δ 39. — βάλλεο] προστακτικὴ ἀσυναίρετος, ἀντιβάλλον. Γραμμ. § 11, θ'.

260. πολύβουλος] = συνετός, συνετή. Ἡ Ἀθηνᾶ ἐν ν 298 λέγει περὶ ἐκρυπτοῦ ἐγὼ δ' ἐν πᾶσι θεοῖσι μῆτι τε κλέομαι καὶ κέρδεσιν. οὕτω καὶ ὁ Ζεὺς λέγεται μῆτις καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς παλὺμῆτις. — κῦδος] εἶναι ἡ δόξα ἰδίως ἢ ἐκ τῆς νίκης Ἐξ αὐτοῦ γίνονται κυδάνω κυδάνω, κυδιάω, κυ-

αὐτοῦ ἐρυκακέειν, ἐξ ἄντυγος ἦν' ἰα τείνας.

Αἰνείαιο δ' ἐπαῖ' ξαι μεμνημένος ἵππων,
ἐκ δ' ἐλάσαι Τρώων μετ' ἐνκνήμιδας Ἀχαιοῦς.

265 τῆς γάρ τοι γενεῆς, ἥς Τρωί περ εὐρύοπα Ζεὺς
δῶχ' υἱὸς ποινὴν Γανυμήδεος, οὐνεκ' ἄριστοι
ἵππων, ὅσοι ἔασιν ὑπ' ἡῶ τ' ἡέλιόν τε.
τῆς γενεῆς ἔκλεπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγχίσης,
λάθρη Λαομέδοντος ὑποσχὼν θήλεια ἵππους·

δάλιμος, κῦδιστος, κυδρός.

261. σὺ δέ...] εἶναι ἀπόδοσις. — τούσδε] τοὺς ἰδικούς τοῦ δηλ.

262. ἐρυκακέειν, ἐπαῖ' ξαι, (263) ἐλάσαι 264] ἀπαρέμφατοι ἀντιπροστακτικῶν Διὸς τὸ ὑποκ. εἶναι· κατ' ὀνομαστικὴν. ἐρύκακον ἢ ἡρύκακον εἶναι β'. ἀόρ. τοῦ ἐρύκω. ὅρα Γ 113. — ἐξ ἄντυγος] τὰ ῥήματα τὰ σημαίνοντα δέειν ἢ ἐξαρτᾶν λαμβάνουν ἐκ καὶ γενικὴν <ἐκ δίφροιο δ' ἔδῃσε> X 398. K 475. Θ 19 κ.ά.π. Ὁ δίφρος ἦν ὀπισθεν ἀνοικτός. Τὸ χεῖλος τῶν ἄλλων τριῶν πλευρῶν περιέθεσε καμπύλη ῥάβδος, λεγομένη ἀντιξ=ἄκισα, περιθώριον, χεῖλος τοῦ δίφρου. Ἐκ τίνος καρφίου εἰς αὐτὴν ἐμβεβλημένου ἔδενον τὰς ἡνίας. — τείνας] ὅταν πρὸς τὸ ὀπισθεν σφιγκτὰ δένωνται οἱ ἵπποι νομίζοντες, ὅτι κρατοῦνται· ὑπὸ τίνος, δὲν μετακινοῦνται.

263. Αἰνείαιο] ἐκ τοῦ ἵππων, ὃ ἐκ τοῦ ἐπαῖ' ξαι Τὸ ἐπαῖσσω λαμβάνει α') γενικὴν δηλοῦσαν τέλος σκοπούμενον, β') αἰτιατικὴν δηλοῦσαν τοπικὸν τέρμα, γ') δοτικὴν δηλοῦσαν ἐχθρικὸν σκοπὸν. Τοιοῦτος δὲ δὲν ὑπάρχει ἐνταῦθα, διότι ὁ Σθένης δὲν ἀπλῶς μέλλει νὰ ἀπαγάγῃ τοὺς ἵππους. Ἐν 323 τὸ ἐπαῖξας κεῖται ἀπολύτως, ὅπως B 146, Γ 369 κ.ά.π. — μεμνημένος] ἀπολύτως κεῖται (ὅρα 119) ὅπως T 153, δ 151. φυσικώτερον θὰ ἦτο ὥδε· μέμνησο ἐπαῖ' ξαι.

264. ἐκ ἐλάσαι=ἐξέλασαι, δηλ. ἵππους Αἰνείαιο. — ἐνκνήμιδας] μόνον ὄνομα καὶ αἰτ. πληθ. ὑπάρχει. Ἐκ τοῦ ἐν καὶ κνήμης. ὅρα Γ 330.

265. τῆς γάρ τοι γενεῆς] ἐννοεῖται εἶσιν ἵπποι Αἰνείαιο. Τὸ τοι εἶναι σοι (Γραμμ. § 9, α'). ἐλευθέρως δὲ μεταφράζεται· διότι· μάθε, εἴδευρε ὅτι κτλ. — εὐρύοπα] ἐκ τοῦ εὐρύς καὶ ὄψ=νοχ φωνή.=μεγολόφωνος, ἰσχυρὰ βροντῶν. ὅρα A 498. — Τὴν γενεαλογίαν τοῦ Τρώος. ὅρα ἐν Ψ 230 ἐξ.

266. δῶχ' =δῶκε. ἀντικείμεν· ἵππους. — υἱός, γενικὴ υἱὸς ὡς ἐξ ὀνομαστικῆς υἱς. Γραμμ. § 5, β'. — ποινὴν] ὡς ἀποζημίωσιν διὰ τὸν ἀρπαγέντα Γανυμήδη. πρβλ. Υ 232 ἐξ. — οὐνεκα...] αἰτιολογεῖ τὸ διατὶ ἵππους ἐξέλεξεν ὡς ἀντιστάθμισμα τοῦ Γανυμήδους. Ἐγένεον ἐκ τῶν οὐνεκα κατ' ἀρχὰς ἐσήμεινεν· ἐνεκα τοῦ ὁποίου. εἰτα ἀπολεσθῆσης τῆς ἀναφορικῆς σημασίας σημαίνει α') διότι, β') ὅτι.

267. ὑπ' ἡῶ τ' ἡέλιόν τε = ἐπὶ τῆς γῆς. ἀλλαχοῦ λέγεται ὑπ' αὐγῆς ἡέλιου B 181 κ.ά. Ἡ ὑπὸ μετ' αἰτιατ. ἐπὶ ῥημάτων ἡρεμίας δηλοῦ ἔχτασιν ὑπὸ τι. ὅρα B 603.

268. ἔκλεπεν] δηλ. ἵππους. ὅποιαν δὲ κλοπὴν ἐννοεῖ, λέγει ἐν 269.

269. ὁ Λαομέδων ἦν υἱὸς Ἴλου καὶ ἐγγονος Τρώος Υ 230 ἐξ. — ὑποσχὼν] ἐννοεῖται· τοῖς ἵπποις τοῦ Τρώος, ἐξ ὧν συνέλαβον. — θήλεια

- 270 ἰὼν οἱ ἔξ ἐγένοντο ἐνὶ μεγάροισι γενέθλη·
τοὺς μὲν τέσσαρας αὐτὸς ἔχων αἰτάλλ' ἐπὶ φάτινῃ,
τὼ δὲ δὴ Ἀινεία δῶκεν, μῆστορε φόβοιο.
εἰ τούτω κε λάβοιμεν, ἀροίμεθ' αὖ κε κλέος ἔσθλόν.,,
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
- 275 ἰὼ δὲ τάχ' ἐγγύθεν ἦλθον ἐλαύνοντ' ὠκείας ἵππους.
τὸν πρότερος προσέειπε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός·
“καρτερόνδ' ἔμε, δαΐφρον, ἀγανοῦ Τυδείος υἱέ·
ἦ μάλα σ' οὐ βέλος ὦκ' ἀμαρτάνοιο, πικρὸς οἰστός·
νῦν αὖτ' ἐγχείῃ πειρήσομαι, αἶ' κε τύχωμι.,,
280 ἦ ὦρα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσοκιον ἔγχος,
καὶ βάλε Τυδείδαο κατ' ἀσπίδα· τῆς δὲ διὰ πρὸ
αἰχμὴ χαλκείῃ πταμένη θώρηκι πελάσθη.

πληθ. αἰτ. τοῦ θῆλυς (K216, T 97, ε 467), ὃ εἶναι δικατάληκτον ὃ ἦ θῆλυς τὸ θῆλυ, καὶ τρικατάληκτον θῆλυς θῆλεια (θ 7) θῆλυ.

270. τῶν=ἐκ τούτων. προσδιορίζει τὸ ἐγένοντο. —οἱ=οἱ, δηλ. τῶ Ἀγχίσῃ. —ἐξ] δηλ. πῶλοι —ἐνὶ μεγάροισι=ἐν τοῖς σταύλοις τῶν μεγάρων, ὅπως φ 50. —γενέθλη] κατηγορούμενον τοῦ ὑποκειμ.: ὡς γένος, ὅτις, ἀπόγονοι.

271. αὐτὸς ἔχων] πρὸς ἰδίαν χρῆσιν, δι' ἑαυτὸν διατηρῶν. — αἰτάλλει] παρ. τ. τοῦ αἰτάλλω, ἄρ. ἀτίηλα. =τρέφω, ἀνατρέφω.

272. μῆστορε φόβοιο] ἐπιστήμονας φυγῆς (τῶν ἐχθρῶν). ὦρα Δ 328. Τινὲς γράφουσι μῆστοι ἀποδίδοντες αὐτὸ εἰς τὸν Αἰνείαν. κακῶς ὅμως. τὸ μὲν διότι ἐν τοῖς στίχοις 265 .. 273 περὶ τῶν ἵππων ἀποκλειστικῶς γίνεται λόγος, τὸ δὲ διότι καὶ τὰς ἵππους τοῦ Εὐμήλου ὁ Ὅμηρος ὁμοίως ἐπαινεῖ ἐν Β 767 «φόβον Ἄρης φορεούσας».

273. εἰ κε] ὅπως παρ' ἄττιχοις τὸ εἰ ἂν τίθεται σπανίως μετ' εὐχτικής, οὕτω παρ' Ὀμήρῳ τὸ εἰ κε (Α 60, Β 123), αἶ' κεν ν339. —ἀ-

ροίμεθα κλέος. ὦρα Ε 3.

274. ὦρα 84.

275. τῶ] Πάνδαρος καὶ Αἰνείας. —ἐγγύθεν=ἐκ τοῦ πλησίον, καὶ ἀπλῶς=πλησίον. Οὕτω λέγεται: κάθημα: ἐκ δεξιῶν. —ἦλθον ἐλαύνοντε] ἐναλλαγῇ θυκοῦ καὶ πληθ. ὦρα Ε 240, 245.

276. τὸν] τὸν Διομήδη.

277. δαΐφρον] ὦρα Β 23. —ἀγανός (ἄγαμαι)=θαυμαστός, ἔξοχος.

278. οὐ] ὦρα 106. —δαμάσατο] δένδιαφέρει: κατὰ σημασίαν τοῦ δάμασσε 106. —βέλος εἶνε γενικὴ λέξις δηλοῦσα πᾶν βλήμα (ὦρα Δ 465). ἡ δὲ λέξις οἰστός εἶναι: εἰδικὴ ὀρίζουσα τὸ εἶδος τοῦ βλήματος. ὦρα Α 46. Γ 80.

279. τύχωμι = τύχω. Γραμμ. § 11, γ'.

280. ἦ=εἴτε. ὦρα Α 219. —ἀμπεπαλὼν] Γρ § 10, σ'. ὦρα Γ 355.

281. τῆς] δηλ. ἀσπίδος. Ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς διὰ. πρὸς Δ 138.

282. χάλκιος-ἐή-εον καὶ χάλκειος-ἐή-εον. οὕτω καὶ χρύσεος-ἐή-εον. —πταμένη] μετοχὴ τοῦ ἔπιτο ἀρ. β'. τοῦ πέτομαι. —πελάσθη] παθ. ἄρ. τοῦ πελάζω =

- τῷ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄνσε Δυκάονος ἀγλαὸς υἱός
 "βέβληται κενεῶνα διαμπερές, οὐδὲ σ' οἶω
 285 δηρὸν ἔτ' ἀνοχήσεσθαι· ἐμοὶ δὲ μέγ' εὖχος ἔδωκας.,
 τὸν δ' οὐ ταρβήσας προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
 "ἤμβροτες, οὐδ' ἔτυχες· ἀτὰρ οὐ μὲν σφῶϊ γ' οἶω
 πρὶν γ' ἀποπαύσεσθαι, πρὶν γ' ἢ ἕτερόν γε πεσόντα
 αἵματος ἄσαι Ἄρηα, ταλαύρινον πολεμιστήν.,
 290 ὣς φάμενος προέηκε· βέλος δ' ἔθυνεν Ἀθήνην
 ῥίνα παρ' ὀφθαλμόν, λευκοὺς δ' ἐπέρρησεν ὀδόντας.
 τοῦ δ' ἀπὸ μὲν γλῶσσαν προμνὴν τάμε χαλκὸς ἀτειρής,

προσεγγίζω. πέλας=πλησίον.

283=101.

285. κενεῶνα] τὸ ἀντικείμενον τὸ δηλοῦν μέρος μένει κατ' αἰτία. καὶ εἰς τὸ παθητικόν. ὅρα Δ519.—οἶω] ἐνταῦθα=ἐλπίζω. Διδέλαθεν ἀπαρ. μέλλοντος. Ὑπάρχουσιν οἶω καὶ οἶω οἶμαι καὶ οἶομαι. ὅρα Α 289.

285. εὖχος] καύχημα, ἀφορμὴ πρὸς καύχῃσιν, ἐπομένως δόξα.—ἔδωκας] μετεχειρίσθη ἀόριστον ἀναφερόμενος εἰς τὴν στιγμήν τοῦ τραυματισμοῦ.

286. ταρβήσας] ταρβέω=φοβοῦμαι. ὅρα Α 331.

287 ἐξ ἡμροτον] 6'. ἄορ. τοῦ ἁμαρτάνω. Ἦτο ἡμαρτον, καὶ ἐκπεσόντος τοῦ α, παρενεβλήθη β, ὅπως γαμβρός, μεσημερία μεσημβρία. ἄλλ' ἐπειδὴ τὸ ἡμροτον δὲν ἦτο ἀνεκτόν, ἐγένετο ἡμροτον, τραπέντος καὶ τοῦ πνεύματος. Γραμμ. § 20, 6'.—οὐδ' ἔτυχες] Γραμμ. § 29, 6'. 30. Ἡ ἀρνητικὴ προσθήκη τοῦ ἀντιθέτου (ὅρα Γ 59) ἐνισχύει τὴν ἔννοιαν «βάλεν οὐδ' ἁφάμαρτε» Δ 350 «μένεν οὐδ' ὑπεχώρει» Ν 476. κ.ἄ.τ.

288. πρὶν... πρὶν] τὸ α'. εἶναι ἐπὶ πρ., τὸ 6'. σύνδεσμος.

289. αἵματος] γενικὴ μεριστικὴ ἀντιδοτικῆς. ὅρα Β 415.—αἶμα. ἄσαι] εἰκονικὴ φράσις παριστώσα τὸ αἰμοχαρές τοῦ Ἄρεος. εἶναι ἄορ. τοῦ

ἄω=κορέννυμι. — ταλαύρινος] τάλαιφος ἐκ τοῦ τάλαιφος καὶ ῥίνας. κυρίως μὲν=ὁ ἐκ στερεοῦ δέρματος πεποιημένος, συνήθως ὅμως=ὑπομενητικὸς ἐν τῇ μάχῃ.

290. φάμενος] =εἰπών. Μέσος ἄορ. τοῦ φημί. Γραμμ. § 16, η'—προέηκε] ἄορ. τοῦ προήκω. — ἔθυνεν=διηθύνηεν. ὅρα Δ 507. Ἡ Ἀθηνᾶ παρέπεισε τὸν Πάνδαρον εἰς παρασπὸνδῆσιν (Δ 98ξ.), ἡ Ἀθηνᾶ συνεργεῖ καὶ εἰς τιμωρίαν αὐτοῦ. διότι ὁ ἄνθρωπος ἔχων ἐλευθέραν τὴν βούλησιν αἰετοε εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὰς πράξεις του.

291. ῥίνα] ἀπλὴ αἰτία. δηλοῦσα τὸ τέρμα τῆς κινήσεως. ὅρα Α 322.—ἐπέρρησεν] ὑποκ. βέλος. — λευκοὺς] δηλοῖ τὴν φυσικὴν ιδιότητα πάντων τῶν ὀδόντων. πρβλ. γάλα λευκόν, ὁστά λευκά.

292. τοῦ] Πανδάρου. ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ γλῶσσαν. — γλῶσσαν προμνῇ] τὴν γλῶσσαν εἰς τὴν ρίζαν. τὸ προμνῇ εἶναι κατηγορούμενον, ὅπως καὶ τὸ κελαιον (293). Ἡ εἰς τὴν θέσιν ταύτην ἐπιτυχία, εἶναι καὶ τὰς καυχῆσεις τοῦ Πανδάρου τιμωρία. Ἀλλὰ πῶς ὁ κάτω ιστάμενος Διομήδης τοιοῦτον ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω τραῦμα κατήνεγεν εἰς τὸν ἐπὶ τοῦ ἄρματος Πάνδα-

αἰχμὴ δ' ἐξεούθη παρὰ νεΐατον ἀνθερεῶνα.
 ῥριπε δ' ἐξ ὀχέων, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ
 295 αἶδλα, παμφανόοντα, παρέτρεσαν δέ οἱ ἵπποι
 ὠκύποδες· τοῦ δ' αὖθι λύθη ψυχὴ τε μένος τε.

Αἰνείας δ' ἀπόρουσε σὺν ἀσπίδι δουρὶ τε μακροῦ,
 δείσας μὴ πῶς οἱ ἐρυσάιατο νεκρὸν Ἀχαιοί.
 ἄμφι δ' ἄρ' αὐτῷ βαῖνε λέων ὥς ἀλκί πεποιθώς,
 300 πρόσθε δέ οἱ δόρυ τ' ἔσχε καὶ ἀσπίδα πάντοσ' εἰσην
 τὸν κτάμεναι μεμαώς, ὅς τις τοῦ γ' ἀντίος ἔλθοι,
 σμερδαλέα ἰάχων. ὃ δὲ χειρὰδιον λάβε χειρὶ
 Τυδείδης, μέγα ἔργον, ὃ οὐ δύο γ' ἄνδρες φέροιεν,
 οἷοι νῦν βροτοὶ εἰσ'· ὃ δέ μιν ῥέα πάλλε καὶ οἶος.

ρον; ἀποῦ ἢ Ἀθηνᾶ διήλυθε τοὺς βέλους, πᾶσα ἀπορία αἴρεται.—ἀπό τάμ=ἀπέταμ. —ἀτιμής (α, τίμω)=σκληρός, ὅρα Γ 60.

293. ἐξεούθη] μεθ' ὁρμῆς ἐξήλθεν. Ὁ παθητ. ἰόρ. ἐξεούθη καὶ ὁ μέσος ἐξέσσυτο τοῦ ἐκσεύω (=ἐκδιώκω) εἶναι μόνου εὐχρηστοί.—νεάτος -άτη -ον καὶ νεάτος Γραμμ. ζ. 19, α'.=τελευταῖος, ἔσχατος. Εἶναι ἀρχαῖον ὑπερθετικὸν τοῦ νέος.

295. αἶδλα = ἀστράπτοντα. ὅρα Δ 186. Τοῦτο ἐπιτείνεται ὑπὸ τοῦ παμφανόοντα, ὅπως «ἀπριάτην ἀνάποιον» Α 99, «πρωτοπαγεῖς νεοτευχέες» Ε 194, «πολυκλήμων πολυλήϊος» Ε 613. Εἶναι δὲ μετοχὴ ὡς ἐξ ἐνεστώτος παμφανάω.=λαμποκοπῶντα. ὅρα Β 458.—παρέτρεσαν] περίφοβοι ἐκ τῆς πτώσεως τοῦ Πανδάρου παρεμέρισαν, ἐκ φόβου πρὸς τὰ πλάγια ἐπήδησαν. Ἀόρ. τοῦ παρατρέω. ὅρα Ε 256.

296. ὠκύπους καὶ ἀντιθέτως σύνθετον ποδάκης. Οὕτω σύνθετα εἶναι τὰ φερέοικος οἰκοφόρος, φέρασπις ἀσπίδηςφόρος κ. ἄ.—αὖθι=αὐτοῦ, ὡς τὸν τόπον, ἀμέσως. Προήλθεν ἐκ τοῦ αὐτόθι διὰ συγκοπῆς.—ψυχὴ=ζωή. κυρίως=ἀναπνοή. ὅρα Δ 3.—μένος=ζωϊκὴ δύναμις.

297. ἀπόρους] ἀπὸ τοῦ ἄρματος ὃ παρέσυραν οἱ ἵπποι, ἐπήδησε πρὸς τὸ πτώμα τοῦ Πανδάρου, ἵνα προστατεύσῃ αὐτὸ κατὰ τῶν Ἀχαιῶν. ὀρούω=ὀρμῶ, ἀναπηδῶ. ἐκ ῥίζης ορ ορίορ. ὅρα Α 10.

298 ἐρυσάιατο] γ'. πληθ. εὐκτικῆς τοῦ ἐρυσάμην, ἀντὶ ἐρύσαιντο. Γραμμ. ζ 11, ια'. ὅρα Α 216.

299. ἄμφι-βαῖνε] = ἀμφέβαινε. λέγεται καὶ περιβαίνω.=διασκέλιζω, πατῶ ἐκατέρωθεν τινος, ἵνα προστατεύσω αὐτόν. ὅρα Α 37.—ἀλκί] ἐξ ὀνομ. ἀλκή. Γραμμ. ζ 5, β'. Πάντοτε μὲ τὸ πεποιθώς.

300. οἱ] ἀνήκει εἰς τὸ ῥῆμα (ὅπως Ε 315, ε 452), ὅχι εἰς τὸ πρόσθε, δλαμβάνει πάντοτε γενικὴν.=χάριν αὐτοῦ, πρὸς προστασίαν αὐτοῦ.—πάντοσ' εἰση] ἢ κατὰ πάσας τὰς διευθύνσεις ἴση, κυκλοτερῆς.

301. κτάμεναι] ἀπαρ. τοῦ ἄορ. β'. ἔκταν τοῦ κτεῖνω.

302. σμερδαλέα] Γραμμ. ζ 29, β'. ὅρα Β 309.—ἰάχων] κραυγάζων. ὅρα Α 482.—χειρὰδιον. ὅρα Δ 518.

303. ἔργον=πράγμα. οἱ μεθ' Ὁμήρον εἰς ὁμοίαν περίστασιν μεταχειρίζονται τὸ κῆμα.—φέροιεν ἀντὶ φέροιεν ἄν. ὅρα Δ 318.

304. Ὁ Ὀμηρος τοὺς ἡρώας του

- 305 τῷ βάλεν Αἰνείας κατ' ἰσχίον, ἔνθα τε μηρὸς
 ἰσχύϊ ἐνοτρίφεται, κοτύλην δέ τέ μιν καλέουσι·
 θλάσσε δέ οἱ κοτύλην, πρὸς δ' ἄμφω ῥῆξε τένοντε·
 ὥσε δ' ἀπὸ ῥινὸν τρηχὺς λίθος· αὐτὰρ ὁ γ' ἦρως
 ἔστη γνῦξ ἐριπῶν καὶ ἐρείσατο χεῖρὶ παχείῃ
 310 γαίης· ἀμφὶ δέ ὅσσε κελαινὴ νῦξ ἐκάλυψε.

καὶ νύ κεν ἔνθ' ἀπόλοιτο ἄναξ ἀνδρῶν Αἰνείας,
 εἰ μὴ ἄρ' ὅξυν νόησε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
 μήτηρ, ἥ μιν ὑπ' Ἀγκίστη τέκε βουκολέοντι.
 ἀμφὶ δ' ἔδον φίλον υἷον ἐχεύατο πῆχεε λευκῷ,

πολλαχοῦ πολὺ τῶν συγχρόνων του
 ὑπερέχοντας κατὰ τὴν δύναμιν πα-
 ριστὰ σκεπτόμενος ὅ-ως πάντες οἱ
 ἄνθρωποι πάσης ἐποχῆς. ὅτι δηλ. ὁ
 ἄνθρωπος βαίνει ἐκφυλιζόμενος. Εἴ-
 ναι ἀληθές τοῦτο; — ῥέα καὶ ῥέα=
 εὐκόλως. ὅρα Β475. — τὸ πάλλε ἀ-
 ποτελεῖ ἀντίθεσιν πρὸς τὸ φέροιεν, τὸ
 οἶος πρὸς τὸ ὄντο. Ἐνῷ δηλ. δύο δὲν
 εἰμποροῦν νὰ τὸ σηκώσουν, αὐτὸς
 μόνος μὲ μιαν γείρα ἔπαλλεν εὐκό-
 λως· ἔπαλλε δέ, ἵνα δώσῃ τὴν προ-
 σήκουσαν φορὰν εἰς τὸν λίθον.

305. ἔνθα τε| μετὰ τὸ γενικὸν
 κατ' ἰσχίον ἡ ἀναφορικὴ πρότασις
 εἰδικεύει τὴν θέσιν. — μηρὸς] δηλ. ἡ
 κεφαλὴ τοῦ ὀστέου τοῦ μηροῦ.

306. μιν] δηλ. τὴν ἄρτι περιγρα-
 φεῖσαν θέσιν τοῦ ἰσχύου.

307. τένοντε] ὅρα Δ 521.

308. ὥσε δ' ἀπὸ] ἀντὶ ἀπῶσε δέ
 = ἐξέγδαρε. — ἀπὸ] μακρὸν τὸ ο
 Γραμμ. § 26 — ὄνως] εἶναι θηλυκόν.
 ὑπάρχει καὶ τύπος οὐδέτερου τὸ ῥι-
 νόν. Κ 155. Εἶγε F.

309. ἔστη] δὲν κατέπεσεν, ἀλλ'
 ἐστάθη εἰς τὸ γόνυ τὸ ὑγιὲς στηρι-
 ζόμενος διὰ τῆς ἐτέρας χεῖρός. — ἐ-
 ρείσατο] ἐστήριξεν ἑαυτὸν, ἐστηρί-
 χθη. (ἀρ. τοῦ ἐρείδομαι). — τὸ γαίης
 εἶναι μεριστικὴ γενική, = ἐπὶ τοῦ ἐ-
 δάφους. Ἀλλαχοῦ τὸ ἐρείδεσθαι λαμ-
 βάνει δοτικὴν. — παχείῃ] σταθερὸν

ἐπίθετον τῆς ἀνδρικῆς (καὶ τῆς Πη-
 νελόπης ὅμως φ 6) χεῖρός, ὅπως καὶ
 τὸ σιβαρός. Τὸ ἀντίθετον εἶναι: ἀ-
 βληχερὴ 337. Μὴ λάβης αὐτὸ ὅπως
 τὸ παρ' ἡμῖν «παχουλὸ χέρι»,
 ἀλλὰ = χονδρό, γερὲ χέρι.

310. δέ ὅσσε] διὰ τὴν χασμαδίαν
 Γραμμ. § 27. = ὀφθαλμῷ. "Ορα Α
 104. — νῦξ ἐκάλυψε] ἐνταῦθα λέγε-
 ται περὶ λιποθυμίας, ὅπως 696, Ξ
 438, Χ 466, ἐνῷ συνήθως λέγεται
 περὶ θανάτου.

311-430. 'Η Ἀφροδίτῃ σώζουσα
 τὸν Αἰνείαν τραυματίζεται ὑπὸ τοῦ
 Διομήδους καὶ ἀποχωρεῖ εἰς "Ολυμ-
 πον, ὅπου ἡ Διώνῃ παρηγορεῖ αὐ-
 τήν, ἡ δ' Ἀθηνᾶ καὶ "Ηρα σκάπτει.

311. κεν ἀπόλοιτο] ἡ εὐκτικὴ
 μετὰ τοῦ κεν παρ' Ὀμήρῳ κεῖται
 πολλάκις, ὅπου ἡ συνήθεια ἀπατεῖ
 ἱστορικὸν ὁριστικὴς μετὰ τοῦ ἄν.
 ὅρα Β 81, 242, Γ 220.

312. = Γ 374.

313. βουκολέοντι] ὅρα Ζ 25.

314. ἀμφὶ υἷον ἐχεύατο] οὕτω Τ
 284, θ 527 «ἄμφ' αὐτῷ γυμνῇ», π
 214 «ἄμφιχυθεὶς πατέρα». Τὸ σύνη-
 ρος ὅμως εἶναι περιβάλλεσθαι ἢ ἀμ-
 φιβάλλεσθαι. Εἶναι μέσος ἄσιμος
 ἀρ. τοῦ χέω, = ἐξήπλωσε τοὺς βρα-
 χιόνας τῆς. Γραμμ. § 14, 6'. — πῆ-
 χε] τοὺς βραχιόνας. Οὐδέποτε παρ'
 Ὀμήρῳ ἀπαντᾷ ὁ πληθυντικός.

- 315 πρόσθε δέ οἱ πέπλοιο φασεινοῦ πτύγμα ἐκάλυψεν,
 ἔρκος ἔμεν βελέων, μή τις Δαναῶν ταχυπόλων
 χαλκὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλὼν ἐκ θυμὸν ἔλοιτο.
 ἦ μὲν ἔδν φίλον υἷδν ὑπεξέφερεν πολέμοιο·
 οὐδ' υἷδς Καπαρῆος ἐλήθετο συνθεσίων
 320 τῶν, ὡς ἐπέειλλε βοῆν ἀγαθὸς Διομήδης·
 ἀλλ' ὃ γε τοὺς μὲν ἑοὺς ἡρύκακε μώνυχας ἵππους
 νόσφιν ἀπὸ φλοίσβου, ἔξ ἄντυγος ἡνία τείνας,
 Αἰνείαιο δ' ἐπαῖξας καλλίτριχας ἵππους
 ἐξέλασε Τρώων μετ' ἐνκνήμιδας Ἀχαιοὺς.
 325 δῶκε δὲ Δηϊπύλῳ, ἐτάρῳ φίλῳ, ὃν περὶ πάσης
 ἵεν ὀμηλικίης, οὗ οἱ φρεσὶν ἄρτια ἦδη,
 νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐλαυνέμεν. αἶαο ὃ γ' ἦρως

315. πτύγμα = πτυχή ἐκ τοῦ πτύσσω.—ἐκάλυψεν] συνετάχθη ὅπως τὸ circumdare (alicui aliquid καὶ aliquem alibua re) μετὰ δοτικὴν τοῦ προσώπου καὶ αἰτιατικὴν τοῦ πράγματος. καλύπτω σημαίνει ἐνταῦθα: πρὸς προστασίαν προβάλλω, ὅπως P 132. «Ἄϊας δ' ἀμφὶ Μενoitιάδῃ σάκος εὐρύ καλύψας ἐστήκει», X 313 «πρόσθεν δὲ σάκος στέρονοιο κάλυψε» πρβλ. Φ 321.

316. ἔρκος βαλέων] ὅρα Δ 137. —ἔμεν=εἶναι. Γραμμ. § 16, ζ'.

317. χαλκὸν] χαλκοῦν βέλος ἢ δόρυ.—ἐκ ἔλοιτο]=ἐξέλοιτο. ἔγεινε τμήσεις. ὅρα Α 579.

318. ὑπεξέφερεν] παρατατ. προσταθείας: ἡσχολεῖτο, προσεπάθει ἀποκάτω ἔξω τῶν μαχομένων νάμεταφέρῃ. Δὲν ἡδύνατο νά εἴπῃ ὑπέξηγε, διότι τὸ τραῦμα τοῦ Αἰνείου ἦτο τοιοῦτον, ὥστε δὲν ἡδύνατο νά περιπατήσῃ.

319. υἷδς Καπ.] ὁ Σθένελος. —συνθεσίων] ὀνομ. συνθεσίη. Ἐκ τοῦ συντίθημι. σημαίνει α') συμφωνία, β') παραγγελία.

320. τῶν] οἱ δύνανται δεικτικῆς ἀντωνυμίας ἔχοντες τύποι τοῦ ἄρ-

θρου πολλάκις (πλὴν τῆς ὀνομαστικῆς) ἐπιτάσσονται εἰς τὸ οὐσιαστικόν, ὅταν ἀκολουθῇ ἀναφορικὴ προσδιοριστικὴ πρότασις. Τοῦτο προσδίδει πολλὴν ἔμφασιν εἰς τὸν λόγον.—βοῆν]=μάχην. ὅρα Β 408.

321—323. πρβλ. 262...264.

322. φλοίσβος] εἶναι πεποιημένη λέξις. Σημαίνει τὸν κυματισμὸν καὶ ταραχὴν τῆς θαλάσσης (πολύφλοισβος), εἴτα δὲ τὴν τύρβην κυμαινόμενου πλήθους καὶ ἰδίως μαχομένων. Τεταυτῇ ἔκτασις σημασίας παρατηρεῖται καὶ εἰς τὰ ἐνοπή, αὐτή, κυδοιμός, ὄμιλος, βοή, φύλοις. κ. ἄ.

325. περὶ πάσης] ὅρα Δ 257.

326. ὀμηλικίης = ὀμηλικῶν. ὅρα Γ 175.—οἱ] Σθενέλῳ. —ἄρτια ἦδη] εἶχε φρονήματα ἀρμόδια εἰς αὐτόν. συμφωνὰ μετὰ τὴν γνώμην του, ἣν ὁμόφρων αὐτῷ. Τὸ εἰδέναι μετὰ τὴν αἰτία. οὐδετέρου πληθ. ἐπιθέτου περιέχοντος ἡθικὴν τινα ἔννοιαν δὲν σημαίνει ἀπλῶς εἰδέναι, ἀλλ' ἐκφράζει τὴν ἡθικὴν κατάστασιν τοῦ προκειμένου προσώπου.

327. γλαφυραὶ καὶ κοῖλαι λέγονται αἱ νῆες διὰ τὴν κοιλότητα αὐτῶν. ὅρα Α 26. Γ 119. —ἐλαυνέ-

- ὦν ἵππων ἐπιβάς ἔλαβ' ἥνια σιγαλόεντα,
 αἶψα δὲ Τυδείδην μένεπε κρατερῶνυχας ἵππους
 330 ἐμμεμάως· ὃ δὲ Κύπριν ἐπώχετο νηλεὲς χαλκῶ,
 γινώσκων ὅτ' ἄνακτις ἔην θεός, οὐδὲ θεῶων
 τάων, αἳ τ' ἀνδρῶν πόλεμον κᾶτα κοιρανέουσιν,
 οὗτ' ἄρ' Ἀθηναίῃ οὔτε πτολίπορθος Ἐνυώ.
 ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐκίχανε πολὺν καθ' ὁμίλον δπάζων,
 335 ἔνθ' ἐπορεξάμενος μεγαθύμου Τυδέος υἱὸς
 ἄκρην οὔτασε χεῖρα μετάλμενος ὀξείῃ δουρὶ
 ἀβληχρήν· εἶδαρ δὲ δόρυ χροὸς ἀντετόρησεν
 ἄμβροσίου διὰ πέπλου, ὃν οἱ Χάριτες κάμον αὐταί,

μεν=ἐλαύνειν. Εἶναι ἀπαρ. τελική
 ἐκ τοῦ ὅπως ἐξαρτωμένη.—ὁ γε] ὁ
 Σθένης.

328. ὦν ἵππων]=ἔων, τοῦ ἰδίου
 ἄρματος.—ἔλαβε] ἀπὸ τῆς ἄντητος.
 —σιγαλόεντα ὅρα 226.

329. μένεπε| διηύθυνε τοὺς ἵπ-
 πους πρὸς τὸν Τυδείδην, ἡκολούθει
 αὐτὸν μετὰ τοὺς ἵππους. Μόνον ἐνταῦθα
 τὸ μένεπω ἔλαβε δύο αἰτιατικά. Ἡ
 αἰτ. Τυδείδην ἐτέθη διὰ τὴν πρόθε-
 σιν τοῦ μένεπε.—κρατερῶνυχ (κρα-
 τέρως, ὄνυχ)=ὁ ἔχων ἰσχυράς ὀπλάς.

330. Πολὺ ἐλατρεύετο ἐν Κύπρῳ
 ἡ Ἀφροδίτη, διὸ καὶ Κύπρις ὀνο-
 μάζεται, ὅπως Κυθήρια ἐκ τῶν Κυ-
 θήρων. Οἱ μετ' Ὀμηρον ἐπίστευσαν,
 ὅτι ἐν Κύπρῳ ἐγεννήθη. —νηλεὲς
 χαλκῶ] ὅρα Α 236. Γ 292.

331. ὃ τ' =ὅτι τε. ὅρα Α 244.—
 ἄνακτις = ἀδύνατος, ἀπόλεμος. ἐκ
 τῶν α ἁλική. τὸ ἀντίθετον ἁλικμος.
 —ἔην| ἐτέθη παρατακτικῶς, διότι ἀ-
 ναφέρεται εἰς τὸν χρόνον τῆς ἐπιθέ-
 σεως.—θεῶων] γενική τοῦ θένου.

332. θεῶων τάων] ὅρα 320.—πό-
 λεμον κᾶτα κοιρανέουσιν] ὅπως 824.
 ἀντί: κατὰ πόλεμον. κοιρανέω=εἴ-
 μαι ἄρχων. ἐκ τοῦ κοίρανος (=ἄρ-
 χων), ὃ συγγενεῖς πρὸς τὸ κύριος,
 ὅπως λοιγὸς λυγρός, φλοῖστος φλέω.

333. Ἐνυώ] ὅπως τῶν Λατίνων

ἡ Bellona εἶναι προσωποποίησης
 τοῦ πολέμου. Ἐξ αὐτῆς ὁ Ἄρης λέ-
 γεται Ἐνυάλιος.

334. ἐκίχανε] δηλ. Κύπριν, ὃ ἐν-
 νεῖται καὶ εἰς τὸ δπάζων =παρ-
 κολουθῶν.

335. Πολλοῦ κεῖται τὸ ὀρεξά-
 μενος, μόνον δ' ἐνταῦθα τὸ ἐπορε-
 ξάμενος=ἀφ' οὗ ἐξέτεινεν ἑαυτὸν, ἐξ-
 ἐτάθη πρὸς προσβολήν. ὅρα Δ 307.

336. ἄκρην|κατηγόρ., =τὸ ἄκρον
 τῆς χειρὸς ἀκριβέστερον ὀρίζεται ἐν
 339.—τοῦ μεθάλλομαι μόνον ἢ
 μετοχὴ τοῦ συγκεκομμένου β' ἄορ.
 μετάλμενος ὑπάρχει.—ἐπιτεθείς, ἐ-
 φορμήσας. Γραμμ. § 20, θ'.

337. ἀβληχρήν]=μαλακὴν, ἀπα-
 λήν.—χροὸς] ὄνομ. χρώς, Γραμμ.
 § 5, β'.—σώματος, κρέατος (ὄχι
 δέρματος).—ἀντετόρησε] ἐπέρασε με-
 χρι τοῦ ἀντιθέτου μέρους. ἀντιτο-
 ρέω, τορέω (τείρω)=τρυπῶ.

338. ἄμβροτος καὶ ἄμβροσιος λέ-
 γεται περὶ παντὸς ἀνέχοντος τοῖς
 θεοῖς ἢ ἐξ αὐτῶν προσερχομένου.=
 ἀθάνατος, θεῖος. ὅρα Α 529.—ὃν]
 εἶναι βραχὺ, ἂν καὶ τὸ ἐπόμενον οἱ
 εἶχε F.—κάμων] παρ' Ὀμήρῳ τὸ
 κάμω σημαίνει μὲν κοπιᾶζω, μο-
 χθῶ, κουράζομαι, σημαίνει δὲ μῶς καὶ
 ὅτι παρ' ἡμῖν: κάμνω, μετὰ κόπου
 κατασκευάζω, φιλοτεχνῶ, ὅπως ἐ-

- πρυμνὸν ὑπερ θένεας. ὅς δ' ἄμβροτον αἶμα θεοῖο,
 340 ἰχώρ, οἷς πέρ τε ὄρει μακάρεσσι θεοῖσιν·
 οὐ γὰρ οὔτον ἔδουσ', οὐ πίνουσ' αἶθοπα οἶνον,
 τοῦνεκ' ἀναίμονές εἰσι καὶ ἀθάνατοι καλέονται.
 ἦ δὲ μέγα ἰάχουσα ἀπὸ ἔο κάββαλεν υἱόν.
 καὶ τὸν μὲν μετὰ χερσὶν ἐρύσατο Φοῖβος Ἀπόλλων
 345 κυανέη νεφέλῃ, μὴ τις Δαναῶν ταχυπόλων
 χαλκὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλὼν ἐκ θυμὸν ἔλοιτο·
 τῇ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄνσε βοῇν ἀγαθὸς Διομήδης·
 'εἶκε Διὸς θύγατερ πολέμου καὶ δημοτῆτος·
 ἦ οὐχ ἄλλος οἶτι γυναικας ἀνάλκιδας ἡπεροπεύεις;
 350 εἰ δὲ σύ γ' ἔς πόλεμον πωλήσαιο, — ἦ τέ σ' οἶω

δω.—Χάριτες] θυγατέρες Διὸς καὶ Εὐρυνόμης, θεράπαιναι δὲ Ἀφροδίτης.

339. πρυμνὸν] ὡς οὐσιαστικὸν κεῖται. πρυμνὸν ὑπερ = ὑπὲρ τὸ ἄκρον.—θένεα] Σχολ.: τὸ σαρκῶδες καὶ κοῖλον τῆς χειρός. Τὸ τραῦμα λοιπὸν ἔγεινε περὶ τὸν καρπὸν. πρβλ. 458. ὅρα Α 588.—θεοῖο = θεῶς. Παρ' Ὀμήρῳ ὑπάρχουσιν: ὁ θεός, ἡ θεὸς θεὰ θεία.

340. ὁ ἰχώρ] ἐνταῦθα καὶ ἐν 416 κεῖται. Δηλοῖ τὴν οὐσίαν τὴν παρὰ θεοῖς ἀναπληροῦσαν τὸ παρ' ἀνθρώποις αἶμα. Εἶναι ὅ,τι τὸ ἐν 339 ἄμβροτον αἶμα. — ὄρει] δηλ. εἰς τοὺς φλέβας κυκλοφορεῖ, ὅ,τι ὅπως ἐν 339.

341. 342. Παράδοξα εὕρισκον ταῦτα φιλόσοφοι τινες, διότι καὶ τὰ ζῶα δὲν τρώγουσιν ἄρτον οὐδὲ οἶνον πίνουσι, καὶ ὅμως δὲν εἶναι ἀθάνατα. — γάρ] αἰτιολογεῖ τὸ διατὶ ὁ ἰχώρ εἶναι ἄμβροτον αἶμα.

342. τοῦνεκα] κατὰ κράσιν τῶν τοῦ ἔνεκα=τοῦτον ἔνεκα — καλέονται=ὀνομάζονται, εἶναι ὅρα Γ 138.

343. μέγα ἀπὸ] μακρὸν τὸ α καὶ ο. Γραμμ. § 29, 6'. — κάββαλεν] ἀφῆκε νὰ πέρσῃ. ἀντὶ κατὰβαλεν. Γραμμ. § 17, 6'. — ἰάχουσα ἀπὸ]

χασμαδία ἐπιτρεπομένη. Γραμμ. § 31, α'.

344. μετὰ χερσὶν] δὲν διατέρει τοῦ ἐν χερσὶν ἢ τῆς ἀπλῆς δοτικῆς, ὅπως Α 4, 184, Ο 717 κ.ά.π. Ὀμοίως συχνά κεῖται τὸ μετὰ φρεσὶν ἀντὶ τοῦ ἐν φρεσὶν ὅρα Δ 245. — ἐρύσατο] ἄρ. τοῦ ἔρυσμαι, ὁ προσήλθεν ἐκ τοῦ ἐρύομαι ὅρα Α 216. 239. =σύρω τινὰ ἐκ τοῦ κινδύνου, σώζω, προστατεύω. Δὲν ἐδιπλασιάσθη τὸ ρ. Γραμμ. § 10, δ'. — Φοῖβος] ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος. = φωτεινός. ὅρα Α 43.

345, 346. = 316, 317.

347 = 101.

348. δήος = πολέμιος. δημοτῆς-ῆτος=μάχη.

349. ἡ οὐχ] συνίζησιν πάγχουσι. Γραμμ. § 32, γ'.

350. σὺ] ἐξαίρεται διὰ τοῦ γὰρ ἀναφορικῶς πρὸς τὰ ἐν 349: σὺ τῆς ὁποίας ἔργον εἶναι νὰ ἔπαπαξ ἀδυνάτους γυναικας. — πωλήσαιο] Γραμμ. § 11, θ'. μέλλων τοῦ πωλέομαι (=συχνάζω) θαμιστικοῦ τοῦ πέλομαι. Ἡ ἔννοια: ἐὰν θελήσῃς ἐν τῷ μέλλοντι νὰ ἔργεσαι συχνά εἰς τὸν πόλεμον παρὰ τὴν συμβουλὴν μου καὶ τὸ μάθημα, τὸ ὁποῖον σοῦ ἔδωκα. Μετὰ

οἰγήσειν πόλεμόν γε, καὶ εἴ χ' ἐτέρωθι πύθηναι.,,
ὥς ἔφαθ', ἥ δ' ἀλύνουσ' ἀπεβήσεται, τείρετο δ' αἰνῶς.

τὴν μὲν ἄρ' Ἴρις ἐλοῦσα ποδὴνέμος ἔξαγ' ὁμίλου
ἄχθομένην ὁδύνησι· μελαίνετο δὲ χρόα καλόν.

355 εὔρεν ἔπειτα μάχης ἐπ' ἀριστερὰ θούρον Ἄρηα
ἥμενον· ἥρι δ' ἔγχος ἐκέκλιτο καὶ ταχέ' ἵππω.

ἥ δὲ γυνὴ ἐριποῦσα κασιγνήτοιο φίλοιο
πολλὰ λισσομένη χρυσάμπυκας ἦτεεν ἵππους·

“φύλε κασιγνήτε, κόμισαί τέ με δὸς δέ μοι ἵππους,

σαρκασμοῦ ταῦτα λέγονται· διότι τοιοῦτον πικρὸν μάθημα λαβοῦσα. βεβαίως δὲν θά θελήσῃ νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ πείραμα.—ἥ τε] ἔ βέβαια. Περιέμενομεν τὴν ἐξῆς ἀπόδοσιν· θά πάθῃς ὅ, τι τώρα καὶ χειρότερα. ἀλλὰ ταύτην ὁ λέγων ὑπερπληθῆ καὶ αὐτὸν ἐαυτὸν διορθοῦμενος ἀνακαλεῖ τὴν ἡγουμένην ὑπόθεσιν· ἀλλὰ δὲν θά τὸ κάμῃς, διότι τὸ σημερινὸν μάθημα θά σοι ἐμπνέῃ τρόμον.

351. ἐτέρωθι] εἰς ἄλλο μέρος, τ. ἔ. μακρὰν τοῦ πολέμου.—πύθηναι] ἐννοεῖται· πολέμου.

352. ἀλύνουσα] ἐκτὸς ἐαυτῆς. ἀλύνω=περιπαθῶς ἔγω, εἶμαι ἐκτὸς ἐμαυτοῦ. εἶναι λέξις μέση δηλοῦσα μεγάλῃν ἢ λύπην ἢ χαράν. —τείρετο δὲ]=τείρετο γάο.

353. ἥ Ἴρις ἐδῶ ἐνεργεῖ αὐθορμήτως, ὅπως Γ 121.—ὁμίλου] ὅρα Ρ 149.

354. Οἱ θεοί, ἂν καὶ ἀθάνατοι, ὑπόκεινται εἰς πόνους. πρβλ. 382 ἔξ.—μελαίνετο] Σχολ.· ἐπεκιδνόντο, δηλ. ὡχρὰ ἐγίνετο ἕνεκα αἰσχύνῃς ἡδύρῃς.—χρὸα] αἰτιατικὴ ἀναφορὰς.

355. θούρος, θηλ. θούρις. Ἐκ τοῦ θορεῖν θάσκει. Κυρίως=ἐπιτηδών, ὅθεν ὁρμητικὸς, ἀκάθεκτος. Τὸ ἀρσενικὸν εἶναι πάντοτε ἐπίθετον τοῦ Ἄρεος.

356. ἥρι· ἐκέκλιτο] ζευγματικῶς ἀναφέρεται καὶ εἰς τὸ ἵππω, ἐνῶ γραμματικῶς καὶ κατ' ἐννοιαν ἀρμόζει μόνον εἰς τὸ ἔγχος.=ὑπὸ ὁμί-

λῆς ἦτο περιβεβλημένον, ἐν ὁμίλῃ ἔκειτο, εὐρίσκετο. Κυρίως=ἦτο ἀνακεκλιμένον, ἀκουμπισμένον τρόπον τινὰ εἰς τοῖχον ἐκ πυκνῆς ὁμίλῃς. Βεβαίως καὶ ὁ Ἄρης ἦν περιβεβλημένος ὑπὸ τῆς ὁμίλῃς τοῦ ἔγχους. Πάντες οἱ πολεμικοὶ θεοὶ μετέχουσι τῶν μαχῶν ἐφ' ἄρματος (720, Θ 382. Ν 23. Ο 119), μολονότι ἀνωτέρω ἐν 35 ἔξ. δὲν ἔγινε λόγος περὶ τοῦ ἄρματος τοῦ Ἄρεος.

357. κασιγνήτοιο] ἐκ τοῦ ἵππους ἐξαρτᾶται, ὅχι ἐκ τοῦ ἦτεν, ἐπειδὴ τὸ αἰτέο δὲν λαμβάνει γενικήν, ἀλλ' αἰείποτε δύο αἰτιατικάς. ὅρα Γ 238.

358. πολλὰ] μακρὸν τὸ α. Γραμμ. § 26.—χρυσάμπυκας] ἡ ἄμπυξ (ἀμπέχω) ἦτο ταῖνιά συνέχουσα τὴν κόμην τῶν γυναικῶν καὶ κοσμοῦσα τὸ μέτωπον αὐτῶν. ἀλλ' ἦτο καὶ ἱμάς περιθέων τὸ μέτωπον τῶν ἵππων καὶ συνάπτων τὰ δύο παρῆια (Δ 142), κοσμοῦμενος ἐνίοτε καὶ διὰ χρυσοῦ. Οἱ ἵπποι Ἄρεος καὶ Ἡρας λέγονται χρυσάμπυκες = χρυσοστέφανοι.

359. φύλε] τὸ μακρὸν. ὅρα Δ 155.—κόμισαί] μέσος ἀόρ. προστακτικῆς.=φρόντισε, ἐπιμελήθητι περὶ ἐμοῦ. πρβλ. Α 594, Θ 284. κομίζω, κομῶ=θεραπεύω, περιποιῶμαι. πρβλ. ἵπποκόμος, ἀνοχοκόμος.—δὸς δέ] ἐνίοτε ἡ πλοχὴ τοῦ λόγου γίνεταί διὰ τῶν τέ-δὲ καὶ οὔτε-δέ. μεταπηδᾷ δηλ. ὁ λόγος ἀπὸ τῆς διὰ τοῦ τέ παρατάξεως εἰς τὴν ἀντίθε-

- 360 ὄφρ' ἐς "Ολυμπον ἵκωμαι, ἢν' ἀθανάτων ἔδος ἐστί.
 λίην ἄχθομαι ἔλκος, ὃ με βροτὸς οὐτάσεν ἀνὴρ,
 Τυδείδης, ὃς νῦν γε καὶ ἂν Διὶ πατρὶ μάχοιτο.,,
 ὥς φάτο, τῇ δ' ἄρ' "Αρης δῶκε χρυσάμπυκας ἵππους.
 ἣ δ' ἐς δίφρον ἔβαινε ἀκηχεμένη φίλον ἦτορ.
- 365 παρὸς δέ οἱ "Ιρις ἔβαινε καὶ ἡνία λάζετο χερσὶ,
 μάστιξεν δ' ἐλάαν, τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην.
 αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκοντο θεῶν ἔδος, αἰπὺν "Ολυμπον.
 ἔνθ' ἵππους ἔσθησε ποδὴνέμος ὠκέα "Ιρις
 λύσας' ἐξ ὀχέων, παρὰ δ' ἄμβροσιον βάλεν εἶδαρ.

σιν ἐντονώτερος γινόμενος: καὶ περιποιηθῆτί με, ἀλλὰ πρὸ πάντων δός μοι.

360. ἵνα=ὅπου. Ἡ πρώτη σημάσια τοῦ ἵνα ἦτο ἐπιρρηματικὴ τοπικὴ· ἔπειτα ἔγεινε τελικόν.—ἐδος] (ἐξομαι) σημαίνει: α') κάθησθαι, καθισθῆ. β') ἔδρα. γ') βάσις, ἔδαφος, κατοικία, ὅπως ἐδῶ.

361. ἔλκος] αἰτία. ἀναφορᾶς, ὅπως 757. Ἀλλαγὴ ἐπὶ ὁμοίας περιστάσεως ἔγει ὁ "Ομηρος οὐδέτερα ἐπιθέτων ἢ ἀντωνυμιῶν 177, Ξ191, ἢ μετοχὴν «ἤχθετο γὰρ Τρωσὶν δαμναμένους» Ν 352. «εἰ νῦν "Εκτωρ γηθήσει προφανέντε» Θ 378 Παρὰ τοῖς μεθ' "Ομηρον τὰ οὐσιαστικά εἶναι συχνότερα «ἔχει φέρων Αἴαντος ἡμῖν πράξιν, ἣν ἤλγησ' ἐγὼ». Σοφ. Αἴ. 791. «τὸ δ' ἔπος οὐξ ἐρῶ (ὃ ἐξερῶ) τάχ' ἂν ἤδοιο, πῶς δ' οὐκ ἂν, ἀσχάλλοις δ' ἴσως». Οἰδ. Τ. 936. —ὃ με] πρὸς τῇ αἰτιατικῇ τοῦ περιεχομένου (ὃ, ἔλκος δηλ.) τίθεται καὶ ἄλλη αἰτία. ἂν τὸ ῥῆμα ἦναι μεταβατικόν. Ε795. Π511. υ 332.

362. Διὶ] ἡ τόλμη του τώρα εἶναι τόσον μεγάλη, ὥστε δύναται νὰ προσβάλλῃ καὶ αὐτὸν τὸν ἰσχυρότατον τῶν θεῶν. — νῦν] ἐπιτείνεται ὑπὸ τοῦ γε. Ἡ ἔννοια: ὕστερα ἀπὸ αὐτό, τὸ ὁπῶν ἐγὼ ἔπαθον.

364. ἀκηχεμένη] καὶ ἐν Σ 29 ἀ-

κηχέμεναι, ἀντὶ τοῦ ἀκαχημένη, ἀναρμολογεῖν εἰς τὸν δάκτυλον. ὅρα 24. — φίλον ἦτορ. ὅρα Γ 138. — ἦτορ] καρδία. Ἐκ τοῦ ἡμι. ὅρα Α 3.

365. ἔβαινε] δηλ. ἐς δίφρον ἔβαινε ὡς ἡνίοχος. — λάζομαι] ἔχει μόνον παρατ. καὶ εὐκτικὴν. = λαμβάνω, πλάνω.

366. ἐλάαν] δηλ. ἵππους. Ἐδωκεν εἰς τοὺς ἵππους ἐν κτύπημα (μάστιξεν) ἵνα τρέχωσιν. ἐλαύνω καὶ ἐλάω καὶ κατ' ἐπικὴν ἔκτασιν ἐλάω. εἶναι μεταβ. καὶ ἀμετάβ. = πορεύομαι, τρέχω. — ἀέκοντε] ὄχι ἄκοντε. ὁ "Ομηρος ἀγνοῶν τὸ ἄκων γινώσκει μόνον τὸ ἀέκων· διότι παρ' αὐτῷ εἶναι ἰσχυρόν ἔτι: τὸ F τοῦ ἐκῶν. οὐκ ἀέκοντε εἶναι λιτότης, = προθυμότητα.

368. ἔσθησε] ἐσταμάτησε. Παρελείφθη ἐνταῦθα τὸ ὅτι: ἐδέθησαν οἱ ἵπποι εἰς φάτην, Θ 433 ἐξ.

369. λύσασα] δὲν ἐπανεφέρειν εἰς τὸν Ἄρην τὸ ἄρμα του. πρβλ. 866 ἐξ. — ὀχέων] ὄνομ. τὰ ὄχεια. ὅρα Γ 29. — παρὰ βάλεν] ἔβαλ' ἐμπροστά των. Καὶ οἱ ἵπποι τῶν θεῶν θείαν τροφὴν τρώγουσι. Διὰ τὴν παράθεσιν τῶν φαγητῶν ὁ "Ομηρος μεταχειρίζεται: ἀποκλειστικῶς σύνθετα τῆς παρὰ, λ. χ. παρατίθημι (Θ 188 κ. ἄ.), παραγνέω (α 147 κ. ἄ.), ἐπὶ ζῶων δὲ παραβάλλω (Θ 504 κ. ἄ.),

370 ἦ δ' ἐν γούνασι πίπτε Διώνης δι' Ἀφροδίτη,
μητρὸς ἑῆς· ἦ δ' ἀγκὰς ἐλάττετο θυγατέρα ἦν,
χειρὶ τέ μιν κατέρεξεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε·

“τίς νύ σε τοιάδ' ἔρεξε φίλον τέκος Οὐρανίωνων
μαψιδίως, ὥς εἴ τι κακὸν ῥέζουσιν ἐνωπῇ ;,,

375 τὴν δ' ἡμείβεται ἔπειτα φιλομμειδῆς Ἀφροδίτη·

“οὐτά με Τυδέος υἱός, ὑπέρθυμος Διομήδης,
οὐνεκ' ἐγὼ φίλον υἷον ὑπεξέφερον πολέμοιο,
Αἰνείαν, ὃς ἐμοὶ πάντων πολὺ φίλιτός ἐστιν.
οὐ γὰρ ἔτι Τρώων καὶ Ἀχαιῶν φύλοπις αἰνῇ,

380 ἀλλ' ἤδη Δαναοὶ γε καὶ ἀθανάτιοι μάχονται.,,

τὴν δ' ἡμείβεται ἔπειτα Διώνη, διὰ θεάων·

“τέτλαθι τέκνον ἐμὸν καὶ ἀνάσχεο κηδομένη περ,
πολλοὶ γὰρ δὴ τλήμεν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες

πρβλ. παρὰκειμαι (κ9, v424) πάρη-
μαι (α26=παρὰ τὴν τράπεζαν κά-
θημαι)· παρατινύω (α 138 κ. α.=
σπρώχνω τράπεζαν).—εἶδαρ-ατος.=
ἔδεσμα. Ἐκ τοῦ ἔδω=τρώγω. Ἐ-
ξετάθη τὸ ε.

370. ἐν γούνασι] εἰς τὸν κόλπον
τῆς καθήμενης Διώνης. - Διώνη, ἡ
παρὰ Λατίνοις Juno, εἶναι τὸ θη-
λυκὸν τοῦ (Διὸς) Διός. Ὁ Ὀμηρὸς ἀ-
γνοεῖ τὸν μῦθον τῆς ἐκ τῆς θαλάσ-
σης γεννήσεως τῆς Ἀφροδίτης, κατ'
αὐτὸν εἶναι θυγάτηρ Διὸς καὶ Διώνης.

371 ἀγκὰς] εἰς τὰς ἀγκάλας. Εἴ-
ναι ἐπίρρ., ὥς τὰ ἐκεί, ἐντυπάζ.

372. ὅρα Α 361=κατέρεξεν τοῦ
καταρρέειω.—ἔφατο] ἄρ. τοῦ φημί.
Γραμμ. § 16, γ'.

373. Οὐρανίωνων] οὕτω λέγει,
διότι δὲν θέλει νὰ φαντασθῇ, ὅτι
θνητὸς, ἐτραυματίσεν ἀθάνατον.
—ῥεξε] τοῦ ῥέζω· δὲν ἐδιπλα-
σιάσθη τὸ ρ. Γραμμ. § 10, δ'.

374. ὥς εἴ] τὸ εἰ σαφῶς δεικνύει,
ὅτι ἡ παραβαλλομένη πρᾶξις εἶναι
ἀπλῶς καθ' ὑπόθεσιν Ἡ φράσις εἴ-
ναι ἑλλιπὴς προσελθούσα ἐκ τῆς πλη-

ρους· ὥς ἔρεξε, εἰ ἔρεξε· ἀλλ' αὕτη
ἐλησμονήθη ἐντελῶς καὶ τὸ ὥς εἰ
ἔγεινεν ἴσον πρὸς τὸ ὥς.—ἐνωπῇ(ἐν,
ὦψ)=βλέμει, ὦψις. Μόνη ἡ δοτι-
κη ὑπάρχει μὲ ἐπίρρ. σημασίαν :
=ἐν ὦψει. φανερώς, ἐμπροστὰ εἰς
ὄλους. πρβλ. «κατ' ἐνώπια ἰδὼν» Ο

320. «ἐνωπαδίως ἐσίδεσκον» ψ 94.
376 οὐτα] ἄρ. β'. τοῦ οὐτάω.
ὅρα Δ 525.

377 ὑπεξέφερον] παρατ. προσ-
παθείας, ὅπως 318. Τοιαῦτα καὶ τὰ
ὑπεξάγω, ὑπεκασώ, ὑπεκφεύγω,
ὑπεξάλομαι.

379. γὰρ] αἰτιολογεῖ τὰ ἐν 376.
—φύλοπις] ἐννοεῖται ἐοί. Τὸ αἰνῇ
εἶναι ἐπιθετικὸς προσδ., αἱ δὲ γε-
νικαὶ Τρώων, Ἀχαιῶν εἶναι κατη-
γορηματικά. ὅρα Δ 15.

382. τέτλαθι] προστακτ. τοῦ τέ-
τληκα παρακειμένου μὲ σημασ. ἐ-
νεστώτος. — ἀνάσχεο] προστ. ἄρ.
β'. τοῦ ἀνέχομαι.—κηδομένη] ἐτέθη
κατὰ τὸ φυσικὸν γένος τοῦ τέκνον.
καὶ οὐχὶ κατὰ τὸ γραμματικόν.
πρβλ. Γ162, Ε191 κ.ά. ὅρα Ε 638.

383. ἀρχαιότατα εἶχε κατανοηθῇ,

- ἐξ ἀνδρῶν, χαλέπ' ἄλγε' ἐπ' ἀλλήλοισι τιθέντες·
 385 τλῆ μὲν Ἀρης, ὅτε μιν Ὠτος κρατερὸς τ' Ἐφιάλτης,
 παῖδες Ἀλωῆος, δῆσαν κρατερῶ ἐνὶ δεσμῶ·
 χαλκίῳ δ' ἐν κεράμῳ δέδετο τρισκαίδεκα μῆνας.
 καὶ νύ κεν ἔνθ' ἀπόλοιτο Ἀρης ἄτος πολέμοιο,
 εἰ μὴ μητρυνή, περικαλλὴς Ἡερίβοια,
 390 Ἑομέα ἐξήγγειλεν· ὃ δ' ἐξέκλεπεν Ἀρηα
 ἦδη τειρόμενον. χαλεπὸς δέ ἐ δεσμός ἐδάμνα.
 τλῆ δ' Ἥρη, ὅτε μιν κρατερὸς πάϊς Ἀμφιτρύωνος
 δεξιτερὸν κατὰ μαζὸν δισιτῶ τριγλώχινι
 βεβλήκει· τότε καὶ μιν ἀνήκεστον λάβεν ἄλγος.

ἐτι οἱ δυστυχεῖς παρηγοροῦνται ἔχοντες κοινωνοὺς τῆς δυστυχίας. — δῆ=ἦδη.

384. χαλέπ' ἄλγε' = χαλεπὰ ἄλγεα. — ἐπ' ἄλλ. τιθέντες = ἐπιτιθέντες ἀλλήλοισι. Ἡ ἔννοια : ἐπειδὴ διὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ χάριν αὐτῶν παροσκυάζομεν καὶ ἐπιβάλλομεν ἀλλήλοις βαρεῖας συμφοράς, ὅπως νῦν ἡ Ἀθηνᾶ διὰ τοῦ Διομήδους εἰς τὴν Ἀφροδίτῃν. 405.

385 Μῦθος ἀλληγορικός, καθ' ὃν οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς γεωργίας Ὠτος (ὠθῶν, πατῶν) καὶ Ἐφιάλτης (ἐπιπῆδων ἐπὶ τῶν σταφυλῶν ἢ σιτηρῶν) οἱ υἱοὶ τοῦ Ἀλωέως (ἐκ τοῦ ἀλωή=ἄλωνι. Ἀλωεύς=ἄλωνίζων) ἐπὶ 13 μῆνας εἶχον δεμένον τὸν Ἀρη. Ἐπειδὴ δηλ. κατέπαυσαν τὸν πόλεμον καὶ εἰρήνην ἐποίησαν, ἐπιστεύθησαν ὅτι ἔδσαν τὸν Ἀρην τ. ἔ. τὸν πόλεμον. Περὶ τῶν Ἀλωειδῶν πρβλ. λ 305 ἐξ.—τλῆ μὲν (=ἔτλη), τλῆ δέ, τλῆ δέ (392, 395), ταῦτα κατὰ σχῆμα ἐπαναφορᾶς ἀναπτύσσουσι τὸ τλήμεν, διὸ ἀσυνδέτως πρὸς αὐτὸ ἐκφέρονται.

386. δῆσαν| ἀντί· ἔδσαν. τοῦ δέω.

387. χαλκίῳ| τὸ ἐφ' ἅσχει συνίζησιν. — κεράμῳ| πίθῳ ἢ δεσμοτηρίῳ.

388. ἀπόλοιτο| ὅρα 311. — ἄτος|

— ἀκόρεστος. Ἐγενεν ἐκ τοῦ ἄτος (ἄ, ἄω=κορέννυμι) κατὰ συναίρεσιν.

389. περικαλλής| ὅρα Δ 486. — ἡ Ἡερίβοια ἐξήγγειλε τὸ πρᾶγμα ὡς μητρυνία καὶ μισοῦσα αὐτοῦς Ἡ μήτηρ αὐτῶν ἐλέγετο Ἰριμέδεια.

390 Ἑομέα| ἀλλαχοῦ πανταχοῦ ὁ Ὀμηρος μεταχειρίζεται ἢ τὸν συνηρημένον τύπον Ἑομῆς ἢ τὸν ἐκτεταμένον Ἑομέας. Ὀμοίως ἔχει Αἰνέας καὶ Αἰνείας. — ἐξέκλεπε| ἀπήγαγεν, ἡλευθέρωσε κρυφίως.

391. τειρόμενον = ἐξαντλούμενον καταβαλλόμενον. ὅρα 153. — δέ= γάρ. — Ὁ Ὀμηρος ἔχει δαμάζω, δάμνημι καὶ δαμνάω, οὐ παρατατ. ἐδάμνα.

392. πάϊς Ἀμφιτρύωνος| δηλ. ὁ Ἡρακλῆς. Ἐν 396 λέγεται υἱὸς Διός, ὅπως καὶ οἱ Ἀλωεῖδαι, ἐνῶ ἦσαν υἱοὶ Ποσειδῶνος, λέγονται παῖδες Ἀλωῆος, καὶ ἡ Διὸς θυγάτηρ. Ἐλένη (Γ 199) λέγεται βραδύτερον Τυνδαρεῖς. πρβλ. Γ 140.

399. τριγλώχινι-ινος=τρεις γλωχῖνας ἢ ἀκίδας ἔχων.

393. καί| ἀνήκει ὅχι εἰς τὸ μιν, διότι τότε θὰ ἐζήρετο τὸ πρόσωπον καὶ ἔπρεπε νὰ κῆται· ἀντανυμία τις ὀρθοτονουμένη (λ.χ. καὶ τὴν) πρβλ. Δ 138, Τ 96, Ω 338. ἀλλ' ἀνήκει εἰς τὸ ἀνήκεστον. Ἐκ τοῦ α καὶ

- 395 *εἰλῇ δ' Ἀΐδης ἐν τοῖσι πελώριοις ὦκὺν διστόν,*
εὐτιέ μιν αὐτὸς ἀνὴρ, υἱὸς Διὸς αἰγιόχοιο,
ἐν Πύλῳ ἐν νεκύεσσι βαλὼν ὀδύνησιν ἔδωκεν.
αὐτὰρ δ βῆ πρὸς δῶμα Διὸς καὶ μακρὸν Ὀλυμπον
κῆρ ἄχεων, ὀδύνησιν πεπαρμένος. αὐτὰρ διστός
 400 *ὦμῳ ἐνι σιβαρῶ ἡλῆλατο, κῆδε δὲ θυμόν.*
τῷ δ' ἐπὶ Παιήσιν ὀδυνήφата φάρμακα πάσσων
ἤκέσας· οὐ μὲν γάρ τι καταδνητός γ' ἐτένκτο.
σχέλιος, ὀβριμοεργός, δς οὐκ ὀθετ' αἰσὺλα ῥέζων,

ἀκίωμα ἔγεινεν ἀνήκεστος=ἀθερά-
 πευτος. Ὁ Ὀμηρος δὲν λέγει ποῦ
 καὶ πότε ἐτρώθη ἡ Ἥρα. οἱ κατό-
 πιν ὑπέθεσαν, ὅτι ἐν Πύλῳ ἐτρώθη,
 ὅτε ὁ Ἡρακλῆς ἐπολιόρχει αὐτήν,
 τὸν δὲ βασίλεια αὐτῆς Νηλέα ἐβοή-
 θει ἡ Ἥρα μετ' ἄλλων θεῶν. Τότε
 ἐτρώθη Ἥρα, Ἄρης, Αἰδης.

395. ἐν τοῖσι] μεταξύ τῶν θεῶν
 τῶν ἐξ ἀνθρώπων παθόντων. ὥστε
 εἶναι δεικτικὸν τοῦ πολλοῦ (383).—
 πελώριος] τεράστιος, ὑπερμεγέθης.
 ὅρα Β 321. Γ 166.

396. μιν] ἀντικ. τοῦ βαλὼν καὶ
 ἔδωκε.—αὐτὸς] χρᾶσις ἔγεινε τοῦ
 ὁ αὐτός, ὅπως ὄριστος ἐκ τοῦ ὁ ὁ-
 ριστος.

397. ἐν Πύλῳ] ὅτε δηλ. ὁ Ἡ-
 ρακλῆς ἐστράτευσε κατὰ τοῦ Νηλέως
 πρβλ. Δ690 ἐξ. Ὁ Ἀρίσταρχος ἔ-
 γραφεν πόλῳ δηλ. πύλῃ (παρὰ τὴν
 πύλην τοῦ κάτω κόσμου). Σχολ. «ἐν
 τῇ πύλῃ τῇ τῶν νεκρῶν, κατὰ τὴν
 τοῦ Κερβερίου ἀναγωγὴν». Ἀλλ' ὁ
 Ὀμηρος οὔτε πύλος ἔχει οὔτε τὸν
 ἐνικὸν τοῦ πύλῃ. Ὁ Ἀρίσταρχος
 παρεσύρθη ὑπὸ τοῦ ἐν νεκύεσσι ἀλλὰ
 νέκυες εἶναι καὶ οἱ ἐπὶ τοῦ πεδίου
 τῆς μάχης κείμενοι. πρβλ. 886.

398. Εἶναι περίεργον, ὅτι εἰς τὸν
 Ὀλυμπον ἀνέρχεται ὁ Αἰδης. Τοῦτο
 γίνεται, διότι κατὰ Ο 193 «γαῖα δ'
 εἶτι ξυνὴ πάντων καὶ μακρὸς Ὀλυμ-
 πος». πρβλ. 404 «οἱ Ὀλυμπον ἔ-
 χουσι». — μακρὸς] κείμενον μετὰ ὁ-

ρέων, δένδρων, κτόνων = ὑψηλός,
 μετὰ φρεάτων=βαθύς.

399. κῆρ] αἰτιατ. ἀναφορᾶς. Ὁρα
 Α44. Ὀνομασ. κέαρ-κῆρ.—τοῦ ἄχέω
 καὶ ἀχεύω μόνον ἡ μετοχὴ ἀχέων
 καὶ ἀχεύαν ὑπάρχει. =λυπούμενος.
 Ἐκ ῥίζης ἀχ. ὅρα Α 103. Εἶναι λέ-
 ξεις πεποιημένα. — πεπαρμένος] =
 διαπεπερασμένος, τρυπημένος, ἐπο-
 μένωος=βασανισμένος. Παθ. παρακ.
 τοῦ πείρω.—αὐτὰρ] εἶναι αἰτιολο-
 γικός, ὅπως ὁ δὲ 391.

400. ἡλῆλατο] ὑπερσ. παθτ. τοῦ
 εἰλάνω.=εἶχεν εἰσδύσει, ἦτο χω-
 μένος.

401. ἐπὶ] ἀνῆκει εἰς τὸ πάσσων.
 — ὀδυνήφата] εἶναι ἐνεργητικόν. =
 τὰς ὀδύνας φονεύων, τὰς ὀδύνας κατα-
 παύων, παυσίπονος. Παθητικὰ εἶναι
 τὰ ἀρηίφατος, μυλῆφατος, πρόσφα-
 τος. Τὸ ἐπίθετον φατός παράγεται
 ἐκ τοῦ παρακ. πέφαται. ὅρα 531.
 — Παιήσιν] εἶναι ὁ ἰατρὸς τῶν θεῶν.

402. ἤκέσας] δηλ. τὸν, ὁ ἐκ τοῦ
 τῷ ἐννοεῖται. Εἶναι ἀόρ. τοῦ ἀκίωμα
 =θεραπεύω.—οὐ μὲν...] δὲν ἡδύ-
 νατο ν' ἀποθάνῃ, ὅσον βαρὺ καὶ ἂν
 ἦτο τὸ τραῦμα. Καὶ ὅμως πρβλ. τὰ
 ἐν ἐν 388. Τοιούτων ἀντιφάσεων
 γέμει ἡ ἐλληνικὴ μυθολογία.—ἐτέ-
 νκτο. ὅρα 78.

403. σχέλιος...] ἐπιφώνησις ἀ-
 ναφερομένη εἰς τὸν Ἡρακλέα. =αὐ-
 θάδης. ὅρα Β 112. — ὀβριμοεργός]
 ὀβριμοεργός=ὁ ὀβριμα ἐργαζόμε-

δς τόχοισιν ἔκηδε θεούς, οἳ Ὀλυμπον ἔχουσι.

405 σοὶ δ' ἐπὶ τοῖτον ἀνῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
νῆπιος, οὐδὲ τὸ οἶδε κατὰ φρένα Τυδέος υἱός,
οἷτι μάλ' οὐ δηναῖος δς ἀθανάτοισι μάχεται,
οὐδὲ τί μιν παῖδες ποτὶ γούνασιν παππάζουσιν
ἐλθόντ' ἐκ πολέμοιο καὶ αἰνῆς δημοτῆτος.

410 τῷ νῦν Τυδεΐδης, εἰ καὶ μάλα καρτερός ἐστι,
φραζέσθω μὴ τίς οἱ ἀμείνων σεῖο μάχεται,
μὴ δὴν Αἰγιάλεια, περίφρων Ἀδρησίνη,
ἐξ ὕπνου γούσσα φίλους οἰκῆας ἐγείρῃ,

νος, κακοῦργος. —δς...] ἀναφορικὴ αἰτιολ. πρότασις. —δθεο] = ἡσγύ-
νετο. τοῦ ῥήμ. ὀθιομαι. ὅρα Α 181.
—αἰσουλ] ἐκ τοῦ ἴσου καὶ τοῦ στε-
ρητικοῦ α. Κυρίως = ἀνισα, εἴτα ἄ-
δικα, κακοῦργα.

404. δς] ἡ δευτέρα ἀναφορικὴ πρότασις εἶναι ἀσύνδετος, διότι ἀνα-
πτύσσει τὴν πρώτην. —ἐκηδε] ἔβλα-
πτε, ἐτραυματίζε. —οἳ Ὀλ. ἔχουσι]
ὅρα 398.

405. σοὶ δ' ἐπὶ = ἐπὶ σοὶ δέ. ὅρα
124. —τοῖτον] τὸν Διομήδη. —ἀ-
νῆκε] τοῦ ἀνῆμι.

406. νῆπιος] ὀνομαστικὴ ἐπιφω-
νηματικὴ. ὅρα Α 231. —οὐδὲ] αἰ-
τιολογεῖ. = διότι δέν.

407. οὐ δηναῖος] μίαν ἔννοιαν ἀ-
ποτελοῦσι. = ὠκύμορος. ὅρα Α 27.
πρβλ. Ζ 130 ἐξ — δς μάχεται] λεί-
πει ὁ ἄν, ὁ σύχνα συμβαίνει παρ'
Ὁμήρῳ.

408. ποτὶ γούνασι] δηλ. τὰ γό-
νατα ἐναγκαλιζόμενοι, ἐπειδὴ ὡς μι-
χροὶ δέν φθάνουν παραπάνω. —παπ-
πάζουσι] = πάππα δηλ. πατέρα κα-
λοῦσι. ἡ Ναυσικὰ τὸν πατέρα κα-
λεῖ πάππα. ζ 57.

409. ἐλθόντα] ἡ προταχθεῖσα ἐν
408 ἀρνησις αἶρει ὅλην τὴν πρότα-
σιν, τῆς ὁποίας τὴν κυρίαν ἔννοιαν
ἀποτελεῖ ἡ μετοχή: οὐκ ἐλεύσεται

ἐκ πολέμου, ὥστε τοὺς παῖδας παπ-
πάζειν αὐτόν.

410. νῦν] τὴν γενικὴν γνώμην
407...409 ἐφαρμόζει εἰς εἰδικὴν
περίπτωσιν.

411. φραζέσθω] ἐδῶ = εὐλαθεῖ-
σθω — ἀμείνων σεῖο] ἄλλος θεὸς πο-
λεμικώτερος σοῦ, ὡς λ.χ. ὁ Ἀπόλ-
λων 437.

412. Ἡ δευτέρα αὕτη διὰ τοῦ μὴ
παραναιτικῆς πρότασις περιέχει τὴν
συνέπειαν τῆς πρώτης. — δὴν] ἐπὶ
μακρόν, ἂν δηλ. ὁ Διομήδης δέν ἐ-
πιστρέφῃ. — περίφρων] ἐκ τῆς ἐπι-
τακτικῆς περὶ καὶ τοῦ φρήν. = συ-
νετός. — Ἀδρησίνη] εἶναι πατρωνυ-
μικόν, ὅπως Εὐθύνῃ Ι 553. Ὀκεία-
νῆη, Ἀκροισιών Ε 319. Ὁ Διο-
μήδης εἶχε γυναῖκα θυγατέρα τοῦ
Ἀδράστου, τὴν νεωτάτην ἀδελφὴν
τῆς μητρὸς του Δηϊπύλης.

413. οἰκῆας] οἰκέτας, δούλους.
Ὀνομ. οἰκέτις. φίλους οἰκῆας = τοὺς
οἰκέτας αὐτῆς. ὅρα Α 569. — γούσ-
σα ἐγείρῃ] μὲ τοὺς θρήνους τῆς ἐξυ-
πνίζῃ. Οὕτως ἡ Πηνελόπη κατὰ τὰς
ἄϋπνους νύκτας ἐθρήνει τὸν Ὀδυσ-
σεά. α 363, π 451, τ 596, 603, υ 58,
φ 357. Τὸ γούσσα-γούσσα-γούσσα
εἶναι μετοχὴ τοῦ γούω, Γραμ. § 12, γ'.
— ἡ σύνταξις: μὴ Αἰγιάλεια δὴν γού-
σσα ἐγείρῃ φίλους οἰκῆας ἐξ ὕπνου.

κουρίδιον ποθέουσα πόσιν, τὸν ἄριστον Ἀχαιῶν,

415 ἰφθίμη ἄλοχος Διομήδεος ἵπποδάμοιο.,,

ἦ ρα, καὶ ἀμφοτέρωθιν ἀπ' ἰχῶ χειρὸς δμόργνυ·

ἄλθετο χεῖρ, ὀδύναι δὲ κατηπιώννιο βαρεῖαι.

αἶ δ' αὖτ' εἰσορώσσαι Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη

κερτομίους ἐπέεσσι Δία Κρονίδην ἐρέθιζον.

420 τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.

“Ζεῦ πάτερ, ἦ ὃά τί μοι κεχολώσεται, ὅτι κεν εἶπω;

ἦ μάλα δὴ ινα Κύπρις Ἀχαιάδων ἀνιῆσα

Τρῶσιν ἅμα σπέσθαι, τοὺς νῦν ἔκπαυλ' ἐφίλησε,

414. κουρίδιον| Σχολ. «τὸν ἐκ παρθενίας ἄνδρα γεγαυηκότα». ὅρα Α 114. — τὸν ἄριστον| κατὰ τὴν Αἰγιόλειαν.

415. ἰφθίμη=κραταιά, γενναία. ὅρα Α 3. — ἄλοχος| ἐκ τοῦ ἀθροισκοῦ α καὶ λέχος (στρῶμα). ὅρα Α 114.

416. ἦ καὶ| ὅρα Α 219. — ἀμφοτέρωθιν| δηλ. χερσὶ. οὕτω λέγεται σκαῖ, δεξιτερῇ ἄνευ τοῦ χεῖρ. — ἰχῶ| τοῦ ἰχῶρ κατὰ μεταπλασμὸν αἰτιατικῇ, οἷα συνήθως εἶναι τῶν εἰς ὧν καὶ ὡς: κυκῶ, γέλω, ἰδῶ. — ἀπ' δμόργνυ| = ἀπομόργνυ, ἐξ οὗ ἐξαρτάται ἡ γενική χειρός.

417. ἐλαφρόν ἦτο τὸ τραῦμα· δὲν ἐχρειάσθη ὁ Παιῶν· ἀπλὴ μητρικὴ θωπεῖα θεραπεύει ἀμέσως αὐτό. — ἄλθετο = ἐθεραπεύετο. Ὡς ἄμεσος τῶν ἡγουμένων συνέπεια ἀσυνδέτως ἐξηγέθη. — κατηπιώννιο| κατεπραύνοντο. Ὁ παρατακτικὸς δηλοῦσιν τὴν βαθμιαίαν καταπράυνσιν. Ἐξ ἐνεστώτος κατηπιῶ. Γραμ. § 12, γ'.

418. εἰσορώσσαι| κατὰ τὸν διὰ λόγον Ἀφροδίτης καὶ Διώνης. Δὲν λέγεται πότε ἐπέστρεψεν ἡ Ἀθηνᾶ εἰς τὸν Ὀλυμπον. Μετὰ τὴν ἐν 290 παρέμβασιν αὐτῆς εἰς τὴν μάχην ὁ Διομήδης ἐνεργεῖ μόνον κατὰ τὰς ὁδηγίας αὐτῆς. Ἡ ἐπιστροφή αὐτῆς εἰς Ὀλυμπον διευκολύνει τὴν παρέμβασιν τοῦ Ἄρεος 461.

419. κερτομίους| ἐκ τῶν κέαρ τέμνω. = πειρακτικός. ὅρα Α 539 — ἐρέθιζον| ὁ Ζεὺς ἐπείραξεν αὐτὰς ἐν Δ 7 ἐξ. παραβαλὼν πρὸς τὴν Ἀφροδίτην. Διὸ ταύτης τραυματισθεῖσας ἀποδίδουσι τὸ πείραγμα. ἐρέθιζον μὲν λέγει, ἀλλ' ἡ Ἀθηνᾶ μόνη ὥμίλησε καὶ διὰ τὰς δύο.

420. τοῖσι| τοπικὴ δοτική. = μεταξὺ αὐτῶν.

421. κεχολώσεται| μετ' ὅλ. μέλλ. τοῦ χολόω-σμαι. Ἐκ τοῦ χόλος = ὀργή. ὅρα Α 9.

422. ἦ μάλα δὴ| εἰρωνικῶς ταῦτα. — ἀνιῆσα| μετοχὴ τοῦ ἀνίημι. = προτρέπουσα.

423. Τρῶσιν ἅμα σπέσθαι| ὅπως ἄλλοτε ἔπεισε τὴν Ἑλένην. — σπέσθαι| ἀπαρέμψ. τοῦ ἐσπόμεν τοῦ ἐσπομαι. ὑπάρχουσι ὅμως καὶ τύποι ἐσπέσθω, ἐσπόμεν, ἐσπώνται, ἐσπομένοιο, ἐσπόμενος. διότι τὸ ἐσπομαι ἔχει δύο τύπους ἀορίστου, 1) τὸν μετ' ἀναδιπλασιασμοῦ ἐσπεόμεν καὶ κατὰ συγκοπὴν ἐσπόμεν (ὅπως πέφεον πέφον Γραμ. § 20, γ') κατ' ἀποβολὴν δὲ τοῦ πρώτου σ καὶ ἀντικατάστασιν διὰ δασέος πνεύματος ἐσπόμεν, οὗ τὸ σ μένει εἰς ὅλας τὰς ἐγκλίσεις ὡς ἐξ ἀναδιπλασιασμοῦ προερχόμενοι. 2) καὶ τὸν ἄνευ ἀναδιπλασιασμοῦ ἐσπεόμεν-ἐσπόμεν, ἐξ οὗ ὑπάρχουσι τὰ σπεῖο (κατ' ἔκτασιν τοῦ σπέο) καὶ σπέ-

τῶν τινα καρρῆζουσα Ἀχαιᾶδων ἐνπέπλων

425 πρὸς χρυσῇ περόνῃ καταμύξατο χεῖρα ἀραιήν.,,
ὥς φάτο, μείδῃσεν δὲ πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
καὶ ῥα καλεσσάμενος προσέφη χρυσῇν Ἀφροδίτην·

“οὐ τοι τέκνον ἐμὸν δέδοται πολεμῆια ἔργα,
ἀλλὰ σύ γ’ ἱμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο,

430 ταῦτα δ’ ἄρῃ θοῶ καὶ Ἀθήνῃ πάντα μελήσει.,,
ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.

Αἰνεῖα δ’ ἐπόρουσε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
γινώσκων ὃ οἱ αὐτὸς ὑπείρεχε χεῖρας Ἀπόλλων·
ἀλλ’ ὃ γ’ ἄρ’ οὐδὲ θεὸν μέγαν ἄζετο, ἔτεο δ’ αἶε

σθαι, ὅπως τὰ σχέο, σχέσθαι ἐκ τοῦ ἐσεχόμεν-ἐσχόμεν. — ἔκπαγλα, ἔκπαγλον, ἐκπάγλως = σοφειά, σφόδρα. ὅρα Α 146, Β 357.

424. καρρῆζουσα] ἀντὶ καταρῆζουσα. ὅρα Α 361. Γραμμ. § 17, β’. Ἐθώπειυσεν, ἵνα τὴν πείσῃ ν’ ἀκολουθήσῃ τινὰ τῶν Τρώων.

425. περόνῃ] (πέιρω) εἶναι πόρπη, καρφίτσα. Ἐνταῦθα ἐννοεῖται ἡ συγκρατούσα περὶ τὸν ὦμον τὸν πέπλον. — καταμύξατο] ἔσχισε τὴν ἐαυτῆς χεῖρα, ἐξέγδαρε. Μέσος ἀόρ. τοῦ καταμύσσω, ἀμύσσω = ξύνω, ζουγρηνίζω. — ἀραιήν] ἀδύνατον, τρυφερὰν. Τὸ ἀντίθετον εἶναι παχεῖα, βαρεῖα χεῖρ.

427. χρυσῇ λέγεται ἡ Ἀφροδίτη ἔνεκα τῶν χρυσῶν στολισμῶν. ὅρα Γ 64.

428. οὐ τοι] ἡ ἀντίθεσις δὲν κεῖται ἐν τῷ προσώπῳ (διὰ τοῦτο δὲν λέγει: οὐ σοὶ) ἀλλ’ ἐν τοῖς πολεμῆια ἔργα καὶ ἔργα γάμοιο. — δέδοται] κατὰ τὴν διανομὴν τῆς κυριαρχίας τοῦ κόσμου ἐκάστω τῶν θεῶν ἐδόθησαν ὀρισμένα ἔργα. — πολεμῆια ἔργα] ἀντί: ἔργα πολέμου, ἡ ἐνασχόλησις εἰς τὸν πόλεμον.

429. ἱμερος = ἐπιθυμία, πῆθος. ἱμεῖρω = ποθῶ. ἱμεροῖς-εσσα-εν = ποθινός, θελητικός. — μετέρχομαι]

πηγαίνω κατόπιν τινός, φροντίζω. μετέρχομαι. — γάμοιο] τῆς ἐορτῆς τοῦ γάμου, τῆς χαρᾶς.

430. θοὸς] = ταχύς, εὐκίνητος, εὐστροφος. Δηλοῖ τὴν ἐν τῇ μάχῃ δεξιότητα. Συγχόν ἐτίθετον τοῦ Ἀρεος (Θ 215, Ν 295 κ.ά.π.) καὶ ἄλλων πολεμιστῶν Β 542, 758 κλπ. Ἡ ἀπὸ τοῦ στίχου 370 ἀστεία σκηνὴ σκοπεῖ νὰ φαιδρύνῃ πῶς τὴν τραγικὴν σοβαρότητα τῆς μάχης.

431—518. Ὁ Διομήδης προσπαθεῖ νὰ φονεύσῃ τὸν Αἰνεῖαν, ἐνῶ ὁ Ἀπόλλων προσεπάθει νὰ σώσῃ αὐτόν. ὁ Ἄρης ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος προτροπῆς ἐνθαρρύνει τοὺς Τρῶας καὶ ἰσορροποῦν καθιστᾷ τὴν μάχην.

431 = 274.

433. γινώσκων] παραχωρητικὴ μετοχή. Ἐγίνωσκε δὲ τὸν Ἀπόλλωνα κατὰ παραχώρησιν τῆς Ἀθηνᾶς, ἣν ὅρα ἐν 127 ἐξ. πρβλ. 331. — αὐτός] ὀριστικὴ ἀντων.: ὁ ἴδιος. — ὑπείρεχε χεῖρας] ὕληκὴ οὕτως εἰπεῖν ἔκφρασις πρὸς δῆλωσιν τῆς προστασίας, ὅπως Ι 420, ξ 184. ὅρα Δ 249. — ὑπείρεχε ἀντὶ ὑπερεῖχε. Γραμμ. § 17, α’. καὶ 10, α’.

434. ἄρα] ὥς προκύπτει ἐκ τῆς ἐπιθέσεώς του. — οὐδὲ] εἶναι ἐπιδοτικὸς εἰς μεῖζον. — ἄζετο] ἐσέθετο. ὅρα Α 21. — ἔτεο] προσεπάθει, ἐπεθύμει.

- 435 Αἰνεΐαν κτεΐναι καὶ ἀπὸ κλυτὰ τεύχεα δῦσαι.
τοῖς μὲν ἔπειτ' ἐπόρουσε κατακτάμεναι μενεαίνων,
τοῖς δέ οἱ ἐστυφέλιξε φαιρινὴν ἄσπίδ' Ἀπόλλων.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο δαίμονι ἴσος,
δεινὰ δ' ὁμοκλήσας προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων·
- 440 “φράζεο Τυδεΐδῃ, καὶ χάζεο, μὴδὲ θεοῖσιν
ἴσ' ἔθελε φρονέειν, ἐπεὶ οὐ ποτε φῦλον ὁμοῖον
ἀθανάτων τε θεῶν χαμαὶ ἔρχομένων τ' ἀνθρώπων.
ὥς φάτο, Τυδεΐδης δ' ἀνεχάζετο τυτθὸν ὀπίσσω
μῆνιν ἀλευάμενος ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος.
- 445 Αἰνεΐαν δ' ἀπάτερθεν ὀμίλου θῆκεν Ἀπόλλων.
Περγάμῳ εἰν ἱερῇ, ὅθι οἱ νηὸς γ' ἐτέτυκτο.

435. ἀπὸ δῦσαι = ἀποδῦσαι. — κλυτὰ] ὅρα Α 571. — Οὕτως ὁ Διομήδης ἐνήργει πῶς παρὰ τὴν ἐντολὴν τῆς Ἀθηνᾶς τὴν ἐν 130εξ. Παράτηρήτέον ὅμως, ὅτι δὲν ἤθελε νὰ κυπήσῃ τὸν θεόν, ἀλλὰ τὸν προστατεύμενον ὑπ' αὐτοῦ.

436. ἔπειτα] παραπέμπει· εἰς τὰ ἐν 432. — τότε. — κατέκταν, ἀπαρ. κατακτάμεν κατακτάμεναι, μετοχὴ κατακτάς. Εἶναι β'. ἄρ. τοῦ κατακτείνω.

437. οἱ ἐστυφέλιξε ἄσπίδα] τοῦ ἐκτύπησε, τοῦ ἐσπρώξεν ὀπίσω τὴν ἄσπίδα του, καὶ αὐτὸν ἐπομένως. Ἄρ. τοῦ στυφέλιζω.

438. ἐπέσσυται ἐπέσσυτο εἶναι παθ. παρακ. καὶ ὑπερσ. τοῦ ἐπισεύω. Ὁ παρακ. ἔχει σημασίαν ἐνεστώτος, ὁ ὑπερσ. ἀορίστου. — δαίμονι ἴσος] μὲ ὑπεράνθρωπον δύναμιν, μὲ δύναμιν θεοῦ. Τὸ ἴσος εἶχε F ἐν ἀρχῇ.

439. δ'] ἐπειδὴ τὸ δὲ εἶναι ἐν ἀσθενὲς δὴ, πολλάκις ὁ Ὅμηρος τὸ ἔχει ἐν τῇ ἀποδόσει· καὶ μάλιστα τῶν χρονικῶν λόγων. — ὁμοκλήσας] ἄρ. τοῦ ὁμοκλέω (ὁμοκλή) = προσφωνῶ, ἀπειλῶ. — προσέφη] αὐτόν. — ἑκάεργος] ὅρα Α 14, 147.

440. φράζεο καὶ χάζεο] παρήχησις σκόπιμος ἐξαίρουσα τὴν παραι-

νεσιν. = ἔλα ᾗς τὸ νοῦν σου καὶ γύρισε πίσω. Εἶναι προστακτικαὶ ἀσυναίρετοι τοῦ φράζομαι καὶ χάζομαι.

441. ἴσα φρονέειν] νὰ σκέπτεσαι ἑξίσου, νὰ ἔχῃς φρονήματα ἴσα τ.ἔ. νὰ παραβάλλῃσαι. Ὁμοῖα τὰ ἴσον φάσθαι Α 187. «μέμονεν δ' ὃ γε ἴσα θεοῖσιν» Φ 315. — ἔθελε] = τόλμα, ὅπως Β 247.

442. χαμαὶ ἔρχομένων] ἐν στόματι θεοῦ ἡ φράσις αὕτη γέμει περιφρονήσεως πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Κατὰ σημασίαν εἶναι ὅ,τι καὶ τὰ ἐπιχθόνιος, οἱ ἐπὶ χθονὶ ναιετάουσιν, ἐπὶ χθονὶ οἶον ἔδοντες. — τ'] ὁ τὲ ἐτέθη εἰς τὴν τρίτην θέσιν, διότι τὰ χαμαὶ ἔρχομένων ἀποτελοῦσι μίαν ἔννοιαν = ἐπιχθονίων.

443. τυτθὸν] ἡ λέξις εἶναι χαρακτηριστικὴ τοῦ Διομήδους. ἐν ὁμοίᾳ περιστάσει περὶ τοῦ Πατρόκλου λέγεται πολλὸν Π 710.

444. ἀλευάμενος] ὅρα 28.

445. ἀπάτερθε καὶ πρὸ φωνήεντος ἀπάτερθεν. = χωριστά, μακρὰν. Εἶναι ἐπίρρημα καὶ πρόθεσις, ὡς ἐδῶ. Ἔγεινεν ἐκ τοῦ ἄτερ-ἀτερθε, ὅπως ἀπάνευθε ἐκ τῶν ἀνευ-ἀνευθεν.

446. Πέργαμος ἣν ἡ ἀκρόπολις τῆς Ἰλίου. ὅρα Δ508. — ὅθι...] εἰ-

ἦ τοι τὸν Διὶώ τε καὶ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα
 ἐν μεγάλῳ ἄδύτῳ ἀκέοντό τε κύδαινόν τε.
 αὐτὰρ δ' εἰδὼλον τεῦξ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων

450 αὐτῷ τ' Αἰνεία ἔκελον καὶ τεύχεσι τοῖον,
 ἅμφι δ' ἄρ' εἰδὼλῳ Τρῶες καὶ δῖοι Ἀχαιοὶ
 δῆλουν ἀλλήλων ἅμφι στήθεσσι βοείας
 ἀσπίδας εὐκύνκλους λαισήϊα τε πετρόεντα.
 δὴ τότε θοῦρον Ἄρηα προσηύδα Φοῖβος Ἀπόλλων·

455 "Ἄρες Ἄρες βροτολογέ, μαιφόνε, τειχεσιπλῆτα,
 οὐκ ἂν δὴ τόνδ' ἄνδρα μάχης ἐρύσαιο μετελθὼν
 Τυδείδην, ὃς νῦν γε καὶ ἂν Διὶ πατρὶ μάχοιτο ;

δικώτερος προσδιορισμὸς καὶ ἄκρι-
 βέστερος τοῦ γενικοῦ Περσέμφω εἶν.
 —νηός[=ναός] ὅρα Α 39

447. Ὁ ναὸς τοῦ θεοῦ ἦτο, συγ-
 χρόνως καὶ κατοικία αὐτοῦ (πρβλ.
 Δ 508), ἐν ἣ καὶ ἡ μήτηρ καὶ ἡ
 δελφὴ αὐτοῦ ἐνδιέτριβον. — τὸν =
 τὸν Αἰνείαν.

448. ἄδυτον ἐλέγετο ὁ τόπος τῶν
 ἱερῶν, εἰς ὃν δὲν ἐπετρέπετο εἰσπάντας
 ναιεῖσθωνται. Ἐκ τοῦ στερητικοῦ α
 καὶ τοῦ δύω. — κύδαινον] ἀναφέρεται
 εἰς τὴν ἐξωτερικὴν κατὰστασιν τοῦ
 σώματος πρβλ. π 212. Σαφέστερον
 λέγει τοῦτο ὁ Ὅμηρος ἀλλαχοῦ θ 19
 «θεσπεσίην κατέχευε χάριν κεφαλῇ
 τε καὶ ὤμοις, καί μιν μακρότερον καὶ
 πάσσονα ᾔηκεν ἰδέσθαι». ω 374, π
 174. Τὸ κυδαίνω ἐκ τοῦ κύδος. ὅρα
 Α 279.

449. εἰδὼλον] (εἶδω) ὁμοίωμα,
 φάσμα. Ἀλλαχοῦ λέγεται περὶ τῶν
 σκιδίων τῶν τεθνεώτων καὶ τῶν ἐν ὀ-
 νεύροις φαντασμάτων. Ἐνταῦθα ἦτο
 ὁμοίωμα Αἰνείου νεκροῦ, διότι οὗτος
 τραπείς καὶ πεσὼν ἐνομήσθη νεκρός.

450. αὐτῷ Αἰνείῃ] πρὸς τὸ πρό-
 σωπον τοῦ Αἰνείου. Τὸ αὐτῷ ἀντι-
 τίθῃται τὸ Αἰνείᾳ πρὸς τὸ τεύχεσι.
 — ἔκελος κατεῖκελος=ὅμοιος. Ἐχου-
 σι F. Ἐγεινανέχ τοῦ (εἶκω) εἰκα=

ὁμοιάζω. — τοῖον] τοιοῦτον, τ. ἔ. ὅ-
 μοιον, Αἰνείᾳ ἔκελον.

452 δῆλον] παρατ. ἀναύξητος
 τοῦ δηρῶ. — ἅμφι στήθεσσι] οὕτω
 λέγει, διότι ἡ ἀσπίς καλύπτει καὶ τὰ
 δύο μέρη τοῦ στήθους. — βοείας] αἱ
 ἀσπίδες συνήθως κατεσκευάζοντο ἐκ
 βοείου δέρματος. βοείη καὶ βοήη εἶ-
 ναι θηλυκὸν τοῦ βόειος.

453. εὐκύνκλους] κυκλοτερεῖς. Ὑ-
 πῆρχον καὶ μακραί ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ
 μέχρι τῶν ἀστραγάλων φθάνουσιν (Ζ
 117), οἷα ἦτο ἡ τοῦ Ἀΐαντος. — λαι-
 σήϊα] μικραί ἀσπίδες ἐξ ἀκατεργά-
 στου δέρματος. Ἀρχικῶς ἦτο λα-
 σήϊα, καὶ συγγενεῖς πρὸς τὸ λά-
 σιος (μαλλιαρός)· διότι τὸ δέρμα ἔ-
 φερε τὰς τρίχας τοῦ ζώου. ὠμοβόειαι
 ἀσπίδες λέγονται βραδύτερον. λαι-
 σήϊα εἶχον οἱ κοινοὶ στρατιῶται. —
 πετρόεντα] λέγονται διὰ τὴν ἐλα-
 φρότητα των, ἐγὼ τὸ σάκος λέγεται
 μέγα τε σιβαρόν τε. Γ 335.

455=31.

456 οὐκ ἂν] ὅρα 32, Γ 52. —
 μάχης ἐρύσαιο] ἤθελες ἐξαγάγει ἐκ
 τῆς μάχης τ. ἔ. ἤθελες καταστήσει
 ἀκινδυνὸν φρονέων αὐτόν. πρβλ. Ρ
 161. — μετελθὼν] ἀπὸ ὑπάγχης ἐκεῖ.
 ἐδῶ μὲν ἔχει ἐχθρικὸν σκοπόν, ὅ-
 πως Φ 422, Π 487 κ.ά., ἀλλ' οὐχ

- Κύπριδα μὲν πρῶτα σχεδὸν οὕτως χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ,
 αὐτὸρ ἔπειτ' αὐτῷ μοι ἐπέσσυτο δαίμων ἴσος.,,
 460 ὥς εἰπὼν αὐτὸς μὲν ἐφέζετο Περγάμῳ ἄκρῃ,
 Τρωὰς δὲ σίχας οὖλος Ἄρης ὠτρυνε μετελθών,
 εἰδόμενος Ἀκάμαντι θοῶ, ἡγήτορι Θρηκῶν·
 νῆας δὲ Πριάμειο διοτρεφέεσσι κέλευεν·
 “ὦ νειεῖς Πριάμοιο διοτρεφέος βασιλῆος,
 465 ἐς τί ἔτι κτείνεσθαι ἔάσετε λαὸν Ἀχαιοῖς;
 ἢ εἰς ὃ κεν ἄμφι πύλῃς εὖ ποιητῆροι μάχωνται;
 κεῖται ἄνθρω, ὃν τ' ἴσον εἴομεν Ἔκτορι δίῳ,
 Αἰνείας, υἱὸς μεγαλήτορος Ἀγχίσαο.
 ἀλλ' ἄγετ' ἐκ φλοίσβοιο σῶσσομεν ἐσθλὸν εἰαῖρον.,,
 470 ὥς εἰπὼν ὠτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάστου.
 ἐνθ' αὖ Σαρπηδὼν μάλα νείκεσεν Ἔκτορα δῖον
 “Ἔκτορ, πῇ δὴ τοι μένος οἴχεται, ὃ πρὶν ἔχεσκες;
 φῆς που ἄτερ λαῶν πόλιν ἐξέμεν ἦδ' ἐπικούρων

καὶ ἐν Δ539, Ε 461, Ν 127, 351 κ.ά.

457=362.

458. Κύπριδα χεῖρα] ὅλον καὶ μέρος ἁποιοπτότως.—σχεδὸν]=ἐκ τοῦ πλησίον.

459. δαίμων ἴσος] ὅρα 438.

460. Ἡ Ἀπόλλων, ὃν καὶ πλεῖστον εὐνοεῖ καὶ βοηθεῖ τοὺς Τρῶας, δὲν μετέχει αὐτοπροσώπως τῆς μάχης. ἐξαίρετικῶς μόνον ἐν Π 788 ἀποπλίζει τὸν Πάτροκλον. συνήθως δὲ ἐνθαρρύνει καὶ ἐνισχύει πρὸς μάχην ἢ σώζει τινὰς ἐκ τοῦ θανάτου.

461. Τρωὰς]. τὰς τρωϊκάς Ἐπίθετον τοῦ σίχας.—οὖλος] (οὖλ, ὄλυμι) ὑλέθριος. ὅρα Β 6.

462. εἰδόμενος Ἀκάμαντι] σπανίως οἱ θεοὶ παρουσιάζονται μὲ τὴν ἰδίαν αὐτῶν μορφήν. συνήθως λαμβάνουσι ξένην μορφήν ἢ καλύπτονται ἐν νεφέλῃ. Ὁ Ἄρης ἡρέσχετο διατρίβων ἐν Θράκῃ κατὰ Ν 301· διὸ καὶ τοῦ ἡγεμόνος αὐτῶν τὴν μορφήν λαμβάνει.—εἰδομαι=α') φαίνομαι, β') ὁμοιάζω. Α 228, Β 22.

465. ἐς τί] μέχρι τίνος, ἕως πότε. πρβλ. τὸ ἐπόμενον ἐς δ.—Ἀχαιοῖς] δοτικὴν ἔλαβε τὸ παθητικόν. ὅρα Γ 301.

466. ἢ εἰς] συνίζησιν πάσχοις. Γραμμ. § 32, γ'.

469. σῶσσομεν] ὑποταχτ. Γραμμ. § 19, η'.

470. Συχνὸς σίχας μετὰ παρακίλευσιν πολεμιστῶν.

471. ἐνθ' αὖ] ὅπως ὁ Ἄρης καὶ (αὐτὸς) ὁ Σαρπηδὼν στρέφεται δριμύς πρὸς τὸν Ἔκτορα καὶ τοὺς ἄλλους Πριάμειδας.—Σαρπηδὼν] υἱὸς Διός, ἡγεμὼν Λυκίων. Β 876.

473. φῆς] παρατ. τοῦ φημί,=ἐλεγες. Φαίνεται, ὅτι ὁ Ἔκτωρ τοιοῦτόν τι εἶπεν, ὅτε τὸ πρῶτον ἡγγέλθησαν οἱ Ἀχαιοὶ ἐρχόμενοι. Ἄν ἐξηγησώμεν: ἐνόμιζες, ἤλπιδες, καὶ δεχθῶμεν, ὅτι ταῦτα ὁ Σαρπηδὼν ἐξ ἀπλῆς ὑποθέσεως λέγει, τότε τὰ ἐν 475 ἐξ. οὐδένα λόγον ἔχουσι. πρβλ. Ο 721 ἐξ.—ἐξέμεν] ὅτι θὰ δυνηθῇς νὰ κρατήσης, νὰ προστατεύσης. Τὸ

οἷος σὺν γαμβροῖσι κασιγνήτοισί τε σοῖσι.

475 τῶν νῦν οὐ τιν' ἐγὼν ἰδέειν δύναμι' οὐδὲ νοῆσαι,
ἀλλὰ καταπτώσσουσι κύνες ὥς ἀμφὶ λέοντα.

ἡμεῖς δ' αὖ μαχόμεσθ' οἷόν περ τ' ἐπίκουροι ἐνείμεν.

καὶ γὰρ ἐγὼν ἐπίκουρος ἔδων μάλα τηλόθεν ἦκω·
τηλοῦ γὰρ Λυκίῃ, Ξάνθῳ ἐπὶ δινήνenti,

480 ἐνθ' ἄλοχόν τε φίλην ἔλιπον καὶ νήπιον υἱόν,
καὶ δὲ κτήματα πολλά, τὰ τ' ἔλδεται, ὅς κ' ἐπιδευής.

ἀλλὰ καὶ ὥς Λυκίους διτύνω καὶ μέμον' αὐτός

ἄνδρὶ μαχήσασθαι· ἀτὰρ οὐ τί μοι ἐνθάδε τοῖον,

οἷόν κ' ἦε φέροισιν Ἀχαιοὶ ἢ κεν ἄγοισιν·

485 τὴν δ' ἔστηκας, ἀτὰρ οὐδ' ἄλλοισι κελεύεις

ἐξέμεν ἀποτελεῖ λογοπαίγνιον μὲ τὸ
"Ἐκτωρ (= Ἐχέπολις, προστάτης)
πρβλ. Ζ 403.

474. κασιγνήτοισι] ὅρα Γ 238.

475. ἰδέειν νοῆσαι] συχνὰ παρά-
κεινται τὰ δύο ταῦτα συνώνυμα ῥή-
ματα.—δύναμι'—δύναμαι.

476. καταπτώσσουσι. ὅρα Δ 224.
—κύνες ὥς] Γραμμ. § 28, β'. Οἱ
κύνες πόρρωθεν τοῦ λέοντος ὑλα-
κτοῦσιν, ἀλλὰ δὲν τολμῶσι νὰ τὸν
πλησιάζουν καὶ προσβάλλουν.

477. ἐνείμεν] = ἐν τῇ πόλει ἐ-
σμέν. Εἶναι α'. πληθυντικὸν τοῦ ἐν-
εμι (εἰμί).—ἐπίκουροι] εἶναι κατηγ.

478. καὶ γὰρ ἐγὼν] τὰς θυσίας
τῶν ἐπικούρων ἀποδεικνύει διὰ τοῦ
ἰδίου παραδείγματος.

479. τηλοῦ] δηλ. ὅρα Α 416
καὶ 30.—δινήεις—εἰσα—εν = πολυδί-
νης. Ἐπίθετον ποταμῶν. Ἐκ τοῦ
δίνη = στρέβλος, συστροφὴ ὕδατων.

480, 481. Ταῦτα δηλοῦσι τὰς θυ-
σίας, ἃς ὑπέστη χάριν τῶν Τρώων.

481. καὶ—κατά. Γραμμ. § 17,
β'. Ἐννοεῖται: ἔλιπον, ὥσπερ προη-
γήθη κατὰ μὲν ἔλιπον, ὅπως μετὰ
τὸ ὄρνυτο ἐν Γ 268 ἐτέθη ἂν δέ.—
ἐλδομαι καὶ ἐέλδομαι. μόνον ἐνεστ.
καὶ παρατ. ὑπάρχει, = ἐπιθυμῶ. ἔλ-

δωρ ἐέλδωρ = ἐπιθυμία. Γραμμ. §
20, α'.—τὰ τ'...ἐπιδευής] ὅλη ἡ φρά-
σις = ποθεινὰ, λαχταριστά. —ἐπι-
δευής] ἐννοεῖται ἦ. Τὸ συνδετικὸν
λείπει παρ' Ὀμήρῳ καὶ ἐν ἐξηρτημέ-
ναις προτάσεσι, σπανίως ὅμως ἢ ὑ-
ποτακτικῇ αὐτοῦ. Α 547, Λ 477.

482. καὶ ὥς] μολοντί τὰ γαθὰ μου
εἶναι μακράν. Ἀκριβέστερον ὁρίζει
ταῦτα ἢ ἀπὸ τοῦ ἀτὰρ (483) πρό-
τασις.—μέμονα] παρακ. μὲ σημα-
σίαν ἐνεστωτός. ὅρα Α 590.

483. ἄνδρὶ] δὲν ἐννοεῖ τὸν Διο-
μήδην, ὅτε δὲν θὰ ἔλειπεν ἡ δεικτι-
κὴ ἀντωνυμία, ἀλλ' εἶναι γενικόν·
πρὸς πάντα ἄνδρα, ὅστις τυχαίην
ἐμπροσθέν μου.

484. Τὸ φέροισιν λέγεται περὶ Ἀ-
φύγων, τὸ δὲ ἄγοισιν περὶ ἀνθρώπων
καὶ ζώων. Οἱ μὲν "Ὀμηρον μετα-
χειρίζονται ἀμφοτέρω ὁμοῦ πρὸς δὴ-
λωσιν τοῦ λεηλατεῖν. Ἡροδ. Ι, 88,
166. Ξενοφ. Ἀναβ. ΙΙ, 6, 5. Δημοσθ.
23, 61.

485. Ταῦτα ἀποτελοῦσιν ἀντίθε-
σιν τῶν ἐν 482.—τὴν. Γραμμ. § 9,
α'.—ἔστηκας. Γραμμ. § 30. = στέ-
χεσαι, κάθησαι ἀργός.—ἀτὰρ] = δέ,
εἰναι ἀπλῶς μεταβατικὸς καὶ ὅχι
ἀντιθετικὸς.

λαοῖσιν μενέμεν καὶ ἀμυνέμεναι ὄρεσσι.
μή πως, ὥς ἀπῷσι λίνου ἀλόντε πανάγρου,
ἀνδράσι δυσμενέεσσιν ἔλωρ καὶ κύρμα γένησθε·
οἳ δὲ τάχ' ἐκπέρσουσ' εὖ ναιομένην πόλιν ὑμῖν.

- 490 σοὶ δὲ χρὴ τάδε πάντα μέλειν νύκτας τε καὶ ἡμας,
ἀρχοὺς λισσομένω τηλεκλειτῶν ἐπικούρων
νωλεμέως ἐχέμεν, κρατερὴν δ' ἀποθέσθαι ἐνιπὴν.,,
ὥς φάτο Σαρπηδῶν, δάκε δὲ φρένας Ἔκτορι μῦθος.
αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἄλλο χαμαῖζε,
495 πάλλων δ' ὀξέα δοῦρε κατὰ στρατὸν ὦρχετο πάντη,
δορύων μαχέσασθαι, ἔγειρε δὲ φύλοπιν αἰνῆν.
οἳ δ' ἐλελίχθησαν καὶ ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν·

486. μενέμεν, ἀμυνέμεναι = μέν- νειν, ἀμύνειν. — ὄρεσι καὶ γεν. δα- ρων 1327 ὡς ἐξ ὀνομαστ. ὄαρ = σύ- ζυγος. τὸ ὄρεσσι εἶναι συνηρημένον ὄρεσσι. Ἐντεῦθεν δαρίζω, δαριστής, δαριστός. Εἶχε F· διὸ τὸ πρὸ αὐτοῦ αὶ δὲν συνεστάλη.

487. μή πως] λείπει τὸ κύριον ῥῆμα: (προσέξατε) μήπως, ἀφοῦ πια- σθήτε κτλ. — ἀπῷσι λίνου] εἰς τὰς θηλειὰς τοῦ δικτύου, εἰς τὸ δίκτυον. Τοῦ ἀπῷσι ἡ ὀνομα. ἀπῷς-ἴδος. Ἐκ τοῦ ἀπῷ ἐγείναι. Ἐπράτη τὸ πνεῦμα ἰω- νικῶς. Γραμμ. § 20, θ. Τὸ δὲ λίνον σημαίνει πᾶν ὅ, τι ἐκ τοῦ φυτοῦ λι- ναρίου γίνεται α') νῆμα β') δίκτυον γ') ὕψωμα. — ἀλόντε] δυϊκὸν μετε- χειρίσθη διὰ τὰ δύο ἐν 485 μνη- μνευθέντα ὑποκείμενα: σὺ καὶ ὁ λαὸς σου. — παναγρος-ον (πᾶς, ἄ- γρα) = πάντα ἀγρεύων.

488. Ἐκ τῆς μέσης λέξεως μέ- νος, δηλούσης πᾶσαν ψυχικὴν διά- θεσιν, ἐγείναν τὰ εὐμενῆς, δυσμε- νῆς. ὅρα τὰ περὶ κλέους ἐν Ε 3. — ἔλωρ] ἐκ τοῦ ἐλεῖν. = λεία. ὅρα Α 4. — κύρμα] (κυρέω) ὅ, τι εὕρισκει, τυχαίνει τις, ἔρριστον, λεία.

489. ἐκπέρσουσι] μέλλων τοῦ ἐκ-

πέρθω. — ὑμῖν] = ὑμετέρων. Γραμμ. § 9, β'.

490. νύκτας τε καὶ ἡμας] ὅπως Πλατ. Θεαιτ. 151, Α, διότι οἱ ἄν- θρωποι τῆς Ἀνατολῆς ὑπελόγιζον ἀπὸ τῆς νυκτὸς ἀρχόμενοι. Δις μό- νον ἔχει ὁ Ὅμηρος «ἡματα καὶ νύ- κτας» Ψ 186, x 142.

491. τηλεκλειτῶν] ἐκ τοῦ τῆλε (= μακρὰν) καὶ κλειτός (= περι- βόητος). ὅρα Γ 451.

492. ἐχέμεν] = ἔχειν. Εἶναι ἀμε- τάβητον. = ἀντέχειν, ἀνθίστασθαι. Ἐξαρτάται ἐκ τοῦ λισσομένου, τὸ δ' ἀποθέσθαι ἐκ τοῦ χρῆ καὶ ἔχει ὑ- ποκείμεν. σέ. — ἐνιπὴ] ἐκ τοῦ ἐνίπῳ ὅρα Β 245. = αὐστηρὸς λόγος, ἐπί- πληξίς. ἐδῶ ὑπονοεῖ τὰς πειρακτικὰς διὰ τοὺς ἐπικούρους καυχήσεις τοῦ Ἐκτορος, περὶ ὧν ἐν 473.

493. δάκε] β'. ἄορ. τοῦ δάκνω. Πρὸς τὴν φράσιν ταύτην πρὸλ. τὰ θυμοδακῆς, θυμοδόρος.

494. = Γ 29. — ἄλλο] ἄορ. συγ- κεκομμένος τοῦ ἄλλομαι. Γραμμ. § 14, ζ. ὑποκείμενον: Ἐκτωρ.

495. δοῦρε] τινὲς ἤρωες εἶχον δύο δόρατα. ὅρα Γ 338.

497. οἳ δέ] = οἱ Τρῶες. — ἐλελλ-

- Ἄργεϊοι δ' ὑπέμειναν ἀολλέες οὐδὲ φόβηθεν.
ὥς δ' ἄνεμος ἄχνας φορέει ἱερὰς κατ' ἀλωὰς
500 ἀνδρῶν λιμῶντων, ὅτε τε ξανθὴ Δημήτηρ
κρίνῃ ἐπειγομένων ἀνέμων καρπὸν τε καὶ ἄχνας·
αἱ δ' ὑπολευκαίνονται ἀχυρμαί· ὥς τότε Ἀχαιοὶ
λευκοὶ ὑπερθε γέγοντο κονισάλῳ, ὃν ῥα δι' αὐτῶν
οὐρανὸν ἐς πολύχαλκον ἐπέπληγον πόδες ἵππων,
505 ἅψ ἐπιμισγομένων· ὑπὸ δ' ἔστρεφον ἡνιοχῆες·
οἱ δὲ μένος χειρῶν ἰθὺς φέρον. ἄμφι δὲ νύκτα
θοῦρος Ἄρης ἐκάλυψε μάχῃ Τρώεσσιν ἀρήγων,
πάντοσ' ἐποιχόμενος· τοῦ δ' ἐκραταίνεν ἐφετιμὰς

χθῆσαν=ἐστράφησαν. ὅρα Α530.—
ἔσαν=ἔστησαν. Γραμμ. § 16, ε'.

498. ἀολλέες] ὅλοι· μαζί, συνη-
σπισμένοι. Τὸ ἀολλής-ἐς ἔγεινεν ἐκ
τοῦ ἀθροιστικοῦ α καὶ εἴλω ἐόλη-
μαι.= συσσωρευμένος. — φόβηθεν]
γ'. πληθ. τοῦ ἐφοβήθην.

499. ἄχνας] ἄχνη εἶναι πᾶν, ὅ, τι
λεπτὸν καὶ ἑλαφρόν, ὅθεν α) ἄχυ-
ρον, β) ἀφρός θαλάσσης. — φορέει]
διαρκῶς φέρει, παρασύρει. — ἱερὰς
λέγει· τὰς ἀλφάς ὡς ἀφισωμένους τῇ
Δήμητρει.

500. λιμῶντων] τοῦ λιμᾶω με-
τοχῇ.—λιγνίζω.—ξανθὴ]παρὰ Λα-
τίνοις flava Ceres, παρὰ δὲ Πινδάρῳ
φαινικόπερα λέγεται διὰ τὸ χρώ-
μα τῶν σιτηρῶν. — Δημήτηρ] τ. ἔ.
Γῇ μήτηρ, διότι ἡ γῆ λέγεται καὶ
δα. Ἦτο θυγάτηρ Κρόνου, ἀδελφὴ
Διός, μήτηρ Περσεφόνης, θεὰ τῆς
παραγωγῆς δυνάμεως τῆς φύσεως
καὶ ἰδίᾳ τῶν σιτηρῶν.

501. ἐπειγομένων] ὅταν βιάζων-
ται, σπεύδουσιν. τ. ἔ. ἰσχυρῶς πνέω-
σι· διότι τότε λιγνίζουσιν.

502. ὑπολευκαίνονται] γίνονται
λευκαὶ βαθμηδὸν καλυπτόμεναι ὑπὸ
τῶν ἀχūrων. Ἐνταῦθα εἶναι τὸ ση-
μεῖον τῆς παραβολῆς — ἀχυρμαί]
οἱ τόποι· ἔνθα πίπτουν τὰ ἄχυρα.

504. πολύχαλκον, χάλκεον καὶ

σιδήρεον λέγει τὸν οὐρανὸν ὁ Ὅμη-
ρος· διότι· τὸν φαντάζεται στερεὸν
ἐκ μετάλλου θόλον. — ἐπέπληγον] β'.
ἀόρ. τοῦ πλήγω μετ' ἀναδιπλασια-
σμοῦ. Συνεπτυγμένως κεῖται· ἐνταῦ-
θα ἀντί· πληττοντες ἤγειραν.

505. ἐπιμισγομένων] ὑποκείμεν·
Τρώων, οἱ ὅποιοι πορηγομένως ἔ-
φευγον. Ἀναπτύσσεται ὑπὸ τῆς ἐπο-
μένης διὰ τοῦ δὲ προτάσεως. — ὑπὸ
δ' ἔστρεφον] μετέστρεφον, ἐγύριζον
ὀπίσω. ἔννοεῖται· ἵππους. — ἡνιο-
χῆες Γραμμ. § 5, β'.

506. οἱ δὲ] Τρώες, καὶ δὴ οἱ πα-
ραιβάται, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ἡ-
νιοχῆες. — μένος χειρῶν] περίφρα-
σις. ὅρα Δ447. = τὴν δύναμιν τῶν
χειρῶν, τὰς ἰσχυράς χεῖρας. — ἰθὺς
φέρων] = ἐναντίον ἔφερον τ. ἔ. θαρ-
ραλέως ἐπετίθεντο. ἰθὺς εἶναι· ἐπί-
θετον (=εὐθύς), οὐσιαστικὸν (=εὐ-
θύτης), ἐπίρρημα ἰθὺς καὶ ἰθὺς =
κατ' εὐθεΐαν, κατεπάνω.

507. Ἡ σύνταξις· Ἄρης νύκτα
μάχῃ ἀμφεκάλυψε, Τρώεσσιν ἀρή-
γων. — ἀμφεκάλυψε νύκτα = περιε-
βαλε μὲ νύκτα (σκότος), περιβάλ-
λων ἐξήπλωσε νύκτα. Ἡ νύξ δ' ἐγί-
νετο δι' οὐκίτης ἢ νεφέλης (P269,
366, 644, 594). ὅρα 315.

508. ἐκραταίνει] παρατατικ. τοῦ
κραταίνω καὶ κραίνω. Γραμμ. § 20,

- Φοῖβον Ἀπόλλωνος χρυσαόρου, ὅς μιν ἀνώγει
 510 Τρῶσιν θυμὸν ἐγείραι, ἐπεὶ ἶδε παλλὰδ' Ἀθήνην
 οἰχομένην· ἥ γάρ ῥα πέλεν Δαναοῖσιν ἀρηγών.
 αὐτὸς δ' Αἰνείαν μάλα πόνος ἐξ ἀδύτοιο
 ἦκε, καὶ ἐν στήθεσσι μένος βάλε ποιμένι λαῶν.
 Αἰνείας δ' ἐτάροισι μεθίστατο· τοὶ δ' ἐχάρησαν,
 515 ὥς εἶδον ζῶν τε καὶ ἀρτεμέα προσιόντα
 καὶ μένος ἐσθλὸν ἔχοντα· μετάλλησάν γε μὲν οὐ τι.
 οὐ γὰρ ἔα πόνος ἄλλος, ὃν ἀργυρότοξος ἔγειρεν
 Ἄρης τε βροτολογὸς Ἔρις τ' ἄμοτον μεμανῖα.
 τοὺς δ' Αἶαντε δύω καὶ Ὀδυσσεὺς καὶ Διομήδης
 520 ὦτρυνον Δαναοὺς πολεμιζέμεν· οἳ δὲ καὶ αὐτοὶ
 οὔτε βίας Τρῶων ὑπεδείδισαν οὔτε ἰωκάς,

α'. = ἐξέτελει, προσεπάθει νὰ ἐκτε-
 λήσει. ὅρα Α 41. — ἐφειμῆ = παραγ-
 γελία. Ἐκτοῦ ἐφειμῆ = παραγγέλλω.

509. χρυσαόρος-όρου = χρυσοῦν
 ἄορ ἥτοι ξίφος ἔχων. — ἠνώγεα, γ'.
 ἐν. ἠνώγει καὶ ἀνώγει καὶ ἠνώγειν.
 εἶναι ὑπερσυντ. με σημασίαν παρὰ
 τοῦ ἠνώγα. ὅρα Δ 287.

510. ἶδε] ὁ Ἀπόλλων.

511. ἀρηγών = βοήθης. Ἐκ τοῦ
 ἀρήγω. ὅρα Α 77.

512. αὐτός] ὁ Ἀπόλλων. — πόνος
] πλουσίου, διὰ τὰ ἐντός ἀναθή-
 ματα καὶ ἄλλους θησαυρούς. πρβλ.
 Β 549. κυρίως = παχέος. ἄλλ' ὁ
 Ὀμηρος εἰς πᾶν πλούσιον ἀποδίδει
 τὸ ἐπίθετον τοῦτο, «πίονα οἶκον,
 πίονα ἔργα, πίονας ἀγρούς». ὅρα Α 40.

513. ἦκε] ἄορ. τοῦ ἦμι.

514. μεθίστατο] μετέβαινεν, ἐ-
 πορεύετο πρὸς. Ὁ παρὰ. δηλοῖ τὴν
 διάρκειαν τῆς προσόδου. πρβλ. τὸ
 προσιόντα 515.

515. ἀρτεμης-εὸς (ἄρτιος) = ὑ-
 γιής, ἀβλαβής.

516. μετάλλησαν...] δηλ. αὐτόν.
 = δὲν τὸν ἠρώτησαν πῶς ἐσώθη.
 Τοῦ ῥήμ. μεταλλάω. ὅρα Α 550.

517. ἔα] παρὰ. ἀναύξητος τοῦ

εἰώ. = ἐπέτρεπε. — ἄλλος] ἄφ' ἐτέ-
 ρου, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν περι-
 εργίαν. — ἀργυρότοξος] ἐπίθετον τοῦ
 Ἀπόλλωνος κείμενον ὡς οὐσιαστι-
 κόν. οὕτω γλαυκῶπις (Ἀθηνᾶ) ἰο-
 χέαιρα (Ἄρτεμις) ἐννοούμαιος (Πο-
 σεϊδῶν) ἡραγῆνεια (Ἥως).

518. βροτολογός] ἐκ τοῦ βροτός
 (= θνητός) καὶ λογός (= φθορά). =
 ἀνθρωποφθόρος. Τοιαῦτα καὶ τὰ φθι-
 σίμβροτος, φθισήωρ — Ἔρις ἄμο-
 τον μεμ.] ὅρα Δ 440

519—710. Οἱ Ἀχαιοὶ ἀντίστη-
 σαν ἀλλ' ἐπὶ τέλους ὑπεχώρησαν ἐνώ-
 πιον τοῦ Ἐκτορος καὶ Ἄρεος, ἀφοῦ
 πολλοὶ ἐκατέρωθεν ἔπεισον, ἐν οἷς
 καὶ Τληπόλεμος ὑπὸ Σαρπηδόνης.

519. τοὺς Δαναοὺς] ἐκείνους ὁ-
 μως, τοὺς Δαναοὺς. οὕτως ἐν 449
 δ' Ἀπόλλων, 508 τοῦ Φοῖβου κλπ.
 — Παρατηρεῖται, ὅτι βαθμυδὸν ἐ-
 λαττοῦται ἡ ἐνεργητικότης τοῦ
 Διομήδους καὶ ἐπὶ τινα χρόνον δὲν
 ἀναφαίνεται. Τοῦτο δικαιολογεῖται
 ἐν 794 ἐξ.

520. καὶ αὐτοὶ] καὶ μόνοι των,
 αὐθόρμητοι.

521. βίας, ἰωκάς (ἐφόδους) κατὰ
 πληθυντικὸν ἐτέθησαν διὰ τὸν πληγ-

- ἀλλ' ἔμενον νεφέλῃσιν ἑοικότες, ἄς τε Κρονίων
νηνεμῆς ἔστησεν ἐπ' ἀκροπόλοισιν ὄρεσσιν
ἀτρέμας, ὅφρ' εὖδῃσι μένος Βορέας καὶ ἄλλων
525 ζαχρεῖων ἀνέμων, οἳ τε νέφεα σκίοντα
πνοιῇσιν λιγυρήσι διασκιδνᾷσιν ἀέντες.
ὧς Δαναοὶ Τρῶας μένον ἔμπεδον οὐδ' ἐφέβοντο.
Ἀτρεΐδης δ' ἄν' ὄμιλον ἐφοῖτα πολλὰ κελεύων.
,,ὦ φίλοι, ἀνέρες ἔστε καὶ ἄλκιμον ἦτορ ἔλεσθε,
530 ἀλλήλους τ' αἰδεῖσθε κατὰ κρατερὸς ὑσμίνας.
αἰδομένων δ' ἀνδρῶν πλέονες σοοὶ ἢ ἐφάνται

θυνητικὸν Τρῶων. Τὰ ἰωκὴ ἰωχμός, πα-
λαιοῖς ἐκ τοῦ διώκου ἔγειναν κατ'
ἐκπτώσιν τοῦ δ.—ὕπεδεδίδαν] περὶ
τῆς ὑπὸ ὅρα Α 406.

522. Κρονίων ὅρα 91. Β 146.

523. νηνεμῆς] γενικὴ χρόνου. =
ἐν καιρῶν νηνεμίας. Ὅμοιοι γενικαὶ εἶ-
ναι καὶ τὰ «ῆους, ὀπώρης, χεῖματος,
θέρους, νυχτός, λυκάβαντος» ④470. Χ
27. η 118. ν 278. τ 306. νηνεμῆς = ἔλ-
λειψις ἀνέμου. Ἐκ τοῦ νήνεμος (=
ἀτάραχος) ἔγεινε, τοῦτο δὲ ἐκ τοῦ
στερητικοῦ νη (ὅρα Α 514) καὶ ἄ-
νεμος. — ἀκροπόλος-ον (ἄχρον, πέ-
λω) = ὑψηλός. μόνῃ ἢ δοτικῇ τοῦ
πληθ. ὑπάρχει. πρβλ. οἰοπόλος.

524. ἀτρέμας] ἀνήκει εἰς τὸ ἔ-
στησεν, ὅπως τ 212 «ἔστασαν ἀ-
τρέμας». — εὖδῃσι] = ἵναι ἡσυχος.
πρβλ. ε 384 «παύσασθαι δ' ἐκέλευ-
σε καὶ εὐνήθησαν ἅπαντας (ἀνέ-
μους)». Εἶναι γ' ἐνικὸν ὑποτακτι-
κῆς τοῦ εὖδω. Δηλοῖ ἐπανάληψιν
πράξεως. Ἡ κυρία πρότασις ἔχει
γνωμικὸν ἀόριστον ἔστησεν. — μένος
Βορέας] ὅρα Β 387. Δ 447.

525. ζαχρεῖων] ἰσχυρῶς ἐπιπι-
πτόντων, σφοδρῶν. Ἐκ τοῦ ἀχωρί-
στου ἐπιτατικοῦ μορίου ζα (ὅρα Β
308) καὶ χάω. — τῷ νέφεα] Γραμμ.
§ 26.

526. πνοιῇσιν] ἀνήκει εἰς τὸ δια-
σκιδνᾷσιν, ὁ μόνον ὑπάρχει ἐκ τοῦ

διασκιδνῆμι = διασκεδάννυμι. — ἀέν-
τες] μετοχὴ τοῦ ἀένει (= πνέω).
Μετὰ τὸ πνοιῇσι λιγυρήσι (= λιγυ-
ρῶς πνέοντες) εἶναι πλεονασμός.

527. Ἡ εὐστάθεια τῶν Ἀχαιῶν
παραβάλλεται πρὸς τὴν ἀκινήσιαν
τῶν νεφῶν ἐπὶ νηνεμίας. — οὐδ' ἐφέ-
βοντο] ἐνισχύει τὸ μένον. ὅρα 287.

528. Ἀτρεΐδης] βεβαίως ὁ Ἀγα-
μέμνων. — πολλὰ = θερμῶς, σφο-
δρῶς. Τὸ πολλὰ κεῖται συχὰ μετὰ
τῶν κελεύω, ἐπιτέλλω, λίσσομαι, ἀ-
ράσσομαι, εὐχομαι (Δ 229, Ε 358, Α
35, Ι 183).

529. ἀνέρες = ἀνδρεῖοι. οὕτω καὶ
ἐν Ζ 112, ④ 174 x ἀ. π. «ἀνδρα γε-
νέσθαι σε χρὴ». Εὐρ. Ἥλ. 693.
τοιαύτην σημασίαν ἔχει καὶ παρ'
ἡμῖν ἡ λέξις. — ἄλκιμον ἦτορ ἔλεσθε]
λάβετε καρδίαν γενναίαν, τ. ἔ. λά-
βετε θάρρος.

531. αἰδομένων ἀνδρῶν] ἀνδρῶν
ἐχόντων αἰσθητὰ αἰδοῦς, οἳ ὅποιοι
ἐντρέπονται ἀλλήλους. — σοοὶ] δηλ.
εἰσί. — πέφανται] = εἶναι φονευμέ-
νοι. Ἐτέθη παρακ. ἀντὶ τοῦ συνή-
θους γνωμικοῦ ἀορίστου ἢ ἐνεστώ-
τος. Ἐκ ῥίζης φα ἔγεινε ὁ παρακ.
(πέφαιμι) γ'. ἐν. πέφαιται, γ'. πληθ.
πέφανται, ἀπαρ. πεφάσθαι (Νὰ μὴ
συγχέῃς τοὺς ὁμοφώνους τύπους τοῦ
παρακ τοῦ φαίνω.) μετ' ὅλ. μέλλ.
πεφήσομαι.

- φευγόντων δ' οὐτ' ἄρ' κλέος ὄρνυται οὔτε τις ἀλκή·
 ἦ, καὶ ἀκόντισε δουρὶ θοῶς, βάλε δὲ πρόμον ἄνδρα,
 Αἰνείω ἔταρον μεγαθύμου, Δηικόωντα
 535 Περγασίδην, δὴ Τρῶες ὁμῶς Πριάμοιο τέκεσσι
 τῶν, ἐπεὶ θοὸς ἔσκε μετὰ πρώτοισι μάχεσθαι.
 τὸν δ' αὖ καὶ ἄσπίδα δουρὶ βάλε κρείων Ἀγαμέμνων.
 ἦ δ' οὐκ ἔγχος ἔρνυτο, διὰ πρὸ δὲ εἵσατο χαλκός,
 νειάοιρ' δ' ἐν γαστρὶ διὰ ζωστήρος ἔλασσε.
 540 δούπησεν δὲ πεσὼν, ἄρ' αὖθις δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
 ἔνθ' αὖτ' Αἰνείας Δαναῶν ἔλεν ἄνδρας ἀρίστους,
 υἱὲ Διοκλῆος Κρήθωνά τε Ὀροσίλοχόν τε.
 τῶν δ' αὖ πατήρ μὲν ἔβαιεν ἐνκυμένη ἐνὶ Φηρῇ
 ἀφνειὸς βίότιοι, γένος δ' ἦν ἐκ ποπαμοῖο
 545 Ἀλφειοῦ, ὅς τ' ἐθρὺν ῥέει Πυλίων διὰ γαίης·

532. φευγόντων] ἀφαιρετική γε-
 νική. Τὸ ἄρα ἀναφέρεται εἰς τὸ φευ-
 γόντων, ὡς ἐάν ᾤτο ὑποθετική πρό-
 τασις.—ὄρνυται] ἐγείρεται, ἀναπαί-
 νεται.—ἀλκή] δηλ. ἐστί.=δύναμις
 πρὸς ἄμυναν, ἄμυνα. — Θυμιάσιοι
 εἶνα: οἱ στίχοι 529...532 διὰ τὸ
 περιεχόμενον αὐτῶν, καὶ διαπλα-
 στικοὶ ἦθους. Παιδιὰ γράψατε αὐ-
 τοὺς εἰς τὴν καρδίαν σας.

533. πρόμον=πρόμαχον. δ'ρα Γ 44.

534. Αἰνείω] Γραμμ. § 2. β'.

535. ὁμῶς] ἐκ τοῦ ὁμός. = ὁ-
 μοίως, ἐξίσου. δ'ρα Α 196.

536. θοός] δ'ρα 430. Τὸ μάχεσθαι
 εἶναι προσδιορισμὸς ἀναφορᾶς, ὅπως
 Ζ 79, Ο 570 κ.ά.π. καὶ ὁ Ὀράτιος
 λέγει: *celerem sequi Ajacem. celer
 excipere aprum. celer vol-
 vere. celer irasci.* — ἔσκε] θαμι-
 στικὸς παρατ. τοῦ εἰμί. Γραμμ. §
 16, ζ'.

538. ἦ] ἀσπίς. — ἔρνυτο] ἡμπόδιζε.
 δ'ρα 23. — εἵσατο] ἄρ. τοῦ εἶμι.
 Γραμμ. § 16 ζ'. — χαλκός] = δόρυ.
 δ'ρα Α 236. Γ 292, 348.

539. νειάοιρ' γαστρὶ] κατὰ τὸ ἔ-

σχατον μέρος τῆς γαστρός. νειάοιρα.
 (πρὸβλ. νεαρὸς) εἶναι ἀνώμαλον θη-
 λυκὸν τοῦ νέος, ὅπως τὰ πλειρα.
 πρέσβειρα, ἰοχέαιρα, βορδοκραιρα Ἐχει
 πάντοτε τοπικὴν σημασίαν= ἡ κα-
 τ' αὐτῆς, ὅπως τὸ νέας - η - ον. Ε
 857.—ἔλασσε] ὑποκ.: Ἀγαμέμνων,
 ἄντικ.: ἔγχος.

540=42. δούπησεν] ὁ Δηικόων.

542. Ὁ Διοκλῆς] ἐν υἱὸς τοῦ Ὀρ-
 σιλόγου, ἡγεμὼν δὲ τῶν Φηρῶν τῆς
 Μεσσηνίας γ 488. — τε Ὀροσίλοχον]
 χασιμωδία ἐπιτρέπεται εἰς τὴν βου-
 κολικὴν διαίρεσιν. Γραμμ. § 31, α'.

543. Φηρῇ, ἄλλαχού Φηραὶ γ 488.
 Γραμμ. § 5, α'. Ἐκεῖτο παρὰ τὰς
 νῦν Καλάμας. Κατὰ τὸ Φηρῇ Φη-
 ραὶ εἶναι καὶ τὰ Μυκὴν Μυκῆναι,
 Θήβη Θῆβαι, Μάλεια Μάλεια, Κρή-
 νη Κρήνη, Ἀθήνη Ἀθῆναι, Θέσπια,
 Πλάταια. Καὶ παρ' ἡμῖν Ἀθήνα, Θή-
 βα, Πάτρα.

544. βίότιοι] σημαίνει α') βίος,
 ζωὴ β') τὰ μέσα τῆς ζωῆς, περιου-
 σία, βίος,—γένος] αἰτιατ. ἀναφορᾶς:
 κατὰ τὸ γένος, κατὰ τὴν καταγω-
 γήν.—ἦν] ὑποκ. πατὴρ (543).

δς τέκετ' Ὀρσίλοχον πολέες' ἄνδρεςσιν ἄνακτα.

Ὀρσίλοχος δ' ἄρ' ἔεικε Διοκλῆα μεγάρυμον,

ἐκ δὲ Διοκλῆος διδυμάονε παῖδε γενέσθην

Κρήθων Ὀρσίλοχός τε μάχης εὖ εἶδότε πάσης.

550 τῷ μὲν ἄρ' ἠβήσαντε μελαινάων ἐπὶ νηῶν

Ἴλιον εἰς εὐπωλον ἄμ' Ἀργείοισιν ἐπέσθην,

τιμὴν Ἀτρεΐδης Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ

ἄρνυμένω· τῷ δ' αὖθι τέλος θανάτοιο κάλυψεν.

οἶω τῷ γε λέοντε δύω ὄρεος κορυφῇσιν

555 ἐτραφέτην ὑπὸ μητρὶ βαθείης τάρφεσιν ὕλης·

546.δς] εἶναι δεικτικόν. — πολέες-
αι] = πολλοῖς. Γραμμ. § 6, δ'. —
ἄνδρεςσιν] ὅπως ἐν Ν 452, Υ 230, ἡ
δοτικὴ δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ οὐσια-
στικοῦ, ἀλλ' ἐκ τοῦ παραλειφθέντος
εἶναι. πρβλ. «πάντες ὅσοι Τρῶεσσιν
ἄρωγοί. Μίνωα τέκε Κρήτη ἐπίου-
ρον Χίμαιραν θρέφεν πολέσιν κα-
κὸν ἀνθρώποισιν. τὸν πολιτῆς ἀλὸς
ἐς μέγα λαῖτμα ῥῆψ' ἐπιδιήσας
βόσιν ἰχθύσιν». Τ 428, Ν 450, Π
329, Τ268 Ὁ Ὀμηρος ἀγνοεῖ τὴν
χορῆσιν τῆς ἐκ ῥηματικοῦ οὐσιαστι-
κοῦ ἐξαρτήσεως δοτικῆς, ἣν ἔχου-
σιν οἱ μετ' αὐτόν. Πλάτ. Ἀπολ. 30.
Α «τὴν ἐμὴν τῷ θεῷ ὑπηρεσίαν».
Ἀλκιβ. Ι 116 «τὴν τοῖς φίλοις βοή-
θειαν». Αἰσχ. Προμ. 617 «πυρὸς
βροτοῖς δοτήρα».

547. εἰκετε τέκετο (546)] ἡ διά-
θεσις ἡλλαξεν ἄνευ διαφορᾶς Α 262.
— Διοκλῆα] μακρὸν τὸ ᾱ πρὸ τοῦ
μεγάρυμον, ὅπως Ε 27, Α 459 κ.ά.
Γραμμ. § 26. 30.

548. Τὸ διδυμάων εἶναι ἐπικὸς
ἐκτενέστερος τύπος τοῦ διδυμος μό-
νον κατὰ δυϊκὸν καὶ πληθυντικόν.

550. ἠβήσαντε] ἀφοῦ ἀναπτύ-
χθέντες ἔγειναν νεαροὶ ἄνδρες. Ἀλ-
λαγοῦ ὁ Ὀμηρος ἔχει τὰς φράσεις
«ἤβης μέτρον ἰκέσθαι. ἤβην ἰκέ-
σθαι».

551. εὐπωλον] ἐπίθετον τῆς Ἴ-
λίου διὰ τὴν ἐξαιρέτον αὐτῆς ἵππο-

τροφίαν. καὶ οἱ Τρῶες λέγονται ἵπ-
πόδαμοι, κέντορες ἵππων. — ἄμ' ἐπέ-
σθην] τὸ ἅμα πλεονάζει. ὅρα Δ 415.
Τὸ ἅμα ἐπισθαί τιτι = συνοδεύω τινά,
συνεκτρατεύω.

552. τιμὴ = ἀποζημίωσις, ἱκανο-
ποίησις ὅρα Α 159.

553. ἄρνυμένω] τοῦ ἄρνυμαι. ὅρα
Α 159. — τῷ δὲ] κατὰ σχῆμα ἐπα-
ναφορᾶς ἐπαναλαμβάνεται τὸ τῷ μὲν
(550). ἵνα ἐξαρθῇ ἡ ὁμοιότης τῆς
τύχης ἀμφοτέρων, ἡ ὅποια καὶ ἐν
τῇ παραβολῇ 554 ἐξαίρεται. — τέλος
θανάτοιο] περιφράσις τοῦ θανάτου,
ὅπως Γ 309, Ι 416 κ.ά. Κυρίως = ἐκ-
πλήρωσις, ἐκτέλεσις τοῦ θανάτου.
Τοιαῦτα καὶ τὰ «γῆρας, ἡβῆς, μύ-
θου, πολέμου, γάμοιο τέλος». — τέ-
λος θανάτοιο κάλυψεν] ταυτοσημιον
πρὸς τὰ «θάνοτος δέ μιν ἀμφεκάλυ-
ψεν» ἡ «θανάτου νέφος» «μοῖρα»
(Ε 68, Π 350, Μ 116).

554. οἶω τῷ γε] τολμηρὸν ὑ-
περβατὸν σχῆμα ἀντὶ τοῦ: τῷ γε
οἶω. Τὸ τῷ γε ἐπαναλαμβάνεται ἐν
559 διὰ τοῦ τῷ, ὅπως «τῶν δ' ὡς
τ'... ὡς τῶν» Β 459-474. «τοὺς
δ' ὡς τ'... ὡς τοὺς» Β 474-476.
Τὸ τῷ γε δὲν ἀναφέρεται εἰς τὸ
λέοντε, διότι δεικτικὴ ἀντωνυμία ἐν
παραβολῇ δὲν συγχωρεῖται. — οἶω-
τοῖω (559)] ἀντωνυμίαι ἀντ' ἐπιρ-
ρημάτων τρόπου.

555. ἐτραφέτην] εἶναι τοῦ ἀμετα-

- τὼ μὲν ἄρ' ἀρπάζοντε βόας καὶ ἵφια μῆλα
 σιαυθμοὺς ἀνθρώπων κεραΐζετον, ὄφρα καὶ αὐτῷ
 ἀνδρῶν ἐν παλάμῃσι κατέκταθεν ὀξεί χαλκῷ·
 τοῖω τὼ χεῖρεσσιν ὑπ' Αἰνείαιο δαμέντε
 560 καππεσέτην, ἑλάτησιν ἑοικότες ὑψηλῇσι.
 τὼ δὲ πεσόντι' ἑλένησεν ἀρηίφιλος Μενέλαος.
 βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἰθοπι χαλκῷ,
 σείων ἐγχείην· τοῦ δ' ὠτρυνεν μένος Ἄρης,
 τὰ φρονέων, ἵνα χερσὶν ὑπ' Αἰνείαιο δαμείη.
 565 τὸν δ' ἶδεν Ἀντίλοχος, μεγαθύμου Νέστορος υἱός,
 βῆ δὲ διὰ προμάχων· περὶ γὰρ διέ ποιμένι λαῶν
 μῆ τι πάθοι, μέγα σφας δὲ ἀποσφάλλειε πόνοιο.

βάτου ἀορίστου ἔγραφον, γ 28. Περὶ τῆς αὐξήσεως ὅρα Γραμμ. § 10, 6'. — ὑπὸ μητρί = ὑπὸ τὴν περιποίησιν καὶ προστασίαν τῆς μητρός. — τάρφεισιν] τάρφος εὖς (ἐκ τοῦ τάρφω κατὰ μετάθεσιν) = πυκνὸν φύλλωμα, λόχμη, λόγος.

556. ἵφια] τοῦ ἐπιθ. ἵφις (ἐκ τοῦ ἵφι ὅρα Α 5) = ἰσχυρά, ἐπομ. παρχία. — μῆλα] ὁ ἐνικὸς μῆλον εἶναι σπάνιος. Σημαίνει μικρὰ βοσκήματα, τ. ἔ. πρόβατα ἢ αἰγας.

557. κεραΐζετον] καταστρέφουσιν. ἔρημόνουςι. Τὸ κεραΐζω ἐκ τοῦ κείρω ἔγεινε. — καὶ αὐτῷ] ὅπως τὰ ὑπ' αὐτῶν σπαραχθέντα βοσκήματα.

558. κατέκταθεν] ἀντὶ κατεκτάθησαν τοῦ κατακτείνω. Ἐνταῦθα κείται τὸ σημεῖον τῆς παραβολῆς.

559. ὑπὸ] ἀνήκει εἰς τὸ χεῖρεσσιν, ὅπως 564. ὅρα Γ 352.

560 καππεσέτην] ἀντὶ καταπεσέτην. Γραμμ. § 17, 6'. — ἐλάτησιν] πίπτοντες ἥρως συχνὰ παραβάλλονται πρὸς πίπτοντα δένδρα, ὅπως Δ 482, Ν 178, 389 κ. ἄ. Ἡ τοιαύτη παραβολὴ δηλοῖ τὸ μέγεθος καὶ τὴν ἀπότομον κατὰ μῆκος πτώσιν.

561. ἑλένησε] ἐλεήσας δὲ ἡθέλησε

νὰ τοὺς ἐκδικήσῃ.

562. ὅρα Δ 495.

564. τὰ φρονέων] = μετὰ τὸν σκοπόν, διὸ συνεδέθη πρὸς τελικὴν πρόησιν, ὅπως Κ 491. Ἐνταῦθα τὸ τὰ ἀναφέρεται εἰς τὰ ἐπόμενα, ἐν δὲ Ο 603, Ρ 225, ω 241 εἰς τὰ ἡγούμενα.

566. περὶ διέ] ἴσο περιδεῆς, περιφόβος. Τοῦ διῶ ὑπάρχει τὸ γ'. ἐν. καὶ πληθ. τοῦ παρατατικοῦ διέ διόν. σημαίνει α') σέσωγ, β') φοβοῦμαι. Τοῦ μέσου ὑπάρχουν ἐκ τῆς ὑποτ. τὰ διηται διωνται, καὶ ἐκ τῆς εὐκτ. τὸ διόιτο. = διώκω, τρέπω εἰς φυγὴν.

567. μῆ τι πάθοι] κατ' εὐφημισμὸν, ἀντὶ τοῦ κακὸν τι πάσχειν, ἢ θανεῖν. Ὁ εὐφημισμὸς οὗτος εἶναι συχνὸς παρ' Ἑλλήσι, Κ 538, Δ 470 κ. ἄ. Ἡροδ. VIII, 102, Θουκ. IV, 38, 1. Δημ. 23, 12 κλπ. — σφας] ὅπως τὸ ἡμας (π 372) ἔχει βραχὺ α μόνον ἐνταῦθα. — ἀποσφάλλειε πόνοιο] ἀποτρέψῃ αὐτοὺς τῆς μάχης τ. ἔ. ματαιώσῃ τὴν μάχην· διότι θανόντος τοῦ Μενελάου οὐδένα σκοπὸν εἶχεν ἡ μάχη, ὥς καὶ ὁ Ἀγαμέμνων ἐλεγεῖν ἐν Δ 172. ἀποσφάλλω = τῆς εὐθείας ὁδοῦ ἐκτρέπω, πρὸλ. παρῆσφηλε Θ 311. Ἐλαβε γενικήν ὅπως τὰ παύειν, ψεύδειν.

τὼ μὲν δὴ χεῖρας τε καὶ ἔγχεα δξυόεντα
ἀντίον ἀλλήλων ἔχέτην μεμαῶτε μάχεσθαι·

570 Ἀντίλοχος δὲ μάλ' ἄγχι παρίστατο ποιμένι λαῶν.

Αἰνείας δ' οὐ μεῖνε θοός περ ἐὼν πολεμιστής,
ὥς εἶδεν δύο φῶτε παρ' ἀλλήλοισι μένοντε.

οἱ δ' ἐπεὶ οὖν νεκροὺς ἔρυσαν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν,
τὼ μὲν ἄρα δειλῶ βαλέτην ἐν χερσὶν ἐταίρων,

575 αὐτῷ δὲ στρεφθέντε μετὰ πρότοισι μαχέσθην.

ἔνθα Πυλαιμέναε ἐλέτην ἀτάλαντον Ἄρηι,
ἄρχον Παφλαγόνων μεγαθύμων, ἀσπιστῶν.
τὸν μὲν ἄρ' Ἀτρεΐδης δουρὶ κλειτὸς Μενέλαος
ἑσταότ' ἔγχεϊ νύξε κατὰ κληῖδα τυχήσας·

580 Ἀντίλοχος δὲ Μύδωνα βάλ', ἡνίοχον θεράποντα,
ἑσθλὸν Ἀτυμιάδην (ὃ δ' ὑπέστρεφε μῶνυχας ἵππους)
χερμαδίῳ ἀγκῶνα τυχῶν μέσον· ἐκ δ' ἄρα χειρῶν

568. τὼ| Αἰνείας καὶ Μενέλαος.
— δὴ ἔχέτην| = διηρθύνον ἥδη, ὅτε
προσῆλθεν ὁ Ἀντίλοχος. — χεῖρας
τε καὶ ἔγχεα| ἀντὶ τοῦ: ἔγχεα ἐν
χερσίν. — δξυόεντα| ὅρα 50.

572. δύο φῶτε| Μενέλαον καὶ
Ἀντίλοχον.

573. οἱ δέ, αὐτῷ δέ (575) = Με-
νέλαος καὶ Ἀντίλοχος. — νεκρούς,
τὼ δειλῶ (574) = Κρήθωνα καὶ Ὀρ-
σίλοχον. Συχνότατα τὸ δειλὸς παρ'
Ὁμήρῳ σημαίνει: ἄθλιος, δυστυ-
χής, δειλαιός, δόλλος καὶ ἐκφράζει
συμπάθειαν καὶ λύπην διὰ τὰ πα-
θήματα τοῦ περὶ οὗ λέγεται.

575. στρεφθέντε| ἐναντίον τῶν
ἐχθρῶν. πρὸς οὓς εἶχον στρέψει τὰ
νῶτα, ὅτε ἔσυρον τοὺς νεκρούς.

576. Πυλαιμέναῃ| Γραμμ. ζ 29,
6'. Ἐν Ν 658 ὁ Πυλαιμένης περιέ-
πει τὸν νεκρὸν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. Δὲν
δύναται τις ὅμως ἐκ τῆς αὐτῆς ἀντι-
φάσεως νὰ ὑποθέσῃ δύο τοὺς ποιη-
τάς· διότι ἐν ποιήμασι μεγάλοις ὁ-
μοίαι ἀντιφάσεις δὲν εἶναι τι ἀδύνα-
τον. — ἐλέτην| ἔπρετε μετὰ τὸν 577

νὰ κῆται: καὶ Μύδωνα. νῦν ὅμως ἔ-
χομέν τινα ἀνωμαλίαν· διότι, ἐνῷ λέ-
γει Πυλαιμέναε ἐλέτην καὶ ὑποθέτει
τις, ὅτι καὶ οἱ δύο συνετέλεσαν εἰς τὸν
φόνον αὐτοῦ, ὅμως κατὰ 578 ἐξ. ὁ
Μενέλαος ἐφόνευσεν αὐτόν, τὸν Μύ-
δωνα δ' ὁ Ἀντίλοχος. Τοιαύτη ἀ-
νωμαλία καὶ ἐν Δ 328. — ἀτάλαν-
τον. ὅρα Β 169.

579. ἑσταότα| ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.
οὐχὶ ἐπὶ τοῦ ἄρματος. — τυχήσας|
ἀπολύτως κεῖται. ὅρα 98, Δ 106.

580. ἡνίοχον θεράποντα| δύο οὐ-
σιαστικὰ παράκεινται, ὧν τὸ ἡνίο-
χον κεῖται ἐπιθετικῶς, ὅπως Θ 119.
Μ 111, Ν 386. Τοιαῦτα καὶ τὰ «ἄν-
δρες ἐταῖροι. παῖδα συφορβόν. κύνες
θηρητῆρες». Π 170. Φ 282. Λ 325.
ὅρα Β 474.

581. ὑπέστρεφε| παρατατ. προσ-
παθείας· ἤθελεν ἢ ἡσχολεῖτο νὰ
στρέψῃ. Ὅτε εἶδε τὴν τύχην τοῦ
κυρίου του, ἔστρεφεν ἵνα φύγῃ. Ἡ
παραθενητικὴ αὕτη πρότασις ἰσοδου-
ναμεῖ πρὸς μετοχήν.

582. ἀγκῶνα| ἐξαρθᾶται ἐκ τοῦ

- ἦνία λεύκ' ἐλέφαντι χαμαὶ πέσον ἐν κονίῃσιν.
 Ἀντίλοχος δ' ἄρ' ἐπαΐξας ξίφει ἤλασε κόρην·
 585 αὐτὰρ ὃ γ' ἀσθμαίνων εὐεργέος ἔκπεσε δίφρου
 κύμβαχος ἐν κονίῃσιν ἐπὶ βρεχμόν τε καὶ ὤμους·
 δηθὰ μάλ' ἐστήκει, τύχε γάρ ὃ' ἀμάθοιο βαθείης,
 ὄφρ' ἔπλω πλήξαντε χαμαὶ βάλον ἐν κονίῃσι,
 τοὺς ἵμας Ἀντίλοχος, μετὰ δέ στρατὸν ἤλας Ἀχαιῶν.
 590 τοὺς δ' ἔκτωρ ἐνόησε κατὰ σίχας, ὦρτο δ' ἐπ' αὐτοὺς
 κεκληγώς· ἅμα δὲ Τρώων εἶποντο φάλαγγες
 καρτεραί. ἦρχε δ' ἄρα σφιν Ἀρης καὶ πότιν' Ἐννώ,

βάλε. Τοῦ τυχὸν κεῖται παρ' Ὀμή-
 ρω πάντοτε ἀπολύτως καὶ οὐδέποτε
 λαμβάνει αἰτιατικὴν. ὅρα Δ 106. —
 μέσον] κατηγορ. τοῦ ἀγκῶνα.

583. λευκὰ ἐλέφαντι] ἐπεστρω-
 μένα με λευκὸν ἐλέφαντος ὅσπου.
 οἱ ἐκ βοσείου δέρματος ἱμάντες ἔφε-
 ρον λεπτὰς πλάκας ὅσπου ὅρα 142.

585. ἀσθμαίνω=πνευστιῶ, λα-
 χανιάζω. περὶ δὲ θνησχόντων=ρόγ-
 χάζω, ἀγκομαχῶ.

586. κύμβαχος] ὡς οὐσιαστ. κεῖ-
 ται ἐν Ο 536 καὶ σημαίνει τὴν
 κορυφὴν τῆς περικεφαλίας. Ἐδῶ
 εἶναι ἐπιθετον κατηγορούμενον
 (=κατακέφαλος) δηλοῦν τρόπον=
 κατακέφαλα.

587. δηθὰ μάλ'] πολλὴν ὥσαν.
 Τοῦτο ληπτέον οὐχὶ ἀπολύτως ἀλλ'
 ἀναφορικῶς πρὸς τὴν παράδοξον καὶ
 ἀσυνήθη τοῦ νεκροῦ στάσιν. —ἐστή-
 κει] ἴστατο ὀρθὸς μετὰ τὴν κεφαλὴν
 χωμένην εἰς τὴν ἄμμον, τὸ δὲ κάτω
 τοῦ σώματος ἐστηρίζετο εἰς τὸ ἄρ-
 μα. — ἄμαθος = ἄμμος, κονιορτὸς
 πεδιάδων, τὸ δὲ ψάμαθος = ἄμμος
 παραλίας.

588. πλήξαντε] δηλ. αὐτὸν (τὸν
 Μύδωνα) διὰ τῶν ὀπισθίων ποδῶν.
 Εἶχε πέσει μετὰ τοῦ ἄρματος καὶ
 τῶν ἔπλων διὰ ἀνετράπη, ὅτε ὁ
 Ἀντίλοχος ἐμάστιξε τοὺς ἵππους.

589. ἵμας] ἄριστ. τοῦ ἱμάσσω-

590. τοὺς δ'] Μενέλαον καὶ Ἀν-
 τίλοχον. Παραδόξως οὗτοι ἐν τῇ δι-
 ατύτῃ ὑπὸ τοῦ ἔκτορος γενομένη
 συμπλοκῇ οὐδόλως φαίνονται, ἐνῶ
 τοῖς ἄλλοις ἀναφαίνεται πάλιν ὁ Διο-
 μῆδης. ὅρα 519. Φαίνεται ὅτι τὰ
 ἀπὸ τοῦ 533...589 εἶνε μεταγενε-
 στέρα προσθήκη, ὥστε τὸ τοὺς δὲ
 ἀρχικῶς ἀνεφέρετο εἰς τοὺς ἐν 519
 εἰς ἥρωας (δύο Αἴαντας, Ὀδυσσεύα,
 Διομήδη, Ἀγαμέμνονα). — κατὰ
 σίχας] μετὰ τῶν στοίχων τῶν
 Ἑλλήνων. Ἐννοεῖται: ὄντας. —
 ὦρτο] μέσος β'. ἄρ. τοῦ ὄρνευμαι.

591. κεκληγώς] μετὰ μεγάλην κραυ-
 γήν. Παρακ. τοῦ κλάζω. ἔχει ση-
 μασίαν ἐνεστωτός. ὅρα Β 222.

592. Ἀρης] μεταμορφωμένος εἰς
 θνητόν. 604. — Ἐννώ] ὅρα 333.

593. ἔχουσα] ἔχουσα παρ' ἑαυτῇ,
 ἔχουσα ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ τῆς. —κυ-
 δοιμόν] θόρυβον, ταραχήν. Δηλοῖ τὸ
 ἀποτέλεσμα τῆς παρουσίας τῆς Ἐ-
 ννούς, ὡς ἀποδεικνύει τὸ συμπλή-
 ρωμα δημοτικῆς. Ἀλλαχοῦ (Σ 535)
 εἶναι κύριον ὄνομα, Κιδοιμός, προ-
 σωποποίησις τῆς πολέμικης ταρα-
 χῆς. — ἀναιδέα] σκληρόν. ὅρα Δ 521.
 — ἔχουσα... ἐνώμα] ἀπὸ τῆς μετο-
 χῆς γίνεται πολλάκις μετάβασις εἰς
 ῥῆμα.

- ἥ μὲν ἔχουσα κυδοιμὸν ἀναιδέα δημοιήτος,
 Ἄρης δ' ἐν παλάμῃσι πελώριον ἔγχος ἐνώμα,
 595 φοῖτα δ' ἄλλοιτε μὲν πρόσθ' Ἐκτορος, ἄλλοι' ὀπισθε.
 τὸν δὲ ἰδὼν ὄργισσε βοήν ἀγαθὸς Διομήδης.
 ὥς δ' οὔτ' ἀνὴρ ἀπάλαμνος, ἰὼν πολέος πεδίοιο,
 σιγῇ ἐπ' ὠκυρόῳ ποταμῷ ἄλαδε προορέοντι,
 ἀφρῶ μορμύροντα ἰδὼν, ἀνά τ' ἔδραμ' ὀπίσσω,
 600 ὥς τότε Τυδείδης ἀνεχάζετο, εἰπέ τε λαῶ·
 „ὦ φίλοι, ὅλον δὴ θαυμάζομεν Ἐκτορα δῖον
 αἰχμητὴν τ' ἔμεναι καὶ θαρσαλέον πολεμιστὴν·
 τῷ δ' αἰεὶ πάρα εἷς γε θεῶν, δὲ λοιγὸν ἀμύνει
 καὶ νῦν οἱ πάρα κείνος Ἄρης βροτῷ ἀνδρὶ ἰοικώς.
 605 ἀλλὰ πρὸς Τρῶας τετραμμένοι αἰὲν ὀπίσσω
 εἴκετε, μὴδὲ θεοῖς μενεαινέμεν ἴφι μάχεσθαι“

594. ἐνώμα=ἐκίνει, ἔπαλλε. ὅρα
 A 471.—πελώριον] ὅρα B 321.

596. ὄργισσε] διότι ἀναγνωρίσας
 τὸν Ἄρη καὶ τὴν Ἐνυὸ ἐνεθυμήθη
 τὴν συμβουλὴν τῆς Ἀθηναίας 130εξ.

597. ἀπάλαμνος] ἐκ τοῦ παλάμη.
 Ὡς πρὸς τὸ ν πρβλ. τὸ νῶνυμος
 ἀντὶ νῶνυμος. Σημαίνει δέ: ἀμήγα-
 νος, μὴ δυνάμενος ἑαυτὸν νὰ βοη-
 θήσῃ, ἀναποφάσιτος. Εἶναι κατη-
 γορ. τοῦ ὑποκειμένου τοῦ σιγῇ.

598. σιγῇ] ὑποτακτ. ὅ'. ἀόριστον
 τοῦ ἴσθιμι. Γραμμ. § 16β'.

599. ἀφρῶ] ἡ δοτικὴ δηλοῦ δευ-
 τερεύουσιν περίστασιν παρακολου-
 θούσαν τὴν πρᾶξιν μορμύροντα. Σ
 403. Φ 325.—μορμύρον] εἶναι πε-
 ποιημένη λέξις. Μόνον ἐνεστώς ὑ-
 πάρχει. = μουρμουρίζω, παφλάζω,
 λατινιστὶ murmurare, γερμανιστὶ
 murmeln. — ἰδὼν] αἰτιολογεῖ τὸ
 σιγῇ.—ἀνά τ' ἔδραμε]=ἀνδραμέ τε.
 Ἐγείνετε τμησίς. Εἶναι γνωμικὸς ἀό-
 ριστος. Ἐν τούτῳ ἔρχεται τὸ σημεῖον
 τῆς παραβολῆς. Ἀπὸ τῆς ἐξηγητῆ-
 νης ὑποτακτικῆς σιγῇ μετέβη εἰς
 ὀριστ. ἀνεξάρτητον ἔδραμε. ὅρα B

148. Δ 131.—ὀπίσσω] ἐνισχύει τὴν
 ἀνά, ὅπως ἐν Γ 35 τὸ ἄρ ἐνισχύει
 τὸ ἀνεχώρησε. — Ὁ Διομήδης ἐπὶ
 τῇ θέα τοῦ Ἄρεος ὑπεχώρησεν, ὅ-
 πως ὁδοιπόρος, ὅστις συναντᾷ πο-
 ταμὸν ὁρμητικὸν καὶ βλέπων κω-
 λυομένην τὴν πορείαν του ἵσταται
 στιγμὰς τινας ἀναποφάσιτος καὶ
 ἔπειτα ὑποχωρεῖ.

602 ἔμεναι] ἀπαρ. τοῦ εἶμι.

603. πάρα = πάρεστι. — εἷς γε]
 εἷς τοῦλάχιστον. Ὅστε ἐνίοτε καὶ
 περισσώτεροι παρίσταντο.

604. κείνος=ἐκεῖ. Γ 394. T344,
 Ω 412. Ὁμοίως ἡ ὁδὲ καὶ οὗτος=
 ἐδῶ. K 341. 477. — ἀνδρὶ ἰοικώς]
 πρβλ. 462.

605. πρὸς Τρῶας τετρο.= ἔχοντες
 τὸ πρόσωπον ἐστραμμένον πρὸς τοὺς
 Τρῶας. ὅχι στρεφθέντες=στρέψαν-
 τες τὰ νῶτα. Ὁ Διομήδης διατάσσει
 ὑποχωρῆσιν ἐν τάξει, οὐχὶ φυγὴν.
 τοῦτο οἱ κατόπιν ἔλγον «ἐπὶ πόδα
 ἀναχωρεῖτε». Ξενοφ. Ἄν. 5, 2, 31.

606. μενεαινέμεν] κείται ἀντὶ
 προστακτικῆς, διὸ συνεδῆθη πρὸς τὸ
 εἴκετε. ὅρα Γ 459. Ἐπέτρεπε τὸ μέ-

- ὥς ἄρ' ἔφη, Τρῶες δὲ μάλα σχεδὸν ἤλυθον αὐτῶν.
 ἔνθ' Ἐκτωρ δύο φῶτε κατέκτανεν εἰδότε χάρμης,
 εἷν ἐνὶ δίφρῳ ἑόντε, Μενέσθην Ἀρχιῶλον τε.
 610 τὼ δὲ πεσόντ' ἔλεησε μέγας Τελαμώνιος Αἴας·
 στῇ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰὼν, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ
 καὶ βάλεν Ἀμφιον, Σελάγρον υἱόν, δς δ' ἐνὶ Παισῶ.
 ναῖε πολυκλήμων πολυλήϊος. ἀλλὰ ἔ μοῖρα
 ἦγ' ἐπικουρήσοντα μετὰ Πριάμῳν τε καὶ υἱας.
 615 τὸν ὅρα κατὰ ζωστήρα βάλεν Τελαμώνιος Αἴας,
 νειαιρῇ δ' ἐν γαστρὶ πάγῃ δολιχόσκιον ἔγχος,
 δούπησεν δὲ πεσών. ὃ δ' ἐπέδραμε φαίδιμος Αἴας,
 τεύχεα συλήσων· Τρῶες δ' ἐπὶ δούρατ' ἔχεναν
 δῆξα, παμφανόοντα· σάκος δ' ἀνεδέξατο πολλά·
 620 αὐτὰρ ὃ λὰξ προσβὰς ἐκ νεκροῦ χάλκεον ἔγχος
 ἐσπᾶσαι· οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἄλλα δυνήσατο τεύχεα καλὰ
 ὦμιον ἀφελέσθαι· ἐπείγετο γὰρ βελέεσσι.
 δεῖσε δ' ὃ γ' ἀμφίβασιν κρατερὴν Τρώων ἀγερώχων,

τρον νὰ τεθῇ ἐνταῦθα μενεαίνετε:

607. αὐτῶν] δηλ. τῶν Ἀχαιῶν, οὓς ἄρτι προσηγόρευσεν Ἰδιomήδης. τὸ ἀποτέλεσμα τῶν συμβουλῶν τοῦ Διομήδους ἀναφέρεται ἐν 699 ἐξ. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ παρενδύεται τὸ ἐπεισόδιον τῆς μονομαχίας Τληπολέμου καὶ Σαρπηδόνας.

609. ἐν ἐνὶ δίφρῳ ἑόντε] ὅρα 160.

610=561.

612. Ἀμφιον] μακρὰ ἡ παραλήγουσα, ὅπως Β 830.—υἱόν] Γραμμ. § 24, 6'.—Παισῶ] ἡ αὐτὴ πόλις ἐν Β 828 καλεῖται Ἀπαισός. Ἐκεῖτο εἰς τὰ παράλια τῆς Τροίας μεταξὺ Λαμψάκου καὶ Παρίου.

613. πολυλήϊος=πολλὰ λήϊα ἔχων, πλούσιος ἀγρῶν. τὸ ἀντίθετον εἶναι ἀλήϊος. Ἀσυνδέτως ἐξηγέθησαν, ὅπερ συχνὰ γίνεται ἐπὶ συνωνύμων. «αἰόλα παμφανώνοντα» 295 «ἀπριάτῳ ἀνάποινον» Α 99. «πρωτοπαγεῖς νεοτευχές» Ε 194.

614. ἐπικουρήσοντα] τελικῇ.

616. ὅρα 539.

617. φαίδιμος] ὅρα Δ 505.

618. ἐπὶ δούρατ' ἔχεναν]=ἔρριψαν ἐπάνω του χάλαζαν δοράτων. δηλοῖ μέγαν ἀριθμὸν δοράτων, ὅπως Θ 158 «ἐπὶ δὲ βέλεα στονόεντα χέοντο».

619. παμφανόοντα] μετοχὴ ὡς ἐξ ἐνεστ. παμφανάω. Ὑπάρχει ἐνεστώς παμφανίω.—σάκος] τὸ τοῦ Αἴαντος, περὶ οὗ ὅρα Η 219 ἐξ.

620. λὰξ προσβὰς] ἐννοεῖται νεκρῶ.=μὲ τὸν πόδα πατήσας ἐπάνω, στηρίζας τὸν πόδα ἐπάνω.

621. ἐσπᾶσαι] τὸ μέσον, διότι τὸ ἰδικόν του δόρυ ἀπέσπασε.—ἀλλὰ] τὰ ἄλλα, τὰ ὅποια δὲν ἀνῆκον εἰς αὐτόν, ὅπως τὸ δόρυ, ἀλλ' εἰς τὸν Ἀμφιον.

623. ἀμφίβασις] μόνον ἐνταῦθα κεῖται. Εἶναι οὐσιαστικὸν τοῦ ἀμφιβαίνω, ὃ κυρίως=διασκελίζω τινά

- οἱ πολλοὶ τε καὶ ἔσθλοὶ ἐφέστασαν ἔγχε' ἔχοντες,
 625 οἷ ἔ μέγαν περ ἔοντα καὶ ἰφθιμον καὶ ἀγανὸν
 ὦσαν ἀπὸ σφείων· δ δὲ χυσοάμενος πελεμίσχθη.
 ὦς οἱ μὲν πονέοντο κατὰ κρατερὴν ὁμίην·
 Τληπόλεμον δ' Ἑρακλείδην, ἧν τε μέγαν τε,
 ὥρσεν ἐπ' ἀντιθέω Σαρπηδόνι μοῖρα κραταιή.
 630 οἷ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
 υἱὸς θ' υἱωνός τε Διὸς ἠεφεληγερέταο,
 τὸν καὶ Τληπόλεμος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπε·
 „Σαρπηδὸν, Λυκίων βουληφόρε, τίς τοι ἀνάγκη
 πτώσσειν ἐνθάδ' ἔοντι μάχης ἀδαήμονι φωτί ;
 635 ψευδόμενοι δέ σέ φασι Διὸς γόνον αἰγίοχοιο
 εἶναι, ἐπεὶ πολλὸν κείνων ἐπιδεῦναι ἀνδρῶν.

ἵνα προστατεύσω· ὅθεν ἐν γένει
 = προστατεύω, τίθεται πρὸ νεκροῦ
 πρὸς προστασίαν αὐτοῦ. — ἀμφιβα-
 σιν Τρώων = Τρώας ἀμφιβαίνοντας.
 πρβλ. 299.

624. ἐφέστασαν] ἐστάθησαν ἐναν-
 τίων του. — ἔγχεα ἔχοντες] μὲ προ-
 τεταμένα δόρατα.

625. 626. ὅρα Δ 534. 535. Ἐκ
 τῶν δύο ἀσυνδέτων ἀναφορικῶν προ-
 τάσεων (624, 625) ἡ πρώτη ἀνα-
 πτύσσει τὴν ἡγουμένην κυρίαν κρί-
 σιν, ἡ δὲ δευτέρα συνεχίζει αὐτήν.

627. ὅρα 84.

628. ὅρα Β 553. — ἧς] ἕτερος
 τύπος τοῦ ἑξ.

629. μοῖρα κρ] ὅρα 83.

630. ὅρα Γ 15.

631. υἱωνός] υἱὸς τοῦ υἱοῦ. ἔγ-
 γονος. Ὁ Σαρπηδὼν ἦν υἱὸς Διός,
 ὁ Τληπόλεμος υἱὸς Ἑρακλέους υἱοῦ
 Διός. — ἠεφεληγερέταο] ὅρα Α 511.

632. τὸν πρὸς μῦθον ἔειπε = προσ-
 ἔειπε τὸν μῦθον. Ἐλάβεν αἰτιατικὴν
 προσώπου τὸν (= αὐτόν, τὸν Σαρ-
 πεδόνα) καὶ πράγματος. Τὴν πρῶ-
 τὴν ἔλαβε διὰ τὴν πρὸς. — καὶ πρό-
 τερος] ὅπως ἐν γένει ὑπὸ τῆς μοί-
 ρας ὠθεῖτο (629) οὕτω καὶ πρῶτος

= εἶπεν. Ὁ καὶ λοιπὸν εἰσάγει τὸ
 ἀποτέλεσμα τῆς ἐπιδράσεως τῆς
 μοίρας.

633. Σαρπηδὸν] κλητικὴ τοῦ
 (Σαρπηδῶν) Σαρπηδότος Γραμμ. §
 5, 6'. — βουληφόρε = βασιλεῦ. — τοι
 = σοι. τίς τοι ἀνάγκη = τίς ἀνάγκη
 ἐστὶ σοι, τί σε ἀναγκάζει.

634. ἀντί νά εἶπῃ ἐλθεῖν σαρκα-
 στικῶς λέγει πτώσσειν. = ποῖος σ'
 ἀναγκάζει νά ζαρὸνῃς ἐδῶ ; τ. ἔ.
 ἐλθὼν ἐδῶ ν' ἀποφεύγῃς ὡς δειλὸς
 τὴν πρὸς ἡμᾶς μάχην; ὅρα Δ 224.
 — ἐνθάδε] ἀνήκει· εἰς τὸ πτώσσειν.

— ἔοντι] συνεφώνησε πρὸς τὸ τοι.
 πρβλ. Ω 525 «ἐπεκλώσαντο θεοὶ
 δειλοῖσι βροτοῖσι ζῶειν ἀχνημένοις».
 Ξεν. Ἀναβ. VII, 1, 21 «νῦν σοι ἔξε-
 στιν ἀνδρὶ γενέσθαι». — ἀδαήμων] ἐκ
 ῥίζης δα τοῦ διδάσχω ἔγεινε δαή-
 μων, ἀδαήμων. ἀδαής. ὅρα Β 299.

635. ψευδόμενοι] = ψευδῶς. Αἰ-
 τιολογεῖται ὑπὸ τοῦ «ἐπεὶ ἐπιδεῦσαι».
 Εἶναι κατηγορηματικὴ μετοχή, πε-
 ριέχουσα κρίσιν τῆς πράξεως φασί·
 λέγουσιν, ὅτι εἶσαι υἱὸς Διός· ἀλλ' αὐτὸ
 εἶναι ψεῦδος· διότι τῷ.

636. ἐπιδεῦναι] 6'. ἐνικὸν πρό-
 σωπον ἀσυναίρετον τοῦ ἐπιδεῦναι

οἱ Διὸς ἐξεγένοντο ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων.
 ἀλλ' οἷόν τινα φασὶ βίην Ἑρακλεῖην
 εἶναι, ἔμδ' ἑμὸν πατέρα θρασυμένονα θυμολέοντα,
 640 ὃς ποτε δεῦρ' ἔλθ' ἔνεχ' ἱππων Λαομέδοντος
 ἐξ οἷης σὺν νηυσὶ καὶ ἀνδράσι πανροτέροισιν
 Ἴλιον ἐξαλάπαξε πόλιν, χήρωσε δ' ἀγνιάς.
 σοὶ δὲ κακὸς μὲν θυμός, ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί·
 οὐδὲ τί σε Τρώεσσιν ὀλομαι ἄλκαρ ἔσεσθαι
 645 ἐλθόντ' ἐκ Λυκίης, οὐδ' εἰ μάλα καρτερός ἐσσι,

=ἐπιδέομαι. Λαμβάνει γενικὴν πράγματος (=στεροῦμαι τινος, χρεῖσθαι τι B 229) ἢ προσώπου (=εἶμαι κατώτερος τινος), ἢ ἀμφοτέρω. Ω 385 «οὐ μὲν γάρ τι μάχης ἐπέδευετ' Ἀχαιῶν» = δὲν ἦτο κατώτερος τῶν Ἀχαιῶν εἰς τὴν μάχην.

637. ἐπὶ προτέρων] εἰς τὸν καιρὸν τῶν παλαιότερων. — Διὸς] ἐκ τῆς ἐκ τοῦ ἐξεγένοντο ἐξαρτάται.

638. ἀλλὰ] ἀντιτίθῃσι τὸν Ἑρακλέα πρὸς τὸν ἐν τοῖς ἡγουμένοις χαρακτηρισθέντα Σαρπηδόνα. — οἷόν τινα] εἶναι ἐπιφώνησις θαυμασμοῦ. Συνετάχθη πρὸς τὸ φυσικὸν οὐχὶ πρὸς τὸ γραμματικὸν γένος (ὅρα Ε 382), ὅπως συχνά γίνεται ἐπὶ περιφράσεων Δ 690 «ἐλθὼν γάρ ῥ' ἐκάρκασε βίην Ἑρακλεῖην» ν 20 «καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηχ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο αὐτὸς ἰὼν διὰ νῆος». π 476 «μεῖδυσεν δ' ἱερῇ ἱς Τηλεμάχοιο ἐς πατέρ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδὼν». — βίην Ἑρακλεῖην] ὅρα Β 387.

639. εἶναι] εἶναι παρατακτικός. — θρασυμένον (θρασύς, μένω) = τολμηρῶς μένων (ἐν τῇ τάξει), ἀτρόμητος.

640. ἱππων Λαομέδοντος] εἶναι οἱ ἀθάνατοι ἱπποὶ οἱ δωρηθέντες ὑπὸ τοῦ Διὸς εἰς τὸν Τρῶα ἀντὶ τοῦ Γαρυμήδους. πρβλ. 265 ἐξ. Ὁ Ποσειδῶν καὶ Ἀπόλλων ἐδούλευσαν ἐπὶ ἔτος παρὰ τῷ Λαομέδοντι (Φ 444 ἐξ.), ἀλλ' οὗτος ἠρνήθη τὸν ὥρι-

σμένον μισθόν. Τότε ὁ Ἀπόλλων ἔπεμψε λοιμόν, ὃ δὲ Ποσειδῶν θαλάσσιον κῆτος καταστρέφον τήνχώραν. Χρησμός προεῖπεν ἀπαλλαγὴν τῶν κακῶν, ἂν εἰς τὸ κῆτος προσεφέρετο Ἑσιόνη ἢ Λαομέδοντος θυγάτηρ. Ταύτην λοιπὸν προσέδεσαν εἰς βράχον θαλάσσιον. Ἀλλ' ὁ Ἑρακλῆς ὑπεσχέθη νὰ τὴν σώσῃ, ἂν ἔδιδον εἰς αὐτὸν τοὺς ἱπποὺς. Ὁ Λαομέδων ἐδέχθη. Ὁ Ἑρακλῆς ἐφόνευσε τὸ κῆτος. Ὁ Λαομέδων ἠρνήθη τοὺς ἱπποὺς. Ὁ Ἑρακλῆς ἐκ τῆς Ἑλλάδος στρατολογήσας στρατεύσας κατέστρεψε τὴν Ἴλιον.

641. οἷος οἷον = μόνος-η-ον. — πανροτέροισιν] παρὰ μὲ ὅσους ὁ Σαρπηδὼν ἦλθεν ὡς ἐπίκουρος τῶν Τρῶων.

642. ἐξαλάπαξε] ὅρα Α 129. — χήρωσε] = ἐρήμους ἀνδρῶν ἐποίησε. Ἡροδ. VI, 83 «Ἀργὸς ἀνδρῶν ἐχήρωθη». Τὸ χηρῶς κυρίως = κάμνω χῆρον. Ρ 36.

613. κακός = δειλός. — ἀποφθινύθουσι] ἔνεκα τῆς δειλίας σου. ταῦτα ἀποτελοῦσιν ἀντίθεσιν πρὸς τὴν Ἑρακλέους στρατείαν (640 ἐξ.). Τὸ ἀποφθινύθου εἶναι α') ἀμετάβ. = ἀφανίζομαι. β') μεταβ. = ἀφανίζω Π 540. ὅρα Α 491. Γραμμ. § 11, β'. 644 ἄλκαρ (ἐκ τοῦ ἀλ-αλκεῖν) = ἄμυνα, ὑπεράσπισις Μόνον ὄνομα καὶ αἰτιατ. ὑπάρχει. Εἶναι οὐδέτ.

643. μάλα καρτερός] ἀντιφάσκου-

ἀλλ' ὅπ' ἐμοὶ δμηθέντα πύλας Ἀΐδαο περήσειν'.

τὸν δ' αὖ Σαρπηδών, Λυκίων ἀγός, ἀντίον ἤυδα·

„Τληπόλεμ' ἦ τοι κείνος ἀπώλεσεν Ἴλιον ἱρὴν

ἀνέρος ἀφραδίῃσιν ἀγανοῦ Λαομέδοντος,

650 ὃς ῥά μιν εὖ ἔρξαντα κακῶ ἠνίπαπε μύθῳ,

οὐδ' ἀπέδωχ' ἵππους, ὧν εἵνεκα τηλόθεν ἦλθε.

σοὶ δ' ἐγὼ ἐνθάδε φημὶ φόνον καὶ κῆρα μέλαιναν

ἐξ ἐμέθεν τεύξεσθαι, ἐμῶ δ' ὑπὸ δουρὶ δαμέντα

εὗχος ἐμοὶ δώσειν, ψυχὴν δ' Ἀΐδι κλυτοπόλῳ·

655 ὧς φάτο Σαρπηδών, ὃ δ' ἀνέσχετο μείλιον ἔργος

σι πρὸς τὰ ἐν 634 καὶ 643 κατ' ἐπίφασιν· διότι ἐκεῖνα λέγει ὁ Τληπόλεμος ἐν ἐξάψει καὶ οὐχὶ ἐν πεποιθήσει. οὕτω καὶ ὁ Ἀγαμέμνων (Δ 370 ἐξ.) λέγει δειλὸν τὸν Διομήδη, ὁ Διομήδης τὸν Ὀδυσσεύα (Θ 94) ὁ Ἔκτωρ τὸν Διομήδη (Θ 161), ὁ Γλαῦκος τὸν Ἔκτορα (Ρ 142).

646. ἐννοεῖται: σε ὀλοῖμαι—περᾶω, μέλλ. ἰωνικῶς περήσω, ἄβρ. περήσω καὶ ἐπέρησα.

648. ἦ τοι=μέν. ὅρα Δ 9. τοῦ τῷ ἀποδίδεται ὁ ἐν 652 δέ.—κεῖνος] ὁ Ἡρακλῆς.

649. ἀνέρος]=ἀνδρός τινος. ἐπεξηγεῖται ὑπὸ τοῦ ἀγανοῦ Λαομέδοντος, ὅπως Α 738, η 22. — ἀφραδίῃσιν] ἡ ἀφροσύνη τοῦ Λαομέδοντος, (τ. ἐ. ἡ ἀθέτησις τῆς ὑποσχέσεως καὶ ἡ ἀχαριστία) εἶναι ἡ ἐπενεγκούσα τὴν καταστροφὴν οὐχὶ ἡ ἱκανότης τοῦ Ἡρακλέους. Ἀλλὰ τί σοῦ εἶναι ἡ τυφλότης τοῦ ἀνθρώπου! ὁ Σαρπηδὼν βλέπει τὴν ἀφροσύνην τοῦ Λαομέδοντος, ἀλλὰ δὲν βλέπει τὴν τῶν συγγρόνων του μαχομένων ὑπὲρ Πάριδος ἀπίστου καὶ ὑπὲρ Πανδάρου ἐπίδρκου!

650. κακῶ μύθῳ] με κακόν, σκληρὸν λόγον· οὕτως ὅπως ἐπεσιν κακοῖσιν. κακὸν ἔπος· α 161. Ω 767. — ἔρξαντα] εἶναι παραχωρητικῇ.— ἠνίπαπε] ἄβρ τοῦ ἐνέπω. ὅρα Β 245.

651. ὧν εἵνεκα...] δὲν ἦλθε λοιπὸν τυχαίως ἐκεῖ ὁ Ἡρακλῆς, ἀλλ' ἡ φήμη τῶν ἵππων εἶχεν ἐλκύσει αὐτόν.

652—654. Ταῦτα εἶναι ἀπάντησις εἰς τὸ δεύτερον μέρος τοῦ λόγου τοῦ Τληπολέμου 643 ἐξ. — σοὶ δὲ] ἀντιτίθεται πρὸς τὸ ἦ τοι κείνος.

653. ἐμέθεν=ἐμοῦ. Ὅρα τὴν ἐν τοῖς ἐξ ἐμέθεν, ἐμῶ, ἐμοὶ ὑπάρχουσαν ἔμψαν. — τεύξεσθαι] μέλλων τοῦ τυγχάνω. Ἐχει παθητ. σημασίαν. Γραμμ. § 13, ε'.=γενήσεσθαι. — δαμέντα] ἐκ τοῦ σοὶ ἐννοεῖται σέ.

654. εὗχος] ὅρα 285.— κλυτοπόλῳ] «ἐνδόξους ἵππους ἔχοντι». πρβλ. τὰ κλυτότοξός, κλυτοτόχνης. Εἰς πορείας μακρὰς καὶ ὅταν ἐν ὅλῃ τῇ μεγαλοπρεπείᾳ αὐτῶν ἐμφανίζονται οἱ θεοί, μεταχειρίζονται ἔρμα ἵππων. πρβλ. Ε 720, Ω 41, 382, Ν 23, Ξ 41, ε 380. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἄρχων τοῦ κάτω κόσμου ἔλαβε παρά τοῦ ποιητοῦ τὸ ἐπίθετον κλυτόπολος. ὅρα Α 571.

655. ἀνέσχετο ἔγχος] ἐσχήκωσεν τὸ ἐχυτοῦ ἔγχος διὰ τὰ ῥίψη. Φ 67, 161. Ἐκ τούτων εὐκόλως ἀναπληροῦται καὶ τοῦ Σαρπηδόνος ἡ βολή: ἀνέσχετο δὲ καὶ Σαρπηδών. Τὸ ἠρέσχετο εὐρίσκεται πρῶτον παρ' Ἀττικοῖς. — μέλιον ἔγχος] ὅρα Β 543. Δ. 47.

Τληπόλεμος. καὶ τῶν μὲν ἄμαρτῇ δοῦρατα μακρὰ
ἐκ χειρῶν ἦιξαν· ὃ μὲν βάλεν αὐχένα μέσσον
Σαρπηδῶν, αἰχμὴ δὲ διαμπερὲς ἦλθ' ἄλεγεινή·
τὸν δὲ κατ' ὀφθαλμῶν ἐρεβενὴ νύξ ἐκάλυψε.

660 Τληπόλεμος δ' ἄρα μῆρὸν ἀριστερὸν ἔγχεϊ μακρῷ
βεβλήκειν, αἰχμὴ δὲ διέσσυτο μαιμώσασα,
δοσιφ' ἐγχοιμφθεῖσα, πατὴρ δ' ἔτι λοιγὸν ἄμυνεν.

οἱ μὲν ἄρ' ἀντίθεον Σαρπηδόνα δῖοι ἐταῖροι
ἐξέφερον πολέμοιο· βάρυνε δέ μιν δόρυ μακρὸν
665 ἐλκόμενον. τὸ μὲν οὖν τις ἐπεφράσαι· οὐδ' ἐνόησε,
μῆροῦ ἐξερούσαι δόρυ μέλινον, ὄφρ' ἐπιβαίῃ,
σπευδόντων· τοῖον γὰρ ἔχον πόνον ἀμφιέποντες.

656. ἄμαρτῇ συγχρόνως. Ἐκ τοῦ
ἅμα καὶ τῆς ῥίξης αὐ τοῦ ἀραίσκω.
Συνήθως πρῶτος ὁ ἐπιτιθέμενος ἔ-
βαλλε, καὶ ἔπειτα ὁ προσβαλλόμενος·

657. ὃ μὲν. | δὲν συνδέεται πρὸς
τὰ ἡγούμενα· διότι ἡ ἔννοια τοῦ ἦ-
ιξαν (ἀίσσω) παρασκευάζει καὶ ἁ-
παιτεῖ τὴν ἄμεσον ἐκφορὰν τοῦ ἀ-
ποτελέσματος αὐτοῦ. προβλ. Δ 491.

658. ἄλεγεινή] ἔχει ἐνεργητικὴν
σημασίαν, = πόνους προξενούσα. ὁ-
μοια εἶναι καὶ τὰ «πικρὸς οἰστός,
βέλεα στονόνετα, πικρὰ βέλεμνα,
βέλος περιπυκνέες».

659. ἐρεβενὸς = σκοτεινός. Ἐκ τοῦ
ἔρεβος = σκότος. — νύξ = θάνατος, ὄγ-
λιποθυμία. ὅρα 310.

661. βεβλήκειν. ὅρα Γ 388 Δ 492.
— μαιμώσασα] σφοδρῶς ἐπιθυμοῦσα.
ὅρα Δ 126. Εἶναι μετοχὴ τοῦ μαι-
μάω. Γραμμ. § 12, γ'. = προθυμοῦ-
μαι, σφόδρα ἐπιθυμῶ, σπεύδω. Ἐγει-
νεν ἐκ ῥίξης μα (μέμας) κατ' ἀνα-
διπλασιασμόν, ὅπως τὰ παιπάλλω,
δαίδαλος. = διέσσυτο] τοῦ διασεύ-
ομαι.

662. ἐγχοιμφθεῖσα] τοῦ ἐγχεῖ-
παι. — προσεγγίσασα, προσψάυσασα,
χωρὶς ὅμως νὰ βλάψῃ τὸ ὅστον. —
πατὴρ] τοῦ Σαρπηδόνο, δηλ. ὁ Ζεὺς.

* Ἀν καὶ βαρέως ἐτραυματίσθῃ, μετὰ
τέσσαρας ἡμέρας ἀναφαίνεται μαχό-
μενος M 101. — ἔτι | αἰχμὴ καὶ τῶρα.
τοῦτο προηλοῖ, ὅτι ὁ Σαρπηδὼν ἔπε-
σεν ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ. Π 482 ἐξ.
"Ὅμοιος ὑπαινιγμός ἐν E 674 ἐξ.
M 402 ἐξ. — λοιγὸν] ὅρα A 97.

663. οἱ μὲν] ἡ ἀντίθεσις κεῖται ἐν
668. — ἀντίθεον] ὅρα Γ 186. 189.

664. Γραφικωτάτη εἶναι ἡ ἐσπευ-
σμένη ἐκφορὰ τοῦ Σαρπηδόνο με-
τὸ δόρυ εἰς τὴν πληγὴν.

665. τὸ] ἐπέξηγεῖται ὑπὸ τοῦ ἐξ-
ερούσαι, ὅπως O 600 «τὸ γὰρ μένε
μητίετα Ζεὺς, νῆρς καιομένης σέ-
λας ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι». P 406. Y
87, Ψ 415 κ. α. — οὐδ' τις ἐπεφράσαι·
οὐδὲ νόησεν] συνώνυμα ἐπιτείνοντα
ἄλλα. — κανεῖς δὲν παρετήρησεν
οὐδὲ ἐσχέφθη.

666. ὄφρ' ἐπιβαίῃ] ἵνα πατήσῃ,
ἵνα εἰμπορῇ νὰ σταθῇ καὶ περιπατῇ
στηρίζομενος ἀντὶ νὰ μεταφέρεται.

667. σπευδόντων] δὲν εἶναι ἀπό-
λυτος γενική, ἀλλ' ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ
οὐ τις, συγχρόνως δὲ περιέχει καὶ τὴν
αἰτίαν. δι' ἣν δὲν παρετήρησαν τὸ
δόρυ. Ἡ αἰτία αὕτη ἐτιμᾶλλον ἀνα-
πτύσσεται ὑπὸ τῆς ἐπομένης προ-
τάσεως. — πόνος] εἶναι ὁ πολεμικός

- Τληπόλεμον δ' ἐτέρωθεν ἐκνήμιδες Ἀχαιοί
 ἐξέφερον πολέμοιο· νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς
 670 τλήμονα θυμὸν ἔχων, μαίμησε δὲ οἱ φίλον ἦτορ·
 μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν
 ἢ προτέρω Διὸς υἱὸν ἐριγδούποιο διώκοι,
 ἢ ὃ γε τῶν πλεόνων Λυκίων ἀπὸ θυμὸν ἔλοιτο.
 οὐδ' ἄρ' Ὀδυσσῆι μεγάλητορι μόρσιμον ἦεν
 675 ἴφθιμον Διὸς υἱὸν ἀποκτάμεν δῶξί χαλκῷ·
 τῷ ῥα κατὰ πληθὺν Λυκίων τράπε θυμὸν Ἀθήνη.
 ἐνθ' ὃ γε Κοῖραν ἔλεν Ἀλάστορά τε Χρομίον τε
 Ἀλκάνδρον θ' Ἀλιόν τε Νοήμονά τε Πρύτανιν τε.
 καὶ νῦ κ' ἔτι πλέονας Λυκίων κτάνε δῖος Ὀδυσσεύς,
 680 εἰ μὴ ἄρ' ὅξυν νόησε μέγας κορυθαίολος Ἔκτωρ.
 βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυνθμένος αἰδοῖ χαλκῷ,
 δεῖμα φέρων Δαναοῖσι χάρη δ' ἄρα οἱ προσιόντι

ἀγών, ἀγὼν μάχης. — ἀμφιέποντες] καταγινόμενοι με αὐτόν. ὅρα Β525. Οἱ σώζοντες τὸν Σαρπηδόνα εἶχον νὰ φροντίσουν καὶ περὶ ἑαυτῶν ἐναντίον τῶν προσβολῶν τῶν Ἀχαιῶν. πρβλ. 670 ἔξ.

669. νόησε] ὅτε ἐξεφέρετο νεκρὸς ὁ Τληπόλεμος.

670. τλήμονα] ὑπομενητικόν, χαρτηρικόν. Ὅμοια ἐπιθέτα τοῦ Ὀδυσσεύς εἶναι τὰ ταλασίφρων, πολύτλας. — μαίμησε] συνεκίνηθη, ἐταράχθη. ὅρα 661. — οἱ] ὅρα Δ 24.

671. μερμήριξε] ἄβρ. τοῦ μερμηρίζω. ὅρα Α 189.

672. ἦ-ἦ] ὅρα Δ 15. — προτέρω] = περαιτέρω, παρὲς πρὸς. — ἐριγδούπος καὶ ἐριδούπος, ὅπως ἐδοῦπῃσαν ἐγδοῦπῃσαν. — ἐριβρεμέτης = δυνατὰ βροντῶν. — διώκοι] εὐκτική ἐπειρή ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου ἐξαρτάται. Ἐν εὐθεῖ λόγῳ θὰ ἔκειτο ὑποτακτικὴ ἀπορηματικὴ.

673. τῶν πλεόνων] ἀποτελεῖ ἀντίθεσιν πρὸς τὸν ἕνα καὶ ἡγεμόνα Σαρπηδόνα. = τῆς πλειονότητος,

πληθύος (676). Ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἀπὸ ἔλοιτο (= ἀφέλοιτο), τὸ δὲ Λυκίων ἐκ τοῦ πλεόνων. πρβλ. 679. Τὸ τῶν = ἐκείνων.

674. μόρσιμος] (μόρος, μοῖρα) μοιραῖος, πεπωμένος, ὑπὸ τῆς μοίρας ὀρισμένος.

675. ἴφθιμον] ὅρα Α 3. — ἀποκτάμεν] ἀπαρεμ. τοῦ ἀπέκταν 6'. ἀορίστου τοῦ ἀποκτείνω. — χαλκῷ. ὅρα Α 236. Γ 292.

677, 678. Ἀναφέρονται Ἕλληνες ὁμώνυμοι πρὸς τοὺς πλείστους ἐκ τῶν Λυκίων τούτων. Δ 295. Ρ 611. θ 370. Ψ 612. ς 386. Τὰ ἐκ τριῶν βραχείων συλλαβῶν κύρια ὀνόματα παροξύνονται, λ. γ. Χρομῖος, Σχεδῖος, Κλυτῖος. Τὸ Ἀλιος ἐξαιρεῖται.

679. καὶ νῦ κ' ἔτι... εἰ μὴ κτλ.] συχνοτάτη εἶναι ἡ τοιαύτη ὑπόθεσις. Ἐν τῇ ἀποδόσει αὐτῆς κεῖται ὀριστικὴ ἀορίστου ἢ εὐκτική, ὅπως 311.

680. ἄρ' ὅξυν] ὅρα Γ 374. — κορυθαίολος. ὅρα Β 816. Γ 83.

681 = Δ 495.

682. δεῖμα] ἀπὸ εἰρημένη λέξης.

Σαρπηδών, Διὸς υἱός, ἔπος δ' ὀλοφυνδὸν ἔειπε·
 „Πριαμίδη, μὴ δὴ με ἔλωρ Δαναοῖσιν ἐάσης
 685 κῆσθαι, ἀλλ' ἐπάμυνον· ἔπειτά με καὶ λίποι αἰὼν
 ἐν πόλει ὑμετέρῃ, ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλον ἐγὼ γε
 νοστήσας οἰκόνδε φίλῃν ἐς πατρίδα γαῖαν
 εὐφρανέειν ἄλοχόν τε φίλῃν καὶ νήπιον υἱόν“.

ὣς φάτο, τὸν δ' οὗ τι προσέφη κορυθαίολος Ἔκτωρ.
 690 ἀλλὰ παρήξεν λελιμένος ὄφρα τάχιστα
 ὄσσαι· Ἀργεῖους, πολέων δ' ἀπὸ θυμὸν ἔλοιτο.
 οἱ μὲν ἄρ' ἀντίθεον Σαρπηδὸνα δίοι ἐταῖροι
 εἶσαν ὑπ' αἰγίοχοιο Διὸς περικαλλεῖ φηγῷ·
 ἐκ δ' ἄρα οἱ μηροῦ δόρυ μείλινον ὥσε θυράζε
 695 ἵφθιμος Πελάγων, ὃς οἱ φίλος ἦεν ἐταῖρος.

Ἀλλὰ τοῦ ὁ Ὅμηρος ἔχει δέος — οἱ προσιοῦντι διὰ τὴν πρόσδον αὐτοῦ.
 κ 419 «σοὶ μὲν νοστήσαντι ἐχάρημεν». β 249 «οὐ κέν οἱ κεχάρητο γυνὴ ἐλθόντι».

683. ὀλοφυνδός] οἰκτρός, θρηνητικός.

684. μὴ δὴ] ὄρα Α131. Τὸν Σαρπηδὸνα δὲν τρομάζει ὁ θάνατος, (685 «ἔπειτά με καὶ λίποι αἰών».) ἀλλὰ τὸ νὰ περιέλθῃ τὸ πτώμα αὐτοῦ εἰς τοὺς ἐχθρούς. ὄρα Α 5 — ἔλωρ] ὄρα Α 4.

685. ἔπειτα] ἀφοῦ μ' ἀπαλλάξῃς τῶν Δαναῶν, ἔπειτα κτλ. — καὶ εἶναι ἐπιδοτικός. η 224 «ἰδόντα με καὶ λίποι αἰών». — λίποι αἰών] Π 453 «λίπη ψυχὴ τε καὶ αἰών». Δ 470 «λίπε θυμός». Ὁ Σαρπηδὼν πιστεύει, ὅτι τὸ τραῦμά του εἶναι θανάσιμον, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἄρα 686.

686. ἔμελλον] μοι ἦτο προωρισμένον. ὄρα Β 36.

687. πατρίδα] ὄρα Β 140.

688. ἄλοχον, νήπιον] ὄρα Α 114. Β 136.

689. οὗ τι προσέφη] διότι ἡ περίστασις δὲν ἐπέτρεπε λόγους πολλούς.

ἄλλως δ' ἀποκρούων τοὺς Ἑλλήνας ἔδιδε τὴν ἀρίστην ἀπόκρισιν.

690. παρήξεν] ἄρ. τοῦ παραισσω — λελιμένος] ὄρα Δ 465. — ὄφρα] ἀντὶ ἀπαρεμφάτου ἐτέθη τελικὴ πρότασις. ὄρα Α 133.

691. ὄσαιτο] τὸ ἀπλοῦν πολλὰ γοῦ (Θ 295, Δ 803, Ο 448, Π 592, 655) ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ σύνθετον ἀπαυθεῖσθαι. Μετὰ τὴν αὐτὴν σημασίαν τίθεται καὶ τὸ ἐνεργητικὸν Θ 336. Ν 193 κ.ά.

693. εἶσαν] ὄρα Α 310. — φηγῷ] ἔκειτο ἐγγὺς τῶν Σκαίων πολῶν. Οὐχὶ ἡ φηγὸς αὕτη μόνη, ἀλλὰ πᾶσα ἀηγὸς ἦν ἱερὰ τοῦ Διός, ὅπως ἡ ἐλαία τῆς Ἀθηνᾶς, ἡ δάφνη τοῦ Ἀπόλλωνος. Φηγὸς εἶναι εἶδος δρυὸς ἐδωδίκους βαλάνους παραγούσης. — περικαλλεῖ] ὄρα Δ 486.

694. ἐκ] ἀνῃκει εἰς τὸν μηροῦ. — θυράζε] ἔξω, ἐκτός. Ἡ ἔννοια τῆς θύρας ἐνταῦθα καὶ ἀλλὰ τοῦ ἐγενεῖν ἐξίτηλος. Σ 447, φ 299, 422. Ἐνίοτε κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ὕδωρ σημαίνει εἰς τὴν ξηράν, Π 408, Φ 29, 237, ε 410, μ 254.

695. Πελάγων καλεῖται καὶ ἑ-

τὸν δ' ἔλιπε ψυχὴ, κατὰ δ' ὀφθαλμῶν κέχυν' ἀχλὺς.
αὐτὶς δ' ἐμπνύνθη, περὶ δὲ ννοιῇ Βορέας
ζώγρει ἐπιπνέιουσα κακῶς κεκαφηρία θυμόν.

Ἀργεῖοι δ' ὑπ' Ἀρηι καὶ Ἐκτορι χαλκοκορυστῇ

οὔτε ποτὲ προτιρέποντο μελαινάων ἐπὶ νηῶν
οὔτε ποτ' ἀντιφέροντο μάχῃ, ἀλλ' αἰὲν ὀπίσσω
χάζονθ', ὥς ἐπύθοντο μετὰ Τρώεσσιν Ἀρηα.

ἔνθα τίνα προῶτον, τίνα δ' ὕστατον ἐξενάριξαν

Ἐκτωρ τε Πριάμοιο πάϊς καὶ χάλκεος Ἀρης ;

ταῖρος τις τοῦ Νέστορος Δ 295.

696. τὸν ἔλιπε ψυχὴ | τὸν ἀφῆ-
κεν ἡ αἰσθησις. τ. ἔ. ἐλιποθύμησε.
πρβλ. Ξεν. Ἑλ. V, 4, 59 «ἐλιποψύχη-
σε». Τὰς περὶ θανάτου φράσεις ἔχει ὁ
Ὅμηρος καὶ περὶ λιποθυμίας, ἡ
ὁποία κατὰ πάντα ὁμοιάζει πρὸς
ἐκεῖνον Ξ 439 X 466. ὅρα E 310.

697. ἐμπνύνθη | συνῆλθεν εἰς ἐ-
αυτόν. Εἶναι παθ. ὅρο τοῦ ἐμπνέω =
ἐμπνους· γίγνομαι. Γρ. 20, 6'. —
περὶ | ἀνήκει εἰς τὸ ἐπιπνέιουσα.

698. ζώγρει | ἀνεζωογονεῖ. Ἐκ τοῦ
ζωῇ καὶ ἐγείρω. Διαφέρει τοῦ ζω-
γεῖν τοῦ παραγομένου ἐκ τοῦ ζωὸς
καὶ ἀγρεῖν καὶ σημαίνοντας συλλαμ-
βάνω ζωντανόν, (Z 46. H 378).
— κεκαφηρία | ἀναφέρεται εἰς τὸν
Σαρπηδόνα. Τὸ θυμόν εἶναι ἀντικ.
αὐτοῦ = ἐκπεπνευκότα τὴν ψυχὴν.
ὁμοίως ε468 πρβλ. X 467 «ἀπὸ δὲ
ψυχὴν ἐκάπυσεν». Ἐκ ῥίξης καφ ἢ
καπ ὑπάρχει ἡ αἰτία. αὕτη τοῦ
παρακ. καὶ τὸ καπύω καὶ καπνός.

699εξ. Ἀπὸ τῆς διηγῆσεως τῶν
κατ' ἰδίαν συμπλοκῶν ἐπανερχεται ὁ
ποιητὴς εἰς τὴν περιγραφὴν τῆς κα-
θόλου μάχης, ὅπως αὕτη κατὰ τὰς
ὑποδείξεις (60δεξ) τοῦ Διομήδους
διεξήγητο. Ἐχόντες δηλ. τὸ μέτω-
πον πρὸς τοὺς ἐχθροὺς οἱ Ἀχαιοὶ
ὑπεχώρουν βαθμηδὸν χωρὶς νὰ φεύ-
γουν. Τὰ ἀπὸ τοῦ στ. 603 μέχρι
698 θεωροῦσιν τινες μεταγενεστέραν
προσθήκην καὶ συνάπτουσι τὸν στ.

699 ἀμέσως πρὸς τὸν 607. — ὑπ'
Ἀρηι καὶ Ἐκτορι | ὑπὸ τὴν ὁρμὴν
τοῦ Ἀρεος, διωκόμενοι ὑπὸ τοῦ Ἀ-
ρεος. — χαλκοκορυστῇ | (γαλκός, κο-
ρύσσω) = χαλκὴν ἔχων πανοπλίαν.

700. προτιρέποντο | = προτροπά-
δην ἐφρευγον μετὰ τὰ νῶτα ἐστραμ-
μένα πρὸς τοὺς ἐχθροὺς. — ἐπὶ νηῶν |
πρὸς τὰς ναῦς, πρὸς τὸ ὕερος τῶν
νηῶν. Δ 756 Ψ 374. Γ 5.

701. ἀντιφέροντο | ἐπετίθεντο, ἔ-
καμον ἐφοδόν. — μάχῃ | τοπικὴ δο-
τικὴ

702. ἐπύθοντο | ἔμαθον ἀπὸ τὸν
Διομήδην, δὲν παρετήρησαν αὐτοί.
διότι οἱ ἄνθρωποι δὲν διεγίνωσκον
τοὺς θεοὺς ἐμφανιζομένους, ἀν αὐ-
τοὶ δὲν ᾔθελον. ὁ δ' Ἀρης ἦν με-
ταμορφωμένος εἰς ἄνθρωπον (E
492, 604) Μόνος ὁ Διομήδης εἶχε
λάβει παρὰ τῆς Ἀθηναῖς τὸ δῶρον
ἐκείνην τὴν ἡμέραν καὶ ταύτην οὐχὶ
δλόκληρον (πρβλ. X 128) νὰ γνω-
ρίζῃ τοὺς θεοὺς. πρβλ. E 127εξ.

703. ἔνθα τίνα κτλ. | ἐρώτησις
ἐξεγείρουσα τὴν προσοχὴν τοῦ ἀκού-
οντος, καὶ δηλοῦσα πλῆθος φονευ-
θέντων. Δ 299, Π 692. — ἐξενάρι-
ξαν | ἐξ-εναρίζω. ὅρα A 191.

704. χάλκεος | οὕτω λέγεται πολ-
λαχοῦ ὁ Ἀρης ὡς ὀπλισμένος χαλ-
κοῦς ὅπλοις. 859. 866. = χαλκοκο-
ρυστῆς 699. ὅρα Γ 64 «χρυσῇ Ἀ-
φροδίτῃ» Ἡροδ. II 152 «χάλκεοι
ἄνδρες»

- 705 ἀντίθεον Τεύθραντ', ἐπὶ δὲ πλήξιππον Ὀρέστην
 Τρηχόν τ' αἰχμητὴν Αἰτώλιον Οἰνόμαόν τε,
 Οἰνοπίδην δ' Ἐλενον καὶ Ὀρέσβιον αἰολομήτην,
 ὃς ῥ' ἐν Ὑλῇ ναίεσκε μέγα πλούτοιο μεμηλώς,
 λίμνῃ κεκλιμένος Κηφισίδι· παρ δέ οἱ ἄλλοι
- 710 ναῖον Βοιωτοὶ μάλα πίονα δήμον ἔχοντες.
 τοὺς δ' ὥς οὖν ἐνόησε θεὰ λευκώλενος Ἥρῃ
 Ἀργείους δλέκοντας ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ,
 αὐτίκ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „ὦ πόποι, αἰγυόχοιο Διὸς τέκος, ἀτρυτώνῃ,
- 715 ἧ ῥ' ἄλιον τὸν μῦθον ὑπέστημεν Μενελάω
 Ἴλιον ἐκπέροαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι,

705. 706. Καὶ Τρῶες ὀνομάζον-
 ται Ὀρέστης (M 139 193) καὶ Οἰ-
 νόμαος (M 140. N 506). Ἐλενος
 ὀνομάζετο υἱὸς τις τοῦ Πριάμου Z
 76.—ἐπὶ ἐπίρρ.=προσέτι.

707. αἰολομήτης = ποικίλῃν ἀ-
 παστράπτουσιν ἔχων. Τὸ αἰ-
 ὄλος=ἀπαστράπτων. ὅρα Δ 186. Ἡ
 στιλπνότης ὅμως αὕτη ἦν ἐκ τῶν
 διαφορῶν ποικιλιμάτων. ὅθεν=ποι-
 κίλος. Παράβαλε τὰ αἰολοδώρηξ,
 ζωστήρ παναίολος, σάκος αἰόλον,
 τεύχεα αἰόλα, πρὸς τὰ θώρηξ δαι-
 δάλεος, ζωστήρ δαιδάλεος, σάκος
 δαιδάλεον, ἔντα δαιδάλεα (Δ 489,
 Θ 195, Δ 186, 135. 136. H 222,
 T 380. E 295, Z 418. Περὶ μίτης
 ὅρα Δ 137.

708. Ὑλῇ. ὅρα B 500. — ναίε-
 σκε] παρ.τ. τοῦ ναῖω. Γραμμ. § 11,
 α'. — μεμηλώς=ἐπιμελούμενος. Τοῦ
 μέλω (ὅρα Δ 523) ὁ παρακειμ. καὶ
 ὑπερσ. ἔχουν σημασίαν ἐνεστώτος
 καὶ παρ.τ.

709 κεκλιμένος] κυρίως = στη-
 ριζόμενος, ὅθεν=συνορεύων. ὅρα O
 740. Πλουτ. Πομπ. 34, 2 «ἐπὶ τὴν ἑω
 καὶ τὴν Κασπίαν κεκλιμένοι θάλασ-
 σαν». Τὰ κτήματα λοιπὸν αὐτοῦ
 συνώρευον πρὸς τὴν λίμνην.—Κη-

φισὶς λίμνη εἶναι ἢ κατόπιν Κω-
 παῖς. ὀνομάσθη οὕτως ἐκ τοῦ χυ-
 νομένου εἰς αὐτὴν Κηφισοῦ.

710. πίονα δήμον] πλουσίαν, εὖ-
 φορον χώραν. οὕτω «πίονας ἀγρούς,
 πύπτατον πεδίον» δ 757 I 577. παρ'
 ἡμῖν «παχεὰ χωράφια». ὅρα A 40.
 Ὅτι τὸ δήμον σημαίνει χώραν, φαί-
 νεται ἐκ τοῦ ἐπιθέτου.

711—792. Ἡ Ἥρα ἰδοῦσα τοὺς
 Ἀχαιοὺς πιεζομένους καλεῖ τὴν Ἀ-
 θηνᾶν νᾶ σπεύσους εἰς τὴν μάχην.
 λαβοῦσαι δὲ τὴν ἄδειαν τοῦ Διὸς,
 ἔρχονται καὶ ἐνθαρρύνουσι τοὺς Ἀ-
 χαιοὺς.

711. τοὺς] τοὺς ἐν 704. Ἡ Ἥρα
 ἦν ἐπὶ τοῦ Ὀλύμπου.

712. Ἀργείους] ἀντικ. τοῦ δλέ-
 κοντας, ὃ εἶναι κατηγορ. τοῦ τούτ.
 Μόνον ἐνεστ. καὶ παρ.τ. ὑπάρχει
 τοῦ δλέκω ἑτέρου τύπου τοῦ ὀλλυμι.

714. ὅρα A 254 B 157.

715. ἧ ῥα] ἀληθῶς λοιπόν. — ἄ-
 λιον] εἶναι κατηγ. — τὸν μῦθον] ἐ-
 κείνον τὸν λόγον, ἐκείνην τὴν ὑπό-
 σχεσιν. Ἀναπύσσετα ὑπὸ τοῦ ἐπο-
 μένου στίχου.—ὑπέστημεν] λόγ. τοῦ
 ὑφίσταμαι, περὶ οὗ ὅρα A 514.

716.=B 113. ἐκπέροαντ' = ἐκ-
 πέρσαντα.

εἰ οὕτω μαίνεσθαι ἐάσομεν οὐλον Ἄρηα.

ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ νῶι μεδώμεθα θούριδος ἀλκῆς“.

ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθουσε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.

720 ἢ μὲν ἐποιομένη χρυσάμπυκας ἔντυεν ἱππους

Ἥρη, πρέσβα θεά, θυγάτηρ μέγαλοιο Κρόνοιο.

Ἥρη δ' ἄμφ' ὀχέεσσι θοῶς βάλε καμπύλα κύνελα,

χάλκεα ὀκτάκνημα, σιδηρέω ἄξονι ἀμφίς.

τῶν ἧ τοι χρυσέη ἵτις ἀφθιτος, αὐτὰρ ὑπερθε

725 χάλκε' ἐπίσσωτρα προσαρηρότα, θαῦμα ἰδέσθαι·

πλήμναι δ' ἀργύρου εἰσὶ περὶδρομοὶ ἀμφοτέρωθεν.

δίφρος δὲ χρυσεόισι καὶ ἀργυρέοισιν ἱμαῖον

ἐντέταται, δοιαὶ δὲ περὶδρομοὶ ἄντυγές εἰσι.

717. οὐλον. ὅρα 461.

718. = Δ 418.

719. γλαυκῶπις] ὅρα Α 206. Τί ἔκαμεν ἡ Ἀθηνᾶ, λέγεται ἐν 733. οἱ δ' ἐπόμενοι στίχοι θέμα ἔχουσι τὴν Ἥραν.

720. ἐποιομένη = ἐλθοῦσα. Οὕτως ἀλλαχοῦ κεῖνται αἱ μετοχαὶ ἰών, ἐλθών, μετελθών. — χρυσάμπυκας] ὅρα 358.

721. πρέσβα] σεβασμία. Γραμμ. ζ 6, δ'. ὅρα Δ 59.

722. Ἥρη] ὅρα Δ 2. — ἀμφ' ὀχέεσσι βάλε] ἐκατέρωθεν τοῦ ἄρματος ἐστερέωσε τοὺς τροχοὺς εἰς τὸν ἄξονα (ἄξονι, ἀμφίς). — κύνελα] = τροχοὺς. Γραμμ. ζ 5, α'.

723. χάλκεα σιδηρέω] τὰ τῶν ἀνθρώπων ἄρματα εἶχον τοὺς τροχοὺς καὶ τὸν ἄξονα ξύλινα, ἡ δὲ στεφάνη μόνη ἦτο ἐκ μετάλλου. — ὀκτάκνημα] μὲ ὀκτὼ κύνεμας ἦτοι ἀκτῖνας, ἐνῶ οἱ τῶν ἀνθρωπίνων ἄρμάτων τροχοὶ εἶχον ἑξ. — ἄξονι ἀμφίς] καὶ εἰς τὰ δύο μέρη τοῦ ἄξονος. Εἶναι ἀκριβέστερος ὁρισμὸς τοῦ ἀμφ' ὀχέεσσι.

724. τῶν = κύνεων δηλ. τροχῶν. — χρυσέη] τὸ ἐν πάσχει συνεζήσιν, καὶ τὸ εἰ τοῦ χρυσεόισι 727. Γραμμ. ζ 32. α'. — ἵτις] ὅρα Δ 486.

725. ἐπ' ἰσσωτρα] εἶναι ἡ ἐκ μετὰλλου τῶν τροχῶν στεφάνη. Γραμμ. ζ 20, ε'. — προσαρηρότα] προσηρμοσμένα, ἐστερεωμένα. Εἶναι μετοχὴ παρακειμένου τοῦ προσ-αρη-ρίσκω. ὅρα Α 136 — ἰδέσθαι] προσδιορισμὸς ἀναφορᾶς τοῦ θαῦμα = θαυμαστὰ ἰδεῖν. Συχνὰ οὕτω δηλοῦνται θαυμαστὸν τι ἔργον. ὅρα Γ 154, 163.

726. πλήμνη εἶναι τοῦ τροχοῦ τὸ κέντρον, εἰς ὃ ἐμπήγνυνται αἱ κνήμαι καὶ εἰσέρχεται ὁ ἄξων, περὶ ὃν ἡ πλήμνη καὶ ὁ τροχὸς στρέφονται. — ἀργύρου] γενικὴ ὕλης κατηγορηματικὴ, = ἀργυρεῖ. — περὶδρομοὶ ἀμφοτέρωθεν] αἱ ὁποῖαι ἐκατέρωθεν τοῦ ἄξονος στρέφονται. Τὸ περὶδρομος εἶναι ἐπιθετὸν τοῦ περιτρέχω ἢ ἐνεργητικόν, ὡς ἐδῶ (= περιθέων) ἢ παθητικόν (= περιθεόμενος).

727. δίφρος] τοῦ ἄρματος τὸ ἔδρανον, ὃ ἔκειτο ἐπὶ τοῦ ἄξονος στερεούμενον (ἐντέταται) ἐπ' αὐτοῦ δι' ἱμάντων κεκοσμημένων διὰ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου.

728. ἐντέταται] παθ. παρακ. τοῦ ἐντείνω. — ἄντυγες] χεῖλη, περιθώρια τοῦ δίφρου. ὅρα 262. Συνήθως ἦτο μία ἄντις (262.322), ἐδῶ ὅμως δύο, ὧν ἡ μία ἀνωτέρω ἢ δ' ἄλλη

- τοῦ δ' ἐξ ἀργύρεος ὀνυμὸς πέλεν' αὐτὰρ ἐπ' ἄκρω
 730 δῆσε χρύσειον καλὸν ζυγόν, ἐν δὲ λέπαθνα
 κάλ' ἔβαλε, χρύσει' ὑπὸ δὲ ζυγὸν ἦγαγεν Ἥρη
 ἵππους ὠκύποδας, μεμαυῖ' ἔριδος καὶ αὐτῆς.
 αὐτὰρ Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
 πέπλον μὲν κατέχευεν ἑανὸν πατρὸς ἐπ' οὔδει,
 735 ποικίλον, ὃν ὃ' αὐτὴ ποιήσατο καὶ κάμε χερσίν.
 ἦ δὲ χιτῶν' ἐνδύσα Διὸς νεφεληγερέταο
 τεύχεσιν εἰς πόλεμον θωρήσσετο δακρυόεντα.

κατωτέρω ἔκειτο. Ἄν καὶ ἦτο δὲ τὸ ὀπίσθιον μέρος ἀνοικτόν, λέγονται ὁμῶς περιόδομοι.

729. τοῦ δ' ἐξ πέλεν] ἀντί ἐκ τοῦ δὲ πέλεν = ἐξ αὐτοῦ (τοῦ δίπρου) προεῖχεν. οὕτω Δ38 «τῆς δ' ἐξ ἀργύρεος τελαμῶν ἦν». Ἐτέθη ἐδῶ ἐκ, ὅπως εἰς τὰ ῥήματα τὰ σημαίνοντα δένειν ἢ ἐξαρτᾶν. ὅρα 262. — ὀνυμὸς] τὸ μακρὸν ξύλον τοῦ ἄρματος, τιμόνι. Ἐκ τοῦ ὄνυμα (= σῶμα), διότι δι' αὐτοῦ ἐσύρετο τὸ ἄρμα. — ἐπ' ἄκρω] ἐννοεῖται: ὀνυμῷ. = εἰς τὴν ἄκραν τοῦ ῥυμοῦ

730. δῆσε] ἔδεσε, ἑστερέωσε δι' ἱμάντος περιβάλλοντος ζυγὸν καὶ ὀνυμόν. ζυγόν ἦτο ξύλον εὐθὺ ἔχον εἰς τὸ μέσον κλίον, ἐμβαλλόμενον εἰς τὸν ἑστορα, ὃς ἦν πασσαλίσκος κείμενος εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ ἄκρου τοῦ ῥυμοῦ. — ἐν] εἰς τὸ ἔβαλε ἀνήκει. — λέπαθνα] πλατεῖς ἱμάντες εἰς τὰ ἄκρα τοῦ ζυγοῦ, δι' ὧν οἱ τράχηλοι τῶν ἵππων εἰς τὸ ζυγὸν ἐδέοντο. παρ' ἡμῖν χάμουρα. — δῆσε, ἔβαλε (731) ὑποκείμε: Ἦθη. — Ὀλον τὸ ἄρμα ἐνταῦθα περιγράφεται ὡς ἐκ μετάλλου συγκείμενον, ἐνῶ τὰ τῶν ἡρώων ἦσαν κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ ξύλου.

731. ἔβαλε] εἰς τὰς ἄκρας τοῦ ζυγοῦ. — χρύσεια] κεκοσμημένα διὰ χρυσοῦ, ὅπως 727, ἐνῶ τὸ ζυγόν, ὁ ὀνυμὸς, αἱ πλῆμναι ἦσαν ἐλόκληρα ἐκ μετάλλου. — ὑπὸ ζυγόν] τὸ

εἰς τὴν ἄκραν τοῦ ῥυμοῦ προσαρμολόμενον ζυγὸν ἐτίθετο ἐπὶ τοῦ τραχήλου τῶν ἵππων, ὅπως νῦν τῶν βῶν τῶν ἀροτριῶντων.

732. ἔριδος καὶ αὐτῆς] συχνὰ πρὸς ἔμφασιν συνάπτονται συνώνυμοι ἔννοιαι πολεμικαί. «πόλεμον καὶ δημοσίαν». πόλεμος καὶ φύλοπις. μάχη ἐνοπή τε» M 35 A 177 ὅρα B 492.

734. πέπλον] ἦν ἐσθῆς γυναικεῖα ποδηγῆς συγκρατουμένη μενδία περονῶν οὐχὶ μακρὰν τῶν ὤμων, ἔχουσα δὲ σχισμὴν ἀνοικτὴν εἰς μίαν τὴν πλευρῶν. Ἀφελκομένων τῶν περονῶν κατωλισθαίνεν ὁ πέπλος. Διὸ εἶπε κατέχευεν = ἀφῆκε νὰ πέσῃ — ἱανός] κυρίως = περιβλητός, ἐνδυτός, ὅθεν = μαλαχός. ὅρα Γ 385. — πατρὸς ἐπ' οὔδει] δηλ. ἐν τῷ ἀνακτόρῳ τοῦ Διός, ὅπου ἐνεδύθη τὸν ὀπλισμὸν αὐτοῦ. Εἶπεν οὕτως ἀντὶ δόμος, δηλ. τὸ μέρος ἀντὶ τοῦ ὅλου. ὅρα Δ 2.

735. ποιήσατο] κατεσκεύασε δι' ἑαυτήν. κάμε ὅρα 338. Τὰ δύο ταῦτα συνώνυμα δηλοῦσι πολλὴν περὶ τὸ ἔργον φροντίδα καὶ τέχνην.

736. χιτῶνα] ἀνδρικόν ἐνδυμα, τὸ ὅποτον ἀντὶ τοῦ γυναικείου πέπλου φορεῖ ὑπὸ τὴν πανοπλίαν. — Διὸς] γενικὴ κτητικὴ τοῦ χιτῶνα καὶ τεύχεσιν.

737. τεύχεσιν] ὅρα Γ 114. — θωρήσσετο = ὠπλιζέτο. ὅρα Δ 252.

ἀμφὶ δ' ἄρ' ὥμοισιν βάλετ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν,
 δεινὴν, ἣν πέρι μὲν πάντῃ φόβος ἐστεφάνωται,
 740 ἐν δ' ἔρις, ἐν δ' ἀλκή, ἐν δὲ κρυόεσσα ἰωκή,
 ἐν δέ τε Γοργεῖη κεφαλὴ δεινοῖο πελώρου,
 δεινὴ τε σμερδνὴ τε, Διὸς τέρας αἰγινόχοιο.
 κρατὶ δ' ἐπ' ἀμφίφαλον κυνέην θέτο τετραφάλῃρον,
 χρυσεῖην, ἑκατὸν πολλῶν πρυλέεσσ' ἀραρυῖαν.

738. ἀμφ' ὥμοισι βάλετο | ἐπέ-
 ρασε δηλ. τὸν τελαμῶνα τῆς αἰγί-
 δος εἰς τὸν ὦμον.—βάλετο. ὅρα Γ
 334.—ἡ αἰγὶς ἦν ἀσπίς τοῦ Διός, ἣν
 ἐνίοτε ἔφερεν ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ὁ Ἀ-
 πόλλων. Ταύτης παλλομένης οἱ μα-
 χηταὶ φεύγουσι (Η 230, 308. 320),
 διὸ περὶ αὐτῆς λέγεται «ἣν πέρι
 φόβος ἐστεφάνωται.»—θυσσανόεσσαν
 ὅρα Β 448.

739 ἐξ Ταῦτα συμβολικῶς παρι-
 στῶσιν, τίνα αἰσθήματα ἡ αἰγὶς παν-
 ταχοῦ περὶ ἑαυτὴν σπείρει. — ἣν
 πέρι—περὶ ἣν.—φόβος=φυγῇ. ὅρα
 140. — ἐστεφάνωται] ὡς στέφανος
 περιελίσσεται, περιβάλλει. Παρ' Ὁμ.
 μόνον ὁ παθ. παρακ. καὶ ὑπερσ.
 τοῦ στεφανώω ὑπάρχει.

740. ἡ ἔρις καὶ αἱ ἐξ αὐτῆς ἀλκή
 καὶ ἰωκή (=ἄμυνα καὶ ἔφοδος) ὅπως
 καὶ ὁ φόβος εἶναι τὰ ποτελέσματα τῆς
 αἰγίδος. Πάντα δὲ ταῦτα ἐνταῦθα
 ἔσαν συμβολικὰ ἐπ' αὐτῆς παρα-
 στάσεις.—ἰωκή] ὅρα 521.

741. ἐν δέ τε] διὰ τοῦ δέ τε ἐξαί-
 ρεται τὸ συνδεόμενον ὡς ἐξ ὅχως
 σπουδαῖον.—Γοργεῖη κεφαλῇ] γνω-
 στὸν εἶναι ἐκ τοῦ μύθου τοῦ Περ-
 σέως, ὅτι αὕτη ἐνέπνεε τοιοῦτον τρό-
 μον, ὥστε οἱ ἄνθρωποι ἐπὶ τῇ θεᾷ
 αὐτῆς ἀπελιθοῦντο. Τὸ Γοργεῖη =
 Γοργοῦς, πρὸς ἣν καὶ ἡ παράθεσις
 πελώρου συνεφώνησε. ὅρα Β 54. Ἡ
 εἰκὼν τῆς κεφαλῆς ἦν ἐν τῷ μέσῳ
 τῆς ἀσπίδος. πρβλ. Α 36.—πελώ-
 ρου. ὅρα Β 321.

742. σμερδνὴ. ὅρα Β 309.—τέ-
 ρας] οὕτω λέγεται, διότι τὰ ποτελέ-
 σματα τῆς ἀσπίδος εἰσὶν ὑπερφυσικά.

743. Ἀφοῦ προηγήθη τὸ ἀμφί-
 φαλον, τὸ τετραφάλῃρον δὲν εἶναι
 τὸ αὐτὸ πρὸς τὸ τετράφαλον τὸ ἐν
 Μ 384. Χ 315. ἀμφίφαλος μὲν πε-
 ρικεφαλαία εἶναι ἡ φάλαρος (ὅρα Γ
 362) ἔχουσα εἰς τὰς δύο πλευράς,
 τετράφαλος δὲ ἡ ἔχουσα πλὴν αὐ-
 τῶν καὶ εἰς τὸ μέτωπον καὶ τὸν τρό-
 χηλον. τετραφάλῃρος δὲ ἦτο ἡ ἔ-
 χουσα εἰς τὰς παρεῖας χρίκους ἡ ἀ-
 λύσεις πρὸς μείζονα προστάσιαν τῆς
 κεφαλῆς. Διότι τὰ φάλαρα, κείμενα
 κατὰ Π 106 περὶ τοὺς χροτάφους,
 ἔσαν ἱμάντες φολιδωτοὶ ἢ ἀλυσιδω-
 τοὶ μὲ φολίδας δηλ. ἡ ἀλυσίδα κε-
 καλυμμένοι, καὶ προεφύλαττον τὰς
 παρεῖας. Ἡ τετραφάλῃρος λοιπὸν εἶχε
 τέσσαρα τοιαῦτα προφυλακτήρια, δύο
 ἐκατέρωθεν.—κυνέην] ὅρα Γ 336.—
 θέτο=ἔθετο. μέσος β'. ἄβρ. τοῦ
 τίθειμαι.

744. πρυλέες -έων -έεσι. ταῦ-
 τα μόνον ὑπάρχουσι.=πεζοὶ μαχη-
 ταί. κατ' ἄλλους=πρόμαχοι ἀλλὰ
 πρὸς τοῦτο μάχεται τὸ «πρώτοις·
 μετὰ πρυλέεσι.» Φ 90.—ἀραρυῖαν]
 μετοχὴ παρακ. τοῦ ἀραρίσκω. ὅρα
 Α 136.=ἐφωδιασμένην, κεκοσμη-
 μένην μὲ εἰκόνας μαχητῶν. Παρι-
 στατο λοιπὸν πόλεμος ἡμοσπονδίας
 πόλεων πρὸς ἄλλην ἡμοσπονδίαν.
 τοιαύτη παράστασις ἦν καὶ ἐπὶ τῆς
 ἀσπίδος τοῦ Ἀχιλλέως Σ 509.

- 745 ἐς δ' ὄχρα φλόγεα ποσὶ βήσето, λάζετο δ' ἔγχος
βριθὺν μέγα σιβαρόν, τῷ δάμνησι σίχας ἀνδρῶν
ἡρώων, τοῖσιν τε κοτέσσεται ὀβριμοπάτρη.
Ἦρη δὲ μάστιγι θοῶς ἐπεμαίει' ἄρ' ἵππους·
αὐτόμαται δὲ πύλαι μύκον οὐρανοῦ, ἃς ἔχον Ὀραιοι,
750 τῆς ἐπιτέτραπται μέγας οὐρανὸς Οὐλυμπός τε,
ἡμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν νέφος ἡδ' ἐπιθεῖναι.
τῇ δ' αὖ δι' αὐτῶν κεντρογηκέας ἔχον ἵππους.
εὖρον δὲ Κρονίωνα θεῶν ἄτερ ἡμενον ἄλλων

745. φλόγεα] τὸ α μακρόν. Γραμ. § 29, β' = ἐξαστράπτοντα, διότι ὅλον τὸ ὄμμα ἦτο ἐκ μετάλλου. Τὸ ἐπίθ. φλόγεος κυρίως = φλογερός. — ὄχρα φλόγεα ποσὶ] ἡ πληθὺς αὐτῇ πᾶν θραχέων δὲν εἶναι ἐξ ἀμελείας ἀλλὰ μίμησις τοῦ ἐλαφροῦ τῆς θεᾶς βηματισμοῦ. — προσδιορίζεται τὸ βήσето ὑπὸ τοῦ ποσὶ, ὅπως τὸ ἐλὼν ὑπὸ τοῦ χερσὶ, τὸ ὄρᾶν ὑπὸ τοῦ ὀφθαλμοῖσι, τὸ ἀκούειν ὑπὸ τοῦ οὐσσι. Γραμμ. § 14, γ'.

746. Τὰ τρία ἀσυνδέτως παρατεταγμένα ἐπίθετα αἰσθητοποιοῦσι τὸ τεράστιον βάρος τοῦ δόρατος. Τοιοῦτον λέγεται καὶ τὸ τοῦ Ἀχιλλέως (Π 141, T388), ὃ οὐδεὶς ἄλλος τῶν Ἀχαιῶν ἠδύνατο νὰ μεταχειρισθῇ. — σιβαρόν] ὅρα Γ 335. — δάμνησι] γ'. εἵκνιν τοῦ δάμνημι. ὅρα Α 61. — σίχας] ὅρα Β 92.

747. κοτέσσεται] ἀντὶ κατέσθαι. εἶναι ὑποτακτικὴ ἀορ. τοῦ κοίεομαι. Γραμμ. § 19, β' 20. ε'. ὅρα Α 181. — ὀβριμοπάτρη = ὀβριμού δηλ. ἰσχυροῦ πατρός θυγάτηρ καλεῖται· ἡ Ἀθηνᾶ, ὡς θυγάτηρ τοῦ Διός.

748. δι' ἐξέταθι πρό τοῦ μάστιγι. Γραμμ. § 26. — ἐπεμαίει] ἔψαυεν, ἤπτετο, ἐπομένως = καθήπτετο, ἐκτύπα. ὅρα Δ 190.

749. αὐτόμαται] = ἄφ' ἑαυτῶν. ὅρα Β 408. — πύλαι] ὅρα 751. — μύκον] ἤχησαν, ἔτριξαν. βραχυλογικὴ ἔκφρασις ἀντὶ· μετὰ τριγμοῦ αἰρνι-

δίως ἤνοιξαν. Εἶναι β'. ἀορ. τοῦ μυκάομαι, πρ.κ. μέμυκα. Πειποιημένη λέξις ἐκ τῆς φωνῆς μῦ, μοῦ. — ἔχον] ἐφύλαττον, ἐφρόντιζον. — Ὀραιοι] τῶν ὠρῶν τοῦ ἔτους. Ἐξ αὐτῶν ἀδεία τοῦ Διὸς προέρχεται ἡ βροχή, ὁ καλὸς καιρὸς, καὶ τὰ νέφη, τὰ ὅποια ἀναπτύσσουσαι ἢ συμπύσσουσαι ἀνοίγουσιν ἢ κλείουσι τὰς πύλας τοῦ οὐρανοῦ. Ὑπηρετοῦσι δὲ τοὺς θεούς, ὅπως ἡ Ἡ6η.

750. οὐρανὸς Οὐλυμπός τε] ὅρα Α 497. — τῆς = αἵς.

751. νέφος] ἐπειδὴ τὰ νέφη ἀποκλείουσι τὴν πρὸς τὸν αἰθέρα ἀποψιν, ἐνομίζοντο πύλαι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ μάλιστα νέφος τι ἴδιον ἐπίστευετο, ὅτι ἦτο ὠρισμένον διὰ τὸ κλεῖσιν. — ἀνακλῖναι ἐπιθεῖναι] εἶναι τελικαί. — ἀνακλῖνω = κλίνω ἀντιθέτως, ἀνοίγω. — ἐπιτιθῆμι = βάζω, κλείω. — πυκινόν ὅρα Β 55.

752. τῇ] ἐκεῖ, πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἦτο ἡ πύλη. Ἀναπτύσσεται ὑπὸ τοῦ δι' αὐτῶν. Εἶναι δοτικὸφανές ἐπίρρημα ἢ δεικτικόν, ὅπως ἐδῶ, ἢ ἀναφορικόν Μ 118. — κεντρογηκέας] μακρὸν τὸ α, διότι τὸ ἔχω ἐν ἀρχῇ εἶχε σύμφωνον. Γραμμ. § 28. — τοῖς κέντροις ἐλαυνομένους. Ἐκ τοῦ κέντρον καὶ ἔνεκα. πρβλ. τὰ ποδηγέκης, δουρηγέκης, διηγέκης.

753. 754. ὅρα Α 498, 499. — ἀκροτάτη κορυφῇ] ἐνταῦθα δὲν σημαίνει : εἰς τὴν ὑψίστην κορυφὴν.

ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος Οὐλύμποιο.

755 ἔνθ' ἵππους στήσασα θεὰ λευκώλενος Ἥρη
Ζῆν' ὑπατον Κρονίδην ἐξείρετο καὶ προσέειπε·

“Ζεῦ πάτερ, οὐ νεμεσίξῃ Ἄρη τάδε καρτερὰ ἔργα,
δοσάτιόν τε καὶ οἶον ἀπώλεσε λαὸν Ἀχαιῶν
μάψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον, ἔμοι δ' ἄχος· οἱ δέ ἔκηνλοι

760 τέρπονται Κύπρις τε καὶ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
ἄφρονα τοῦτον ἀνέντες, ὃς οὐ τινα οἶδε θέμιστα·
Ζεῦ πάτερ, ἧ ῥά τί μοι κεχολώσεται, αἶ κεν Ἄρηα
λυγρῶς πεπληγυῖα μάχης ἐξ ἀποδίδωμαι ;“

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·

765 „ἄρχει μάν οἱ ἔπορσον Ἀθηναίην ἀγέλειν,
ἧ ἔ μάλιστ' εἶωθε κακῆς δδύνῃσι πελάζειν“·
ὣς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθῃσε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
μάσιξεν δ' ἵππους· τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην
μεσσηγὺς γαίης τε καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος.

ἀλλ' εἰς μίαν ὑψίστην κορυφὴν διότι
εἰς τὴν ὑψίστην κορυφὴν ἦσαν τὰ
νάκτορα, ἐξ ὧν νῦν Ἀθηναίη καὶ Ἥρα
κατήλθον διελθοῦσαι τὴν πύλην
τοῦ οὐρανοῦ. Ἦτο λοιπὸν ὑπὸ τὰ
νέφη ἢ προκειμένη κορυφῇ.

757. τὸ πάτερ εἶναι τίτλος τοῦ
Διός, ἀφοῦ ἡ Ἥρα ἀδελφὴ καὶ σύ-
ζυγος οὕσα οὕτω προσαγορεύει αὐ-
τόν πρβλ. Η 446. — νεμεσίξῃ] κα-
τακρίνεις, μέμφεσαι. ὅρα Β 223.
Γραμμ. § 11. θ.

758. δοσάτιον καὶ οἶον] ἀντί :
ὅτι τόσον καὶ τοῖον.

759. ἄχος] εἶναι ὀνομαστική. ἐν-
νοεῖται ἐντί.

760. Κύπρις] ἀδίκως τὴν ἀνα-
μιγνύει ἡ Ἥρα· διότι ὁ Ἀπόλλων
μόνος ἐξηρέθισε τὸν Ἄρη. 455

761. τοῦτον] μετὰ περιφρονήσεως
λέγεται. — ἀνέντες] ἄορ. μετοχῆς
τοῦ ἀνίημι = ἐρεθίζω, ἀπολνῶ. εἶ-
ναι τὸ αἴτιον τοῦ τέρπονται. — οὐ
τινα οἶδε θέμιστα] οὐδὲν ἔχει αἰ-
σθημα τοῦ δικαίου. πρβλ. ἐθεμί-

στια εἰδώς». «οὔτε δίκας εἶ εἰδότα
οὔτε θέμιστας.» ι 428. ι 215.

762. κεχολώσεται] ὅρα 421.

763. ἐξ ἀποδίδωμαι] ὅρα Δ 230.
Μόνη ἡ ὑποτακτικὴ ὑπάρχει τοῦ
ἀποδίδωμαι.

765. ἄρχει] προστακτ. τοῦ ἀ-
γείω. Κυρίως = πιάσε. Εἶναι
τῶν θηρευτῶν λέξεις. Εἶτα ἔγει-
νε παρακλειςματικόν, ὅπως, τῷ-
γε. ἀλλ' εἶναι ἐντονώτερον τούτου.
Ἀκολουθεῖται πάντοτε ὑπὸ προστα-
κτικῆς ἢ ἀπαρεμφάτου ἴσης πρὸς
προστακτικὴν. — μάν] ἐπικὸς τύπος
τοῦ ἀττικοῦ μήν. ὅρα Β 370. — ἔ-
πορσον] προστακτ. ἀορ. τοῦ ἐπόρ-
νυμι. = διεγείρω, παρορμῶ ἐναν-
τίον. Γραμμ. § 14, α'. — ἀγέλειν]
ὅρα Δ 128.

766. δδύνῃσι πελάζειν] πρβλ.
397 «δδύνῃσιν ἔδωκεν». Ἡ Ἀθηναίη
ὡς πολεμικὴ θεότης εἶναι ἀντίπα-
λος τοῦ Ἄρεος. πρβλ. 440. 853.
Φ 391 ἐξ

768. = 366.

- 770 ὅσων δ' ἡγεροειδὲς ἀνὴρ ἶδεν ὀφθαλμοῖσιν
 ἥμενος ἐν σκοπιῇ, λεύσσων ἐπὶ οἶνοπα πόντιον,
 τόσων ἐπιθρόσκουσι θεῶν ὑψηχέες ἵπποι.
 ἀλλ' ὅτε δὴ Τροίην ἔξον ποταμὸν τε ῥέοντες,
 ἦχι ῥοὰς Σιμόεις συμβάλλετον ἥδὲ Σκάμανδρος,
 775 ἐνθ' ἵππους ἔστησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη
 λύσας ἐξ ὀχέων, περὶ δ' ἡέρα πουλὺν ἔχεν·
 τοῖσιν δ' ἀμβροσίην Σιμόεις ἀνέτειλε νέμεσθαι.
 αἱ δὲ βάτην τρήρῳσι πελειάσειν ἰθμαθ' ὁμοῖαι,
 ἀνδράσιν Ἀργεῖοισιν ἀλεξέμεναι μεμανῦαι.
 780 ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἴκανον ὄθι πλεῖστοι καὶ ἄριστοι

770...772. ταῦτα ὁ Διογῆνης ἀναφέρει: ὡς παράδειγμα ὕψους.

770. ὅσων ἡγεροειδὲς] αἰτιατικὴ δηλοῦσα ἔκτασιν: ὅσον μακρὰν εἰς τὰ κάτω στρώματα τοῦ ἀέρος φθάνει τὸ βλέμμα ἀνδρός τινος, κατημένου ἐφ' ὑψηλοῦ τόπου καὶ ἀποβλέποντος πρὸς τὴν θάλασσαν. Τὸ ἡγεροειδὲς συχὰ κεῖται ὡς ἐπίθετον τοῦ πόντου. β 263. ἐνταῦθα δὲ εἶναι κατηγ. τοῦ ὅσων: ὡς ἀεροειδὲς. δηλ. οὕτω μεγάλην ἀπόστασιν, ὥστε τάντικείμενα καθίστανται ἀγνώριστα καὶ συγχέομενα μὲ τὸν αέρα δὲν βλέπονται: ἐπὶ τέλους. — ἶδεν] γνωμικὸς ἀόρ. — ὀφθαλμοῖσιν] ὅρα 745.

771. λεύσσω] εἶναι ὑποθετικῇ. — οἶνον] οἶνόχρους. Ἐκ τοῦ οἶνος καὶ ὄψ. Κυρίως=ὁ ἔχων ὄψιν ἢ χρῶμα οἶνου τοῦ ἐρυθροῦ.

772. τόσων...]=τόσων μεγάλα πηδῆματα κάμνουσιν οἱ ἵπποι τῶν θεῶν. Καὶ ὁ Ποσειδῶν μὲ 4 βήματα φθάνει ἐκ τῆς Σαμοθράκης εἰς τὰς Αἰγὰς. Ν20. — ὑψηχέες] (ὕψος, ἡ-χοῦς)=ἰσχυρῶς χρεμετίζοντες. Ὄνομα ὑψηχῆς. πρβλ. ὑπαγόνης ὑπόροφος.

773. ἔξον] Γραμμ. § 14, γ'. — ποταμῷ] Σιμόεις καὶ Σκάμανδρος.

774. Ταῦτα ὀρίζουσι: τὸ ποταμὸν. — Σιμ. συμβάλλετον ἥδὲ Σκάμ.] σχῆμα ἀλκμανικόν, καθ' ὃ τὸ ῥῆμα

ἐπὶ δύο ὑποκειμένων τίθεται κατὰ διττὸν ἢ πληθ. μετὰ τὸ πρῶτον ὑποκ Υ 138 «εἰ δὲ κ'» Ἀρης ἄρχωσι μάχης ἢ Φοῖβος. κ 513, ζ 216. Τὸ ε τοῦ ἥδὲ ἔμεινε βραχύ. Γραμμ. § 25 ε'.

776. ἡέρα πουλὺν (=πυκνὴν). Γραμμ. § 6, β'. Διὰ μετρικὴν ἀνάγκην μετεχειρίσθη τοῦ ἀρσενικοῦ τὸν τύπον. ὁμοίως «πουλὺν ἐφ' ὑγρὴν» Κ 27 καὶ «θῆλυς ἐέρση» Γραμμ. § 6, β'.

777. ἀνέτειλε] ἔκαμε νὰ προκύψῃ, νὰ φυτρώσῃ, παρήγαγε. — ἀμβροσίην] ἐν 369 εἶπεν «ἀμβρόσιον εἶδαρ.» ἐδῶ ὅμως ἡ ἀμβροσία ἦτο ὑπὸ μορφῇ τῆς συνήθους τῶν ἵππων τροφῆς τ. ἔ. χόρτου. Πρὸς τὴν αἰφνιδίαν ταύτην θαυμαστήν ἀναβλάστησιν πρβλ. τὴν ἐν Ε 347. Ὡς φίλος τῶν Τρώων ὁ Σκάμανδρος δὲν παρήγαγεν ἀμβροσίαν. — νέμεσθαι] εἶναι τελικῇ.

778. ἰθματα] εἶναι αἰτιατικῇ. Κατὰ τὸ βᾶδισμα ὁμοῖαι πρὸς δειλὰς περριστεράς, ἢ φράσις παριστᾷ τὸ βραχύ, ταχύ καὶ ἑλαφρὴν τῶν γυναικῶν βᾶδισμα κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ἀνοικτὸν τῶν ἀνδρῶν «μακρὰ βιβάς.» ἰθματα, ὄνομα. ἰθμα, ἐκ τοῦ ἵναι, Τὸ τρήρων ἐκ τοῦ τρέω=δειλός, πελῆας καὶ πέλας=ἄγρια περιστέρα.

779. ἀλεξέμεναι. ὅρα Α 590.

ἔστασαν, ἀμφὶ βίην Διομήδεος ἱπποδάμιοι
εἰλόμενοι, λείουσιν ἑοικότες ὤμοφάγοισιν
ἢ σοὶ κάπροισιν, τῶν τε σθένης οὐκ ἀλαπαδνόν,
ἐνθα σιᾶσ' ἦνσε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,

785 Στέντορι εἰσαμένη μεγάλητορι, χαλκεοφώνῳ,
ὃς τόσον αὐδῆσασχ', ὅσον ἄλλοι πεντήκοντα·
,,αἰδῶς Ἀργεῖοι, κάκ' ἐλέγχεα, εἶδος ἀγητοί·
ὄφρα μὲν ἐς πόλεμον πωλέσκετο δῖος Ἀχιλλεύς,
οὐδέ ποτε Τρῶες πρὸ πυλάων Δαρδανιῶν

790 οἴχνεσκον· κείνου γὰρ ἐδείδισαν ὄβριμον ἔγχος·
νῦν δὲ ἐκὰς πόλιος κοίλῃς ἐπὶ νηυσὶ μάχονται·.

ὣς εἰποῦς ὥτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάστον.
Τυνδεῖδῃ δ' ἐπόρουσε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

781. βίην ὅρα Β 387.

782. Ἀνδρεῖοι πολεμισταὶ συ-
χνὰ παραβάλλονται πρὸς λέοντας
καὶ κάπρους. Κ 297, Δ 129 κ.ά.

783. μετὰ τὸ γένος σοὶ ἐτέθη
καὶ τὸ εἶδος κάπροισι ὡς ἀκριβέ-
στερος ὀρισμός. «σοὺς κάπρος. ὄρνις
αἰγυπιάς. αἰστὸς ὄρνις βοῦς ταῦρος,»
Δ 293. Η 59. τ 548, Β 481. —
οὐκ ἀλαπαδνόν] σχῆμα λιτότητος,
= ἀεζάντητον, ἀκατάβλητον.

784. ἦνσε] ἄρ. τοῦ αὔω. ὅρα Β 334.

785. Τὴν Στέντορα μόνον ἐδῶ-
ναφέρει· ὁ Ὅμηρος. ἡ ἰσχυρὰ δμῶς
αὐτοῦ φωνὴ ἔγεινεν ἐντεῦθεν πα-
ροιμιώδης. — εἰσαμένη] ἄρ. με-
τοχῆς τοῦ εἶδομαι. ὅρα Β 22. —
χαλκεοφώνῳ] ἔχοντι φωνήν ἄρρη-
κτον. ὅρα Β 490. πρβλ. «ὅπα χάλ-
κεον Αἰαχίδαο» Σ 222.

786. αὐδῆσασκε] Γραμμ. § 11,
α'. θαμιστικὸς τύπος τοῦ αὐδάω.
ὅρα Α 92.

787. αἰδῶς] ὀνομαστικὴ μετ' ἐ-
πιφωνήσεως. ἐννοεῖται ἐστὶ ἢ ἔστω.
— κάκ' ἐλέγχεα] ὅρα Β 235. Δ 242.
— εἶδος ἀγητοί] εἶναι ψόγος. ὅρα
«εἶδος ἀριστε» Γ 39. ἀγητός = α-

γαστός, θαυμαστός. ἐκ τοῦ ἄγαμαι.

788. πωλέσκετο. ὅρα Α 490.

789. πύλαι Δαρδάνιαι| καὶ πύλαι
Σκαῖαι λέγονται. ὅρα Γ 145.

790. τὸ οἴχνεω εἶναι θαμιστικόν
τοῦ οἴχομαι, ὅπως τὸ φορέω τοῦ
φέρω.

791. Ταῦτα εἶναι σκόπιμος τῆς
Ἥρας ὑπερβολή· διότι οἱ Τρῶες
κατὰ στ. 400 δὲν εἶχον πλησιάζει
εἰς τὰ πλοῖα. Ἀρμοδιώτερος εἶναι ὁ
στίχος ἐν Ν 107.

792. ὅρα 470.

703...909. Ἡ Ἀθηναῖα πατροτρύ-
νει τὴν Διομήδην νὰ προσβάλλῃ τὸν
Ἄρη, ἀναβαίνει εἰς τὸ ἄρμα αὐτοῦ
καὶ τὸν βοηθεῖ νὰ τραυματίσῃ τὸν
Ἄρη. οὗτος ἀνέρχεται εἰς τὴν οὐ-
ρανὸν καὶ θεραπεύεται. Εἶτα καὶ αἱ
θεαὶ ἀποχωροῦσι τῆς μάχης.

793. ἐπόρουσε] ἔσπευσε, ἔτρε-
ξε πρὸς αὐτόν. Δὲν ἔχει ἐχθρικὴν
σημασίαν, ὅπως συνήθως. ὅρα Α 10.
Τὸ χαρίον δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὰ ἐν
781· διότι ἐκεῖ μὲν ὑποτίθεται ὁ
Διομήδης προστατῶν, ἐνταῦθα δ'
ἵσταται ὀπισθεν τῶν τάξεων ἀνα-
ψύχων τὸ τραῦμα.

- εὔρε δὲ τὸν γε ἄνακτα παρ' ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν
 795 ἔλκος ἀναψύχοντα, τό μιν βάλε Πάνδαρος ἰῶ.
 ἰδρῶς γάρ μιν ἔτειρεν ὑπὸ πλατέος τελαμῶνος
 ἀσπίδος εὐκύνκλον· τῷ τείρετο, κάμνε δὲ χεῖρα,
 ἄν δ' ἴσχωιν τελαμῶνα κελαινεφές αἶμ' ἀπομόργνυ.
 ἱπλείου δὲ θεὰ ζυγοῦ ἦψατο φώνησέν τε·
 800 ἤ ὀλίγον οἱ παῖδα ἑοικότα γείνατο Τυδεύς.
 Τυδεύς τοι μικρὸς μὲν ἦν δέμας, ἀλλὰ μαχητής.
 καὶ ῥ' ὅτε πέρ μιν ἐγὼ πολεμίζειν οὐκ εἵασκον
 οὐδ' ἐκπαυράσσειν, ὅτε τ' ἤλυθε νόσφιν Ἀχαιῶν

794. τὸν γε ἄνακτα] εἶχε F τὸ ἄναξ. διὸ δὲν ὑπάρχει χασμωδία.— παρ' ἵπποισι καὶ ὄχεσφιν = παρὰ τῶν ἵπποις ἐξευγμένῳ ἄρματι.

795. ἀναψύχοντα]—δρῶσίζοντα, διότι τὸ τραῦμα ἔκαie. ἀνέψυχε δὲ ἀνυψῶν τὸν τελαμῶνα καὶ ἀπὸ τοῦ ἰδρῶτος καθαρίζων τὸ τραῦμα.—τὸ μιν] περὶ τῆς διπλῆς αἰτ. ὅρα 361.

796. ἔτειρεν] διότι ὁ ἰδρῶς εἰσερχόμενος εἰς τὴν πληγὴν ἐπέτεινε τὸν πόνον.—ὑπὸ τελαμῶνος = ὑπὸ τῇ πύσιν τοῦ τελαμῶνος. ὅρα B 388.

797. εὐκύνκλον. ὅρα 453.—τῷ] διὰ τὸν ἰδρῶτα.—χεῖρα] αἰτιατ. ἀ-ἀναφορᾶς. Ἡ χεὶρ ἐκούράζετο διότι ἐσῆκονε τὴν ἀσπίδα, ἵνα κατὰ τὸ δυνατόν μὴ ὁ τελαμῶν πιέζη τὸ τραῦμα.

798. ἄν δ' ἴσχωιν] ἀντὶ ἀνίσχων δὲ = ἀνασηκόντων. — κελαινεφές.. ὅρα A 397.

799. ἱπλείου ζυγοῦ] τοῦ ζυγοῦ τῶν ἵππων τοῦ Διομήδους —ζυγοῦ ἦψατο] ἢ Ἀθηνᾶ μεταμορφωθεῖσα εἰς ἄνδρα, μολονότι τοῦτο ῥητῶς δὲν λέγεται, στηριζασα τὴν γείρα εἰς τὸν ζυγὸν ἐστάθη μὲ πολλὴν οἰκειότητα ἀπέναντι τοῦ Διομήδους, ὅς ἐν 794 λέγεται «παρ' ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν», ἀλλ' ἤδη εἶχεν ἀναβῆ εἰς τὸ ἄρμα κατὰ 837.

800. σύνταξιν: ἡ Τυδεὺς γείνατο παῖδα ὀλίγον ἑοικότα αἰ.—οἱ]=ἐαυ-

τῷ. διὰ τοῦτο ὀρθοτονεῖται. Γραμμ. § 9, α'.—γείνατο ὅρα A 280.

801. τοι=σοι.—μικρὸς] τοιοῦτους ἔπλασεν ὁ μῦθος καὶ τὸν Ὀδυσσεᾶ καὶ Ἡρακλέα.—δέμας. ὅρα A 115.—μαχητής] βορχυλογικῶς ἀντί: ἱκανός, ἀνδρείος πολεμιστής. Π186. γ 112 σ261. οὕτω καὶ τὸ πολεμιστής (Π 492) καὶ ἄνερες ἔστε E 529.

802. ἐξ. Ἡ ἔννοια: Ὁ Τυδεὺς μὲν, ἐνῷ ἀπηγόρευον εἰς αὐτὸν νὰ μάχηται καὶ διέταττον νὰ τρωγίῃ—συχος, ἐκεῖνος τοῦναντίον προεκάλει τοὺς Καδμείους εἰς μάχην. σὲ δὲ τοῦναντίον ἐνῷ προτρέπω εἰς μάχην καὶ προστατεύω, σὺ ἀποσύρσαι τῆς μάχης. Ἡ ὁμιλοῦσα ἐσῆκπει νὰ φέρῃ παράδειγμα τῆς ἐν 801 γενικῆς περὶ Τυδεῶς γνώμης. τοῦτο δὲ γενομένου αὐτόματος ἔργεται ἡ πρὸς τὸν υἱὸν ἀντίθεσις: σοὶ δ' ἦτοι κτλ. σ809.—καὶ ῥ' ὅτε πέρ] ἀπόδοσις τούτων δὲν εἶναι ὁ στ. 805, ὅς εἶναι παρενθετική παρατήρησις, ἀλλ' ὁ στ. 806 ἀρχόμενος διὰ τοῦ αὐτῶ, ὃ δὲν περιεμένετο, ἀλλὰ προεκλήθη ὑπὸ τῆς πρὸς τὴν παρένθεσιν ἀντιθέσεως.

803. ἐκπαυράσσειν] ἐκ ῥίξης φα (φαν φαίνω) δι' ἀναδιπλασιασμοῦ, ὅπως δαιδάλω, μαιμάω, παιπαλόεις=εκφαίνομαι, διαπρέπω. ὅρα B 450.—νόσφιν Ἀχαιῶν] οἱ Ἐπὶ Θῆβας θβάσαντες εἰς Ἀσωπὸν ἔστειλαν τὸν Τυδεᾶ εἰς Θῆβας, ἵνα

- ἄγγελος ἐς Θήβας πολέας μετὰ Καδμείωνας,
 805 δαίνυσθαι μιν ἄνωγον ἐνὶ μεγάροισιν ἔκηλον·
 αὐτὰρ ὃ θυμὸν ἔχων δν καρτερόν, ὥς τὸ πάρος περ,
 κούρους Καδμείων προκαλίσσειο, πάντα δ' ἐνίκα
 [ζήδιώς· τοίη οἱ ἐγὼν ἐπιτάρροθος ἦα].
 σοὶ δ' ἦ τοι μὲν ἐγὼ παρά θ' ἵσταμαι ἡδὲ φυλάσσω,
 810 καὶ σε προφρονέως κέλομαι Τρώεσσι μάχεσθαι·
 ἀλλὰ σευ ἢ κάματος πολυαῖξ γυῖα δέδυκεν,
 ἦ νύ σέ που δέος ἴσχει ἀκήριον· οὐδ' οὐ γ' ἔπειτα
 Τυδέως ἔκγονός εἶσι δαΐφρονος Οἰνείδαο·
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρατερός Διομήδης·
 815 „γινώσκω σε θεά, θύγατερ Διὸς αἰγιόχοιο·
 ἰὼ τοι προφρονέως ἔρέω ἔπος οὐδ' ἐπικεύσω.
 οὔτε τί με δέος ἴσχει ἀκήριον οὔτε τις ὄγκος,

εἰρηνικῶς ἢ ἔρις λυθῇ. Ταῦτα ἐκτίθενται ἐν Δ 370—400.

805. δαίνυσθαι] ὡς πρέσβυς ἐφίλοξενήθη ἐν τοῖς ἀνακτόροις. πρβλ. Δ 386.—ἄνωγον] ὅρα Δ 287.

806. Ἡ ἔννοια: διατηρῶν καὶ ἐκεῖ τὸ θάρρος, ὃ εἶγε πάντοτε. — ὄν|=έόν, τὸν ἴδιον αὐτοῦ.

807. πάντα] ὅρα Δ 389.

808. Ὁ στίχος οὗτος δὲν εἶναι γνήσιος. διότι τὸ μὲν ἀντιφάσκει πρὸς τὸν στ. 802, τὸ δὲ αἶρει τὴν μεταξὺ 810 καὶ 802 ἀντίθεσιν.—ἐπιτάρροθος] ὅρα Δ 390.

809. σοὶ] προετάρχθη μετ' ἐμφάσεως καὶ ἀντιτίθεται πρὸς τὸν πατέρα.—φυλάσσω] ἐκ τοῦ σοὶ ἐννοεῖται σέ.

810. προφρονέως] προσδιορίζεται ἐνίσχυει τὸ κέλομαι κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ οὐκ εἵασκον.=εἰλικρινῶς. εἶναι ἐπίρρημα τοῦ πρόφρων.

811. σευ] προετάρχθη τοῦ ἦ, ὥστε ἀνῆκεν καὶ εἰς τὰ δύο διεzeugμένα μέλη· καὶ ὅμως ἐπανελήφθη διὰ τοῦ σε ἐν τῷ δευτέρῳ. — κάματος πολυαῖξ=κόπος ὃ ἐκ πολλῆς ὁρμῆς, ὃ

ἐκ πολυταράχου μάχης. ὅρα Α 165. Παροξύνεται, διότι τὸ εἶναι φύσει μακρόν. πρβλ. «πολυαίκος πολέμοιο» Α 165. «ἐπα' ἔξα:» Η 240. εἶναι μὲν ἀνάλογον τὸ κῆρυξ κήρυκος, Φοῖνιξ φοίνικος, ἀλλὰ τούτων ἡ βραχύτης τῆς ληγοῦσης τῆς ὀνομαστ. εἶναι ῥητῶς παραδεδομένη.

812. δέος ἀκήριον] φόβος ἀραιρῶν τὴν καρδίαν, ἀποθαρρύνων. Οὕτω λέγεται χλωρὸν δέος=φόβος ὡχροποιός.—οὐ] μετ' ἐμφάσεως προετάρχθη: καθόλου δέν.—οὐ] ἔμφασιν προσδίδει εἰς αὐτὸ τὸ γὰρ καὶ μετ' ἀναφορᾶς πρὸς τὰ ἐν 811 ἐξ. λέγεται.—ἔπειτα] κατὰ ταῦτα, λοιπόν, τότε. Ἐξάγει συμπέρασμα ἐκ τῶν ἡγουμένων.

815. γινώσκω σε] δηλ. ὅτι εἶσαι θεά, μολονότι εἶσαι μεταμορφωμένη. οὕτω καὶ ἐν 824.

816. τῷ] ὅρα Α 418.—ἐπικεύσω] μέλλ. τοῦ ἐπικεύθω. Ἀεὶ ἀρνητικῶς κεῖται.

817. Ἀπάντησις πρὸς τὰ ἐν 811, 812 κατ' ἀντίστροφον τάξιν. ὄγκος λοιπὸν εἶναι ἡ νωθρότης καὶ ἀδρά-

- ἀλλ' ἔτι σέων μέμνημαι ἐφειμέων, ὥς ἐπέτειλας.
 οὐ μ' εἷας μακάρεσσι θεοῖς ἀντικρὺ μάχεσθαι
 820 τοῖς ἄλλοις· ἀτὰρ εἴ κε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
 ἔλθοι' ἐς πόλεμον, τήν γ' οὐτάμεν δέξει χαλκῷ.
 τοῦνεκα νῦν αὐτός τ' ἀναχάζομαι ἡδὲ καὶ ἄλλους
 Ἀργεῖους ἐκέλευσα ἀλῆμεναι ἐνθάδε πάντας·
 γινώσκω γὰρ Ἄρην μάχην ἀνὰ κοιρανέοντα·.
 825 τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 „Τυδείδη Διόμηδες, ἔμῳ κεχαρισμένε θυμῷ,
 μήτε σὺ γ' Ἄρην τό γε δειδίθι μήτε τιν' ἄλλον
 ἀθανάτων· τοίη τοι ἐγὼν ἐπιτάρορθός εἰμι.
 ἀλλ' ἄγ' ἐπ' Ἄρην πρότω ἔχε μώνυχας ἵππους,
 830 τύπον δὲ σχεδὴν, μῆδ' ἄζωο θυῶρον Ἄρην
 τοῦτον μαινόμενον, τυκτὸν κακόν, ἄλλοπρόσαλλον,
 ὃς πρόφην μὲν ἐμοί τε καὶ Ἡρῇ στεῦν' ἀγορεύων
 Τρωσὶ μαχέσεσθαι, ἀτὰρ Ἀργεῖοισιν ἀρήξειν,
 νῦν δὲ μετὰ Τρώεσσιν ὁμιλεῖ, τῶν δὲ λέλασται·.
 835 ὥς φασμένη Σθένελον μὲν ἀφ' ἵππων ὥσε χαμᾶζε.

νεῖα ἢ ἐκ καμάτου (811).

818. σέων] πάσχει· συνίζησιν. — ἐφειμέων] πρβλ. 127...132. ὅρα 508.

819. ἀνικρὺ] ὅρα 130.

820, 821=131, 132. ἐκ τοῦ οὐ μ' εἷας (819) ἐννοεῖται τὸ θετικόν μ' ἐκέλευς, ἐξ οὗ ἐξαρτᾶται τὸ οὐτάμεν.

822. πρβλ. 600εξ.

823. ἀλῆμεναι] νὰ συμπυκνωθῶσι, συσπειραθῶσιν ὑποχωροῦντες, νὰ μὴ διασπαρῶσι μεμονωμένοι. Εἶναι ἀπαρ. τοῦ εἰλῆν, παθητικοῦ ἀορ. τοῦ εἰλω, ἀντι εἰλῆναι.

824. μάχην ἀνὰ] ἀντὶ τοῦ ἀνὰ μάχην. Ἡ δὲ καὶ ἀνὰ οὐδέποτε ἀναστρέφονται.

826=243.

827. τό γε] διὰ τοῦτο, διότι ἐγὼ σοὶ εἶπα. πρβλ. 818εξ.

830. σχεδὴν καὶ αὐτοσχεδὴν = σχεδόν καὶ αὐτοσχεδόν. οὕτω καὶ

ἀντίβιον ἀντιβίην. Εἶναι θηλυκὸν τοῦ σχεδίου οὐσιαστικῶθ' ἐν κατὰ παρὰλείψιν τοῦ πληγῆν ἢ τυπῆν καὶ ἐπιρρηματικῶς λαμβανόμενον.

831. τοῦτον] ὅρα 761. — τυκτὸν κακόν] ὅστις ἐπίτηδες εἶναι πλασμένος δυστυχίαν νὰ προξενῇ, ὅστις μόνον διὰ δυστυχίαν εἶναι, τέλειον κακόν. Διὰ τὰ κακὰ τοῦ πολέμου λέγεται ὁ Ἄρης κακόν, τὸ δὲ τυκτὸν σαρκασμὸν περιέχει καὶ εἶναι οὐδ'. τοῦ τυκτός (τεύχ) = πεποιημένος. — ἄλλοπρόσαλλον] ὅστις ἀπὸ τὸν ἓνα εἰς τὸν ἄλλον μεταβαίνει, ἀστατος (ὅπως ἡ τύχη τοῦ πολέμου).

832. πρόφην] νωστί, προσφάτως, ὅπως Ω 500. — στεῦν] ὅρα Β 597, Γ 83.

834. τῶν δὲ] τῶν Ἀργείων. — λέλασται] λέλασμαι παρακ. μέσος τοῦ λανθάνω.

- χειρὶ πάλιν ἐρύσας· δ δ' ἄρ' ἐμπαπῶς ἀπόρουσεν.
 ἣ δ' ἐς δίφρον ἔβαινε παρὰ Διομήδεα δῖον
 ἐμμεμανῦτα θεά· μέγα δ' ἔβραχε φήγιμος ἄξων
 βριθοσύνη· δεινὴν γὰρ ἄγεν θεὸν ἄνδρα τ' ἄριστον.
 840 λάζετο δὲ μάστιγα καὶ ἡνία Παλλὰς Ἀθήνη·
 αὐτίκ' ἐπ' Ἀρηι πρῶτ' ἔχε μῶνυχας ἵππους.
 ἣ τοι δὲ μὲν Περίφαντα πελώριον ἐξενάριζεν,
 Αἰτωλῶν ὃχ' ἄριστον, Ὀχαιοῦ ἀγλαὸν υἱόν·
 τὸν μὲν Ἀρης ἐνάριζε μαιφόνος· αὐτὰρ Ἀθήνη
 845 δύν' Αἴδος κυνέην, μὴ μιν ἴδοι ὄβριμος Ἀρης.
 ὥς δὲ ἶδε βροτολογὸς Ἀρης Διομήδεα δῖον,
 ἣ τοι δὲ μὲν Περίφαντα πελώριον αὐτόθ' ἔασε
 κεῖσθαι, ὅθι πρῶτον κτείνων ἐξαίνυτο θυμόν,
 αὐτὰρ δὲ βῆ ὃ' ἰθὺς Διομήδεος ἵπποδάμοιο.
 850 οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
 πρόσθεν Ἀρης ὠρέξαθ' ὑπὲρ ζυγὸν ἡνία θ' ἵππων
 ἔρχεῖ χαλκείῳ μεμῶς ἀπὸ θυμὸν ἐλέσθαι·
 καὶ τό γε χειρὶ λαβοῦσα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη

836. πάλιν=ὀπίσω, πρὸς τὸ ἀνοικτὸν μέρος τοῦ ἄρματος. Τὸ ἐμπαπῶς διότι τὸ ἐρύω εἶχε F. — ἐμμεμῶς=εὐθύς, αὐτίκα, ταχέως.

838. ἐμμεμανῦτα] πλήρης πολέμου μένους. ὅρα 142.

839. βριθὺς = βαρὺς. βριθοσύνη = βάρος. — ἄγεν] ἐδῶ=φέρειν.

841. αὐτίκα] διὰ τὸ ἀσύνδετον ὅρα Δ 5.

842. ἐξενάριζες] παρατακτικός, διότι ἀκριβῶς ἐπάνω εἰς τὴν πρᾶξιν ἐπῆλθεν ἡ Ἀθηνᾶ· κατεγίνετο νὰ γυμνώσῃ ἀπὸ τῶν ὅπλων. ὅρα Α191. — Περίφας] λέγεται καὶ τις τῶν Τρώων κήρυξ. Ρ 323.

843. ὅχα] ὅρα Α 69.

845. δύν' = δύνε. — κυνέην. ὅρα Γ 336. — Αἴδος κυνέη] καθίστα τὸν φέροντα ἄρατον καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς θεοὺς. ἦν κτήμα Ἀἴδος (τοῦ ἀοράτου Ἀ-Ε-δος), ὃς δανείζει αὐτὴν καὶ εἰς ἄλλους λ. γ. τὸν Περ-

σέα, Ἑρακλέα, ὅπως ὁ Ζεὺς τὴν αἰγίδα. ἡ Ἀφροδίτη τὸν κεστόν. Περὶ τοῦ πῶς εἶχεν αὐτὴν πρόχειρον ἡ Ἀθηνᾶ, δὲν φροντίζει νὰ εἴπῃ ὁ ποιητής. Ἴνα μὲν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀθέατος ἡ Ἀθηνᾶ δὲν χρειάζεται τὴν κυνέην τοῦ Ἀδου· ἐν Α 198 εὐδαίς τῶν παρόντων εἶδεν αὐτὴν πλὴν τοῦ Ἀχιλλέως, εἰς δὲν ἡ θεὰ νὰ ἐμφανισθῇ, καὶ ἐν π 160 ὁ Τηλέμαχος δὲν τὴν βλέπει, ἐνῶ τὴν βλέπει ὁ Ὀδυσσεύς· «οὐ γάρ πω πάντεσσι θεοὶ φαίνονται ἑναργεῖς».

848. ἐξαίνυτο. ὅρα Δ 531.

850=Γ 15.

851. πρόσθεν] τούτῳ ἀντιτίθεται τὸ δεύτερος 855. — ὠρέξατο] ἐξέτεινεν ἑαυτὸν. ὅρα Δ307. — ἵππων] τοῦ Διομήδους· διότι ὁ Ἀρης τὸ ἄρμα αὐτοῦ εἶχε δώσει εἰς τὴν Ἀφροδίτην. 363.

853. καὶ] περιμένομεν μάλλον ἀλλὰ ἡ δέ.

- ὄσεν ὑπ' ἐκ δίφροιο ξιώσιον αἰχθῆναι.
 855 δεύτερος αὖθ' ὠρμᾶτο βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης
 ἔργχ' ἑὶ χαλκείῳ· ἐπέρεισε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη
 νεΐατον ἐς κενεῶνα, ὅθι ζωννύσκετο μίτρην·
 τῇ ῥά μιν οὕτα τυχών, διὰ δὲ χροά καλὸν ἔδαιπεν,
 ἐκ δὲ δόρυ σπάσεν αὖτις. ὃ δ' ἔβραχε χάλκεος Ἀρης,
 860 ὅσσον τ' ἐννεάχιλοι ἐπίαχον ἢ δεκάχιλοι
 ἄνδρες ἐν πολέμῳ ἔριδα ξυνάγοντες ἄρης·
 τοὺς δ' ἄρ' ὑπὸ τρόμος εἶλεν Ἀχαιοὺς τε Τρῳάς τε
 δέοντας· τόσον ἔβραχ' Ἀρης ἄτος πολέμοιο.
 οἷη δ' ἐκ νεφέων ἐρεβεννὴ φαίνεται ἀήρ
 865 καύματος ἔξ ἀνέμοιο δυσαέος θορνυμένοιο,
 τοῖος Τυδεΐδῃ Διομήδεϊ χάλκεος Ἀρης
 φαίνεθ' ὁμοῦ νεφέεσσιν ἰὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν.
 καρπαλίμως δ' ἔκανε θεῶν ἔδος, αἰπὺν Ὀλυμπον,

854. σύνταξιν: ὄσεν αἰχθῆναι ἐ-
 τώσιον ὑπ' ἐκ δίφροιο.—ὑπ' ἐκ δι-
 φροιο] ἢ Ἀθηναῖ ἀπώθησε τὸ δόρυ
 αὐτως, ὥστε ἀνευ ἀποτελέσματος ἐ-
 πέρασε ὑπὸ τὸν δίφρον τοῦ ἄρμα-
 τος.—ξιώσιον. ὅρα Γ 368.

855. βοὴν ἀγαθός. ὅρα Β 408.

856. ἔργχ' ἑὶ χαλκείῳ] ὅπως 852.
 ὁ ποιητὴς δὲν φοβεῖται τὰς ἐπανα-
 λήψεις.—ἐπέρεισε] κυρίως = ἐστή-
 ριξεν ἐπάνω, ἔθεν = ὤθησε μετ' ἐν-
 ναμιν. Ἐνεστ. ἐπερείδω.

858. τῇ=ἐκεῖ, αὐτοῦ.—τυχών.
 ὅρα 582.—διὰ ἔδαιπεν = διέκρυπεν,
 διέσχισε. Ἐνεστ. δια-δάπτω.—χροά.
 Γραμμ. § 5, 6'.

859. ἐκ σπάσε] τιμήσις. ὅρα Α
 579.—χάλκεος. ὅρα 704.

860. ἐννεάχιλοι] ἀντὶ ἐννεαχι-
 λιοι.—ἐπίαχον] πολεμικὴν κραυγὴν
 ἐσάχωσαν. Εἶναι παρατατ. μετ' ἰσχυ-
 ρισμ. γωνιακοῦ, οἷος τίθεται ἐν
 παραβολαῖς. ὅρα Δ 131.

861. ἄρης=μάχης. ὅρα Β 426.
 —ἔριδα ἄρης, ὅπως ἔρις πολέμοιο
 Ε 389, Ρ 253.—πολεμικὴν ἔριν.—

ξυνάγοντες.] πρβλ. Ε 448 «σύνναγον
 κρατερὴν ὑσμίνην». ὅρα Β 381 «ξυν-
 ἀγειν ἄρηα». Ὅμοίως τὰ συνήμι,
 συναυάνειν, συμβάλλειν εἶναι ἐν
 χρήσει περὶ μάχης.

862. ὑπὸ = ὑποκάτω. πρβλ. Γ
 34, Δ 421. ὅρα Δ 314.

864. ἐκ νεφέων...] ἐκ τῶν νεφῶν
 παρουσιάζεται μετ' ἄνθος, τὸ ὁ-
 ποῖον καλύπτει ὅλον τὸν οὐρανόν,
 ὅταν ἐπικήχῃ θυελλὰ, ἐκ τῶν νε-
 φῶν, τὰ ὅποια πρότερον ἴσταντο συ-
 νηγμένα καὶ ᾗδιδιασπειρόμενα ὑπὸ
 τοῦ ἐν 865 ἀνέμου ἐκτείνονται εἰς ὁ-
 λον τὸν οὐρανὸν ἐπισχοτίζοντα αὐτόν.

865. καύματος ἔξ] ἔνεκα καύσω-
 νος. ἀνήκει εἰς τὸ θορνυμένοιο.—δυ-
 σαέος=χαλεπῶς πνέοντος, θυελλώ-
 δους, σφοδροῦ. Ἐκ τοῦ δυο καὶ ἄημι
 =πνέω.

866. τοῖος] τῶσον σκοτεινός, ὁ-
 σον ὁ οὐρανὸς πρὸ θυελλῆς.

867. ὁμοῦ νεφέεσσιν] δι' αὐτῶν
 ἢ το περιεκαλυμμένους. Προσδιόρι-
 ζεῖ τὸ ἰὼν.

868. πρβλ. 360, 367.

- παρ δὲ Διὶ Κρονίῳνι καθέζετο θυμὸν ἀχεύων,
 870 δεῖξεν δ' ἄμβροτον αἷμα καταρρέον ἐξ ὠτειλῆς,
 καὶ ὃ' ὀλυφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
 „Ζεῦ πάτερ, οὐ νεμεσίξῃ ὀρῶν τάδε καρτερὰ ἔργα ;
 αἶε τοι ῥίγιστα θεοὶ τετιηότες εἰμὲν
 ἀλλήλων ἰότητι, χάριν ἄνδρесси φέροντες.
 875 σοὶ πάντες μαχόμεσθα· σὺ γὰρ τέκες ἄφρονα κόρυνην,
 οὖλομένην, ἣ τ' αἰὲν ἀήσυλα ἔργα μέμηλεν.
 ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες, ὅσοι θεοὶ εἰς ἔν' Ὀλύμπῳ,
 σοὶ τ' ἐπιπεύθονται καὶ δεδμήμεσθα ἕκαστος·
 ταύτην δ' οὐτ' ἔπει προτιβάλλει οὔτε τι ἔργῳ,
 880 ἀλλ' ἀνιῆς, ἐπεὶ αὐτὸς ἐγείναιο παῖδ' αἰδήλον·
 ἣ νῦν Τυδεὸς υἱόν, ὑπερφίαλον Διομήδεα,
 μαργαίνειν ἀνέηκεν ἐπ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
 Κύπριδα μὲν πρῶτον σχεδὸν οὐτάσε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ,
 αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτῷ μοι ἐπέσσυτο δαίμονι ἴσος·
 885 ἀλλὰ μ' ὑπὴρνευκαν ταχέες πόδες· ἣ τέ γε δηρὸν

870. ἄμβροτον. ὅρα 340. Α 529.

873. ῥίγιστα] τὰ φοικτότατα. "Ε-
 γεινεν ἐκ τοῦ ὄγος. ὅρα Α 325. —
 τετιηότες εἰμὲν] ἀνάλυσις τοῦ παρακ.
 τέτλαμεν. ὅρα Γ 309.

874. ἄνδρесси] διὰ τὰ συμφρα-
 ζόμενα ἐνταῦθα σημαίνει· θνητοῖς,
 ὅπως Β 813, Ε 839.

875. Μετὰ πολλοῦ τοῦ πάθους ὁ
 Ἄρης ἀπὸ τῶν γενικῶν παραπόνων
 μεταβαίνει εἰς παράπονα κατὰ τοῦ
 Διὸς διατὴν προκειμένην περίστασιν.

876. οὖλομένην] κυρίως = ὀλε-
 θρίαν. ἐδῶ = κατηραμένην, ποῦ νὰ
 χαθῇ. — ἀήσυλα] μόνον ἐνταῦθα ἄ-
 παντῶ. Πιθανῶς εἶναι τὰ αὐτὸ πρὸς
 τὸ αἶσυλα. ὅρα 403. — ἀήσυλα
 ἔργα, οὕτω «θαλάσσια ἔργα. πολε-
 μῆ·α ἔργα. φιλοτήσια ἔργα. κλπ.»
 ὅρα Β 614. — μέμηλε] παρακ. τοῦ
 μέλω, ὅρα Α 523.

877. γὰρ] ἄλλη αὕτη αἰτιολογία
 τοῦ σοὶ μαχόμεσθαι.

878. τ' = τε. ὦφειλε κυρίως νὰ

ῆναι μετὰ τὸ ἐπιπεύθονται. Β 136.

— δεδμήμεσθα = εἵμεθα ὑποτεταγ-
 μένοι, ὅπως Γ 103. Γραμμ. § 11, ε'.
 — ἐπιπεύθονται δεδμήμεσθα] πολ-
 λάκις γίνεται τοιαύτη ἐναλλαγή
 προσώπου. Η 160. Ρ 250.

879. ταύτην] λέγεται μετὰ περι-
 φρονήσεως. — ταύτην προτιβάλ-
 λει] κυρίως = τῆς ῥίγεται, ὅθεν =
 τὴν τιμωρεῖς. Εἶναι ὅ'. ἐνικὸν τοῦ
 προτιβάλλομαι.

880. ἀνιῆς] τοῦ ἀν-ίημι. — ἐ-
 γείναιο] ὅρα Α 280. — αἰδήλον]
 ὅρα Β 455.

881. ἣ] ἀνεξάρτητος ἀναφορικῇ
 πρότασις μετ' ἐπιφωνήσεως. — Διο-
 μῆδεα] τὸ εα πάσχει συνίζησιν.

882. μαργαίνειν] μαίνεσθαι, μα-
 νιωδῶς ὀρμᾶν. — ἀνέηκεν] τοῦ ἀ-
 νίημι ἄοριστος. ἔχει σημασίαν διά-
 φορον τῆς ἐν 880.

883, 884 = 458, 459.

885. ὑπὴρνευκαν] ἄορ. τοῦ ὑπο-
 φέρω. ἐξήγαγον ἐκείθεν, ἔσωσαν. ἣ

αὐτοῦ πήματ' ἔπασχον ἐν αἰνῇσιν νεκάδεσσιν,
ἢ κε ζῶς ἀμενηνὸς ἔα χαλκοῖο τυπῆσι“.

τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς.

„μή τί μοι ἄλλοπρόσαλλε παρεξόμενος μινύριζε.

890 ἔχθιστος δέ μοι ἔσσι θεῶν, οἷ' Ὀλυμπον ἔχουσιν·

αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη πόλεμοί τε μάχαι τε.

μητρός τοι μένος ἔστιν ἀάσχετον, οὐκ ἐπεικτόν,

Ἥρης· τὴν μὲν ἐγὼ σπουδῇ δάμνημ' ἐπέεσσιν.

τῷ σ' ὅλω κείνης τάδε πάσχειν ἐννεσίησιν.

895 ἀλλ' οὐ μάν σ' ἔτι δηρὸν ἐνέξομαι ἄλγε' ἔχοντα·

ἐκ γὰρ ἐμεῦ γένος ἔσσι, ἐμοὶ δέ σε γένετο μήτηρ.

εἰ δέ τευ ἐξ ἄλλου γε θεῶν γένεν ὧδ' ἀίδηλος,

καὶ κεν δὴ πάλαι ἦσθα ἐνέριτος Ὀυρανίωνων“.

ὥς φάτο, καὶ Παιήον' ἀνώγειν ἰήσασθαι.

ὑπὸ ἐνταῦθα σημαίνει ὅ,τι ἐν τοῖς ὑπείκω, ὑποχωρέω, ὑποχάζομαι, ὑποφέρω, ὑπαλύσκω. Κυρίως ἡ πρότασις αὕτη ἔπρεπε νὰ ᾖται ἀρνητική ὑπόθεσις τῶν ἐπομένων.

886. αὐτοῦ] αὐτοῦ, εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης. Ὅριζεται ὑπὸ τοῦ ἐν νεκάδεσσι.—πήματ' ἔπασχον] ἀπέθνησκον. Οὕτως ἐξηγητέον, ὡς δεικνύει τὸ ἐπόμενον ζῶς. Ἡ φράσις ἐλέχθη ἐν ἐξάψει· διότι δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀποθάνῃ, ἀφοῦ εἶναι θεός.—νεκάς=σώρος νεκρῶν. ὅρα Α52.

887. ζῶς καὶ αἰτ. ζῶν. Ἔτεροι τύποι τοῦ ζῶος.—ζωντανός, ζῶν. ἐδῶ ἔχει παραχωρητικὴν ἔννοιαν.—ἀμενηνός] ἐκ τοῦ α καὶ μένος.=ἀσθενής.—ἔα] Γραμμ. § 29. α'. καὶ 30.—τυπῆ=πληγὴ, κτύπημα. Ἐκ τοῦ τύπτω. Ἐτέρα μορφὴ τοῦ τύπος. ὅρα Α 240.

891. ὅρα Α 177.

892. μένος] χαρακτήρ, φύσις. δηλ. ὁ σίληρις χαρακτήρ.—ἀάσχετος] κατ' ἐπικὴν ἔκτασιν ἀντιᾶσχετος (α, σ, χεῖν)=ἀκάθεκτος, ἀχαλίνωτος.—ἐπεικτός] (ἐπί, εἴχω. ὅρα Δ 509). = ὑ-

ποχωρῶν, ὑπείκων, οὐκ ἐπεικτός = ἀνένδοτος, ἀκαταπόνητος.

893. σπουδῇ] μὲ πολὺν κόπον, μόλις.—δάμνημι] περιστέλλω, περὶορίζω.

894. ἐννεσίησιν] ὄνομ. ἐννεσίη ἡ ἐνεσίη. Ἐκ τοῦ ἐνιμη.=προτροπή, προσταγή. κείνης ἐννεσίησιν=κατὰ τὰς διαταγὰς ἡ εἰσηγήσεις ἐκείνης. πρβλ. 762. ἐξ.

896. γένος] αἰτία: ἀναφορᾶς.

897. τευ=τινος. Γραμμ. § 9,5'. —γένεν] ἀντὶ γένου ἢ ἐγένου.

898. καὶ] ἀνῆκει εἰς τὸ δὴ πάλαι Ἡ ἔννοια: ἔχι τῶρα πρῶτον, ἀλλὰ καὶ πρὸ πολλοῦ ἤδη.—ἐνέροι = οἱ κάτω, οἱ καταχθόνιοι. Συγκριτικὸν ἐνέριτος=κατώτερος, καταχθονιώτερος.—Ὀυρανίωνων] τῶν υἱῶν τοῦ Οὐρανοῦ, τῶν Τιτάνων, οἱ ὁποῖοι μετὰ τοῦ Κρόνου συνῆρχον καὶ ὑπὸ τοῦ Διὸς ἐχθρονισθέντες ἐσπενδονήθησαν εἰς τὸν Τάρταρον. πρβλ. © 479. Ε 203, 274, 279, Ο 225. Εἰς τὰ ἄλλα χωρία (Α 570, Ε373, κλπ.) Οὐρανίωες λέγονται οἱ Ὀλύμπιοι θεοί, δηλ. ἡ τελευταία τῶν θεῶν γενεὰ.

- 900 τῷ δ' ἐπὶ Παιήων ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσειν
[ἡκέσαι· σὺ μὲν γάρ τι καταθνητός γ' ἐτίενυκτο].
ὥς δ' ὅτ' ὀπὸς γάλα λευκὸν ἐπειγόμενος συνέπηξεν
ὑγρὸν ἐόν, μάλα δ' ὤκα περιτρέφεται κυκώωντι,
ὥς ἄρα καρπαλίμως ἰήσατο θεοῦρον Ἄρηα.
905 τὸν δ' Ἐβη λοῦσεν χαρίεντα δὲ εἴματα ἔσσε.
παρ δὲ Διὶ Κρονίῳ καθέζετο κύδει γαίῳν.
αἱ δ' αὖτις πρὸς δῶμα Διὸς μέγαλοιο νέοντο
Ἥρη τ' Ἀργεῖη καὶ Ἀλαλκομενῆς Ἀθήνη,
παύσασαι βροτολογὸν Ἄρην ἀνδροκτασιάων.

ἡ μετὰ τοῦ Διὸς συνάρχουσα.

900, 901=401, 402.

902. ὀπὸς] πυτιά, ἣν ἐμβάλλουσιν εἰς τὸ γάλα, ἵνα πῆξῃ. ὥς ὀπὸς ἡ πυτία ἐχρησίμευε τὸ γάλα τῆς συκῆς. — ἐπειγόμενος] τροπικῇ μετοχῇ=ταχέως. Ψ 119.

903. περιτρέφεται = πῆζει περίξ διότι κυκλικῶς ἀνακατόνεται. Ἡμεῖς ἐπὶ τραυμάτων λέγομεν αἵθερσεν ἡ πληγὴ. — κυκώωντι] μετοχῇ τοῦ κυκᾶω.=ὅταν τις ἀνακατόνη.

904. Τὸ σημεῖον τῆς παραβολῆς εἶναι ἡ ταχύτης. ὅπως ταχέως τὸ γάλα πῆζει, οὕτω ταχέως τὸ τραῦμα

ἐπουλώθη. — ἰήσατο] ὁ Παιήων.

905. Τοὺς λουομένους ὑπηρετοῦν οὐ μόνον δοῦλαι ἀλλὰ καὶ εὐγενεῖς νέαι. ὅπως γ 464. πρβλ. Ε 722. ὅρα Δ 2. — εἴματα] εἶμα ἐκ τοῦ ἔννυμι. =ἐνδύματα. — ἔσσε] ἰόρ. τοῦ ἔννυμι.

906=A 405. Ἐκαμάρονεν οὐχὶ διὰ κατόρθωμά τι, ὅπως ὁ Βριάρεως ἐν Α 405, ἀλλὰ διὰ τὰς περιποιήσεις, ὧν ἔτυχε, καὶ τὴν τιμητικὴν θέσιν.

908=Δ 8.

909. Ἄρην] Γραμμ. § 5, 6'. — ἀνδροκτασίη (κτείνω) = ἀνδροκτονία, αἱματοχυσία.

ΙΛΙΑΔΟΣ Ε.

Διομήδους ἀριστεία.

Τότε πάλιν ἡ Παλλὰς Ἀθηνᾶ ἔδωκεν εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Τυδέως Διομήδῃ ἀνδρείαν καὶ θάρρος, ἵνα γείνη περιφανὴς μετὰ τῶν Ἀργείων καὶ λάβῃ καλὴν δόξαν. τοῦ ἦναπτεν ἀπὸ τὴν περι- κεφαλαίαν καὶ τὴν ἀσπίδα πῦρ ἀκατάπαυστον, ὅμοιον πρὸς τὸν φθινοπωρινὸν ἀστέρα, ὅταν αὐτὸς λαμπρότατα φέγγῃ, ὅταν ἔχῃ λουσθῇ εἰς τὸν Ὠκεανόν· τοιοῦτον πῦρ τοῦ ἦναπτεν ἀπὸ τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς ὤμους, (ἐξεγείρασα) δ' ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τὸ μέσον, ὅπου πλεῖστοι συνεταράσσοντο.

Ὑπῆρχε δὲ μετὰ τῶν Τρώων κάποιος Δάρης πλούσιος εὐγεν- νής, ἱερεὺς τοῦ Ἡφαίστου· εἶχε δὲ δύο υἱούς, (10) τὸν Φηγέα καὶ τὸν Ἰδαῖον, ἐμπείρους παντὸς εἶδους μάχης· οὗτοι ἀφοῦ τοῦ ἀπε- χωρίσθησαν (ἀπὸ τῶν Τρώων), ὤρμησαν ἐναντίον (τοῦ Διομήδους)· οὗτοι μὲν ἀπὸ τοῦ ἔρματος, ἐκεῖνος δὲ ἀπὸ τῆς γῆς πεζὸς ἐφώρμα. ὅτε δὲ πλέον οὗτοι ἦσαν πλησίον ἐρχόμενοι ἐναντίον ἀλλήλων, τότε ὁ Φηγεὺς πρῶτος ἔρριπτε τὸ μακρόσκιον δόρυ· ἐπέρασε δὲ ἡ αἰχμὴ τοῦ δόρατος ὑπὲρ τὸν ὤμον τοῦ Τυδεΐδου, καὶ δὲν τὸν ἐπέτυχεν· οὗτος δέ, ὁ Τυδεΐδης, δεύτερος ἐπετίθετο μὲ τὸ χαλκοῦν (δόρυ)· δὲν ἔφυγε δὲ ματαίως ἀπὸ τῆς χειρὸς αὐτοῦ τὸ δόρυ, ἀλλ' ἐπέτυχε τὸ στῆθος μετὰ τῶν μαστῶν, ἐκρήμνισε δ' (αὐτὸν) ἀπὸ τοῦ ἔρ- ματος. ὁ δὲ Ἰδαῖος ἐπήδησεν ὀπίσω ἐγκαταλιπὼν τὸν ὠραιότατον δίφρον, (20) ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησε νὰ προστατεύσῃ τὸν φονευθέντα ἀδελφόν· διότι δὲν θὰ ἀπέφευγεν οὐδ' αὐτὸς τὴν μαύρην μοῖραν. ἀλλ' ὁ Ἡφαίστος (τὸν) ἐφύλαξεν, ἔσωσε δὲ καλύψας (αὐτὸν) μὲ σκότος, ἵνα μὴ βέδαια τοῦ ἦναι ὁ γέρων ἐντελῶς λυπημένος. ὁ δὲ υἱὸς τοῦ μεγαλοφύχου Τυδέως ἀφοῦ ἐξήλασε τοὺς ἵππους, ἔδωκεν εἰς τοὺς συντρόφους, ἵνα ὁδηγῶσι κάτω εἰς τὰ κοῖλα πλοῖα. οἱ δὲ

μεγαλόψυχοι Τρῶες, ἀφοῦ εἶδον τοὺς υἱοὺς τοῦ Δάρητος τὸν μὲν ἓνα φεύγοντα τὸν δ' ἄλλον κείμενον νεκρὸν πλησίον τοῦ ἄρματος, ὅλων ἡ καρδιά ἐταράχθη· ἡ δὲ γλαυκῶπις Ἀθηναῖ ἀφοῦ ἐπίασεν ἀπὸ τὴν χεῖρα ἔλεγε πρὸς τὸν ὀρμητικὸν Ἀρη· (30)

Ἄρες Ἄρες, ἀνθρωποφθόρε, αἰμοβαφές, ὁ ὅποιος προσβάλλεις τὰ τείχη, δὲν ἠθέλομεν ἀφήσει μὲν τῶρα τοὺς Τρῶας καὶ Ἀχαιοὺς νὰ μάχωνται, (ἵνα ἴδωμεν) εἰς ποίους ἐκ τῶν δύο ὁ πατήρ Ζεὺς θὰ δώσῃ τὴν (ἐκ τῆς νίκης) δόξαν; ἡμεῖς δὲ ἄς ἀπομακρυνώμεθα καὶ ἄς ἀποφεύγωμεν τὴν ὀργὴν τοῦ Διός·.

Τοιοῦτοτρόπως ἀφοῦ εἶπεν, ἐξήγαγεν ἐκ τῆς μάχης τὸν ὀρμητικὸν Ἀρη. τοῦτον μὲν ἔπειτα ἔβαλε νὰ καθίσῃ πλησίον τοῦ ὑψηλὰς ὄχθας ἔχοντος Σκαμάνδρου, τοὺς δὲ Τρῶας ἔτρεψαν οἱ Δαναοί· ἕκαστος δ' ἐκ τῶν ἡγεμόνων ἐφόνευσεν ἄνδρα, πρῶτος δ' ὁ βασιλεὺς τῶν ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων τὸν ἀρχηγὸν τῶν Ἀλίζωνων, τὸν μέγαν Ὀδίων, ἔρριπεν ἔξω τοῦ δίφρου, διότι, ὅτε πρῶτος ἐστράφη, ἔχωσε εἰς τὴν ῥάχιν του τὸ δόρυ (40) μεταξὺ τῶν ὤμων, (τὸ) ἐπέρασε δὲ διὰ τοῦ στήθους. [ἐδόυπησε δ' ὅτε ἔπεσε, τὰ δὲ ὅπλα ἐβρόντηξαν ἐπάνω του].

Ὁ Ἰδομενεὺς δὲ προσέτι ἐφόνευσε τὸν Φαῖστον, τὸν υἱὸν τοῦ ἐκ Λυδίας Βώρου, ὁ ὅποιος εἶχεν ἔλθει ἐκ τῆς εὐφόρου Τάρης. Τοῦτον μὲν λαιπὸν ὁ περίφημος εἰς τὸ δόρυ Ἰδομενεὺς, ἐνῶ ἔμελλε νὰ ἀναβῇ εἰς τὸ ἄρμα, μὲ τὸ μακρὸν δόρυ ἐκέντησε κατὰ τὸν δεξιὸν ὤμον, ἔπεσε δ' ἐκ τοῦ ἄρματος, φρικτὸν δ' ἄμεσως σκότος κατέλαβεν αὐτόν.

Τοῦτον μὲν ἔπειτα οἱ θεράποντες τοῦ Ἰδομενεὺς ἐσχύλευον ὁ Ἀτρεΐδης δὲ Μενέλαος ἐφόνευσε μὲ τὸ ὀξύ δόρυ τὸν εἰδήμονα τοῦ κυνηγίου υἱὸν τοῦ Στροφίου Σκαμάνδριον, (50) τὸν καλὸν κυνηγόν· διότι αὐτὴ ἡ Ἀρτεμις (τὸν) ἐδίδαξε νὰ ἐπιτυγχάνῃ ὅλα τὰ ἄγρια, ὅσα τρέφει εἰς τὰ ὄρη τὸ δάσος· ἀλλὰ τότε βέβαια δὲν τὸν ὠφέλησεν ἡ τοξεύτρια Ἀρτεμις, οὐδὲ ἡ εἰς τὸ μακρὰν βάλλειν δεξιότης, κατὰ τὴν ὁποίαν πρότερον τοῦλάχιστον διεκρίνετο· ἀλλ' ὁ περίφημος εἰς τὸ δόρυ Μενέλαος, ἐνῶ πρὸ αὐτοῦ προσεπάθει νὰ φύγῃ, ἐκτύπησεν αὐτόν εἰς τὴν ῥάχιν μὲ τὸ δόρυ [μεταξὺ τῶν ὤμων, (τὸ) ἐπέρασε δὲ διὰ τοῦ στήθους]· ἔπεσε δὲ πρηνής, ἐβρόντηξαν δὲ τὰ ὅπλα ἐπάνω του.

Ὁ δὲ Μηριόνης ἐφόνευσε τὸν Φέρεκλον τὸν υἱὸν τοῦ Τέκτονος υἱοῦ τοῦ Ἀρμονος, ὁ ὅποιος εἰζέυρε νὰ κατασκευάζῃ μὲ τὰς χεῖράς του πάντα τὰ τεχνουργήματα· (60) διότι ἐξόχως ἡγάπησεν αὐτόν ἡ Παλλὰς Ἀθηναῖ· ὁ ὅποιος καὶ διὰ τὸν Ἀλέξανδρον κατεσκεύασε ἰσόμετρα πλοῖα τὰ ἀρχέκλκα, τὸ ὁποῖα ἐγείναν κακὸν εἰς ὅλους τοὺς Τρῶας καὶ εἰς αὐτόν τὸν ἴδιον, ἐπειδὴ καθόλου δὲν

εἵξευρε τὰς ἐκ τῶν θεῶν προφητείας· τοῦτον μὲν ὁ Μηριόνης, ὅτε πλέον καταδιώκων (αὐτὸν) κατέφθανεν, ἀμέσως ἐπέτυχε κατὰ τὸν δεξιὸν γλουτόν· ἐκείνη δὲ ἡ αἰχμὴ ἤλθε πέρα πέρα ἀντικρὺ κατὰ τὴν κύστιν ὑπὸ τὸ ὄστον (τῆς ἕβης), στενάζας δ' ἔπεσεν εἰς τὰ γόνατα, περιεκάλυψε δ' αὐτὸν ὁ θάνατος.

Προσέτι δ' ὁ Μέγης ἐφόνευσε τὸν Πήδαϊον τὸν υἱὸν τοῦ Ἀντήνορος, ὁ ὅποιος ἦτο μὲν νόθος, ἀλλ' ἡ εὐγενὴς Θεανῶ (τὸν) ἀνέτρεφεν ἐπιμελῶς (70) ἐξίσου πρὸς τὰ γαπητά (τῆς) τέκνα πρὸς χάριν τοῦ συζύγου τῆς· τοῦτον μὲν ὁ περίφημος εἰς τὸ δόρυ υἱὸς τοῦ φυλέως ἐλθὼν πλησίον ἐπέτυχε μὲ τὸ δξύ δόρυ κατὰ τὸ ἰνίον τῆς κεφαλῆς· ἀντικρὺ δὲ διὰ μέσου τῶν ὀδόντων ὑποκάτω ἔκοψε τὴν γλῶσσαν ὁ χαλκός· ἔπεσε δ' εἰς τὴν κόνιν, μὲ τοὺς ὀδόντας δ' ἔσφιγξε τὸν κρῶνον χαλκόν.

Ὁ δὲ υἱὸς τοῦ Εὐαίμονος Εὐρύπυλος τὸν εὐγενῆ Ὑψήνορα, τὸν υἱὸν τοῦ μεγαλοφύχου Δολοπίονος, ὁ ὅποιος ἦτο ἱερεὺς τοῦ Σκαμάνδρου, ὡς θεὸς δ' ἐτιμᾶτο ἐν τῇ δήμῳ. τοῦτον μὲν λοιπὸν ὁ Εὐρύπυλος, ὁ λαμπρὸς υἱὸς τοῦ Εὐαίμονος, ἐνῶ ἔφευγε πρὸ αὐτοῦ, κυνηγήσας ἐκτύπησεν εἰς τὸν ὦμον (80) μὲ τὸ ξίφος ἐφορμήσας, καὶ ἀπέξεσε τὸν βαρὺν βραχίονα, ἡ δ' αἰματόφυρτος χεὶρ ἔπεσεν εἰς τὴν πεδιάδα· αὐτοῦ δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς κατέλαβεν κόκκινος θάνατος καὶ ἰσχυρά μοῖρα.

Τοιοιουτρόπως οὗτοι μὲν ἡγωνίζοντο κατὰ τὴν σφοδρὰν μάχην· τὸν δὲ Τυδεΐδην δὲν θά ἐνόεις εἰς ποίους ἐκ τῶν δύο ἀνῆκεν, ἂν (δηλ.) περιελαμβάνετο μεταξὺ τῶν Τρώων ἢ μεταξὺ τῶν Ἀχαιῶν· διότι ἔτρεχεν ἀνὰ τὴν πεδιάδα ὁμοῖος πρὸς φουστωμένον χεῖμαρρον ποταμόν, ὁ ὅποιος ῥέων ταχέως διασκορπίζει τὰ προχώματα· αὐτὸν δὲ οὔτε βέβαια τὰ ραδιασμένα προχώματα ἐμποδίζουσιν, οὔτε βεβαια οἱ φοραγμοὶ τῶν εὐθαλῶν ἀγρῶν κρατοῦσιν (90) αἰφνιδίως ἐλθόντα, ὅταν πέσῃ βαρεῖα βροχὴ τοῦ Διός· πολλὰ δὲ καλὰ ἔργα ῥωμαλέων ἀνδρῶν κρημνίζονται ὑπ' αὐτοῦ. τοιοιουτρόπως αἱ πυκναὶ τῶν Τρώων φάλαγγες συνεταράσσοντο ὑπὸ τοῦ Τυδεΐδου, καὶ ἐπομένως δὲν ὑπέμενον αὐτόν, ἂν καὶ ἦσαν πολλοί.

Εὐθύς δ' ἀφοῦ παρετήρησεν αὐτόν ὁ λαμπρὸς υἱὸς τοῦ Λυκάονος, ὅτι ἔτρεχεν ἀνὰ τὴν πεδιάδα, (καὶ) συνετάρασσε πρὸ αὐτοῦ τὰς φάλαγγας, ἀμέσως ἐτέντονον ἐναντίον τοῦ Τυδεΐδου τὰ καμπύλα τόξα, καὶ κατὰ τύχην ἐνῶ ὥρμα (τὸν) ἐπέτυχεν εἰς τὸν δεξιὸν ὦμον εἰς τὸ γύαλον τοῦ θώρακος, πέρα πέρα δ' ἐπέταξε τὸ πικρὸν βέλος· διήλθε δ' ἀντικρὺ, ὁ δὲ θώραξ ἐρρυπαίνετο ὑπὸ τοῦ αἵματος· (100) δι' αὐτόν δὲ μεγάλως ἀγέκραξεν ὁ λαμπρὸς υἱὸς τοῦ Λυκάονος;

«Ὅρματε μεγάλόψυχοι Τρῶες, κεντηταὶ ἵππων· διότι εἶναι κτυπημένος ὁ ἄριστος τῶν Ἀχαιῶν, καὶ δὲν ἐλπίζω, ὅτι θά ὑπο-

μεινῇ πολὺν χρόνον τὸ ἰσχυρὸν βέλος, ἂν ἀληθῶς ὁ βασιλεὺς υἱὸς τοῦ Διὸς μὲ παρώτρυνεν, ὅτε ἀπὸ τῆς Λυκίας ἀπηρχόμην».

Τοιοιούτως εἶπε καυχώμενος· δὲν κατέβαλεν ὅμως ἐκεῖνον τὸ ταχὺ βέλος, ἀλλ' ἀναχωρήσας ἐστάθη πρὸ τῶν ἵππων καὶ τοῦ ἄρματος, καὶ εἶπε πρὸς τὸν Σθένελον, τὸν υἱὸν τοῦ Καπανεώς.

«Σήκω ἀγαπητὲ υἱὲ τοῦ Καπανεώς, καταίβα ἀπὸ τὸν δίφρον, ἵνα μοῦ σύρῃς ἐκ τοῦ ὤμου τὸ πικρὸν βέλος» (110).

Τοιοιούτως λοιπὸν εἶπεν, ὁ δὲ Σθένελος ἐπήδησε χάμω ἀπὸ τὸ ἄρμα, σταθεὶς δὲ πλησίον ἔσυρεν ἐκ τοῦ ὤμου τὸ βέλος πέρα πέρα ἔξω, τὸ δ' αἶμα ἐξηκοντίζετο διὰ τοῦ ἄλυσιδωτοῦ θώρακος. τότε πλέον ἔπειτα ἤρχετο ὁ ἱκανὸς εἰς τὴν μάχην Διομήδης.

«Εἰσάκουσόν μου τέκνον τοῦ αἰγιόχου Διὸς ἀκατάβλητε, ἂν ποτε ὡς φιλικῶς διακειμένη καὶ εἰς τὸν πατέρα μου παρεστάθης ἐν πολέμῳ καταστρεπτικῷ. τώρα πάλιν ἐμὲ εὐνόησον, ὦ Ἀθηναῖ, δός μοι δὲ νᾶ ἔλθῃ εἰς βολὴν δόρατος καὶ νᾶ φονεύσω τὸν ἄνδρα, ὁ ὁποῖος προφθᾶσας μ' ἐπέτυχε καὶ καυχᾶται (δι' αὐτό), καὶ λέγει ὅτι δὲν θά βλέπω πλέον πολὺν χρόνον τὸ λαμπρὸν φῶς τοῦ ἡλίου». (120)

Τοιοιούτως εἶπεν εὐχόμενος· εἰσήκουσε δ' αὐτοῦ ἡ Παλλὰς Ἀθηναῖ, ἔκαμε δ' ἐλαφρὰ τὰ μέλη (αὐτοῦ), τοὺς πόδας καὶ ἐπάνω τὰς χεῖρας· ἵσταμένη δὲ πλησίον ἔλεγε περὶ τοὺς λόγους·

«Διόμηδες μὲ θάρρος μάχου τώρα ἐναντίον τῶν Τρώων· διότι σοὶ ἐνέβαλον εἰς τὰ στήθη τὴν ἀτρόμητον τοῦ πατρὸς δύναμιν, ὁποῖαν εἶχεν ὁ πάλλων τὴν ἀσπίδα ἱππότης Τυδεύς· σοῦ ἀφῆρεσα δ' ἄφ' ἐτέρου ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τὴν ἀχλύν, ἡ ὁποία πρότερον ὑπῆρχεν ἐπ' (αὐτῶν), ἵνα καλῶς ἀναγινώρῃς καὶ θεὸν καὶ ἄνδρα· διὰ τοῦτο τώρα, ἂν ἔλθῃ ἐδῶ θεὸς προσπαθὼν νᾶ σε προκαλέσῃ, καθόλου σὺ νᾶ μὴ μάχεσθαι ἐναντίον τῶν ἄλλων ἀθανάτων θεῶν. (130) ἀλλ' ἂν ἔλθῃ εἰς τὸν πόλεμον ἡ θυγάτηρ τοῦ Διὸς Ἀφροδίτη, ταύτην κτύπα μὲ τὸν ὀξὺν χαλκόν».

Αὕτη μὲν λοιπὸν ἡ γλαυκῶπις Ἀθηναῖ, τοιοιούτως ἀφ' ὧμίλησεν, ἀπῆλθεν, ὁ δὲ Τυδείδης ἐλθὼν ἀνემίχθη πάλιν μὲ τοὺς προμάχους. ἐνῷ σφοδρῶς ἐπεθύμει ἐν τῇ καρδίᾳ καὶ πρότερον βέβαια νᾶ μάχεται ἐναντίον τῶν Τρώων, τότε πλέον τρεῖς τόση πολεμικὴ ὀρεξὶς τὸν ἐκυρίευσεν, καθὼς λέοντα, εἰάν αὐτὸν ἐν ἀγρῷ ποιμὴν πολυμάλλων προβάτων ξύσῃ μὲν, ὅταν ὑπερπηδήσῃ τὸν αὐλότοιγον, ἀλλὰ δὲν (τὸν) καταβάλῃ· αὐτοῦ μὲν ἐξεγείρει τὴν δύναμιν, ἔπειτα δὲ δὲν (τὸν) ἀποκρούει, ἀλλὰ χώνεται εἰς τὴν καλύβην, ἐκεῖνα δὲ ἔρμα φεύγουν· (140) ταῦτα μὲν σωρηδὸν κεῖνται ὡς χυμένα τὸ ἐν ἐπάνω εἰς τὸ ἄλλο, ἐκεῖνος δὲ πλήρης μανίας πηδᾷ ἔξω τῆς βαθείας αὐλῆς· τοιοιούτως πλήρης μανίας ἀνემίχθη μὲ τοὺς Τρῶας ὁ ἰσχυρὸς Διομήδης.

Τότε ἐφόνευσε τὸν Ἀστύνουν καὶ τὸν Ὑπαίρωνα, τὸν ποιμένα στρατιωτῶν, ἐκεῖνον μὲν ἀφ' οὗ ἐπέτυχε μὲ τὸ χαλκοῦν δόρυ ὑπὲρ τὸν μαστόν, τὸν δ' ἄλλον μὲ τὸ μέγα ξίφος ἐκτύπησεν εἰς τὴν κλεῖδα πλησίον τοῦ ὤμου, ἐχώρισε δὲ τὸν ὦμον ἀπὸ τὸν τράχηλον καὶ τὴν ῥάχιν· αὐτοὺς μὲν ἀφῆκεν, ὑπῆγε δὲ πρὸς τὸν Ἀθαντα καὶ τὸν Πολύιδον, τοὺς υἱοὺς τοῦ Εὐρυδάμαντος, δνειροπόλου γέροντος, εἰς τοὺς ὁποίους ὁ γέρον, ὅτε ἀπῆρχοντο, δὲν ἐξηγήσεν ὄνειρα, (150) ἀλλ' ὁ ἰσχυρὸς Διομήδης ἐφόνευσεν αὐτούς. ὑπῆγε δὲ πρὸς τὸν Ξάνθον καὶ τὸν Θόωνα, τοὺς υἱοὺς τοῦ Φαίνοπος, ἀμφοτέρους ἐν τρυφερᾷ ἡλικίᾳ· ἐκεῖνος δ' ἐβασανίζετο ὑπὸ θλιβεροῦ γήρατος, υἱὸν δ' ἄλλον δὲν ἐγέννησεν, ἵνα μείνῃ εἰς τὰ κτήματα. ἐκεῖ αὐτὸς τοὺς ἐφόνευσεν καὶ ἀφῆρει ἀμφοτέρων τὴν ζωὴν, εἰς δὲ τὸν πατέρα ἄφινε θρήνον καὶ θλιβεράς λύπας, ἐπειδὴ δὲν ἐπα- νῆλθον ἐκ τῆς μάχης ζωντανοὶ καὶ δὲν ἐδέχθη (αὐτούς)· ἀλλὰ μακρinoὶ συγγενεῖς διεμοιράζοντο τὰ κτήματα.

Τότε ἐφθασε δύο υἱοὺς τοῦ Δαρδανίδου Πριάμου, ὄντας ἐντὸς ἐνὸς δίφρου, τὸν Ἐχέμωνα καὶ τὸν Χρομίον. (160) ὅπως δὲ λέων πηδήσας μεταξὺ βοῶν κατασυντρίβει τὸν τράχηλον δαμάλεως ἢ ἀγελάδος, αἱ ὁποῖαι βόσκουν εἰς δάσος, ταιουτοτρόπως τοὺς ἀμφοτέρους ὁ υἱὸς τοῦ Τυδέως ἄσχημα ἐκρῆμνισεν ἀπὸ τοῦ ἄρματος βιαίως. ἔπειτα δ' ἐσκόλυσε τὰ ὅπλα· τοὺς δὲ ἵππους ἔδιδεν εἰς τοὺς συντρόφους του, ἵνα ὁδηγῶσι πρὸς τὰ πλοῖα.

Τοῦτον εἶδεν ὁ Αἰνεΐας, ὅτι ἀραίονε τοὺς στοίχους τῶν ἀνδρῶν, ἔσπευσε δὲ διὰ μέσου τῆς μάχης καὶ τῆς συγκρούσεως τῶν δοράτων ἀναζητῶν τὸν ἰσθῆον Πάνδαρον, ἃν κάπου ἤθελεν εὔρει. εὔρε τὸν ἄμεμπτον καὶ ἰσχυρὸν υἱὸν τοῦ Λυκάονος, ἐστάθη δ' ἔμπροσθεν αὐτοῦ καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτὸν λόγον. (170).

«Πάνδαρε, ποῦ εἶναι τὸ τόξον σου καὶ τὰ πτερωτὰ βέλη καὶ ἡ φήμη (ὡς πρὸς τὸ τόξον), εἰς τὸ ὅποῖον οὐδεὶς ἀνὴρ ἐνταῦθα ἀμιλλᾶται πρὸς σέ; οὐδ' ἐν τῇ Λυκίᾳ καυχᾶται τις, ὅτι εἶναι καλλίτερός σου. ἀλλ' ἔλα, ἀφ' οὗ σηκώσης τὰς χεῖρας πρὸς τὸν Δία, ῥίψε βέλος ἐναντίον τοῦ ἀνδρός τούτου, ὅστις δῆποτε (ὦν) οὗτος ἐδῶ νικᾷ καὶ ἤδη πολλὰ κακὰ ἔχει κάμει εἰς τοὺς Τρῶας, ἐπειδὴ πολλῶν καὶ ἀνδρείων τὰ γόνατα παρέλυσεν· ἂν δὲν εἶναι θεὸς τις, ὁ ὁποῖος ὠργίσθη κατὰ τῶν Τρῶων, ἐπειδὴ δυσηρεστήθη διὰ (μὴ ἐκπληρω- θείσας) θυσίας· διότι βαρεῖα εἶναι (διὰ τοιαῦτα) ἡ ὀργὴ θεοῦ.

Πρὸς αὐτὸν δ' ἀφ' ἑτέρου εἶπεν ὁ λαμπρὸς υἱὸς τοῦ Λυκάονος. «Αἰνεΐα, ἡγεμὸν τῶν χαλκοθωράκων Τρῶων, (180) ἐγὼ τοῦλάχιστον κατὰ πάντα πρὸς τὸν πολεμικὸν Τυδεΐδην τὸν παρομοιάζω, ἐπειδὴ (τὸν) ἀναγνωρίζω ἐκ τῆς ἀσπίδος καὶ τῆς αὐλώπιδος περι- κεφαλαίας, καὶ ἀποβλέπω εἰς τοὺς ἵππους (του)· καθαρὰ ὅμως δὲν

εἴξω, ἄν (δὲν) εἶναι θεός· ἂν δὲ οὗτος εἶναι ὁ ἀνὴρ τὸν ὅποιον νομίζω, ὁ πολεμικὸς υἱὸς τοῦ Τυδέως, οὗτος βέβαια μαίνεται τοιοῦτοτρόπως οὐχὶ ἄνευ (βοηθείας) θεοῦ, ἀλλ' ἐκ τῶν ἀθανάτων τις ἴσταται πλησίον ἔχων κεκαλυμμένους τοὺς ὦμους διὰ νεφέλης, ὁ ὅποιος ἀπὸ τούτου ἔτρεψεν ἄλλοι τὸ ταχύ βέλος, ἐνῶ (τὸν) ἐπέ-
τύγχανε· διότι ἔρριψα ἤδη κατ' αὐτοῦ βέλος, καὶ πέρα πέρα ἐπέτυ-
χον αὐτὸν εἰς τὸν δεξιὸν ὦμον διὰ τοῦ γυάλου τοῦ θώρακος, καὶ ἤλπιζον, ὅτι θὰ τὸν στεῖλω εἰς τὸν Ἄδην, (190) μ' ὅλα ταῦτα ὅμως δὲν (τὸν) κατέβαλον· θεός τις λοιπὸν (μοῦ) εἶναι κακιωμένος. οἷ ἴπ-
ποι δὲ καὶ τὸ ἄρμα δὲν εἶναι ἐδῶ, ἐπὶ τῶν ὁποίων θ' ἀνέβαινον· ἀλλ' εἶναι, νομίζω, εἰς τὰνάκτορα τοῦ Λυκάονος ἑνδεκα δίφροι ὥρατοι νεωστὶ κατεσκευασμένοι καινουργεῖς· πέριξ δ' (αὐτῶν) εἶναι ἐξηπλωμένοι πέπλοι· πλησίον δ' ἐκάστου ἐξ αὐτῶν ἴστανται διπλοὶ ἵπποι τρώγοντες λευκὴν κριθήν καὶ ὀλύρας. βεβαίως ὁ γέρον πο-
λεμιστὴς Λυκάων ἐν τῇ καλῶς ὠκοδομημένῳ οἴκῳ θερμότατα μοὶ παρήγγελλεν, ὅτε ἀπηρχόμην· μὲ προέτρεπεν, ἀφοῦ ἀναβῶ εἰς τὸ ἄρμα τῶν ἵππων, νὰ διοικῶ τοὺς Τρῶας εἰς τὰς πεισματώδεις μά-
χας· (200) ἀλλ' ἐγὼ δὲν ὑπήκουσα—βεβαίως θὰ ἦτο πολὺ ὠφελι-
μώτερον—ἐπειδὴ ἔλυπούμην τοὺς ἵππους, (φοβούμενος) μήπως, ἐνῶ ἦσαν συνηθισμένοι νὰ τρώγουν κατακόρως, μήπως μοῦ στεροῦνται βοσκῆς, ὅταν οἱ ἄνδρες εὐρίσκωνται ἐν στενοχωρίᾳ τοιοῦτοτρόπως (τοὺς) ἀφῆκα, ἔχω δ' ἔλθει πεζὸς εἰς τὴν Ἴλιον πεποιοῦς εἰς τὰ τόξα· ταῦτα ὅμως δὲν ἔμελλον, ὥς βλέπω, νὰ μ' ὠφελήσουν. διότι ἐναντίον δύο μέχρι τοῦδε ἡγεμόνων ἔρριψα, κατὰ τοῦ Τυδείδου καὶ κατὰ τοῦ Ἀτρεΐδου, ἐπειδὴ δ' ἐπέτυχον, ἔκαμα ἀληθῶς νὰ ἐξα-
κοντισθῇ καὶ ἐκ τῶν δύο αἵμα, ἀλλὰ περισσότερον (τοὺς) ἠρέθισα· διὰ τοῦτο λοιπὸν κατὰ κακὴν τύχην ἔλαβον ἀπὸ τὸ καρφίον τὰ καμπύλα τόξα ἐκείνην τὴν ἡμέραν, ὅτε εἰς τὴν τερπνὴν Ἴλιον (210) ὥς ἡγεμόν ὠδήγουν τοὺς Τρῶας πρὸς χάριν τοῦ εὐγενοῦς Ἑκτο-
ρος. Ἐὰν ὅμως ἐπανεέλθω καὶ ἴδω μὲ τοὺς ὀφθαλμούς (μου) τὴν πατρίδα μου καὶ τὴν σύζυγον καὶ τὸν ὑψηλὸν μέγαν οἶκον, ἀμέ-
σως τότε ἄς κόψῃ τὴν κεφαλὴν μου πολέμιος ἀνὴρ, ἐὰν μὴ ἐγὼ βάλω εἰς τὸ λαμπρὸν πῦρ τὰ τόξα αὐτά, ἀφοῦ (τὰ) σπάσω μὲ τὰς χεῖρας μου, διότι ἀνωφελῶς μὲ συνοδεύουν».

Πρὸς αὐτὸν δὲ πάλιν ὁ Αἰνείας, ὁ ἀρχηγὸς τῶν Τρώων ἔλεγε· «μὴ δὰ ὁμίλῃς τοιοῦτοτρόπως· διαφορετικὰ δὲ δὲν θὰ γείνη πρότε-
ρον, πρὶν, ἀφοῦ ἡμεῖς ἔλθωμεν ἐχθρικῶς ἐναντίον τούτου τοῦ ἀν-
δρὸς μὲ ἵππους καὶ ἄρμα, νὰ διαγωνισθῶμεν μὲ τὰ ὅπλα (220). ἀλλ' ἔλα ἀνάβια εἰς τὸ ἰδικόν μου ἄρμα, ἵνα ἴδῃς ὅποιοι εἶναι τοῦ Τρώος οἱ ἵπποι, οἱ ὅποιοι εἰξεύρουν ταχύτατα ἐμπρὸς καὶ ὀπίσω νὰ κυνηγοῦν καὶ νὰ φεύγουν· οὗτοι καὶ ἡμεῖς θὰ σώσουμεν εἰς τὴν πόλιν,

καὶ ἂν πάλιν ὁ Ζεὺς εἰς τὸν Τυδεΐδην Διομήδην παράσχη τὴν (ἐκ τῆς νίκης) δόξαν. ἀλλ' ἄλλ' ἔλα τῶρα παράλαβε τὴν μάστιγα καὶ τὰ στιλπνὰ ἡνία, ἐγὼ δὲ θ' ἀναβῶ εἰς τὸ ἄρμα, ἵνα μάχωμαι· ἢ σὺ δέχου αὐτόν, ἐγὼ δὲ θὰ φροντίσω περὶ τῶν ἵππων».

Πρὸς αὐτὸν δὲ πάλιν εἶπεν, ὁ λαμπρὸς υἱὸς τοῦ Λυκάονος· «Αἰνεῖα, σὺ μὲν ὁ ἴδιος κράτει τὰ ἡνία καὶ (διεύθυνε) τοὺς ἵππους σου (230). (διότι) προθυμότερον θὰ φέρουν τὸ καμπύλον ἄρμα ὑπὸ ἡνίοχον συνήθη, ἂν πάλιν φεύγωμεν τὸν υἱὸν τοῦ Τυδέως· μήπως οὗτοι μὲν ἐκ φόβου χρονοτριβήσουν καὶ δὲν θέλουν ἐκ τῆς μάχης νὰ μᾶς ἐξάγωσι ποθοῦντες τὴν ἰδικήν σου φωνήν, ἐφορμήσας δὲ τοῦ μεγαλοψύχου Τυδέως ὁ υἱὸς καὶ ἡμᾶς τοὺς ἰδίους φονεύσῃ καὶ τοὺς μονώνυχας ἵππους ἀπαγάγῃ. ἀλλὰ σὺ ὁ ἴδιος διεύθυνε τὸ ἄρμα σου καὶ τοὺς ἵππους σου, τοῦτον δ' ἐγὼ ἐπερχόμενον θὰ ὑποδέχθω μὲ τὸ δξύ δόρυ».

Τοιουτοτρόπως λοιπὸν ἀφοῦ ὠμίλησαν, ἀναβάντες εἰς τὸ πεποικιλμένον ἄρμα, πλήρεις πολεμικῆς μανίας διηύθυνον τοὺς ταχεῖς ἵππους ἐναντίον τοῦ Τυδεΐδου (240). εἶδε δ' αὐτοὺς ὁ Σθένης ὁ λαμπρὸς υἱὸς τοῦ Καπανέως, ἀμέσως δ' ἔλεγε πτερωτοὺς λόγους πρὸς τὸν Τυδεΐδην· «Τυδεΐδη Διομήδες, ἀγαπητέ εἰς τὴν καρδίαν μου, βλέπω ὅτι δύο ἰσχυροὶ ἄνδρες ἔχοντες ἀπειρον δύναμιν σφοδρῶς ἐπιθυμοῦσι νὰ μάχωνται ἐναντίον σου· ὁ μὲν εἰς ὁ Πάνδαρος εἶναι ἔμπειρος τῆς τοξικῆς, καυχᾶται δ' ἀφ' ἑτέρου, ὅτι εἶναι υἱὸς τοῦ Λυκάονος· ὁ δ' Αἰνεῖας καυχᾶται, ὅτι ἐκ τοῦ μεγαλοψύχου Ἀγχίσου ἔχει γεννηθῇ υἱός, μητέρα δ' ἔχει τὴν Ἀφροδίτην. ἀλλ' ἔλα λοιπὸν ἅς ὑποχωρῶμεν ἐπὶ τοῦ ἄρματος, καὶ μὴ μοῦ τρέχῃς τοιουτοτρόπως διὰ τῶν προμάχων, μήπως χάσῃς τὴν προσφιλὴ ζώην (σου).» (250).

Πρὸς αὐτὸν δ' ἔπειτα ἀφοῦ τὸν ἐστροβοκύτταξεν εἶπεν ὁ ἀνδρεῖος Διομήδης· «καθόλου μὴ ὀμίλῃς διὰ φυγὴν, ἐπειδὴ καὶ δὲν πιστεύω ὅτι θὰ (μὲ) πείσῃς· διότι δὲν μοῦ εἶναι πάτριον νὰ ὑποχωρῶ ἐν τῇ μάχῃ οὐδὲ ν' ἀποδειλιῶ· ἀκόμη ἔχω ἀκμαίας τὰς δυνάμεις· διςτάζω δὲ νὰ ἀναβαίνω εἰς τὸ ἄρμα, ἀλλὰ καὶ τοιουτοτρόπως θὰ ὑπάγω ἐναντίον αὐτῶν· δὲν μὲ ἀφίνει ἡ Παλλὰς Ἀθηνα νὰ φεύγω. τοὺτους δὲ δὲν θ' ἀπαγάγωσιν ἀφ' ἡμῶν οἱ ταχεῖς ἵπποι ἀμφοτέρους, ἂν ἀληθῶς ὁ εἰς τοῦλάχιστον φύγῃ. ἄλλο δὲ θὰ σοὶ εἴπω, σὺ δὲ βάλλε (το) εἰς τὸν νοῦν σου· ἐὰν ἡ συνेतὴ Ἀθηνα μοὶ παράσχη τὴν δόξαν (260) νὰ φονεύσω καὶ τοὺς δύο, σὺ τότε αὐτοὺς μὲν τοὺς ταχεῖς ἵππους αὐτοῦ νὰ σταματήσῃς τεντώνσας τὰ ἡνία ἐκ τοῦ χείλους τοῦ δίφρου· ἐνθυμοῦ δὲ νὰ ὀρμήσῃς εἰς τοὺς ἵππους τοῦ Αἰνείου, καὶ ὀδήγησές ἐκτὸς τῶν Τρώων πρὸς τοὺς καλλικηνήμειδας Ἀχαιοὺς. διότι σοῦ εἶναι ἐξ ἐκείνης τῆς γενεᾶς, ἐκ τῆς ὁποίας ὁ βρον-

τόφωτος Ζεὺς ἔδωκεν εἰς τὸν Τρῶα ὡς ἀποζημιώσιν διὰ τὸν υἱὸν Γανυμήδη, διότι ἦσαν ἄριστοι τῶν ἵππων, ὅσοι ὑπάρχουσι ὑπὸ τῷ φῶς τοῦ ἡλίου. ἐκ ταύτης τῆς γενεᾶς ἔκλεψεν ὁ βασιλεὺς τῶν ἀνδρῶν Ἀγχίσης, ὑποβαλὼν (εἰς αὐτοὺς) θηλείας ἵππους κρυφὰ ἀπὸ τὸν Λαομέδοντα· ἐκ τούτων ἐγεννήθησαν εἰς αὐτὸν ἐν (τοῖς σταύλοις) τῶν ἀνακτόρων ἐξ (πῶλοι) ὡς ἀπόγονοι· (270) τοὺς μὲν τέσσαρας ἐξ αὐτῶν αὐτὸς ἔχων ἀνέτρεφεν παρὰ τὴν φάτνην, τοὺς δ' (ἄλλους) δύο ἐπιστήμονας φυγῆς ἔδωκεν εἰς τὸν Αἰνεΐαν. ἂν ἠθέλομεν λάβει τούτους, ἠθέλομεν ἀποκτήσει καλὴν δόξαν.»

Τοιοιουτρόπως οὗτοι μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἔλεγον. ἐκείνοι δὲ ταχέως ἦλθον πλησίον ἐλαύνοντες ταχεῖς ἵππους. πρὸς αὐτὸν (τὸν Διομήδη) πρῶτος ὁ λαμπρὸς υἱὸς τοῦ Λυκάονος εἶπε·

«Καρτερόφυχε, πολεμικέ, τοῦ ἐξόχου Τυδέως υἱέ· ἔ βέβαια δὲν σὲ κατέβαλε τὸ ταχύ βλήμα, τὸ πικρὸν βέλος· τώρα πάλιν θὰ δοκιμάσω μὲ τὸ δόρυ, μήπως ἐπιτύχω.»

Εἶπε λοιπὸν, καί, ἀφοῦ ἔδωκε παλμόν, ἔρριπτε τὸ μακρόσκιον δόρυ, (280) καὶ ἐπέτυχεν εἰς τὴν ἀσπίδα τοῦ Τυδεΐδου· διὰ ταύτης δὲ πρὸς τὰ ἔξω πετάξασα ἡ χαλκῇ αἰχμῇ ἐπλησίασεν εἰς τὸν θώρακα. δι' αὐτὸν δὲ μεγάλως ἀνέκραζεν ὁ λαμπρὸς υἱὸς τοῦ Λυκάονος.

«Ἐχεις κτυπηθῇ εἰς τὴν λαγύνα πέρα πέρα. καὶ δὲν ἐλπίζω, ὅτι θὰ ἀνθέξῃς ἐπὶ μακρόν· εἰς ἐμὲ δὲ ἔδωκας μεγάλην δόξαν».

Πρὸς αὐτὸν δὲ χωρὶς νὰ φοβηθῇ εἶπεν ὁ ἀνδρεῖος Διομήδης· «ἀπετυχες, καὶ δὲν ἐπέτυχες· ὅμως νομίζω, ὅτι σεῖς δὲν θὰ παύσητε πρότερον, πρὶν ἢ ὁ εἰς πεσὼν χορτάσῃ μὲ αἷμα τὸν Ἄρη, τὸν καρτερικὸν πολεμιστήν».

Τοιοιουτρόπως ἀφοῦ εἶπεν, ἔρριπεν ἐμπρός (τὸ δόρυ)· ἡ Ἀθηναῖα δὲ διηύθυνε τὸ βλήμα (290) εἰς τὴν ῥῖνα πλησίον τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἐπέρασε δὲ τοὺς λευκοὺς ὀδόντας· τὴν γλῶσσαν μὲν τούτου εἰς τὴν ῥίζαν ἀπέκοψεν ὁ σκληρὸς χαλκός, ἡ δ' αἰχμὴ μεθ' ὀρμῆς ἐξήλθεν εἰς τὸ ὀπίσθιον ἄκρον τοῦ πηγουνίου· ἔπεσε δ' ἐκ τοῦ ἔρματος, ἐβρόντηξαν δ' ἐπάνω του τὰ ὕπλα τὰ παστράπποντα τὰ λαμποκοπῶντα, οἱ δὲ ταχύποδες ἵπποι ἔντρομοι τοῦ παρεμέρισαν· τούτου δ' ἡ ζωὴ καὶ ἡ δύναμις διελύθησαν αὐτοῦ. Ὁ δ' Αἰνεΐας μὲ τὴν ἀσπίδα καὶ τὸ μακρὸν δόρυ ἐπήδησεν ἀπὸ τοῦ ἔρματος, ἐπειδὴ ἐφοβήθη μήπως οἱ Ἀχαιοὶ τοῦ σύρου πρὸς ἑαυτοὺς τὸν νεκρόν. ἐδιασκέλιζε δ' αὐτὸν ὡς λέων ἔχων πεποιθήσιν εἰς τὴν δύναμιν (του), ἔμπροσθεν δὲ χάριν αὐτοῦ ἐκράτησε τὸ δόρυ καὶ τὴν κυκλοτερῆ ἀσπίδα (300) σφοδρῶς ἐπιθυμῶν νὰ φονεύσῃ ἐκεῖνον, ὅστις ἤθελεν ἔλθει ἀπέναντι αὐτοῦ, (καὶ) κραυγάζων φοβερά. ἐκεῖνος δέ, ὁ Τυδείδης ἔλαβε μὲ τὴν χεῖρα λίθον, μέγα πρᾶγμα, τὸν ὅποιον δὲν

ἤθελον σηκώσει δύο ἄνδρες, ὅποιοι τῶρα εἶναι οἱ θνητοί· ἐκεῖνος ὅμως καὶ μόνος ἔπαλλεν αὐτὸν εὐκόλως· δι' αὐτοῦ ἐπέτυχε τὸ ἰσχύιον τοῦ Αἰνείου, ὅπου ὁ μῆρὸς στρέφεται ἐντὸς τοῦ ἰσχύιου, ὀνομάζουσι δὲ αὐτὴν κοτύλην· τοῦ ἔσπασε δὲ τὴν κοτύλην, προσέτι δὲ διέρρηξε τοὺς δύο τένοντας· ἀπέσπασε δ' ὁ τραχὺς λίθος τὸ δέρμα· ὁ δὲ ἥρως, ἂν καὶ ἔπεσε, ἐστάθη γονατιστὰ καὶ ἐστηρίχθη ἐπὶ τοῦ ἐδάφους μὲ τὴν χονδρὰν χεῖρα (του)· μαῦρην δὲ νύξ περιεκάλυψε τοὺς ὀφθαλμούς. (310).

Καὶ λοιπὸν θὰ ἐχάνετο αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς τῶν ἀνδρῶν Αἰνείας, ἂν μὴ ἀμέσως ἦθελε ταχέως ἰδεῖ (αὐτὸν) ἡ θυγάτηρ τοῦ Διὸς Ἀφροδίτη, ἡ μήτηρ, ἡ ὅποια ἐγέννησεν αὐτὸν ἐκ τοῦ Ἀγχίσου, ὅστις ἔβροσκε βοῦς· περὶ δὲ τὸν ἀγαπητὸν υἱὸν αὐτῆς ἐξήπλωσε τοὺς λευκοὺς βραχίονας, ἐμπρὸς δὲ τὸν ἐσκέπασε μὲ πτυχὴν τοῦ φαεινοῦ πέπλου, ἵνα ἦναι ἀπόκρουσις τῶν βελῶν, μήπως τις ἐκ τῶν Δαναῶν τῶν ταχέως ἐλαυνόντων τοὺς ἵππους ἀφαιρέσῃ τὴν ζῶην χάσας εἰς τὰ στήθη χαλκόν.

Αὕτη μὲν τὸν ἀγαπητὸν υἱὸν τῆς προσεπάθεινὰ μεταφέρει ἐκτὸς τῆς μάχης· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ Καπανέως δὲν ἐλησμονεῖ τὰς παραγγελίας ἐκείνας, τὰς ὁποίας παρήγγελλεν ὁ ἱκανὸς εἰς τὴν μάχην Διομήδης (320) ἄλλ' οὗτος τοὺς μὲν ἰδικούς του μονώνυχας ἵππους ἐσταμάτησε μακρὰν τῆς πολεμικῆς τύρβης, τεντώσας τὰ ἡνία ἐκ τοῦ χεῖλους τοῦ δίφρου, ἐφορμήσας δ' ἐξήγαγεν ἐκ τῶν Τρώων τοὺς καλλίτριχας ἵππους τοῦ Αἰνείου πρὸς τοὺς καλλικηνήμειδας Ἀχαιοὺς· ἔδωκε δ' (αὐτοὺς) εἰς τὸν Δηίπυλον, τὸν ἀγαπητὸν σύντροφον, — τὸν ὅποιον ἀκριβῶς ἐτίμα ὑπὲρ πάντας τοὺς ὀμήλικας, διότι κατὰ διάνοιαν εἶχε φρονήματα σύμφωνα πρὸς αὐτόν, — ἵνα ὀδηγῇ αὐτοὺς πρὸς τὰ κοῖλα πλοῖα. ἐκεῖνος δὲ ὁ ἥρως ἀναβὰς εἰς τὸ ἰδικόν του ἅρμα ἔλαβε τὰ στιλπνὰ ἡνία, εὐθὺς δὲ πλήρης πολεμικοῦ μένους διηύθυνε πρὸς τὸν Τυδεΐδην τοὺς ἵππους τοὺς ἔχοντας ἰσχυράς ὀπλάς· οὗτος δὲ μὲ τὸν ἄσπλαγγνον χαλκὸν κατεδίωκε τὴν Κύπριν (330), ἐπειδὴ εἰζευρεν, ὅτι ἦτο ἀπόλεμος θεᾶ, καὶ ὄχι ἐξ ἐκείνων τῶν θεαινῶν, αἱ ὅποια εἰς τὸν πόλεμον τῶν ἀνδρῶν διευθύνουσιν, οὔτε δηλ. ἡ Ἀθηναοῦτε ἡ Ἐνυὼ ἡ καταστρέφουσα πόλεις. ὅτε δὲ πλέον (τὴν) ἔφθανε παρακολουθῶν διὰ μέσου τοῦ πολλοῦ πλήθους, τότε ἐκταθείς ὁ υἱὸς τοῦ μεγαλοφύχου Τυδεῶς ἐφορμήσας ἐκτύπησε μὲ τὸ ὀξύ δόρυ τὸ ἄκρον τῆς ἀπαλῆς χειρός· ἀμέσως δὲ τὸ δόρυ ἐπέρασεν εἰς τὸ ἀντίθετον μέρος τοῦ χρέατος διὰ τοῦ θείου πέπλου, τὸν ὅποιον αὐταὶ αἱ Χάριτες τῆς ἔκαμον, ὑπὲρ τὸ ἄκρον τῆς παλάμης. ἔρρεε δὲ τὸ ἀθόνατον αἷμα τῆς θεᾶς, ὁ ἰχώρ, ὁποῖος ἀκριβῶς κυκλοφορεῖ εἰς τοὺς μακαρίους θεούς· (340) διότι δὲν τρώουσι σίτον, δὲν πίνουσι μαῦρον οἶνον, διὰ τοῦτο δὲν ἔχουσι

αἷμα καὶ εἶναι ἀθάνατοι. αὕτη δὲ μεγάλως κραυγάζουσα ἔρριψε κάτω ἀπὸ (τῶν χειρῶν) αὐτῆς τὸν υἱόν. καὶ τοῦτον μὲν μεταξὺ τῶν χειρῶν (του) ἔσωσεν ὁ Φοῖβος Ἀπόλλων διὰ μαύρου νέφους, μήπως τις ἐκ τῶν Δαναῶν τῶν ταχέως ἐλαυνόντων τοὺς ἵππους ἀφαιρέσῃ τὴν ζωὴν χάσας εἰς τὰ στήθη χαλκόν. δι' αὐτὴν δὲ μεγάλως ἀνέκραξεν ὁ ἱκανὸς εἰς τὴν μάχην Διομήδης.

«Φεῦγε κόρη τοῦ Διὸς ἀπὸ τὸν πόλεμον καὶ τὴν μάχην· ἔδεν εἶναι ἀρκετὸν ὅτι ἐξαπατᾷς τὰς ἀδυνάτους γυναῖκας; ἐάν δὲ σὺ βέβαια συχνὰ ἔλθῃς εἰς τὸν πόλεμον, — ἔβέβαια νομίζω, ὅτι σὺ (350) θὰ φρίττῃς τὸν πόλεμον, καὶ ἂν εἰς ἄλλο μέρος (τὸν) ἀκούῃς».

Τοιοῦτοτρόπως εἶπεν, ἐκείνη δ' ἀπῆλθεν ἐκτὸς ἑαυτῆς, διότι δεινῶς κατεθασανίζετο, ταύτην μὲν λοιπὸν λαβοῦσα ἡ ἀνεμόπους Ἴρις ἐξῆγεν ἐκ τῆς μάχης, ἐνῶ ἦτο βεβαρημένη ὑπὸ τῶν πόνων· ἐγένετο δὲ πελιδνὴ κατὰ τὴν ὥραϊαν ἐπιδερμίδα, εὗρεν ἔπειτα πρὸς τὰριστερὰ τῆς μάχης καθήμενον τὸν ὀρητικὸν Ἄρη. ὑπὸ ὁμίχλης δὲ ἦτο περιβεβλημένος τὸ δόρυ καὶ οἱ ταχεῖς ἵπποι· ἐκείνη ἀφ' ἔπεισε γονατιστά, θερμῶς παρακαλοῦσα ἐζήτηε τοῦ ἀγαπητοῦ ἀδελφοῦ τοὺς χρυσοστεφάνους ἵππους·

«Ἀγαπητὴ ἀδελφέ, καὶ φρόντισε περὶ ἐμοῦ ἀλλὰ δός μοι τοὺς ἵππους (σου), ἵνα ἔλθω εἰς τὸν Ὀλυμπον, ὅπου εἶναι ἡ κατοικία τῶν ἀθανάτων. (360) πολὺ βαρὺ αἰσθάνομαι τὸ τραῦμα, τὸ ὁποῖόν μ' ἐπλήγωσε θνητὸς ἀνὴρ, ὁ Τυδείδης, ὁ ὁποῖος τῶρα καὶ πρὸς τὸν πατέρα Δία ἤθελε πολεμήσει.»

Τοιοῦτοτρόπως εἶπεν· εἰς αὐτὴν δ' ἀμέσως ἔδωκεν ὁ Ἄρης τοὺς χρυσοστεφάνους ἵππους. ἐκείνη δ' ἀνέβαινεν εἰς τὸν δῖφρον περίλυπος εἰς τὴν καρδίαν τῆς. πλησίον δ' αὐτῆς ἀνέβαινεν ἡ Ἴρις καὶ ἐλάμβανε τὰ ἡνία μὲ τὰς χεῖρας, ἐμάστιζε δὲ τοὺς ἵππους, ἵνα τρέχωσιν, ἐκεῖνοι δὲ προθυμότατα ἐπέτῳν· ἀμέσως δ' ἔπειτα ἔφθασαν εἰς τὴν κατοικίαν τῶν θεῶν, τὸν ἀπότομον Ὀλυμπον. ἐκεῖ ἔστησε τοὺς ἵππους ἡ ἀνεμόπους ταχεῖα Ἴρις, ἀφ' οὗ (τοὺς) ἔλυσεν ἐκ τοῦ ἅρματος, ἔβαλε δ' ἔμπροσθέν (των) θεῖαν τροφήν· ἐκείνη δὲ ἡ θεία Ἀφροδίτη ἐπιπτεν εἰς τὰ γόνατα τῆς Διώνης (370) τῆς μητρὸς τῆς· ἐκείνη δ' ἐλάμβανεν εἰς τὰς ἀγκάλας τὴν θυγατέρα τῆς. καὶ διὰ τῆς χειρὸς τὴν ἐθώπευσε καὶ εἶπε λόγους καὶ ἐξέφραζεν αὐτούς,

«Τίς λοιπόν, ἀγαπητὸν τέκνον, ἐκ τῶν οὐρανίων σὲ ἔκαμε τοιαῦτα ἀνοήτως, ὥς ἐάν ἔκαμνες κακὸν τι φανερά;».

Πρὸς αὐτὴν δ' ἀπεκρίνετο ἔπειτα ἡ φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη· «ὁ υἱὸς τοῦ Τυδέως μ' ἐπλήγωσεν, ὁ μεγαλόψυχος Διομήδης, ἐπειδὴ ἐγὼ προσεπάθουν νὰ μεταφέρω ἐκτὸς τῆς μάχης τὸν ἀγαπητὸν υἱόν, τὸν Αἰνείαν, ὁ ὁποῖος δι' ἐμὲ εἶναι πολὺ φίλτατος ὧν· διότι

ἡ δεινὴ μάχη δὲν εἶναι πλέον μεταξὺ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν, ἀλλ' ἤδη οἱ Δαναοὶ βέβαια καὶ πρὸς τοὺς ἀθανάτους μάχονται» (380).

Πρὸς αὐτὴν δ' ἔπειτα ἀπεκρίνετο ἡ Διώνη ἡ εὐγενεστάτη τῶν θεαινῶν. «ὕποφερε τέκνον μου καὶ ὑπόμεινον, ἂν καὶ λυπεῖσαι διότι πολλοὶ ἕως τῶρα (ἐξ ἡμῶν), οἱ ὅποιοι ἔχομεν τὰς ἐπὶ τοῦ Ὀλύμπου κατοικίας, ὑπεφέραμεν ἐξ αἰτίας τῶν ἀνθρώπων, βαρύνειας θλίψεις ἐπιβάλλοντες εἰς ἀλλήλους. ὑπέφερε μὲν ὁ Ἄρης, ὅτε ὁ Ὡτος καὶ ὁ ἰσχυρὸς Ἐφιάλτης, οἱ παῖδες τοῦ Ἀλῶεως, ἔδεσαν αὐτὸν μὲ ἰσχυρὸν δεσμόν. ἐν χαλκῷ δὲ δεσμοτηρίῳ ἦτο δεμένος δέκα τρεῖς μῆνας καὶ ἤθελε χαθῇ αὐτοῦ ὁ ἀκόρεστος πολέμου Ἄρης, ἂν μὴ ἡ μητριὰ ἡ ὠραιοτάτη Ἡερίβοια ἀνήγειλεν εἰς τὸν Ἑρμῆν. οὗτος δὲ κρυφίως ἀπήγαγε τὸν Ἄρη (390) ἐνῷ ἤδη ἐξηγνέϊτο, διότι τὸν κατέβαλλεν ὁ βαρὺς δεσμός. ὑπέφερε δὲ ἡ Ἥρα, ὅτε ὁ ἰσχυρὸς υἱὸς τοῦ Ἀμφιτρυῶνος ἐπέτυχεν αὐτὴν μὲ τριαγκιστραν βέλος εἰς τὸν δεξιὸν μαστόν. τότε καὶ ἀθεραπευτὸς πόνος κατέλαβεν αὐτήν. ὑπέφερε δὲ μεταξὺ αὐτῶν ὁ πελώριος Ἄδης ταχὺ βέλος, ὅτε ὁ αὐτὸς ἀνὴρ ὁ υἱὸς τοῦ αἰγιόχου Διὸς ἐν Πύλῳ, ἀφοῦ τὸν ἐπέτυχεν, παρέδωκεν εἰς πόνους μεταξὺ τῶν νεκρῶν (κείμενον). οὗτος δ' ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Διὸς καὶ τὸν ὑψηλὸν Ὀλυμπον περίλυπος εἰς τὴν καρδίαν, ὑπὸ τῶν πόνων διαπερασμένος· διότι τὸ βέλος ἦτο χωμένος εἰς τὸν στιβαρὸν ὦμον καὶ ἔθλιβε τὴν καρδίαν. (400) πασπαλίζων δ' αὐτὸν ὁ Παιήων μὲ παυσιπόνα φάρμακα (τὸν) ἐθεράπευσε· διότι καθόλου βέβαια δὲν ἦτο θνητός, ὁ αὐθάδης, ὁ κακοῦργος ὁ ὅποιος δὲν ἠσχύνετο νὰ κάμνη κακοῦργα, ὁ ὅποιος μὲ τὸ τόξον ἔθλιβε τοὺς θεούς, οἱ ὅποιοι ἔχουσι τὸν Ὀλυμπον. ἐναντίον δὲ σοῦ παρώρμησε τοῦτον ἡ γλαυκῶπις θεὰ Ἀθηνᾶ. ὁ ἀνόητος! διότι δὲν ἤξεύρει τοῦτο εἰς τὸν νοῦν (του) ὁ υἱὸς τοῦ Τυδέως, ὅτι δὲν εἶναι πολὺ μακροχρόνιος, ὅστις μάχεται πρὸς τοὺς ἀθανάτους, καὶ οἱ παῖδες καθόλου δὲν φωνάζουν αὐτὸν παππᾶ ἐπανελθόντα ἐκ τοῦ πολέμου καὶ τῆς δεινῆς μάχης. διὰ τοῦτο τῶρα ὁ Τυδεΐδης, ἂν καὶ εἶναι γενναιοτάτος, (410) ὡς προσέχη μήπως μάχεται πρὸς αὐτὸν κανεὶς ἰσχυρότερος σοῦ, μήπως ἡ Αἰγιάλεια ἡ φρονιμωτάτη κόρη τοῦ Ἀδράστου, ἐπὶ μακρὸν χρόνον θρηνοῦσα ἐξεγείρη ἐκ τοῦ ὕπνου τοὺς δούλους αὐτῆς, ἐκ πόθου πρὸς τὸν νεανικὸν σύζυγον, τὸν ἄριστον ἐκ τῶν Ἀχαιῶν, ἡ γενναία σύζυγος τοῦ ἵπποδαμαστοῦ Διομήδους».

Εἶπε λοιπόν, καὶ μὲ τὰς δύο (χεῖρας) ἐσπῶγγιζε τὸν ἰχθῶρα ἀπὸ τῆς χειρὸς· ἐθεραπέυετο ἡ χεὶρ, κατεπραῦνοντο δ' οἱ βαρεῖς πόνοι. ἐκεῖναι δ' ἄφ' ἑτέρου ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ἡ Ἥρα, αἱ ὅποια ἔβλεπον, μὲ πειρακτικὸς λόγους ἠρέθιζον τὸν Κρονίδην Δία.

μεταξύ δ' αὐτῶν ἔκαμνεν ἀρχὴν τῆς ὀμιλίας ἡ γλαυκῶπις θεὰ Ἀθηνᾶ (420).

Ζεὺ πάτερ, ἀλήθεια θὰ μοῦ ᾔσαι καθόλου θυμωμένος, δι' ὃ, τι εἶπω; ἔ βέβαια ἡ Κύπρις ἐνῶ προέτρεπέ τινα ἐκ τῶν Ἑλληνίδων ν' ἀκολουθήσῃ τοὺς Τρῶας, τοὺς ὁποίους τώρα φοβερά ἠγάπησεν, ἐκ τούτων τινὰ τῶν καλλιπέπλων Ἑλληνίδων ἐνθ' ἐθώπευεν, ἔξυσσε τὴν ἀδύνατον χεῖρα τῆς εἰς τὴν χρυσῇ πόρπῃ».

Τοιοιτοτρόπως εἶπεν, ἐμειδίασε δ' ὁ πατὴρ τῶν ἀνδρῶν καὶ θεῶν, καὶ λοιπὸν προσκαλέσας τὴν χρυσῇ Ἀφροδίτῃ εἶπε:

«Τέκνον μου, δὲν ἔχουν δοθῇ εἰς σέ τὰ πολεμικὰ ἔργα, ἀλλὰ σὺ φροντίζε διὰ τὰ θελκτικὰ ἔργα τοῦ γάμου, περὶ ὧν δὲ τούτων θὰ φροντίσῃ ὁ ταχὺς Ἄρης καὶ ἡ Ἀθηνᾶ». (430)

Τοιοιτοτρόπως οὗτοι μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἔλεγον. ἐνάντιον δὲ τοῦ Αἰνείου ὤρμησεν ὁ ἱκανὸς εἰς τὴν μάχην Διομήδης, ὃν καὶ εἰξευρεν, ὅτι αὐτὸς ὁ Ἀπόλλων εἶχε τὰς χεῖρας ὑπεράνω του· ἀλλ' οὗτος βεβαίως οὐδὲ τὸν μέγαν θεὸν ἐσέβετο, ἐπεθύμει δ' ἀπαύστως νὰ φονεύσῃ τὸν Αἰνεῖαν καὶ νὰ (τὸν) ἐκδύσῃ τὰ περίφημα ὅπλα. τρεῖς μὲν τότε ἐφώρμητε σφοδρῶς ἐπιθυμῶν νὰ (τὸν) φονεύσῃ, τρεῖς δ' ὁ Ἀπόλλων τοῦ ἀπώθησε τὴν στυλιννὴν ἀσπίδα. ἀλλ' ὅτε πλέον τετάρτην φοράν ὤρμησεν ὅμοιος πρὸς θεόν, τότε φοβερά ἀπειλήσας εἶπε (πρὸς αὐτόν) ὁ μακρὰν ἐπιτυχάνων Ἀπόλλων:

«Σκέπτου υἱὲ τοῦ Τυδεΰως, καὶ ὑποχώρει, καὶ μὴ τολμᾷς νὰ ἔχῃς φρονήματα ἴσα πρὸς τοὺς θεοὺς (440), ἐπειδὴ οὐδέποτε εἶναι ὅμοια ἡ φυλὴ τῶν ἀθανάτων θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι βαδίζουν χαμαί».

Τοιοιτοτρόπως εἶπεν, ὁ δὲ Τυδεΐδης ὑπεχώρει ὀλίγον ὀπίσω φοβηθεὶς τὴν ὀργὴν τοῦ μακρὰν ἐπιτυχάνοντος Ἀπόλλωνος, τὸν δ' Αἰνεῖαν μακρὰν τοῦ πλήθους ἔθεσεν ὁ Ἀπόλλων ἐν τῇ ἱερᾷ Περγᾷ, ὅπου τοῦ ἦτο κατεσκευασμένος ναός. τοῦτον μὲν ἡ Λητώ καὶ ἡ τοξέυτρια Ἄρτεμις ἐντὸς τοῦ μεγάλου ἀδύτου (τοῦ ναοῦ) καὶ ἐθεράπευον καὶ ἐλάμπρυνον. ἐκεῖνος δέ, ὁ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων, κατεσκεύασε φάσμα καὶ πρὸς τὸν ἴδιον Αἰνεῖαν ὅμοιον καὶ κατὰ τὰ ὅπλα τοιοῦτον, (450) περὶ δ' ἐπομένως τοῦ φάσματος οἱ Τρῶες καὶ οἱ εὐγενεῖς Ἀχαιοὶ ἔθραυον περὶ τὰ στήθη ἀλλήλων τὰς ἐκ δέρματος βοῶς κυκλοτερεῖς ἀσπίδας καὶ τὰ πτερόεντα (τ. ἔ. ἐλαφρὰ) λαισῆια. τότε πλέον ὁ Φοῖβος Ἀπόλλων ἔλεγε πρὸς τὸν ὀρμητικὸν Ἄρη:

«Ἄρες Ἄρες, ἀνθρωποφθόρε, αἰμοβαφές, ὁ ὅποιος προσβάλλεις τὰ τεῖχη, δὲν ἤθελες λοιπὸν ἐξαγάγει τῆς μάχης τὸν ἄνδρα τοῦτον, ἀφοῦ ὑπάγῃς, τὸν Τυδεΐδην, ὁ ὅποιος τώρα βέβαια καὶ

πρὸς τὸν πατέρα Δία ἤθελε πολεμεῖ; τὴν Κύπριν μὲν πρῶτον ἐκ τοῦ πλησίον ἐπλήγωσεν εἰς τὴν χεῖρα παρὰ τὸν καρπὸν, ἔπειτα δὲ ἐναντίον ἐμοῦ αὐτοῦ ὤρμησεν ὅμοιος πρὸς θεόν».

Τοιοτοτρόπως ἄφου εἶπεν, αὐτὸς ἐκάθισεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς Περγᾶμου, (460) τοὺς δὲ τρωικοὺς πτοίχους ὁ ὀλέθριος Ἄρης, ἄφου ὑπῆγε, παρώτρυνεν, ὁμοιάζων πρὸς τὸν ταχὺν Ἀχάμαντα τὸν ἡγεμόνα τῶν Θρακῶν· προέτρπε δὲ τοὺς εὐγενεῖς υἱοὺς τοῦ Πριάμου.

«ὦ υἱοὶ τοῦ Πριάμου τοῦ εὐγενοῦς βασιλέως, ἕως πότε ἀκόμη θ' ἀφήσητε νὰ φρονεῖται ὁ λαὸς ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν; ἀλήθεια μέχρις οὗ μάχωνται περὶ τὰς καλῶς κατεσκευασμένας πύλας; ἔχει πέσει ἀνὴρ, τὸν ὅποτον ἐτιμῶμεν ἐξίσου πρὸς τὸν θεῖον Ἑκτόρα, (δηλ.) ὁ Αἰνείας, ὁ υἱὸς τοῦ μεγαλοψύχου Ἀγχίσου· ἀλλ' ἐλάτε ἄς σώσωμεν ἐκ τῆς πολεμικῆς τύρβης τὸν ἀνδρεῖον σύντροφον.»

Τοιοτοτρόπως ἄφου εἶπε, παρώτρυνε τὴν ἀνδρείαν καὶ τὸ θάρρος ἐκάστου. (470) τότε ὁ Σαρπηδὼν ἀφ' ἐτέρου σφοδρῶς ἐπέπληξε τὸν θεῖον Ἑκτόρα.

«Ἑκτωρ, ποῦ λοιπὸν σοῦ ὑπῆγε ἡ ἀνδρεία, τὴν ὁποίαν πρότερον εἶχες; ἔλεγες κάπου, ὅτι ἀνευ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐπικούρων θὰ προστατεύσῃς τὴν πόλιν μόνος με τοὺς γαμβροὺς καὶ τοὺς ἰδικοὺς σου ἀδελφούς. τούτων τῶρα οὐδένα ἐγὼ δύναμαι νὰ ἴδω οὐδὲ νὰ παρατηρήσω, ἀλλὰ ζαρώνουν ὡς κύνες πέριξ λέοντος, ἡμεῖς δὲ τὸν ἀντίον μαχόμεθα. οἱ ὅποιοι μόλα ταῦτα ἐν τῇ πόλει εἴμεθα ἐπίκουροι. διότι καὶ ἐγὼ ἔχω ἔλθει ἀπὸ πολὺ μακρὰν ὡς ἐπίκουρος· διότι μακρὰν εἶναι ἡ Λυκία πλησίον τοῦ πολυστροβίλου Ξάνθου, ὅπου ἀφῆκα ἀγαπητὴν σύζυγον καὶ ἀνῆλικον υἱόν, (480) ἀφῆκα δ' ὀπίσω πολλὰ κτήματα, τὰ ὁποῖα ἐπιθυμεῖ, ὅστις εἶναι ἐνδεής. ἀλλὰ καὶ μόλα ταῦτα παροτρύνω τοὺς Λυκίους καὶ ὁ ἴδιος σφοδρῶς ἐπιθυμῶ νὰ πολεμήσω πρὸς ἄνδρα· ἀλλ' οὐδὲν ἔχω ἐνταῦθα τοιοῦτον, ὅποτον οἱ Ἀχαιοὶ ἤθελον ἢ σηκῶσαι ἢ ἀπαγάγει· σὺ δὲ στέκεσαι, καὶ οὐδὲ τοὺς ἄλλους στρατιώτας προτρέπεις νὰ μένουν καὶ νὰ ὑπερασπίζουν τὰς συζύγους. μήπως, ἄφου πιασθῇτε ὡς εἰς θηλειᾶς δικτύου, τὸ ὅποτον ἀγρεύει ὅλα, γείνετε λεία καὶ ἔρμαιον τῶν ἐχθρῶν ἀνδρῶν· διότι οὗτοι ταχέως θὰ καταστρέψωσι τὴν καλῶς κατοικουμένην ὑμετέραν πόλιν. σὺ δὲ πρέπει περὶ ὅλων τούτων νυχθημερὸν νὰ φροντίζης, (490) παρακαλῶν τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν περιφίμων ἐπικούρων ν' ἀντέχωσιν ἐπιμόνως, καὶ ν' ἀποβάλλῃς τοὺς σκληροὺς λόγους».

Τοιοτοτρόπως εἶπεν ὁ Σαρπηδὼν, ἐδάγκασε δ' ὁ λόγος τὸν

Ἐκτορα εἰς τὴν καρδίαν, ἀμέσως δὲ μὲ τὰ ὄπλα ἐπήδησεν ἀπὸ τοῦ ἔρμα χάμω, πᾶλλων δὲ τὰ ὄξέα δόρατα ἔτρεξε διὰ τοῦ στρατοῦ πανταχοῦ, παροτρύνων νὰ πολεμήσουν, καὶ ἐξήγειρε δεινὴν μάχην. ἐκεῖνοι δ' ἐστράφησαν καὶ ἐστάθησαν ἀπέναντι τῶν Ἀχαιῶν· οἱ δὲ Ἀργεῖοι ἔμειναν εἰς τὴν θέσιν των συνησπισμένοι καὶ δὲν ἔφυγον. καθὼς δ' ὁ ἄνεμος, ὅταν λιχνίζουσιν οἱ ἄνδρες, παρασύρει τᾶχυρα εἰς τὰ ἱερὰ ἀλώνια, ὅταν ἡ ξανθὴ Δημήτηρ (500) διαχωρίζῃ τὸν καρπὸν καὶ τᾶχυρα ἰσχυρῶς πνεόντων τῶν ἀνέμων· οἱ δὲ τόποι τῶν ἀχύρων βαθμηδὸν λευκαίνονται· τοιοῦτοτρόπως τότε οἱ Ἀχαιοὶ ἔγειναν λευκοὶ ἄνωθεν ἀπὸ τὸν κορμιότην, τὸν ὅποιον μεταξὺ αὐτῶν μέχρι τοῦ πολυχάλκου οὐρανοῦ ἐσήκωσαν πλήττοντες οἱ πόδες τῶν ἵππων ὅτε πάλιν συνεπλέκοντο· ἔστρεφον δ' ὀπίσω (τοὺς ἵππους) οἱ ἡνίοχοι· ἐκεῖνοι δὲ (οἱ παραιβάται) τὰς ἰσχυρὰς χεῖρας ἔφερον κατεπάνω· ὁ δ' ὀρμητικὸς Ἄρης βοηθῶν τοὺς Τρῶας περιέβαλε μὲ νύκτα τὸ πεδῖον τῆς μάχης (ἢ τοὺς μαχομένους), πανταχοῦ προσερχόμενος, ἐξετέλει δὲ τὰς παραγγελίας ἐκείνου τοῦ Φοῖβου Ἀπόλλωνος, τοῦ ἔχοντος χρυσοῦν ξίφος, ὁ ὅποιος προέτρεπεν αὐτὸν νὰ ἐξεγείρῃ εἰς τοὺς Τρῶας τὸ θάρρος, ἀφοῦ εἶδεν, ὅτι ἡ Παλλὰς Ἀθηνᾶ (510) ἀπῆλθε· διότι αὕτη ὡς γνωστὸν ἦτο βοηθὸς τῶν Δαναῶν.

Αὐτὸς δ' ἐκ τοῦ πλουσιωτάτου αἵματος (τοῦ ναοῦ) ἔστειλε τὸν Αἰνείαν, καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὰ στήθη τοῦ ποιμένου τῶν στρατιωτῶν δύναμιν, ὁ δ' Αἰνείας μετέβαινε πρὸς τοὺς συντρόφους· αὐτοὶ δ' ἐχάρησαν, ὅτε εἶδον, ὅτι (αὐτὸς) προσήρχετο ζωντανὸς καὶ ὑγιὴς καὶ εἶχε καλὰς δυνάμεις· δὲν τὸν ἠρώτησαν βέβαια καθόλου. διότι ἀπὸ τοῦ ἄλλο μέρους δὲν ἄφινεν ὁ ἄγων, τὸν ὅποιον ἐξήγειρεν ὁ ἀργυρότοξος καὶ ὁ ἀνθρωποφθόρος Ἄρης καὶ ἡ ἀπαύστως μεθ' ὀρμῆς ἐνεργοῦσα Ἔρις.

Ἐκείνους ὅμως τοὺς Δαναοὺς, οἱ δύο Αἴαντες καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ Διομήδης προέτρεπον νὰ πολεμοῦν· οὗτοι δὲ καὶ μόνοι των (520) οὔτε τὰς βιαιοπραγίας τῶν Τρῶων ἐφοβοῦντο οὔτε τὰς ἐφοδούς, ἀλλ' ἔμεινον ὅμοιοι πρὸς νεφέλας, τὰς ὁποίας ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου ἐν καιρῷ νηνεμίας ἔστησεν ἀμετακινήτως ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν ὀρέων, ἐφ' ὅσον ἡσυχάζῃ ἡ δύναμις τοῦ Βορρᾶ καὶ τῶν ἄλλων σφοδρῶν ἀνέμων, οἱ ὅποιοι μὲ λιγυρὰ φυσήματα διασκορπίζουσι τὰ σκιερὰ νέφη πνέοντες· τοιοῦτοτρόπως οἱ Δαναοὶ ὑπέμεινον σταθερῶς τοὺς Τρῶας καὶ δὲν ἔφευγον· ὁ δὲ Ἀτρεΐδης περιήρχετο τὸ πλῆθος σφοδρῶς προτρέπων·

«ὦ φίλοι ἔστε ἄνδρες καὶ λάβετε καρδίαν γενναίαν, καὶ νὰ ἐντρέπεσθε ἀλλήλους εἰς τὰς πεισματώδεις μάχας (530) διότι

ἐκ τῶν ἀνδρῶν, οἱ ὅποιοι ἐντρέπονται (ἀλλήλους), οἱ περισσότεροι σώζονται παρὰ σκοτόνονται· ἐκ δὲ τῶν φευγόντων οὔτε δόξα φυσικὰ ἀναφαίνεται οὔτε ἄμυνα.»

Ἐἶπε, καὶ ἀκόντισε ταχέως μὲ τὸ δόρυ, ἐπέτυχε δὲ πρόμαχον ἄνδρα, τὸν σύντροφον τοῦ μεγαλοφύχου Αἰνείου, τὸν Δηϊκόωντα τὸν υἱὸν τοῦ Περγᾶσου, τὸν ὅποτον οἱ Τρῶες ἐτίμων ἐξί· σου πρὸς τὰ τέκνα τοῦ Πριάμου, ἐπειδὴ ἦτο ταχὺς εἰς τὸ νὰ μάχεται μεταξὺ τῶν πρώτων. αὐτὸν λοιπὸν κατὰ τὴν ἀσπίδα ἐπέτυχε μὲ τὸ δόρυ ὁ ἄρχων Ἀγαμέμνων· ἐκείνη δὲ δὲν ἤμ· πόδισε τὸ δόρυ, ἀλλὰ πέρα πέρα πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἐπέρασεν ὁ χαλκός, ὥστε εἰς τὸ κατώτατον μέρος τῆς κοιλίας διὰ τοῦ ζω· στῆρος (τὸν) ἐκτύπησεν, ἐδόυπησε δ', ὅτε ἔπεσεν, τὰ δ' ὅπλα ἐβρόντηξαν ἐπάνω του (540).

Τότε πάλιν ὁ Αἰνεΐας ἐφόνευσεν ἀνδρειοτάτους τῶν Δαναῶν ἄνδρας, τοὺς υἱοὺς τοῦ Διοκλέους, τὸν Κρήθωνα καὶ τὸν Ὀρσίλο· χον. τούτων ὁ πατήρ κατέκει μὲν εἰς τὰς καλῶς ἐκτισμένας Φηράς πλούσιος εἰς περιουσίαν, κατὰ τὴν καταγωγὴν δὲ ἦτο ἐκ τοῦ ποταμοῦ Ἀλφειοῦ, ὁ ὅποτος εὐρέως ῥέει διὰ τῆς γῆς τῶν Πυλίων. οὗτος ἐγέννησε τὸν Ὀρσίλοχον (ἵνα ᾖ) μεταξὺ πολλῶν ἀνδρῶν βασιλεὺς· ὁ Ὀρσίλοχος δ' ἔπειτα ἐγέννα τὸν μεγα· λόφυχον Διοκλέα, ἐκ δὲ τοῦ Διοκλέους ἔγειναν δίδυμοι παῖδες, ὁ Κρήθων καὶ ὁ Ὀρσίλοχος ἔμπειροι παντὸς εἶδους μάχης. οὔ· τοι μὲν λοιπὸν ἀφοῦ νυξήθησαν, ἐπὶ τῶν μαύρων πλοίων (550) ἠκολούθησαν μαζὶ μὲ τοὺς Ἀργεῖους εἰς τὴν Ἴλιον τὴν ἔχουσαν καλοὺς ἵππους, προσπαθοῦντες νὰ λάβουν ἱκανοποίησιν διὰ τοὺς Ἀτρεΐδας, τὸν Ἀγαμέμνονα καὶ Μενέλαον· ἀλλὰ τούτους αὐ· τοῦ ἐκάλυψε τὸ τέλος τοῦ θανάτου. οὔτοι βέβαια ὅπως ἐπὶ τῶν κορυφῶν ὄρους ἀνετράφησαν ὑπὸ τῆς μητρὸς δύο λέοντες ἐντὸς πυκνοῦ φυλλώματος βαθέος δάσους· οὔτοι μὲν ἀρπάζοντες βόας καὶ παχέα πρόβατα ἐρημόνουσι τοὺς σταθμούς τῶν ἀνθρώπων, ἕως ὅτου καὶ αὐτοὶ μεταξὺ τῶν χειρῶν τῶν ἀνδρῶν φονεύονται δι' ὀξέος χαλκοῦ· τοιοῦτοτρόπως οὔτοι ὑπὸ τῶν χειρῶν τοῦ Αἰ· νείου δαμασθέντες κατέπεσον ὅμοιοι πρὸς ὑψηλὰς ἐλάτας. (560)

Τούτους δὲ πεσόντας ἐλυπήθη ὁ φίλος τοῦ Ἄρεος Μενέλαος, ἐβάδισε δὲ διὰ τῶν προμάχων ἐξωπλισμένος μὲ στιλπνὰ χαλκὰ ὅπλα, σείων τὸ δόρυ· τούτου δὲ τὸ θάρρος παρώτρυνεν ὁ Ἄρης, τὰ ἐξῆς σκεπτόμενος, ἵνα καταβληθῇ ὑπὸ τῶν χειρῶν τοῦ Αἰ· νείου. εἶδεν ὅμως αὐτὸν ὁ Ἀντίλοχος, ὁ υἱὸς τοῦ μεγαλοφύχου Νέστορος, καὶ ἐβάδισε διὰ τῶν προμάχων· διότι πολὺ ἐφοβεῖτο διὰ τὸν ποιμένα τῶν στρατιωτῶν, μήπως πάθῃ τι καὶ μεγάλως ἀποτρέψῃ αὐτοὺς τῆς μάχης. ἐκεῖνοι μὲν ἤδη διηθύνουν τὰς

χειρας καὶ τὰ ὀξέα δόρατα ἐναντίον ἀλλήλων σφοδρῶς ἐπιθυμοῦντες νὰ μάχωνται· ὁ Ἀντίλοχος δὲ πλησιέστατα ἵστατο τοῦ ποιμένος τῶν στρατιωτῶν. (570) ὁ Αἰνεΐας ὅμως, ἂν καὶ ἦτο δεξιὸς πολεμιστῆς, δὲν ἔμεινε, καθὼς εἶδε δύο ἄνδρας πλησίον ἀλλήλων μένοντας. οὗτοι δὲ ἀφοῦ ἔσυραν τοὺς νεκροὺς πρὸς τὸν λαὸν τῶν Ἀχαιῶν, ἐκείνους μὲν ἔπειτα τοὺς δυστυχεῖς ἔθεσαν εἰς τὰς χειρας τῶν συντρόφων, αὐτοὶ δὲ στραφέντες μεταξὺ τῶν πρώτων ἐμάχοντο.

Τότε ἐφόνευσαν τὸν Πυλαιμένη τὸν ἐφάμιλλον τοῦ Ἄρεος, ἀρχηγὸν τῶν μεγαλοψύχων (καὶ) ἀσιτιφοφῶν Παφλαγόνων· τοῦτον μὲν λοιπὸν ὁ Ἀτρεΐδης ὁ περίφημος εἰς τὸ δόρυ Μενέλαος, ἐνῶ ἵστατο, ἐκέντησεν ἐπιτυχῶς κατὰ τὴν κλεῖδα· ὁ Ἀντίλοχος δ' ἐκτύπησεν ἐπιτυχῶς τὸν ἡνίοχον θεράποντα (αὐτοῦ) Μύδωνα (580) τὸν ἀνδρεῖον υἱὸν τοῦ Ἀτυμνίου διὰ λίθου εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀγκῶνος (αὐτὸς δὲ προσεπάθει νὰ στρέψῃ τοὺς μονώνυχας ἵππους)· ἔπεσον δ' ἐπομένως ἐκ τῶν χειρῶν εἰς τὰ χῶματα χάμω τὰ λευκὰ ἀπὸ ἐλεφάντινον ὅσπουν ἡνία· ὁ Ἀντίλοχος δ' εὐθύς ἐφορμήσας μὲ τὸ ξίφος ἐκτύπησε τὸν κρόταφον (αὐτοῦ)· αὐτὸς δ' ἀγωνιωδῶς ἀναπνέων ἔπεσεν ἐκ τοῦ καλῶς κατασκευασμένου διφρου κατακέφαλα εἰς τὰ χῶματα μὲ τὸ βρέγμα καὶ τοὺς ὤμους· πολλὴν ὥραν ἐστέκετο, —διότι ἔτυχε βαθὺν κοινορτόν, — ἕως ὅτου πατήσαντες (τὸν) ἔρριψαν χάμω εἰς τὰ χῶματα οἱ ἵπποι, τοὺς ὁποίους ἐμάστιξεν ὁ Ἀντίλοχος καὶ διηλύθηνε πρὸς τὸν στρατὸν τῶν Ἀχαιῶν.

Παρετήρησεν ὅμως τούτους μεταξὺ τῶν στοίχων ὁ Ἔκτωρ καὶ ὤρμησεν ἐναντίον αὐτῶν (590) κραυγάζων· μαζὶ δὲ ἠκολούθουν ἰσχυραὶ φάλαγγες Τρώων· προεπορεύετο δ' αὐτῶν ὁ Ἄρης καὶ ἡ σεβαστὴ Ἐνυώ, αὕτη μὲν ἔχουσα σκληρὰν ταραχὴν μάχῃ, ὁ δ' Ἄρης ἔπαλλεν εἰς τὰς χειρας τεράστιον δόρυ, ἐπήγαине δ' ἄλλοτε μὲν πρὸ τοῦ Ἐκτορος ἄλλοτε δ' ὀπισθεν.

Ἀφοῦ δὲ εἶδεν αὐτὸν ὁ ἰκανὸς εἰς τὴν μάχην Διομήδης ἀνετρίχιασε. καθὼς δὲ (συμβαίνει) ὅταν ἀνὴρ πορευόμενος διὰ μεγάλης πεδιάδος σταθῇ ἐν ἀμυχανίᾳ ἐνώπιον ὀρηκτικοῦ ποταμοῦ ῥέοντος εἰς τὴν θάλασσαν. ἰδὼν (αὐτὸν) ἀφρίζοντα καὶ βοῦζοντα, καὶ ὀπισθοδρομεῖ, τοιοῦτοτρόπως τότε ὁ Διομήδης ὑπεχώρει καὶ εἶπεν εἰς τὸν λαόν· (600)

«ὦ φίλοι, πόσον δὰ θαυμάζομεν τὸν εὐγενῆ Ἐκτορα, ὅτι εἶναι λογχομάχος καὶ θαρραλέος πολεμιστῆς· ἀλλὰ πάντοτε εἶναι πλησίον αὐτοῦ εἰς τοῦλάχιστον ἐκ τῶν θεῶν, ὁ ὁποῖος (τοῦ) ἀποκρούει τὸν ὀλεθρον· καὶ τώρα εἶναι πλησίον του ἐκεῖ ὁ Ἄρης ὅμοιος πρὸς θνητὸν ἄνδρα. ἀλλ' ἔχοντες τὸ πρόσωπον πρὸς τοὺς

Τρῶας ὑποχωρεῖτε διαρκῶς ὀπίσω, καὶ μὴ ἐπιθυμεῖτε νὰ πο-
λεμῇτε ἰσχυρῶς πρὸς τοὺς θεοὺς».

Τοιουτοτρόπως λοιπὸν εἶπεν, οἱ δὲ Τρῶες ἦλθον πλησιέστατα
εἰς αὐτούς· τότε ὁ Ἑκτωρ ἐφόνευσε δύο ἀνδρας ἐμπείρους μά-
χης, οἱ ὅποιοι ἦσαν ἐντὸς ἐνὸς δίφρου, τὸν Μενέσθην καὶ τὸν
Ἀγχιάλον. τούτους δὲ πεσόντας ἐλυπήθη ὁ μέγας Τελαμῶνιος
Αἴας (610) ἐλθὼν δ' ἐστάθη πλησιέστατα καὶ ἠκόντισε
μὲ τὸ στυλπνὸν δόρυ καὶ ἐπέτυχε τὸν Ἀμφιον τὸν υἱὸν τοῦ
Σελάγου, ὁ ὅποιος ὡς γνωστὸν κατέκει ἐν Παισῶ ἔχων πολλὰ
κτῆματα πολλοὺς ἀγρούς. ἀλλ' ἡ μοῖρα ὠδήγει αὐτὸν πρὸς τὸν
Πρίαμον καὶ τοὺς υἱοὺς (αὐτοῦ), ἵνα βοηθήσῃ. αὐτὸν λοιπὸν
ἐπέτυχε κατὰ τὸν ζωστήρα ὁ Τελαμῶνιος Αἴας, ἐχώθη δὲ τὸ
μακρόσκιον δόρυ εἰς τὸ κατώτατον μέρος τῆς κοιλίας, ἐδούπησε
δ' ὅτε ἔπεσεν, ἐκεῖνος δέ, ὁ λαμπρὸς Αἴας, ἔτρεξε κατεπάνω,
ἵνα σκυλεύσῃ τὰ ὅπλα· ἀλλ' οἱ Τρῶες ἐναντίον του ἔρριψαν
βροχὴν ὀξέων δοράτων, τὰ ὅποια ἀπήστραπτον· ἡ ἀσπίς δὲ
πολλὰ ἐδέχθη ἐπάνω· ἐκεῖνος δὲ στηρίζας τὸν πόδα ἐπάνω (εἰς
τὸν νεκρὸν) τὸ χαλκοῦν δόρυ ἀπὸ τοῦ νεκροῦ (620) ἀπέσπασεν·
δὲν ἠδυνήθη ὅμως καὶ τὰ ἄλλα λαμπρὰ ὅπλα ν' ἀφαιρέσῃ ἀπὸ
τῶν ὤμων· διότι ἐπιέζετο ὑπὸ τῶν βελῶν. ἐφοβήθη δὲ οὗτος
τὴν ἰσχυράν (τοῦ νεκροῦ) ὑπὸ τῶν ἐνδόξων Τρώων προστασίαν,
οἱ ὅποιοι ἐν μεγάλῳ ἀριθμῷ καὶ ἀνδρείῳ (ὄντες) ἐστάθησαν
ἐναντίον του κρατοῦντες δόρατα, οἱ ὅποιοι αὐτόν, ἂν καὶ ἦτο
πολὺ μέγας καὶ γενναῖος καὶ ἔξοχος, ἀπώθησαν ἀφ' ἐαυτῶν·
ἐκεῖνος δ' ἐκλονίσθη καὶ ὑπεχώρησεν.

Τοιουτοτρόπως οὗτοι μὲν ἠγωνίζοντο κατὰ τὴν σφοδράν μά-
χην· τὸν υἱὸν δὲ τοῦ Ἡρακλέους Τληπόλεμον, τὸν ὠραῖον καὶ
ὕψηλόν, ἡ ἰσχυρὰ μοῖρα ἐξήγειρεν ἐναντίον τοῦ ἰσθίου Σαρ-
πηδόνο. οὗτοι δ' ὅτε πλέον ἦσαν πλησίον ἐρχόμενοι ἐναντίον
ἀλλήλων (630), ὁ υἱὸς καὶ ὁ ἔγγονος τοῦ συναθροίζοντος τὰς
νεφέλας Διὸς, πρὸς αὐτὸν ὁ Τληπόλεμος καὶ πρῶτος εἶπε λόγον·

«Σαρπηδὸν, ἡγεμὸν τῶν Λυκίων, τί σ' ἀναγκάζει νὰ ζαρό-
νῃς ἐδῶ, ἀφ' οὗ εἶσαι ἀνὴρ ἄπειρος μάχης ; ψευδῶς δὲ λέγου-
σιν, ὅτι εἶσαι υἱὸς τοῦ αἰγιόχου Διὸς, διότι εἶσαι πολὺ κατώ-
τερος ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν, οἱ ὅποιοι ἐπὶ τῶν παλαιότερων ἀν-
θρωπῶν ἐγεννήθησαν ἐκ τοῦ Διὸς. ἀλλ' ὁποῖός τις λέγουσιν, ὅτι
ἦτο ὁ ῥωμαλεώτατος Ἡρακλῆς, ὁ ἰδικὸς μου ἀτρόμητος λεον-
τόκαρδος πατήρ, ὁ ὅποιος ἐλθὼν ποτε ἐδῶ ἔνεκα τῶν ἵππων τοῦ
Λαομέδοντος (640) μὲ ἐξ μόνᾳ πλοῖα καὶ μὲ ὀλιγωτέρους ἀν-
δρας κατέστρεψε τὴν πόλιν τῆς Ἰλίου, ἠρήμωσε δὲ τοὺς δρό-
μους, σὺ δ' ἔχεις μὲν δειλὴν καρδίαν, οἱ δὲ στρατιῶται (σου)

καταστρέφονται· καὶ καθόλου δὲν πιστεύω, ὅτι ἐλθὼν ἐκ τῆς Λυκίας θὰ ὑπερασπίσῃ τοὺς Τρῶας, οὐδ' ἂν εἶσαι ἀνδρείοτατος, ἀλλ' ὅτι καταβληθεὶς ὑπ' ἐμοῦ θὰ περάσῃ τὰς πύλας τοῦ Ἄδου.

Πρὸς αὐτὸν δ' ἄρ' ἑτέρου ὁ Σαρπηδών, ὁ ἀρχηγὸς τῶν Λυκίων ἀπεκρίνετο· «Τληπόλεμε, ἐκεῖνος μὲν κατέστρεψε τὴν ἱερὰν Ἴλιον διὰ τὰς ἀνοησίας ἀνδρὸς τινος, τοῦ ἐξόχου Λαομέδοντος, ὅστις ὡς γνωστὸν αὐτόν, ἐνῶ (τὸν) εὐηργέτησε, μὲ κακὸν λόγον ὠνείδισε (650) καὶ δὲν ἀπέδωκε τοὺς ἵππους, ἔνεκα τῶν ὁποίων ἤλθε μακρόθεν· εἰς σέ δέ, ἐγὼ λέγω, ὅτι θὰ γείνη ἐνταῦθα ἐξ ἐμοῦ φόνος καὶ μαύρη μοῖρα, καὶ ὅτι καταβληθεὶς ὑπὸ τοῦ δόρατος τοῦ ἰδικοῦ μου εἰς ἐμέ θὰ δώσῃς δόξαν, τὴν δὲ ψυχὴν εἰς τὸν Ἄδην τὸν ἔχοντα περιφήμους ἵππους».

Τοιοιουτοτρόπως εἶπεν ὁ Σαρπηδών, ἐκεῖνος δέ, ὁ Τληπόλεμος, ἐσήκωσε τὸ ἐκ μελίας δόρυ (του). καὶ τούτων μὲν συγχρόνως ἐκ τῶν χειρῶν ἐξώρμησαν τὰ μακρὰ δόρατα· ἐκεῖνος μὲν, ὁ Σαρπηδών, ἐπέτυχεν εἰς τὸ μέσον τοῦ αὐχένος, ἡ αἰχμὴ δ' ἡ προξενούσα πόνους ἐπέρασε· πέρα πέρα· σκοτεινὸς δὲ θάνατος τοῦ ἐκάλυψε τοὺς ὀφθαλμούς· ὁ δὲ Τληπόλεμος ἐπέτυχε τὸν ἀριστερὸν μηρὸν διὰ τοῦ μακροῦ δόρατος, (660) ἡ δ' αἰχμὴ προθυμοτάτῃ διεπέρασε, ἀφοῦ προσήγγισεν εἰς τὸ ὄστον, ἀλλ' ὁ πατήρ ἀπέκρουσε καὶ τώρα ἀκόμη τὸν θάνατον.

Ἐκεῖνοι μὲν, οἱ εὐγενεῖς σύντροφοι, μετεκόμεζον ἐκ τοῦ πολέμου τὸν ἰσθμεὸν Σαρπηδῶνα· τὸ μακρὸν δὲ δόρυ ἐβάρυνεν αὐτὸν συρόμενον· τοῦτο μὲν οὐδεὶς ἐκ τῶν σπευδόντων παρετήρησεν οὐδ' ἐσκέφθη, νὰ σύρῃ δηλ. ἐκ τοῦ μηροῦ τὸ ἐκ μελίας δόρυ, ἵνα πατήσῃ· διότι τόσοι μέγαν ἀγῶνα εἶχον, ὅτε κατεγίνοντο (μὲ αὐτόν).

Τὸν Τληπόλεμον δ' ἄρ' ἑτέρου οἱ καλλικνήμιδες Ἀχαιοὶ μετεκόμεζον ἐκ τοῦ πολέμου. ἐνόησε δ' (αὐτὸς) ὁ εὐγενὴς Ὀδυσσεύς, ὁ ἔχων καρτερικὴν διάθεσιν, ἐταράχθη δ' ἡ ἀγαπητὴ του καρδίᾳ· (670) ἐσκέφθη δ' ἔπειτα εἰς τὰς φρένας καὶ εἰς τὴν καρδίαν, ἂν (ἔπρεπε) περαιτέρω νὰ καταδιώκῃ τὸν υἱὸν τοῦ δυνατοῦ βροντῶντος Διός, ἢ αὐτὸς ν' ἀφαιρέσῃ τὴν ζωὴν ἐκείνων τῶν πολλῶν ἐκ τῶν Λυκίων. ἀλλὰ βεβαίως δὲν ἦτο πεπρωμένον εἰς τὸν μεγαλόψυχον Ὀδυσσεά νὰ φονεύσῃ δι' ὀφέως χαλκοῦ τὸν γενναῖον υἱὸν τοῦ Διός· τοῦ ἔτρεψε λοιπὸν ἡ Ἀθηναίη τὴν διάθεσιν κατὰ τὸ πλῆθος τῶν Λυκίων· ἐκεῖ αὐτὸς ἐφόνευσε τὸν Κοῖρανον καὶ Ἀλάστορα καὶ Χρομίον καὶ Ἀλκάνδρον καὶ Ἄλιον καὶ Νοήμονα καὶ Πρύταριν. καὶ λοιπὸν ἀκόμη περισσοτέρους ἐκ τῶν Λυκίων ἤθελε φονεύσει ὁ εὐγενὴς Ὀδυσσεύς, ἂν μὴ ἀμέσως ἤθελε ταχέως παρατηρήσει (αὐτόν) ὁ μέγας κορυθαίολος Ἐκτωρ, (680) ἐβλάδιζε δὲ διὰ

τῶν προμάχων ἐξωπλισμένος μὲ στιλπνὰ χαλκᾶ ὅπλα, φέρων φόβον εἰς τοὺς Δαναοὺς· ἐχάρη δ' ἐπομένως διὰ τὴν πρόσδοκα τοῦ ὁ Σαρπηδῶν, ὁ υἱὸς τοῦ Διὸς, εἶπε δὲ θρηνητικὸν λόγον.

«Γιὲ τοῦ Πριάμου, μὴ δὰ μὲ ἀφήσης νὰ κῆμαι λεία τῶν Δαναῶν, ἀλλὰ βοήθησόν(με). ἔπειτα ἐντὸς τῆς ἰδικῆς σας πόλεως καὶ ἡ ζωὴ ἄς μὲ ἀφήσῃ, ἀφοῦ, ὡς βλέπω, δὲν ἔμελλον ἐγώ, ἀφοῦ ἐπανεῖλθω εἰς τὸν οἶκον εἰς τὴν ἀγαπητὴν πατρικὴν γῆν, νὰ εὐφράνω τὴν ἀγαπητὴν σύζυγον καὶ τὸν ἀνῆλικον υἱόν».

Τοιοτοτρόπως εἶπε, πρὸς αὐτὸν δ' οὐδὲν ἀπεκρίθη ὁ κορυθαίολος Ἑκτωρ, ἀλλὰ παρῆλθε δρομαίως, ἐπειδὴ ἐπεθύμει τάχιστα (690) ν' ἀποκρούσῃ τοὺς Ἀργεῖους, καὶ ν' ἀφαιρέσῃ τὴν ζωὴν πολλῶν. ἐκεῖνοι μὲν λοιπὸν οἱ εὐγενεῖς σύντροφοι τὸν ἰσόθεον Σαρπηδῶνα ἐκάθισαν ὑπὸ τὴν ὠραιότατην δρῦν τοῦ αἰγίοχου Διὸς· εὐθὺς δὲ τοῦ ὤθησεν ἔξω ἐκ τοῦ μηροῦ τὸ ἐκ μελίας δόρυ ὁ γενναῖος Πελάγων, ὅστις τοῦ ἦτο ἀγαπητὸς σύντροφος. ἐκείνον δ' ἄφῃκεν ἡ αἰσθησις, καὶ ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν(του) ἐχύθη σκότος· πάλιν δ' ἀνέπνευσε, πέριξ δὲ πνέουσα ἡ πνοὴ τοῦ Βορρᾶ ἀνεζωογόνει (αὐτὸν) ὅστις βαρέως εἶχε λιποψυχήσει.

Οἱ δὲ Ἀργεῖοι (διωκόμενοι) ὑπὸ τοῦ Ἄρεος καὶ τοῦ χαλκῆν πανοπλίαν ἔχοντος Ἑκτορος οὔτε προτροπὰδην ἔφευγόν ποτε πρὸς τὰ μαῦρα πλοῖα, (700) οὔτε ἐπετίθεντο ἐν τῇ μάχῃ, ἀλλὰ διαρκῶς ὑπεχώρουν ὀπίσω, ἅμα ὡς ἐπληροφορήθησαν τὸν Ἀρη μεταξὺ τῶν Τρώων.

Τότε τίνα πρῶτον καὶ τίνα ἔσχατον ἐφόνευσαν ὁ υἱὸς τοῦ Πριάμου Ἑκτωρ καὶ ὁ χαλκοῦς Ἀρης; τὸν ἰσόθεον Τεύθραντα, προσέτι δὲ τὸν ἵπποδαμαστὴν Ὀρέστην, τὸν λοχχομᾶχον Αἰτωλὸν Τρῆχον καὶ τὸν Οἰνόμαχον καὶ τὸν Οἰνοπίδην Ἐλενον καὶ τὸν ποικιλόχρουν μίτραν ἔχοντα Ὀρέσιον, ὅστις μεγάλως φροντίζων περὶ πλούτου κατόκει ἐν τῇ Ὑλῃ, συνορεῦων πρὸς τὴν Κηφισίδα λίμνην· πλησίον δὲ αὐτοῦ κατόκουν ἄλλοι Βοιωτοὶ ἔχοντες πλουσιωτάτην χώραν (710).

Τούτους δ' εὐθὺς ἀφοῦ παρετήρησεν ἡ λευκώλενος θεὰ Ἥρα, ὅτι κατέστρεφον τοὺς Ἀργεῖους ἐν τῇ σφοδρᾷ μάχῃ, ἀμέσως ἔλεγε πτερωτοὺς λόγους εἰς τὴν Ἀθηνᾶν.

«Παπῶ, τέκνον τοῦ αἰγίοχου Διὸς ἀκατάβλητε, ἀληθῶς λοιπὸν ματαίως ὑπεσχέθημεν εἰς τὸν Μενέλαον ἐκείνην τὴν ὑπόσχεσιν, ὅτι θὰ ἐπανεῖλθῃ εἰς τὴν πατρίδα, ἀφοῦ καταστρέψῃ τὴν δυχρὰν Ἴλιον, εἰν ἀφήσωμεν τὸν ὀλέθριον Ἀρη νὰ παραφέρεται τοιοτοτρόπως· ἀλλ' ἔλα τώρα καὶ ἡμεῖς ἄς σκεπτώμεθα περὶ γενναίας ἀμύνης».

Τοιοτοτρόπως εἶπε, δὲν παρήκουσε δὲ ἡ γλαυκῶπις θεὰ Ἀθηνᾶ. ἐκείνη μὲν, ἔλθοῦσα ἡτοίμαζε τοὺς χρυσοστεφάνους ἵππους

(720), ἡ Ἥρα, σεβασμία θεά, θυγάτηρ τοῦ μεγάλου Κρόνου· ἡ Ἥβη δὲ ταχέως ἔβαλεν ἑκατέρωθεν τοῦ ἄρματος καμπύλους τροχοὺς, χαλκοὺς μὲ ὀκτὼ ἀκτῖνας, ἑκατέρωθεν τοῦ σιδηροῦ ἄξονος· τούτων χρυσοὺς μὲν ἄφθοαρτος ἦτο ὁ γῆρος, ἄνωθεν δὲ ἦτο προσηρμοσμένη χαλκῇ στεφάνῃ, θαῦμα κατὰ τὴν ὕψιν· τὰ δὲ κέντρα τῶν τροχῶν εἶναι ἀργυρᾶ στρεφόμενα ἀμφοτέρωθεν. ὁ δὲ δίφρος εἶναι στερεωμένος μὲ χρυσοὺς καὶ ἀργυροὺς ἱμάντας, δύο δὲ περιθώρια ἐκτείνονται περίξ· ἐξ αὐτοῦ δὲ προεῖχεν ἀργυροῦς ῥυμός· εἰς δὲ τὸ ἄκρον (αὐτοῦ) ἔδρασε (ἡ Ἥβη) χρυσοῦν ὠραῖον ζυγόν, καὶ ἔβαλεν ὠραῖα χρυσᾶ ζυγόλουρα (730) ὑπὸ δὲ τὸν ζυγὸν ὠδήγησε τοὺς ταχύποδας ἵππους ἡ Ἥρα, σφοδρῶς ἐπιθυμοῦσα ἔριδα καὶ μάχην.

Ἡ δ' Ἀθηναῖα ἡ κόρη τοῦ αἰγιόχου Διός, τὸν μαλακὸν μὲν πέπλον ἀφῆκε νὰ πέσῃ ἐπὶ τοῦ πατώματος τοῦ Διός, τὸν πεποικιλμένον, τὸν ὁποῖον ἡ ἰδία κατεσκεύασε δι' ἑαυτὴν καὶ ἔκαμε μὲ τὰς χεῖρας (της)· αὕτη δ' ἐνδυθεῖσα τὸν χιτῶνα τοῦ συναθροίζοντος τὰς νεφέλας Διὸς ὠπλίζετο μὲ τὰ ὅπλα (τοῦ Διός) διὰ τὸν πολὺδακρυν πόλεμον· περίξ δ' εἰς τοὺς ὤμους ἔπειτα ἔβαλε τὴν φουντωτὴν αἰγίδα, τὴν φοβεράν, τὴν ὁποίαν πανταχόθεν ὡς στέφανος περιβάλλει ἡ φυγή, ἐντὸς δὲ εἶναι ἡ ἔρις, ἐντὸς δὲ ἡ ἄμυνα, ἐντὸς δὲ ἡ κρυερὰ ἔφοδος. (740) προσέτι δ' ἐντὸς εἶναι τῆς Γοργοῦς τοῦ φοβεροῦ τέρατος ἡ κεφαλὴ ἡ φοβερά καὶ φρικαλέα, φοβερόν σημεῖον τοῦ αἰγιόχου Διός· ἐπὶ δὲ τῆς κεφαλῆς ἔθεσε περικεφαλαίαν ἀμφίφαλον τετραφάληρον χρυσῇν, κεκοσμημένην μὲ πεζοὺς μαχητὰς ἑκατὸν πόλεων. ἀνέβη δὲ μὲ τοὺς πόδας εἰς τὸ ἀπαστράπτον ἄρμα, ἐλάμβανε δὲ τὸ δόρυ τὸ βαρὺ μέγα στερεόν, μὲ τὸ ὁποῖον καταβάλλει στίφῃ ἀνδρῶν ἡρώων, καθ' ὅποιονδ' ἴποτε ὀργισθῇ ἡ ἰσχυροῦ πατρὸς θυγάτηρ. ἡ Ἥρα δ' εὐθύς ταχέως ἐκτύπα τοὺς ἵππους· ἀφ' ἑαυτῶν δὲ μετὰ τριγμοῦ ἤνοιξαν τοῦ οὐρανοῦ αἱ πύλαι, τὰς ὁποίας εἶχον αἱ Ὠραι, εἰς τὰς ὁποίας εἶναι ἐπιτετραμμένοι ὁ μέγας οὐρανὸς καὶ ὁ Ὀλύμπος (750), ἵνα ἀνοιξῶσι καὶ κλείσωσι τὸ πυκνὸν νέφος· ἐκεῖ λοιπὸν δι' αὐτῶν διηύθυνον τοὺς κεντριζομένους ἵππους· εὗρον δὲ τὸν Κρονίδην καθήμενον μακρὰν τῶν ἄλλων θεῶν εἰς κορυφὴν ὑψηλοτάτην τοῦ πολυκορύφου Ὀλύμπου. ἐκεῖ ἀφροῦ ἔστησε τοὺς ἵππους ἡ λευκώλενος θεὰ Ἥρα ἡρώτα καὶ εἶπε πρὸς τὸν ὕψιστον Δία τὸν υἱὸν τοῦ Κρόνου.

«Ζεῦ πάτερ, δὲν κατακρίνεις τὸν Ἄρη διὰ τὰ βίαια ταῦτα ἔργα, ὅτι τὸσον καὶ τοιοῦτον λαὸν τῶν Ἀχαιῶν κατέστρεψεν ἀπερισκέπτως καὶ ἀπρεπῶς, ἐγὼ δὲ λυποῦμαι· ἐκεῖνοι δὲ, ἡ Κύπρις καὶ ὁ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων, ἥσυχoi τέρπονται, (760)

ἀφοῦ ἐξαπέλυσαν τὸν ἀνόνητον τοῦτον, ὅστις καθόλου δὲν αἰσθάνεται τὸ δίκαιον. Ἔ λοιπὸν θὰ μοῦ ἦσαι καθόλου θυμωμένος, ὦ Ζεῦ πάτερ, ἐὰν διώξω ἐκ τῆς μάχης τὸν Ἄρη ἀφοῦ ἀσχημα (τὸν) κτυπήσω ; »

Πρὸς αὐτὴν δ' ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ συναθροίζων τὰς νεφέλας Ζεὺς. ἀεμπρὸς τῶντι παρόρμησον ἐναντίον του τὴν λαφυραγωγὸν Ἀθηναῖν, ἥ ὁποία μάλιστα συνηθίζει νὰ ῥίπτῃ αὐτὸν εἰς κακὰς ὁδύνas. »

Τοιοιουτρόπως εἶπε, δὲν παρήκουσε δὲ ἡ λευκώλενος θεὰ Ἥρα, ἀλλ' ἐμάστιζε τοὺς ἵππους· οὗτοι δὲ προθύμως ἵπταντο μεταξὺ τῆς γῆς καὶ τοῦ ἀστερόεντος οὐρανοῦ. ὅσην δ' ἔκτασιν ὡς ἀεροειδῆ βλέπει μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνὴρ (770) καθήμενος εἰς σκοπιάν, ἐὰν ἀποβλέπῃ πρὸς τὴν οἰνόχρουν θάλασσαν, τόσον μεγάλα πηδήματα κάμνουνσιν οἱ ἰσχυρῶς χρεμετίζοντες ἵπποι τῶν θεῶν. ἀλλ' ὅτε πλέον ἔφθασαν εἰς τὴν Τροίαν καὶ τοὺς ῥέοντας ποταμούς, ὅπου ἐνόησαν τὰ ῥεύματα ὁ Σιμόεις καὶ ὁ Σκάμανδρος, ἐκεῖ ἐστάμάτησε τοὺς ἵππους ἡ λευκώλενος θεὰ Ἥρα, ἀφοῦ (τοὺς) ἔλυσεν ἐκ τοῦ ἄρματος, ἔχυσε δὲ πέριξ πολλὴν ὀμίχλην· ὁ δὲ Σιμόεις χάριν αὐτῶν ἔκαμε νὰ φυτρώσῃ ἀμβροσία, ἵνα βόσκησι.

Ἐκεῖναι δ' ἀπῆλθον ὅμοιαι κατὰ τὸ βᾶδισμα πρὸς δειλὰς περικτεράς, σφοδρῶς ἐπιθυμοῦσαι νὰ βοηθῶσι τοὺς Ἀργεῖους ἄνδρας ἀλλ' ὅτε λοιπὸν πλέον ἔφθανον ὅπου πλείστοι καὶ ἄριστοι (780) ἴσταντο, συμπυκνούμενοι περὶ τὸν ἰσχυρὸν ἵπποδαμαστὴν Διομήδη, ὅμοιοι πρὸς ὠμοφάγους λέοντας ἢ κάπρους. τῶν ὁποίων ἡ δύναμις δὲν εἶναι εὐκατάβλητος, ἐκεῖ σταθεῖσα ἡ λευκώλενος θεὰ Ἥρα ἐφώναζεν, ἀφοῦ ἐξωμωῖόθη πρὸς τὸν μεγάλῳ ψυχον Στέντορα τὸν χαλκῳφον, ὁ ὁποῖος ἐφώναζε τόσον, ὅσον πεντήκοντα ἄλλοι.

« Ἐντροπὴ ὦ ἄνδρες καὶ ἐπονείδιστοι, θαυμαστοὶ κατὰ τὴν μορφήν Ἀργεῖοι· ἐνόσῳ μὲν ἐσύχναζεν εἰς τὸν πόλεμον ὁ εὐγενὴς Ἀχιλλεύς, οὐδέποτε οἱ Τρῶες ἐξήρχοντο τῶν Δαρδανίαν πυλῶν. διότι ἐφοβοῦντο τὸ ἰσχυρὸν δόρυ ἐκείνου. (790) τῶρα ὅμως μακρὰν τῆς πόλεως πλησίον τῶν κοίλων πλοίων μάχονται. »

Τοιοιουτρόπως ἀφοῦ εἶπε, παρώτρυνε τὴν ἀνδρείαν καὶ τὸ θάρρος ἐκάστου· ἔσπευσε δὲ πρὸς τὸν Τυδεΐδην ἡ γλαυκῳπις θεὰ Ἀθηναῖ· τοῦτον δὲ τὸν βασιλέα εὗρε πλησίον τῶν ἵππων καὶ τοῦ ἄρματος δροσίζοντα τὸ τραῦμα, τὸ ὅποιον διὰ τοῦ βέλους ἐπιτυχὸν ἔκαμεν εἰς αὐτὸν ὁ Πάριος. διότι ὁ ἰδρὼς ἐδάσάνιζεν αὐτὸν ὑπὸ τὴν πίεσιν τοῦ πλατέος τελαμῶνος τῆς κυκλοτεροῦς ἀσπίδος· ὑπ' αὐτοῦ ἐβασανίζετο, ἐκουράζετο δ' εἰς

τὴν χεῖρα, ἀνασηκόνων δὲ τὸν τελαμῶνα ἐσπόγγιζε τὸ μαῦρον αἶμα. ἐπίασε δὲ τὸν ζυγὸν τῶν ἵππων καὶ ὠμίλησεν.

« Ἀληθῶς ὁ Τυδεὺς ἐγέννησεν υἱὸν ὀλίγον ὁμοιάζοντα πρὸς αὐτόν. (800) ὁ Τυδεὺς σοῦ ἦτο μικρὸς μὲν κατὰ τὸ σῶμα, ἀλλὰ πολεμιστῆς. καὶ λοιπὸν ὅτε ἀκριβῶς ἐγὼ δὲν ἄφινον αὐτὸν νὰ πολεμῇ οὐδὲ νὰ ἀναφαίνεται, ὅτε μακρὰν τῶν Ἀχαιῶν ὡς ἄγγελος ἦλθεν εἰς τὰς Θήβας μετὰ πλῆθους Καδμείων—τὸν προέτρεπον (τοῦναντίον) νὰ τρώγῃ ἐν τοῖς ἀνακτόροις ἥσυχος—ἀλλ' ἐκεῖνος ἔχων τὴν καρδίαν του γενναίαν, ὅπως ἀκριβῶς πρότερον, προσκάλει τὰ παλληκάρια τῶν Καδμείων, ἐνίκᾳ δὲ εἰς ὅλα [εὐκόλως (διότι) τοιαύτη βοήθης τοῦ ἡμῖν ἐγώ]. εἰς σέ δὲ παρίσταμαι μὲν ἐγὼ καὶ (σέ) φυλάσσω, καὶ εἰλικρινῶς σέ προτρέπω νὰ μάχεσαι (810). ἀλλ' ἢ ὁ ἐκ πολλῆς ὁρμῆς κόπος ἔχει εἰσδύσει εἰς τὰ μέλη σου, ἢ ἴσως τῶρα σέ κατέχει φόβος ἀκαρδός. δὲν εἶσαι λοιπὸν σὺ υἱὸς τοῦ Τυδεῶς τοῦ πολεμικοῦ υἱοῦ τοῦ Οἰνέως».

Πρὸς αὐτὴν δ' ἀποκρινόμενος εἶπεν ὁ ἀνδρεὺς Διομήδης· «σὲ γνωρίζω θεᾷ, κόρη τοῦ αἰγιόχου Διὸς· διὰ τοῦτο εἰλικρινῶς θὰ σοὶ ὁμιλήσω καὶ δὲν θὰ κρύψω. οὔτε φόβος τις μὲ κατέχει ἀκαρδός, οὔτε νωθρότης τις, ἀλλ' ἐνθυμοῦμαι ἀκόμη τὰς παραγγελίας σου, τὰς ὁποίας παρήγγειλας. δὲν μὲ ἄφινες νὰ μάχωμαι ἐναντίον τῶν ἄλλων μακαρίων θεῶν· ἀλλ' ἐάν ἡ κόρη τοῦ Διὸς (820) ἔλθῃ εἰς τὸν πόλεμον, αὐτὴν νὰ κτυπήσω, μὲ τὸν ὀξὺν χαλκόν. διὰ τοῦτο τῶρα καὶ ὁ ἴδιος ὑποχωρῶ καὶ τοὺς ἄλλους Ἀργεῖους προέτρεψα νὰ συμπυκνωθῶσι πάντες ἐδῶ· διότι παρὰ τῷ, ὅτι ὁ Ἄρης στρατηγεῖ ἀνὰ τὴν μάχην».

«Πρὸς αὐτὸν δ' ἀπεκρίνετο ἔπειτα ἡ γλαυκῶπις θεᾷ Ἀθηνᾶ· αὐιὲ τοῦ Τυδεῶς Διομήδες, ἀγαπητὲ εἰς τὴν καρδίαν μου, μήτε τὸν Ἄρη σὺ βέβαια διὰ τοῦτο νὰ φοβῇσαι μήτε ἄλλον τινὰ ἐκ τῶν ἀθανάτων· (διότι) τοιαύτη βοήθης σοῦ εἶμαι ἐγώ. Ἀλλ' ἔλα διεύθυνε τοὺς μονώνυχας ἵππους ἐναντίον τοῦ Ἀρεος πρώτου, κτύπησε δ' (αὐτόν) ἐκ τοῦ πλησίον, καὶ μὴ σέβessαι τὸν ὁρμητικόν (830) τοῦτον μακρινὸν Ἄρη, τὸ τελειοποιημένον κακόν, τὸν ἄλλοπρόσαλλον, ὁ ὅποιος νεωστὶ μὲν ὁμιλῶν ἐδήλωσεν εἰς ἐμέ καὶ εἰς τὴν Ἥραν, ὅτι θὰ πολεμήσῃ πρὸς τοὺς Τρῶας, θὰ βοηθήσῃ δὲ τοὺς Ἀργεῖους, τῶρα δὲ συντροφεύει μὲ τοὺς Τρῶας καὶ ἔχει λησμονήσει τούτους».

Τοιοιουτρόπως ἀφοῦ εἶπε, τὸν Σθένελον μὲν ἀπὸ τοῦ ἄρματος ὤθησε χάμα σύρασα (αὐτόν) διὰ τῆς χειρὸς ὀπίσω· ἐκεῖνος δὲ φυσικὰ εὐθὺς ἐπήδησεν. ἐκείνη δέ, ἡ θεᾷ, πλήρης πολεμικῆς μαχίας ἀνέβαινεν εἰς τὸν δίφρον πλησίον τοῦ εὐγενοῦς Διομήδους.

μεγάλως δ' ἔτριξεν ὁ δρύϊνος ἄξων ἀπὸ τὸ βάρος· διότι ἐσήκονε φοβεράν θεῶν καὶ ἀνδρᾶ ἀνδρειότατον. ἐλάμβανε δὲ τὴν μάστιγα καὶ τὰ ἡνία ἡ Παλλὰς Ἀθηναῖ· (840) ἀμέσως διηύθυνε τοὺς μονώνυχας ἵππους ἐναντίον τοῦ Ἄρεος πρώτου. οὗτος μὲν (τότε) ἐσχύλευε τὸν πελώριον Περίφαντα τὸν ἐξόχως ἄριστον τῶν Αἰτωλῶν, τὸν λαμπρὸν υἱὸν τοῦ Ὀχησίου· τοῦτον μὲν ὁ αἰμοδοφῆς Ἄρης ἐσχύλευεν· ἡ δ' Ἀθηναῖ ἔβαλε τὴν περικεφαλαίαν τοῦ Ἄδου, ἵνα μὴ ἴδῃ αὐτὴν ὁ ἰσχυρὸς Ἄρης.

Καθὼς ὅμως εἶδεν ὁ ἀνθρωποφθόρος Ἄρης τὸν εὐγενῆ Διομήδη, οὗτος τὸν μὲν πελώριον Περίφαντα ἀφῆκε νὰ κῆται αὐτοῦ, ὅπου πρῶτον φονεύων ἀφῆρει τὴν ζωὴν (του), ἐβάδισε δ' αὐτὸς κατ' εὐθεΐαν πρὸς τὸν ἵπποδαμαστὴν Διομήδη. οὗτοι δὲ ὅτε πλέον ἦσαν πλησίον ἐρχόμενοι ἐναντίον ἀλλήλων (850), ὁ Ἄρης πρῶτος ὑπὲρ τὸν ζυγὸν καὶ τὰ ἡνία τῶν ἵππων μὲ τὸ χαλκοῦν δόρυ ἐπετέθη ἐπιθυμῶν ν' ἀφαιρέσῃ τὴν ζωὴν· ἀλλ' ἡ γλαυκῶπις θεὰ Ἀθηναῖ λαβοῦσα αὐτὸ μὲ τὴν χεῖρα ὤθησεν, ὥστε νὰ πετάξῃ ἀνεπιτυχῶς κάτωθεν τοῦ δίφρου. δεῦτερος ἀφ' ἐτέρου ἐπετίθετο μὲ τὸ χαλκοῦν δόρυ ὁ ἱκανὸς εἰς τὴν μάχην Διομήδης· ὤθησε δὲ μὲ δύναμιν ἡ Παλλὰς Ἀθηναῖ εἰς τὸ κατώτατον μέρος τῆς λαγῶνος, ὅπου ἐζώννυτο τὴν μίτραν. αὐτοῦ λοιπὸν ἐπιτυχῶς τὸν ἐκτύπησε, διέσχισε δὲ τὸ ὥραϊον σῶμα, ἀπέσπασε δ' ὀπίσω τὸ δόρυ. ἐκεῖνος δέ, ὁ χαλκοῦς Ἄρης, ἐμούγκρισεν, ᾧσον κραυγάζουσιν ἐννεακισχίλιοι ἢ δεκακισχίλιοι (860) ἄνδρες συνάπτοντες ἐν πολέμῳ φιλονικίαν μάχης. ἐκείνους δὲ φυσικὰ ἐκυρίευσε τρόμος τοὺς Ἀχαιοὺς καὶ τοὺς Τρῶας ἐπειδὴ ἐφοβήθησαν· τόσον ἐμούγκρισεν ὁ ἀκίρστος πολέμου Ἄρης.

Οἷον δὲ μαῦρον σκότος ἐμφανίζεται ἐκ τῶν νεφῶν, ὅταν σφοδρὸς ἄνεμος σηκώνεται ἕνεκα καύσωνος, τοιοῦτος εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Τυδέως Διομήδη ἐφαίνετο ὁ χαλκοῦς Ἄρης ἀναβαίνων μαζί μὲ τὰ νέφη εἰς τὸν εὐρὺν οὐρανόν. ταχέως δ' ἔφθανεν εἰς τὴν κατοικίαν τῶν θεῶν τὸν ἀπότομον Ὀλυμπον, ἐκάθιζε δὲ πλησίον τοῦ υἱοῦ τοῦ Κρόνου Διὸς περίλυπος εἰς τὴν καρδίαν, ἔδεξε δὲ τὸ θεῖον αἶμα ῥέον χάμω ἐκ τῆς πληγῆς, (870) καὶ ὀλοφυρόμενος ἔλεγε πτερωτοῦς λόγους.

αὖ Ζεῦ πάτερ, δὲν ἀγανακτεῖς βλέπων τὰ βίαια ταῦτα ἔργα; πάντοτε βέβαια φρικτότατα ὑποφέρομεν οἱ θεοὶ κατὰ προτροπὴν ἀλλήλων, χαρίζομενοι εἰς τοὺς θνητούς· κατὰ σοῦ πάντες καταφερόμεθα· διότι σὺ ἐγέννησες τὴν ἀνόητον κόρην, τὴν κατηραμένην, ἡ ὁποία πάντοτε φροντίζει περὶ κακούργων ἔργων. διότι πάντες μὲν οἱ ἄλλοι, ὅσοι εἶναι θεοὶ ἐν Ὀλύμπῳ, καὶ ὑπακού-

ουσιν εἰς σέ καί ὑποτασσόμεθα· ταύτην ὅμως οὔτε μέ λόγον τήν τιμωρεῖς οὔτε καθόλου μέ ἔργον, ἀλλά (τήν) ἀφίνεις ἐλευθέραν, ἐπειδή σὺ αὐτὸς ἐγέννησες τήν ὀλεθρίαν κόρην· (880) ἡ ὁποία τώρα τὸν αὐθάδη Διομήδη ἀπέλυσε νὰ μαίνεται ἐναντίον τῶν ἀθανάτων θεῶν. τήν Κύπριν μέ πρῶτον ἐκ τοῦ πλησίον ἐπλήγωσε εἰς τήν χεῖρα παρὰ τὸν καρπὸν, ἔπειτα δ' ἐναντίον ἐμοῦ ὤρμησεν ὡς θεός· ἀλλὰ μ' ἐξήγαγον ἐκεῖθεν οἱ ταχεῖς πόδες. ἄλλως βέβαια αὐτοῦ πολὺν χρόνον μεταξὺ τῶν φοβερῶν σωρῶν τῶν νεκρῶν θὰ ἔπασχον ταλαιπωρίας (θανάτου), ἢ ἂν καὶ ζωντανός, θὰ ἤμην ἀδύνατος διὰ τὰ κτυπήματα τοῦ χαλκοῦ».

Πρὸς αὐτὸν δ' ἔπειτα ἀφοῦ (τὴν) ἐστραβοκύνταξεν, εἶπεν ὁ συναθροίζων τὰς νεφέλας Ζεὺς· ἀκαθόλου ἄλλοπρόσκαλλε μὴ μοῦ προσκλαίεσαι καθήμενος πλησίον. ἐξ (ὄλων) δὲ τῶν θεῶν, οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὸν Ὀλυμπον, σὺ (κατ' ἐξάρεσιν) μοῦ εἶσαι μισητότατος, (890) διότι πάντοτε ἀγαπᾷς τὰς ἑρίδας καὶ τοὺς πολέμους καὶ τὰς μάχας. ἔχεις τὸν ἀχαλίνωτον τὸν ἀνένδοτον χαρακτῆρα τῆς μητρός (σου) τῆς Ἥρας· ταύτην μὲν ἐγὼ μόλις περιορίζω διὰ λόγων. διὰ τοῦτο νομίζω, ὅτι σὺ πάσχεις ταῦτα κατὰ τὰς διαταγὰς ἐκείνης. ἀλλὰ βεβαίως δὲν θ' ἀνεχθῶ νὰ ὑποφέρης πολὺν χρόνον ἀκόμη πόνους· διότι κατὰ τὸ γένος εἶσαι ἐξ ἐμοῦ, ἡ μήτηρ δ' σ' ἐγέννησεν ἐξ ἐμοῦ. ἂν δὲ τόσον ὀλέθριος ἦθελες γεννηθῇ ἐξ ἄλλου τινὸς ἐκ τῶν θεῶν, θὰ ἦσο καὶ πρὸ πολλοῦ ἤδη χαμηλότερα ἀπὸ τοὺς υἱοὺς τοῦ Οὐρανοῦ (Τιτᾶνας)».

Τοιοιουτρόπως εἶπε, καὶ διέταξε τὸν Παιήωνα νὰ τὸν ἰατρεύσῃ. ἐπασπάλιζε δ' αὐτὸν ὁ Παιήων μέ παυσίπονα φάρμακα (900) [ἐθεράπευσε· διότι καθόλου βέβαια δὲν ἦτο θνητός.] καθὼς δὲ (συμβαίνει) ὅταν ἡ πυτὶὰ ταχέως πῆζῃ τὸ λευκὸν γάλα, ἐνῶ εἶναι ῥευστόν, ταχύτατα δὲ πῆγνυται πέριξ, ὅταν τις ἀνακατόνῃ, τοιοιουτρόπως λοιπὸν ταχέως ἰατρεύσε τὸν ὀρμητικὸν Ἄρη. τοῦτον δ' ἔλουσεν ἡ Ἥβη καὶ ἐνέδυσεν ὥραϊα ἐνδύματα· ἐκάθιζε δὲ πλησίον τοῦ Διὸς καμαρόνων διὰ τὴν δόξαν.

Ἐκεῖναι δέ, ἡ Ἀργεία Ἥρα καὶ ἡ Ἀλαλκομενῆς Ἀθηνᾶ, ἐπέστρεφον εἰς τὸν οἶκον τοῦ μεγάλου Διὸς, ἀφοῦ τὴν ἀνθρωποφθόρον Ἄρη ἔπαυσαν ἀπὸ τὰς ἀνθρωποκτονίας.

ΠΑΝΑΓ. ΤΣΑΚΟΥΛΑΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ